

DZIENNIK RZADOWY

dla

**kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami
Ówieczimskim i Zatorskim, tudzież z Wielkim
Księstwem Krakowskim.**

Rok 1853.

Oddział pierwszy.

Część XXXIV.

Wydana i rozesłana dnia 23. Listopada 1853.

Landes - Regierungs - Blatt

für das

**Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Au-
schwiz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.**

Jahrgang 1853.

Erste Abtheilung.

XXXIV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 23. November 1853.

Patent Cesarski z dnia 29. Lipca 1853,

(Dziennik praw Państwa, część XLVII., nr. 151, wydana dnia 5. Sierpnia 1853),
 mocą którego wydana zostaje dla całego obrębu Państwa, wy-
 jawszy Pogranicze Wojskowe, nowa ustawa o postępowaniu kar-
 nym, tudzież stanowi się, iż dzień, w którym takowa ma być za-
 prowadzona w wykonanie w szczegółowych krajach koronnych,
 następnie oznaczonym będzie.

My Franciszek Józef Piérwszy,
 z Bożej łaski Cesarz Austriacki;
 Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmaeyi,
 Kroacyi, Sławonii, Galicyi, Łodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy
 i t. d.; Arcyksiążę Austrii; Wielki Książę Toskanii i Krakowa;
 Książę Lotaryngii, Selnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Buko-
 winy; Wielki Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książę
 Górnego i Dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastali.
 Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryulu, Raguzy i Zadry; uksiążę-
 cony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyy i Gradyski; Książę
 Trydentu i Bryksenu; Margrabia Górnej i Dolnej Luzaeyi i na Istrii;
 Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.;
 Pan Tryestu, Kattary i na Marchii Windyjskiej; Wielki Wojewoda
 Województwa Serbii i t. d. i t. d.

Już w uchwałach Naszych z dnia 31. Grudnia 1851 r. *) położyliśmy zasady,
 według których w przyszłości postępowanie karne we wszystkich krajach Pań-
 stwa Naszego uregulowanem być ma.

*) Nr. 4. r. 1852, Dziennika praw Państwa, ustępy 17—32.

Kaiserliches Patent vom 29. Juli 1853,

(im Reichs-Gesetzblatte, XLVII. Stück, Nr. 151, ausgegeben am 5. August 1853),

womit für den ganzen Umfang des Reiches, mit Ausnahme der Militärgrenze, eine neue Strafprozeß-Ordnung erlassen, und bestimmt wird, daß der Tag, an welchem dieselbe in den einzelnen Kronländern in Wirksamkeit zu treten hat, nachträglich festgesetzt werden wird.

Wir Franz Joseph der Erste,
 von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich;
 König von Ungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venetiens,
 von Dalmatien, Kroatien, Slavonien, Galizien, Podomerien und Illyrien;
 König von Jerusalem &c.; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von
 Toskana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steyer;
 Kärnten, Krain und der Bukowina; Großfürst von Siebenbürgen,
 Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von
 Modena, Parma, Piacenza und Guastalla, von Ansbach und Bayreuth,
 von Teschen, Triaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg
 und Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und
 Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien;
 Graf von Hohenems, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg &c.; Herr von
 Triest, von Cattaro und auf der windischen Mark; Großwojwod der
 Wojwodschafft Serbien &c. &c.

haben bereits mit Unseren Beschlüssen vom 31. Dezember 1851 *) die Grundzüge festgesetzt, nach welchen in Zukunft das Strafverfahren in allen Ländern Unseres Reiches geregelt werden soll.

*) Nr. 4 des Jahrganges 1852 des Reichs-Gesetzblattes, Absätze 17-32.

W urzeczywistnieniu powyższych zasad i zgodnie z nową organizacją władz sądowych i politycznych, nakazaną w postanowieniach Naszych z dnia 14. Września 1852 r. *) i z dnia 10. Stycznia 1853 r. **), wysłuchawszy Naszych Ministrów, i zasiągnąwszy zdania Naszej Rady Państwa, rozporządzamy, co następuje:

Artykuł I.

Załączona tu powszechna ustawa o postępowaniu karném, obowiązująca będzie na przyszłość w całym obrębie Państwa Naszego, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego, we wszystkich sądach karnych stanu cywilnego, jako jedyny przepis postępowania karnego na zbrodnie, wykroczenia i przestępstwa, podlegające władzy karniej sądów.

Dzień, w którym rzeczona ustawa w szczegółowych krajach koronnych obowiązująca zacznie, następnie ogłoszonym zostanie.

Artykuł II.

Od tego dnia zacząwszy, utracą moc obowiązującą wszelkie przepisy, jakiegokolwiek w szczegółowych krajach koronnych Naszego Państwa dotąd istniały, tak pod względem postępowania karnego, jakoteż pod względem właściwości sądów co do wspomnianych występów.

Artykuł III.

Przepisy niniejszej ustawy o postępowaniu karném należy w powszechności zastosować także i do występów popełnionych przed dniem wyznaczonym, o ile nie zachodzą wyjątki wyszczególnione w następnych artykułach IV., V. i VI.

Artykuł IV.

Niniejsza ustawa o postępowaniu karném zastosowana nie będzie do śledztw prowadzonych w drodze karniej, i wiszących jeszcze w tym czasie, gdy się rozpocznie moc obowiązująca tejże ustawy, jeżeli właściwa władza karna już przed owym dniem powzięła uchwałę na wyprowadzenie śledztwa, (orzeczenie odsyłające, stawienie w stan zaskarżenia), i jeżeli ta uchwała następnie nie została znieścioną.

W takim przypadku władze, które już rozpoczęły postępowanie w drodze karniej, lub te, które stosownie do nowiej organizacyi sądów wstępują w ich

*) Nr. 210 i 215. r. 1852 i nr. 10. r. 1853, Dziennika praw Państwa.

***) Nr. 9. r. 1853, Dziennika praw Państwa.

In Ausführung dieser Grundsätze und in Uebereinstimmung mit der durch Unsere Entschliessungen vom 14. September 1852*) und vom 19. Jänner 1853**) angeordneten neuen Organisation der Justiz- und politischen Behörden, verordnen Wir nach Einvernehmung Unserer Minister und nach Anhörung Unseres Reichsrathes, wie folgt:

Artikel I.

Die beigeschlossene allgemeine Strafprozeß-Ordnung hat für die Zukunft im ganzen Umfange Unseres Reiches, mit Ausnahme der Militärgrenze, bei allen Strafgerichten des Zivilstandes als alleinige Vorschrift für das Strafverfahren über Verbrechen, Vergehen und über die der Strafgerichtsbarkeit der Gerichte unterliegenden Uebertretungen zu gelten.

Der Tag, an welchem ihre Wirksamkeit in den einzelnen Kronländern zu beginnen hat, wird nachträglich bekannt gemacht werden.

Artikel II.

Von diesem Tage angefangen haben alle über das Strafverfahren und über die Gerichtszuständigkeit hinsichtlich der gedachten strafbaren Handlungen in den verschiedenen Ländern Unseres Reiches bisher bestandenem Vorschriften außer Kraft zu treten.

Artikel III.

Die Vorschriften der gegenwärtigen Strafprozeß-Ordnung sind in der Regel auch auf die vor dem obigen Tage begangenen strafbaren Handlungen in Anwendung zu bringen, in soferne nicht einer der in den nachfolgenden Artikeln IV, V und VI bezeichneten Ausnahmefälle eintritt.

Artikel IV.

Auf die zur Zeit der beginnenden Wirksamkeit der gegenwärtigen Strafprozeß-Ordnung bereits anhängigen strafgerichtlichen Untersuchungen hat dieselbe keine Anwendung zu finden, wenn von der zuständigen Strafbehörde bereits vor jenem Tage wider eine bestimmte Person ein Beschluß zur Einleitung der Untersuchung (Verweisungs-Erkenntniß — Verweisung in den Anklagestand) gefaßt, und späterhin nicht aufgehoben worden ist.

In diesem Falle ist das Strafverfahren von denjenigen Behörden, bei welchen dasselbe bereits anhängig ist, oder welche in Gemäßheit der neuen Organisation der

*) Nr. 210 und 215 im Jahrgange 1852, und Nr. 10 im Jahrgange 1853 des Reichs-Gesetzblattes.

**) Nr. 9 des Jahrganges 1853 des Reichs-Gesetzblattes.

miejsce jako sądy karne, winny przeprowadzić postępowanie w sposobie dotąd przepisany.

Jeżeli zaś taka uchwała zniesioną została późniejszym rozporządzeniem sądu wyższego, wówczas dalsze postępowanie w tym przypadku odbywać się winno według przepisów niniejszej ustawy o postępowaniu karném.

Jeżeli w czasie, w którym niniejsza ustawa o postępowaniu karném obowiązywać zacznie, w ciągu śledztwa wyniesioną jest rzecz do wyższej instancyi, (przedłożenie aktów z urzędu do władzy wyższej, zazalenie, rekurs, odwołanie się, skarga o nieważność), lub jeżeli termin przez dawniejsze ustawy do tego wyznaczony jeszcze nie upłynął, odwołanie się zaś do wyższej instancyi zażaleniem zostało w terminie wspomnianym, natenczas sądy wyższe winne są postępować i rozstrzygać według niniejszej ustawy o tyle, o ile według niej zaskarżony łagodniejszemu ulega postępowaniu, jak według ustaw dawniejszych.

Zresztą co się tyczy takich przypadków karnych jeszcze wiszących, w których odwołania się do wyższej instancyi bywały wnoszone na mocy ustaw w szczegółowych krajach koronnych dotąd obowiązujących do sądów krajowych, jako do drugich instancyj, takie przypadki będą rozpoznawanemi i rozstrzyganemi w Trybunałach pierwszej instancyi, które na ich miejsce wstępują.

Nakoniec w tych krajach koronnych, w których dotąd obowiązuje ustawa o postępowaniu karném z dnia 17. Stycznia 1850 r., władza nadana sądowi krajowemu wyższemu, jako drugiej instancyi, w przypadkach karnych już wiszących, przejdzie także i na przyszłość do sądu krajowego wyższego, wstępującego na jego miejsce.

Artykuł V.

Jeżeli w razie występku popełnionego przez więcej osób, w czasie gdy niniejsza ustawa obowiązywać zacznie, wydaném już zostało przez władzę karną stanu cywilnego, nawet tylko przeciw jednemu współwinowajcy lub uczestnikowi rozporządzenie takiego rodzaju, jaki jest wspomniany w artykule IV., lecz nie nastąpiło jeszcze orzeczenie ostateczne w pierwszej instancyi, natenczas postępowanie karne przeciw innym współwinowajcom i uczestnikom wyprawioném być powinno także wedle ustaw dawniejszych.

Przeciw tym zaś współwinowajcom i uczestnikom, względem których w tym czasie, gdy przeciw jednemu z nich nastąpiło orzeczenie ostateczne, jeszcze nie była powziętą uchwała do wyprowadzenia śledztwa (orzeczenie odsyłające, stawienie w stan oskarżenia), postępować należy według przepisów niniejszej ustawy.

Justizbehörden als Strafgerichte an deren Stelle treten, auf die bisher dafür vorgeschriebene Art fortzusetzen.

Ist aber ein solcher Beschluß durch spätere Verfügung eines höheren Gerichtes aufgehoben worden, so ist das weitere Verfahren über diesen Straffall nach der gegenwärtigen Strafprozeß-Ordnung fortzusetzen.

Ist zur Zeit, als die gegenwärtige Strafprozeß-Ordnung in Wirksamkeit tritt, in einer solchen anhängigen Untersuchung ein Rechtszug in höherer Instanz (Vorlage der Akten von Amtswegen bei einer höheren Behörde, Beschwerde, Rekurs, Berufung, Nichtigkeitsbeschwerde) anhängig, oder der von dem früheren Gesetze hierzu eingeräumte Termin noch nicht abgelaufen, dieser höhere Rechtszug selbst aber innerhalb der erwähnten Frist angebracht worden, so ist hierüber von den höheren Gerichten in so weit nach der gegenwärtigen Strafprozeß-Ordnung vorzugehen und zu entscheiden, als nach derselben sich für den Beschuldigten eine günstigere Behandlung, als aus dem früher bestandenen Gesetze ergibt.

Rückichtlich solcher anhängigen Straffälle sind übrigens diejenigen Berufungen für welche nach den in mehreren Kronländern bisher bestandenen Gesetzen als Berufungsbehörden die Landesgerichte einzuschreiten hatten, bei den an deren Stelle getretenen Gerichtshöfen erster Instanz zu verhandeln und zu entscheiden.

In denjenigen Kronländern endlich, wo bisher die Strafprozeß-Ordnung vom 17. Jänner 1850 bestand, soll die dem Oberlandesgerichte als Berufungsbehörde eingeräumte Wirksamkeit in Ansehung der schon anhängigen Straffälle auch in Zukunft dem in Folge der neuen Organisation der Justizbehörden an dessen Stelle berufenen Oberlandesgerichte zukommen.

Artikel V.

Ist wegen einer von mehreren Personen begangenen strafbaren Handlung zur Zeit der eintretenden Wirksamkeit der gegenwärtigen Strafprozeß-Ordnung; auch nur gegen Einen der Mitschuldigen oder Theilnehmer von einer Strafbehörde des Zivilstandes bereits eine Verfügung der im Artikel IV erwähnten Art ergangen, aber noch kein End-Erkenntniß erster Instanz gegen ihn erfolgt, so ist das Strafverfahren auch wider die übrigen Mitschuldigen und Theilnehmer nach den früheren Gesetzen zu pflegen.

Gegen diejenigen Mitschuldigen und Theilnehmer aber, wider welche zur Zeit, als ein solches End-Erkenntniß gegen Einen derselben erfolgte, noch kein Beschluß zur Einleitung der Untersuchung (Verweisungs-Erkenntniß — Verweisung in den Anklagestand) geschöpft war, ist das Verfahren nach der gegenwärtigen Strafprozeß-Ordnung zu pflegen.

Artykuł VI.

Jeżeli w czasie, gdy niniejsza ustawa postępowania karnego obowiązywać zacznie, władza karna stanu cywilnego wyprowadziła śledztwo przeciw komu w sposobie wyrażonym w pierwszym ustępie artykułu IV., wówczas odbywać się winno postępowanie podług ustaw dawniejszych, nie tylko co do zbrodni, która jest przedmiotem śledztwa, lecz także co do wszystkich innych przez tę osobę popełnionych występków, które w ciągu postępowania przyjdą do wiadomości sądu karnego; — jeżeli zaś śledztwo wyprowadzonym jest tylko z powodu popełnionego wykroczenia, także co do wszystkich innych przez tę osobę popełnionych wykroczeń i przestępstw; — a zaś jeżeli śledztwo wytoczonym jest z powodu przestępstwa, także co do wszystkich innych przestępstw, podlegających władzy sądów karnych.

Artykuł VII.

Jeżeli zaś śledztwo wytoczonym było dotąd tylko z powodu wykroczenia lub przestępstwa, następnie zaś przeciw obwinionemu okażą się także poszlaki zbrodni, — albo jeżeli osoba, dotąd tylko z powodu przestępstwa pod śledztwem zostająca, obwinioną zostaje o wykroczenie; natenczas rozpoczęte śledztwo odstąpić należy w pierwszym przypadku sądowi karnemu właściwemu co do zbrodni, w drugim zaś właściwemu co do wykroczeń na mocy niniejszej ustawy postępowania karnego, w celu dalszego postępowania stosownie do przepisów onejże.

Jedynie wtenczas, gdy w skutku śledztwa wiszącego zapadł był wyrok ostateczny w pierwszej instancyi, należy dalsze postępowanie doprowadzić do końca oddzielnie od śledztwa występku nowo odkrytego, oraz należy przy wyroku na występek nowo odkryty mieć stosowny wzgląd na karę wyrzeczoną w pierwszym wyroku.

Artykuł VIII.

Warunki potrzebne do pozwolenia aby wznowić śledztwo karne ukończone według ustaw dawniejszych, należy oceniać w powszechności według ustaw dawniej obowiązujących, tak co do występków, na które wydanym został wyrok dawniejszy, jakoteż co do występków nowo odkrytych, lecz popełnionych przed tymże wyrokiem. — Jednakże, jeżeli przepisy objęte w tym względzie w niniejszej ustawie o postępowaniu sądowym karnym łagodniejszymi są dla obwinionego, natenczas wznowienie śledztwa wtenczas tylko pozwolonem być może, jeżeli zachodzą oraz warunki przepisane w niniejszej ustawie.

Artykuł IX.

Pod względem postępowania na drodze karniej, oceniania dowodów, równie jak pod względem wyroku wydać się mającego, i środków prawnych prze-

Artikel VI.

Ist bei Beginn der Wirksamkeit der gegenwärtigen Strafprozeß-Ordnung wider Jemanden von einer Strafbehörde des Zivilstandes eine strafgerichtliche Untersuchung auf die im ersten Absätze des Artikels IV bezeichnete Art eingeleitet, so ist das Verfahren, wenn es ein Verbrechen betrifft, auch rücksichtlich aller anderen von dieser Person begangenen strafbaren Handlungen, welche im Laufe des Verfahrens zur Kenntniß des Strafgerichtes gelangen; — wenn aber die Untersuchung nur wegen eines Vergehens anhängig ist, rücksichtlich aller anderen von dieser Person begangenen Vergehen und Uebertretungen; — und wenn die Untersuchung nur wegen einer Uebertretung geführt wird, auch rücksichtlich aller anderen der Gerichtsbarkeit der Strafgerichte unterliegenden Uebertretungen nach den früheren Gesetzen zu pflegen.

Artikel VII.

War aber die Untersuchung bisher nur wegen eines Vergehens oder einer Uebertretung anhängig, und ergibt sich später gegen den Untersuchten auch die Beschuldigung eines Verbrechens; — oder wird die bisher nur wegen einer Uebertretung in Untersuchung stehende Person auch eines Vergehens beschuldigt; so ist die anhängige Untersuchung an das, im ersten Falle über das Verbrechen, und im zweiten Falle über das Vergehen, nach der gegenwärtigen Strafprozeß-Ordnung zuständige Strafgericht, zur Fortsetzung des Verfahrens nach Vorschrift der letzteren, abzutreten.

Nur wenn in der anhängigen Untersuchung bereits ein End-Urtheil erster Instanz ergangen war, ist das weitere Verfahren darüber abgesondert von der Untersuchung über die neu hervorgekommene That zu Ende zu führen, und auf die darüber etwa erkannte Strafe bei dem Erkenntniße über die neu hervorgekommene That die angemessene Rücksicht zu nehmen.

Artikel VIII.

Die Erfordernisse zur Bewilligung der Wiederaufnahme einer nach den früher bestandenen Gesetzen beendigten strafgerichtlichen Untersuchung sind, sowohl in Bezug auf diejenigen strafbaren Handlungen, worüber das frühere Erkenntniß ergangen ist, als auch in Bezug auf neu entdeckte, aber vor diesem Erkenntniße begangene strafbare Handlungen, in der Regel nach den früheren Gesetzen zu beurtheilen. — Sind jedoch die in der gegenwärtigen Strafprozeß-Ordnung hierüber enthaltenen Vorschriften dem Beschuldigten günstiger, so ist die Wiederaufnahme der Untersuchung nur dann zu bewilligen, wenn auch die in diesem Gesetze vorgezeichneten Bedingungen eintreten.

Artikel IX.

In Ansehung des Strafverfahrens, der Würdigung der Beweise, des zu fällenden Erkenntnisses und der Rechtsmittel dagegen, ist aber bei einer wiederaufgenomme-

ciw takowemu, należy w razie wznowionego śledztwa postępować stosownie do niniejszej ustawy, jeżeli wznowienie uchwalonem zostało, dopiero po dniu wyznaczonym. — Gdyby w skutku wznowionego w ten sposób śledztwa należało wydać wyrok kary śmierci, a dawniejszym wyrokiem już kara orzeczoną, i albo w całości albo w części wykonaną została, wówczas zamiast kary śmierci należy wydać wyrok na dożywotne ciężkie więzienie.

Artykuł X.

Rozstrzygnięcie co do tego przedmiotu, kiedy przypuszczonem być może wznowienie śledztw karnych, ukończonych według ustaw dawniejszych, tudzież jak w tej mierze postępować należy, wchodzi w zakres tych sądów, które jako sądy karne zastąpią miejsce władz dawniej do tego powołanych.

Rozstrzygnięcie zaś, mające nastąpić na śledztwo, w skutku takiego wznowienia na nowo przeprowadzone, należy także w tych krajach, w których dotąd obowiązywała ustawa o postępowaniu karnem z dnia 17. Stycznia 1850 r. nie do Sądu krajowego wyższego, lecz do Trybunału pierwszej instancji, który na mocy niniejszej ustawy do tego jest powołanym.

Artykuł XI.

Nasz Minister Sprawiedliwości ma sobie poleconem wykonanie niniejszej ustawy. On także mocen jest wydawać potrzebne w tym celu rozporządzenia i oznaczyć dzień, w którym niniejsza ustawa o postępowaniu karnem ze względu na istniejące stosunki, w każdym kraju koronnym w wykonanie wprowadzoną być ma.

Dan w Naszém główném i stołeczném mieście Wiedniu dnia dwudziestego dziewiątego Lipca, roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego trzeciego, Naszego Panowania w roku piątym.

Franciszek Józef m. p.

Hr. Buol-Schauenstein m. p.

Krauss m. p.

Za Najwyższym rozkazem:

Ransonnet m. p.

nen Untersuchung, wenn deren Wiederaufnahme erst nach dem obigen Tage beschlossen wird, in Gemäßheit der gegenwärtigen Strafprozeß-Ordnung vorzugehen. — Wäre nach dem Ergebnisse einer solchen wiederaufgenommenen Untersuchung auf Todesstrafe zu erkennen, so ist statt derselben in dem Falle, wenn schon durch das frühere Urtheil auf eine Strafe erkannt, und dieselbe ganz oder auch nur zum Theile vollstreckt war, auf lebenslange schwere Kerkerstrafe zu erkennen.

Artikel X.

Die Entscheidung über die Zulässigkeit der Wiederaufnahme der nach den früheren Gesetzen beendigten strafgerichtlichen Untersuchungen, sowie das Verfahren hierüber, steht denjenigen Gerichten zu, welche als Strafgerichte an die Stelle der früher hierzu berufenen Behörden treten.

Die Entscheidung über die in Folge einer solchen Wiederaufnahme neuerlich gepflogene Untersuchung kommt aber auch in jenen Ländern, wo bisher die Strafprozeß-Ordnung vom 17. Jänner 1850 in Wirksamkeit stand, nicht dem Oberlandesgerichte, sondern dem nach der gegenwärtigen Strafprozeß-Ordnung hierzu berufenen Gerichtshofe erster Instanz zu.

Artikel XI.

Unser Minister der Justiz ist mit der Vollziehung dieses Gesetzes beauftragt. Derselbe hat die hierzu erforderlichen Verordnungen zu erlassen, und den Tag zu bestimmen, an welchem die gegenwärtige Strafprozeß-Ordnung, mit Rücksicht auf die bestehenden Verhältnisse, in jedem Kronlande in Wirksamkeit zu treten hat.

Gegeben in Unserer Haupt- und Residenzstadt Wien am neunundzwanzigsten Jult im Eintausend achthundert dreiundfünfzigsten, Unserer Reiche im fünften Jahre.

Franz Joseph m. p.

Gr. Buol-Schauenstein m. p.

Krauß m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:

Hausonnet m. p.

U s t a w a

o postępowaniu karném

d l a

Cesarstwa Austryackiego.

Rozdział piérwszy.

Postanowienia ogólne.

§. 1.

Kara wymie-
rzoną być mo-
że tylko po
poprzedniém
postępowaniu
karném, i na
mocy wyroku.

Nikt nie może uleść karze za zbrodnie, wykroczenia, lub za przestępstwa, te ostatnie bądź że są wymienione w powszechnój ustawie karnój, bądź téż na mocy osobnych rozporządzeń do zakresu sądów karnych przydzielone, jeżeli przeciw niemu nie było uprzednio przeprowadzone postępowanie karne na zasadzie niniejszój ustawy o postępowaniu karném, i nie był wydanym wyrok przez właściwego sędziego.

§. 2.

Dochodzenie
w drodze kar-
nej następo-
wać winno
w powsze-
chności
z urzędu,

Dochodzenie na drodze karnój następuje z urzędu, wyjąwszy te przypadki, w których na mocy ustawy wymaganiem jest szczegółowe żądanie strony interesowanój.

§. 3.

i rozciągać
się także na
okoliczności
służące do
obrony obwi-
nionego.

Władze występujące czynnie w drodze postępowania karnego, obowiązane są przy wszystkich poszukiwaniach, dochodzeniach i orzeczeniach z równą starannością brać na uwagę okoliczności służące tak do przekonania obwinionego, jak do obrony jego.

§. 4.

Jak dalece
sędzia karny
winien mieć
względ na
orzeczenia
wydane
w drodze cy-
wilnój.

Śledztwo na drodze karnój rozciąga się oraz na te pytania wstępne prywatnego, bez ocenienia których przypadek karny rozstrzygniętym być nie może.

Jeżeli w téj mierze sędzia cywilny już wydał orzeczenie swoje, sąd karny nie będzie takowém wiążanym, o ile się rozchodzi o ocenienie karalności którój obwinionego.

Również sędzia karny nie powinien uważać za prawdziwe okoliczności czynu, służące za podstawę orzeczenia cywilnego, jak dalece takowe wywie-

Strafprozeß - Ordnung

für das

Kaiserthum Oesterreich.

Erstes Hauptstück.

Allgemeine Bestimmungen.

§. 1.

Niemand kann wegen Verbrechen, Vergehen oder wegen der in dem allgemeinen Strafgesetze bezeichneten, oder durch besondere Verordnungen dem Verfahren der Strafgerichte zugewiesenen Uebertretungen mit einer Strafe belegt werden, außer nach vorgängigem Strafverfahren in Gemäßheit dieser Strafprozeß-Ordnung und in Folge eines von dem zuständigen Richter gefällten Urtheiles.

Keine Strafe ist ohne vorgängiges Strafverfahren und Urtheil zu verhängen.

§. 2.

Die strafgerichtliche Verfolgung findet von Amtswegen Statt, mit Ausnahme derjenigen Fälle, in welchen das Gesetz sie insbesondere von dem Verlangen eines Be-theiligten abhängig macht.

Die strafgerichtliche Verfolgung hat in der Regel von Amtswegen Statt.

§. 3.

Die in dem Strafverfahren thätigen Behörden haben bei allen Nachforschungen, Erhebungen und Entscheidungen mit gleicher Sorgfalt sowohl die zur Ueberführung, als auch die zur Vertheidigung des Beschuldigten dienenden Umstände zu berücksichtigen.

und sich auch auf die zur Vertheidigung des Beschuldigten dienenden Umstände zu erstrecken.

§. 4.

Die strafgerichtliche Untersuchung erstreckt sich auch auf jene privatrechtlichen Vorfragen, ohne deren Beurtheilung die Strafsache nicht entschieden werden kann.

In wie ferne von dem Strafrichter zivilrichterliche Erkenntnisse beachtet werden müssen.

Ist hierüber von dem Zivilrichter ein Erkenntniß geschöpft worden, so ist der Strafrichter hieran nicht gebunden, in soweit es sich um die Beurtheilung der Strafbarkeit des Beschuldigten handelt.

Ebensowenig hat der Strafrichter Thatumstände, welche einem zivilrichterlichen Erkenntnisse zur Grundlage dienen, in soweit sie auf die strafgerichtliche Entscheidung von

rają wpływ na orzeczenie w drodze karnój, jeżeli z postępowania karnego okazuje się co innego, lub jeżeli wiarygodność ich zachwiana jest.

Jeżeli zaś wywód istoty występku zawisłym jest od rozstrzygnięcia kwestyi o ważności małżeństwa, o którą przed rozpoczęciem postępowania karnego, lub w ciągu takowego działać zaczęto przed właściwym sądem cywilnym, lub duchownym, wówczas należy oczekiwać skutku tej sprawy, a w razie potrzeby żądać jej przyspieszenia w drodze właściwej. Jeżeli zaś przeszkoda do małżeństwa wytoczoną będzie tylko przed sądem karnym, a ten uzna, iż okoliczności czynu, na których się ma opierać mniemana przeszkoda do małżeństwa, nie są prawdziwe, lub gdy nie podlega wątpliwości, iż zarzut jakoby zachodziła przeszkoda do małżeństwa czynionym być nie może, w takim przypadku należy przeprowadzić rzecz na drodze karnój; w przeciwnym zaś sąd karny powinien odstąpić uprzednie dochodzenie, i rozstrzygnięcie tej sprawy właściwemu sądowi cywilnemu, lub duchownemu.

Orzeczenie sądu, powołanego do rozpoznania ważności małżeństwa, jest wprawdzie stanowczem dla sądu karnego pod względem pytania co do ważności małżeństwa, wszelako mimo to sąd karny może dochodzić jeszcze wszystkich tych okoliczności i stosunków, które według jego zdania znoszą karygodność obwinionego.

§. 5.

Termina są w ogólności terminami prekluzyjnymi, i obliczenie onychże.

Termina wyznaczone w niniejszej ustawie są terminami wyłącznymi (przepadłymi, prekluzyjnymi, lub peremptorycznymi), i nie mogą być przedłużonemi, jeżeli co innego nie jest wyraźnie rozporządzonem.

Jeżeli te termina bieżć mają od dnia pewnego, wówczas obliczonemi być powinny w taki sposób, iż dzień ten nie będzie wrachowany. Termina odroczone zaczynają bieżć po ostatnim dniu poprzedzającego terminu, którego przedłużenie uzyskanem zostało. Niedziele i święta, równie jak dni, w ciągu których pismo mające być podanem do sądu karnego w terminie wyznaczonym, szło przez pocztę, lub z innego powodu zatrzymanem zostało, do terminu wliczyć należy.

§. 6.

Przepis o karach pieniężnych.

Kary pieniężne wyznaczone w niniejszej ustawie, rozumić należy w monecie konwencyjnej według stopy dwudziestoreńskiej; one przepadają na rzecz funduszu ubogich miejsca pobytu tej osoby, na którą nałożone zostają; a jeżeli nie mogą być od niej ściągniętymi, lub jeżeli osoba, na którą nałożonemi być mają, albo familia jej, przez taką karę doznawałaby

Einfluß seyn können, für wahr zu halten, wenn aus der strafgerichtlichen Untersuchung das Gegentheil derselben hervorkommt, oder ihre Glaubwürdigkeit erschüttert wird.

Hängt aber der Thatbestand einer strafbaren Handlung von der Frage über die Gültigkeit einer Ehe ab, worüber bereits vor, oder im Laufe des Strafverfahrens bei dem zuständigen Zivil- oder geistlichen Gerichte eine Verhandlung anhängig wurde: so ist der Ausgang derselben abzuwarten, und nöthigen Falles im geeigneten Wege auf Beschleunigung zu dringen. Wenn jedoch das Ehehinderniß bloß vor dem Strafrichter regemacht wird, und die Unrichtigkeit der Thatumstände, auf welche sich das angegebene Ehehinderniß gründen soll, erkannt wird, oder die Unstatthaftigkeit der Einwendung des vorgeschügten Ehehindernisses keinem Zweifel unterliegt, so ist das Strafverfahren fortzusetzen; im entgegengesetzten Falle aber von dem Strafrichter die vorläufige Untersuchung und Entscheidung dem hierzu berufenen Zivil- oder geistlichen Gerichte zu überlassen.

Das Erkenntniß des Ehegerichtes ist zwar auch für den Strafrichter in Hinsicht auf die Frage der Gültigkeit der Ehe bindend; allein dieß hindert ihn nicht, alle jene Umstände und Verhältnisse zu erheben und zu würdigen, welche die Strafbarkeit des Beschuldigten aufheben.

§. 5.

Die in diesem Gesetze anberaumten Fristen sind, wenn das Gegentheil nicht ausdrücklich verfügt ist, als ausschließende (Fall-, Präklusiv- oder peremptorische) Fristen anzusehen, und können nicht verlängert werden.

Fristen sind in der Regel Fallfristen, und Berechnung derselben.

Wenn dieselben von einem bestimmten Tage an zu laufen haben, sind sie so zu berechnen, daß dieser Tag nicht mitgezählt wird. Erweiterte Fristen nehmen ihren Anfang nach dem letzten Tage der vorhergehenden Frist, deren Verlängerung bewirkt worden ist. Sonn- und Feiertage, gleichwie diejenigen Tage, während welcher eine binnen einer bestimmten Frist bei der Strafbehörde zu überreichende Schrift auf der Post gelaufen, oder sonst aufgehalten worden ist, werden eingerechnet.

§. 6.

Die in der gegenwärtigen Strafprozeß-Ordnung festgesetzten Geldstrafen sind in Konventions-Münze nach dem Zwanzig-Guldenfuß zu verstehen; sie verfallen dem Armenfonde des Aufenthaltsortes desjenigen, dem die Geldstrafe auferlegt wird, und sind in dem Falle, wenn sie von dem Straffälligen nicht eingebracht werden können, oder den Vermögensumständen oder dem Nahrungsbetriebe des zu Verurtheilenden, oder

Bestimmung über die Geldstrafen.

dotkliwego uszczerbku i na majątku, lub w wyżywieniu swoim, natenczas zamienionemi być powinny na karę aresztu, licząc po pięć złr. na dzień jeden.

Rozdział drugi.

o władzach sądowych w sprawach karnych, i zakresie ich działania w ogólności.

§. 7.

Sądownictwo w sprawach karnych należy w pierwszej instancyi:

- a) do Urzędów powiatowych (urzędów stolicy) jako Sądów powiatowych, i do Sądów powiatowych (pretur), udzielnie istniejących;
- b) do Trybunałów pierwszej instancyi (sądów krajowych, obwodowych, komitatowych).

§. 8.

Sądy powiatowe pełnić będą należące do nich czynności urzędowe w drodze karniej przez sędziów pojedynczych, Trybunały zaś, jako sądy kolegiałne, o ile ustawa nie czyni wyjątku.

§. 9.

Do Sądu powiatowego należy całe postępowanie na drodze karniej, t. j. śledztwo, wyrokowanie i wykonywanie własnych wyroków jego względem tych przestępstw, które w powszechniej ustawie karniej jako przestępstwa są wymienione, lub które na mocy szczegółowych przepisów oddanemi są pod rozpoznanie i ukaranie sądów.

Szczegółowemi rozporządzeniami będzie oznaczonem, względem których przestępstw wymienionych w drugiej części ustawy karniej, w obrębie policyjnym miast głównych i innych miejsc wykonywać będzie sądownictwo karne w pierwszej instancyi ustanowiona tamże władza bezpieczeństwa zamiast Sądu powiatowego.

Jednakże władze bezpieczeństwa, jako władze zastępujące miejsce sądów karnych, winny są co do tych rodzajów przestępstw postępować stosownie do przepisów niniejszej ustawy o postępowaniu karnem, a dalszy ciąg prawa przeciw ich rozstrzygnięciu idzie w drugiej instancyi do Sądu krajowego wyższego, w trzeciej zaś instancyi do najwyższego Trybunału sądowego (§§. 18 i 19).

Do których sądów należy sądownictwo w sprawach karnych w pierwszej instancyi, mianowicie:

do Sądów powiatowych jako sędziów pojedynczych, do Trybunałów w powszechności, jako sądów kolegiałnych.

Postępowanie karne w razie przestępstw należy do Sądów powiatowych i do władz policyjnych.

seiner Familie zum empfindlichen Abbruche gereichen würden, in Arreststrafen von je Einem Tage für fünf Gulden zu verwandeln.

Zweites Hauptstück.

Von den Gerichtsbehörden in Strafsachen und deren Wirkungskreise im Allgemeinen.

§. 7.

Die Gerichtsbarkeit erster Instanz in Strafsachen ist auszuüben:

- a) von den Bezirksämtern (Stuhlrichter-Ämtern) als Bezirksgerichten, und von den für sich bestehenden Bezirksgerichten (Bräturen);
- b) von den Gerichtshöfen erster Instanz (Landes-, Kreis- und Komitats-Gerichten).

Welchen Gerichten die Gerichtsbarkeit in Strafsachen in erster Instanz zustehe, u. z.:

§. 8.

Die Bezirksgerichte haben die ihnen obliegenden strafgerichtlichen Amtshandlungen durch Einzelrichter, die Gerichtshöfe aber, in soweit das Gesetz keine Ausnahme macht, als Kollegialgerichte auszuüben.

den Bezirksgerichten als Einzelrichtern, den Gerichtshöfen in der Regel als Kollegialgerichten.

§. 9.

Dem Bezirksrichter steht das gesammte Strafverfahren, d. i. die Untersuchung, Entscheidung und Vollstreckung ihrer Erkenntnisse hinsichtlich derjenigen Uebertretungen zu, welche in dem allgemeinen Strafgesetze als solche bezeichnet, oder durch besondere Vorschriften zur Untersuchung und Bestrafung den Gerichten zugewiesen sind.

Das Strafverfahren wegen Uebertretungen steht den Bezirksgerichten und Polizeibehörden zu.

Besondere Verordnungen werden bestimmen, über welche von den im zweiten Theile des Strafgesetzes vorkommenden Uebertretungen im Polizeirayon der Hauptstädte und anderer Orte, die Strafgerichtsbarkeit in erster Instanz von der daselbst bestellten Sicherheitsbehörde statt des Bezirksgerichtes auszuüben seyn wird.

Ueber diese Arten von Uebertretungen haben aber die Sicherheitsbehörden, als stellvertretende Behörden der Strafgerichte, nach den Vorschriften dieser Strafprozeß-Ordnung zu verfahren, und der Rechtszug von deren Entscheidung geht in zweiter Instanz an das Oberlandesgericht, und in dritter Instanz an den obersten Gerichtshof (§§. 18 und 19).

Do których sądów, jako sądów śledczych, należy prowadzenie śledztwa zbrodni i wykroczeń.

§. 10.

Do prowadzenia śledztwa zbrodni i wykroczeń przeznaczone są:

- a) co do zbrodni stanu czyli zdrady głównej, obrazy Majestatu, obrazy Członków Cesarskiego Domu i naruszenia spokojności publicznej (§§. 58—66 ustawy karnej) w każdym kraju koronnym Sąd krajowy znajdujący się w miejscu, w którym polityczna władza krajowa (Namiestnictwo, Rząd krajowy lub oddział Namiestnictwa) ma siedzibę swoją;
- b) względem wszystkich innych zbrodni i wykroczeń, każdy Sąd krajowy i obwodowy (komitatowy) w okręgu szczegółowo oznaczyć się mającym, zewnątrz zaś tego okręgu;
- c) te Sądy powiatowe (§. 7. lit. a), które na mocy szczegółowych przepisów w każdym kraju koronnym w miarę stosunków miejscowych i budynków potrzebnych dla sądu śledczego, ustanowionemi zostaną w obrębie szczegółowo określić się mającym, i w ogólności powiaty kilku Sądów powiatowych w sobie mieszczącym, jako sądy śledcze na zbrodnie i wykroczenia.

§. 11.

Którzy urzędnicy sądowi winni są prowadzić śledztwo, jako sędziowie śledczy.

W sądach krajowych i obwodowych (komitatowych) (§. 10. lit. a. i b.), prowadzić będą śledztwo jeden lub kilku sędziów śledczych, mianowanych przez Przełożonego Trybunału pierwszej instancji z grona tegoż, którzy pełnić mają czynności urzędowe, na mocy niniejszej ustawy do nich należące, i wystawiać pisma w imieniu sądu śledczego; w Sądach zaś powiatowych (§. 10. lit. c.) Przełożony sądownictwa, lub inny przez niego wyznaczony, urzędnik Sądu powiatowego, który złożył egzamin na urząd sędziego, jako sędzia śledczy.

§. 12.

Władze pomocnicze sądów śledczych.

Każdy sąd śledczy ma prawo wzywać o uskutecznienie pojedynczych czynności postępowania śledczego, mających być uskutecznionemi zewnątrz miejsca siedziby jego, Sąd śledczy, powołany do prowadzenia śledztwa co do zbrodni i wykroczeń, znajdujących się w tém miejscu, w którym czynność sądowa uskutecznią być ma.

Również winny wszystkie Sądy powiatowe, jako władze pomocnicze, pod względem sądownictwa na zbrodnie i wykroczenia zadosyć czynić wszelkiemu żądaniu sądów śledczych.

§. 10.

Untersuchungsgerichte zur Führung des Untersuchungsverfahrens über Verbrechen und Vergehen sind :

- a) hinsichtlich der Verbrechen des Hochverrathes, der Majestätsbeleidigung, der Beleidigung der Mitglieder des kaiserlichen Hauses und der Störung der öffentlichen Ruhe (§§. 58—66 des Strafgesetzes) in jedem Kronlande das Landesgericht desjenigen Ortes, wo die politische Landesbehörde (Statthalterei, Landesregierung oder Statthalterei-Abtheilung) ihren Sitz hat ;
- b) hinsichtlich aller übrigen Verbrechen und Vergehen, jedes Landes- und Kreis- (Komitats-) Gericht für einen eigens zu bestimmenden Umkreis; außer diesem Umkreise aber
- c) diejenigen Bezirksgerichte (§. 7 lit. a.), welche durch besondere Bestimmungen in jedem Kronlande, nach Maßgabe der Ortsverhältnisse und der für ein Untersuchungsgericht erforderlichen Gebäude, für einen eigens zu bestimmenden, regelmäßig die Bezirke mehrerer Bezirksgerichte umfassenden Umkreis als Untersuchungsgerichte über Verbrechen und Vergehen bestellt werden.

Welchen Gerichten als Untersuchungsgerichten das Untersuchungsverfahren über Verbrechen und Vergehen zukomme.

§. 11.

Das Untersuchungsverfahren ist bei den Landes- und Kreis- (Komitats-) Gerichten (§. 10 lit. a. und b.) durch einen oder mehrere von dem Vorsteher des Gerichtshofes aus der Mitte desselben zu bestellende Untersuchungsrichter, welche die ihnen nach der gegenwärtigen Strafprozeß-Ordnung zustehenden Amtshandlungen und Ausfertigungen im Namen des Untersuchungsgerichtes vorzunehmen haben; — bei den Bezirksgerichten aber (§. 10 lit. c.) von dem Vorsteher der gerichtlichen Geschäftsführung, oder von einem anderen, von ihm hierzu bestimmen, und für das Richteramt geprüften Beamten des Bezirksgerichtes als Untersuchungsrichter zu pflegen.

Von welchen richterlichen Beamten als Untersuchungsrichter das Untersuchungsverfahren zu pflegen sei.

§. 12.

Jedes Untersuchungsgericht ist befugt, um die Vornahme einzelner Akte des Untersuchungsverfahrens, welche außer dem Orte seines Sitzes vorzunehmen sind, das zum Untersuchungsverfahren über Verbrechen und Vergehen berufene Untersuchungsgericht des Ortes zu ersuchen, wo die gerichtliche Handlung vorzunehmen ist.

Hilfsbehörden der Untersuchungsgerichte.

Nach haben alle Bezirksgerichte als Hilfsbehörden in Beziehung auf die Strafrechtspflege über Verbrechen und Vergehen jeder Aufforderung der Untersuchungsgerichte zu entsprechen.

§. 13.

Czynności in-
nych Sądów
powiatowych
pod względem
zbrodni i wy-
kroczeń.

Jeżeli przyniesione będą poszlaki zbrodni lub wykroczenia do wiadomości takiego Sądu powiatowego, który stosownie do §. 10. lit. c. nie jest powołanym do wyprowadzenia śledztwa, wówczas winien w powszechności wprowadzić sprawę do właściwego sądu śledczego.

Gdyby zaś z powodu szczególnych okoliczności, towarzyszących temu przypadkowi, Sąd śledczy nie mógł sam z potrzebną spiesznością uskuteczyć dochodzenia istoty czynu, lub innych nagłych czynności urzędowych, wówczas także i taki Sąd powiatowy ma obowiązek poczynić tymczasowo należne kroki w imieniu sądu śledczego, i przeprowadzone śledztwo niezwłocznie odesłać do tegoż sądu.

§. 14.

Trybunały
winny są mieć
dozór i kie-
runek w po-
stępowaniu
śledczym
prowadzonym
przez Sądy
powiatowe.

Co się tyczy postępowania śledczego, prowadzonego przez Sądy powiatowe (§. 10. lit. c), Trybunał powołany do rozprawy słownej końcowej (§. 16.) ma prawo dozoru i kierunku, a zatem w szczególności mocen jest udzielać poleceń w tej mierze Sądom powiatowym należącym do jego obrębu, i każdego czasu odebrać pod bezpośredni swój kierunek postępowanie śledcze, lub pojedyncze onego czynności, i polecić ich uskuteczenie innemu sędziemu śledczemu, jak skoro dla ważności przypadku, lub dla innych ważnych przyczyn uzna tego potrzebę.

§. 15.

Czynności
Trybunałów
we względzie
postępowania
śledczego.

Do Trybunału, powołanego do rozprawy końcowej ustnej (§. 16.), należą jeszcze następujące czynności urzędowe:

- a) tenże winien powziąć uchwałę względem takich poszlaków zbrodni i wykroczeń, które sędzia śledczy uzna za niedostateczne do wprowadzenia na drogę postępowania karnego;
- b) winien rozstrzygać w pierwszej instancyi w razie, gdy w ciągu postępowania na drodze śledczej powstanie różnica zdań między sędzią śledczym i Prokuratorem rządowym, tudzież we wszystkich przypadkach, gdy zamieszone będzie zażalenie przeciw rozporządzeniom lub zwłoce sędziego śledczego;
- c) winien wydać orzeczenie po ukończonem śledztwie.

§. 16.

Właściwość
Trybunałów
pierwszej in-
stancyi do
rozprawy

Każdy Trybunał pierwszej instancyi powołany jest w swoim okręgu sądowym, względem wszystkich zbrodni i wykroczeń do wysłuchania rozprawy końcowej słownej, i do rozstrzygnięcia onejże.

§. 13.

Kommt die Anzeige eines Verbrechens oder Vergehens bei einem solchen Bezirksgerichte vor, welchem nach dem §. 10 lit. c. das Untersuchungsverfahren darüber nicht zusteht, so hat es dieselbe in der Regel an das zuständige Untersuchungsgericht zu leiten.

Wirksamkeit
der übrigen Be-
zirksgerichte in
Beziehung auf
Verbrechen und
Vergehen.

Sollten aber vermöge der besonderen Umstände des Falles die Thatbestands-Erhebung oder andere dringende Amtshandlungen nicht mit der erforderlichen Beschleunigung von dem Untersuchungsgerichte selbst eingeleitet werden können, so liegt auch einem solchen Bezirksgerichte die Verbindlichkeit ob, die nöthigen Einleitungen einstweilen im Namen des Untersuchungsgerichtes zu treffen, und die gepflogenen Erhebungen unverzüglich an dasselbe zu leiten.

§. 14.

In Beziehung auf das Untersuchungsverfahren, welches von den Bezirksgerichten zu führen ist (§. 10 lit. c), kommt dem zur mündlichen Schlußverhandlung berufenen Gerichtshofe (§. 16) die Aufsicht und Leitung, daher insbesondere auch das Befugniß zu, den zum Sprengel des Gerichtshofes gehörigen Bezirksgerichten Weisungen darüber zu ertheilen, und das Untersuchungsverfahren oder einzelne Akte desselben jederzeit an sich zu ziehen, und durch einen anderen Untersuchungsrichter vornehmen zu lassen, sobald er dieß wegen der Wichtigkeit des Falles, oder aus anderen erheblichen Gründen für nothwendig findet.

Den Gerichts-
höfen zukom-
mende Aufsicht
und Leitung
über das von
den Bezirksge-
richtern zu füh-
rende Untersu-
chungsverfah-
ren.

§. 15.

Dem zur mündlichen Schlußverhandlung berufenen Gerichtshofe (§. 16) stehen ferner folgende Amtshandlungen zu:

- a) die Beschlusfassung über diejenigen Anzeigen wegen Verbrechen und Vergehen, welche der Untersuchungsrichter zu keinem Strafverfahren geeignet findet;
- b) die Entscheidung in erster Instanz über die im Laufe des Untersuchungsverfahrens entstehenden Meinungsverschiedenheiten zwischen dem Untersuchungsrichter und dem Staatsanwalt, sowie über alle Beschwerden gegen Verfügungen oder Verzögerungen des Untersuchungsrichters;
- c) die Entscheidung über das abgeschlossene Untersuchungsverfahren.

Amtshandlun-
gen der Ge-
richtshöfe in
Beziehung auf
das Untersu-
chungsverfah-
ren.

§. 16.

Jeder Gerichtshof erster Instanz ist endlich in seinem Gerichtssprengel hinsichtlich aller Verbrechen und Vergehen zur mündlichen Schlußverhandlung, und zur Entscheidung über dieselbe berufen.

Zuständigkeit
der Gerichts-
höfe erster In-
stanz zur
Schlußver-

końców i
rozstrzygni-
nia onężę,
co do zbro-
dni i wykro-
czeń.

Jedynie co do zbrodni stanu, obrazy Majestatu, obrazy Członków Cesar-
skiego Domu, i naruszania spokojności publicznej, należąc będą czynności
urzędowe wyszczególnione w §. 15., równie jak końcowa rozprawa słowna i
rozstrzygnięcie onężę do Sądu krajowego tego miejsca, w którym władza kra-
jowa polityczna ma siedzibę swoją (§. 10. lit. a).

§. 17.

O wyrokowa-
niu Trybuna-
łów pierwszej
instancyi
w sprawach
karnych.

Trybunały pierwszej instancyi winne są w powszechności naradzać się, i
stanowić uchwały swoje w sprawach karnych w zgromadzeniach złożonych
z Prezydującego i dwóch sędziów z przybraniem protokolisty. Rozprawy zaś
końcowe, w których idzie o zbrodnie, na które w ustawie postanowiona jest
kara śmierci, lub kara więzienia więcej niż lat pięciu, tudzież rozstrzygnięcie
onychże, odbywać się powinny w zgromadzeniach złożonych z Prezydującego,
czterech sędziów i protokolisty.

§. 18.

Sądownictwo
karne na
zbrodnie, wy-
kroczenia i
przestępstwa
w drugiej in-
stancyi w Są-
dach krajo-
wych wyż-
szych, i sta-
nowienie
uchwały
w tychże Są-
dach.

W drugiej instancyi wykonywać będą sądownictwo karne na zbrodnie wy-
kroczenia i przestępstwa w §. 9. wyszczególnione, Sądy krajowe wyższe (Są-
dy wyższe, Tabule banalne).

Te Sądy stanowią uchwały swoje w powszechności w zgromadzeniach, zło-
zonych z Prezydującego, czterech sędziów i protokolisty.

Rozstrzygnięcia zaś rozpraw końcowych, których przedmiotem jest zbro-
dnia stanu, lub takie zbrodnie, na które ustawa postanawia karę śmierci, odby-
wać się będą w Sądzie krajowym wyższym w zgromadzeniach złożonych z Pre-
zydującego, ośmiu sędziów i protokolisty. Gdyby Sąd wyższy do narad tego
rodzaju nie miał dostatecznej liczby swoich radców, wówczas winien liczbę do
uzupełnienia potrzebną przybrać z pomiędzy członków podległych mu sądów
(§. 53.).

§. 19.

Sądownictwo
na zbrodnie
wykroczenia i
przestępstwa
w trzeciej in-
stancyi przy
najwyższym
Trybunale, i
stanowienie
uchwały one-
goż.

W trzeciej instancyi sądownictwo karne na zbrodnie wykroczenia i prze-
stępstwa w §. 9. wyszczególnione należy do najwyższego Trybunału sądowego.
Ten Trybunał stanowić będzie uchwały swoje w sprawach karnych w powszech-
ności w zgromadzeniach złożonych z Prezydującego, sześciu sędziów i protoko-
listy; jeżeli zaś idzie o rozstrzygnięcie rozprawy końcowej względem zbrodni,
wymienionych w ustępie trzecim §. 18., natenczas stanowi uchwałę w zgroma-
dzeniu, złożonem z Prezydującego, dziesięciu sędziów i protokolisty.

Nur rücksichtlich der Verbrechen des Hochverrathes, der Majestätsbeleidigung, der Beleidigung von Mitgliedern des kaiserlichen Hauses und der Störung der öffentlichen Ruhe gehören auch die im §. 15 aufgezählten Amtshandlungen, sowie die mündliche Schlußverhandlung und Entscheidung über dieselbe, zu dem Landesgerichte desjenigen Ortes, wo die politische Landesbehörde ihren Sitz hat (§. 10 lit. a).

§. 17.

Die Gerichtshöfe erster Instanz verhandeln und entscheiden in Strafsachen in der Regel in Versammlungen von einem Vorsitzenden, zwei Richtern und einem Protokollführer; Schlußverhandlungen aber, wobei es sich um ein Verbrechen handelt, auf welches im Gesetze die Todesstrafe oder eine mehr als fünfjährige Kerkerstrafe verhängt ist, so wie die Entscheidung darüber, haben sie in Versammlungen von einem Vorsitzenden, vier Richtern und einem Protokollführer vorzunehmen.

§. 18.

In zweiter Instanz wird die Strafgerichtsbarkeit über Verbrechen, Vergehen und die im §. 9 bezeichneten Uebertretungen von den Oberlandesgerichten (Obergerichten, Banaltafel) ausgeübt.

Dieselben fassen ihre Beschlüsse in der Regel in Versammlungen von einem Vorsitzenden, vier Richtern und einem Protokollführer.

Entscheidungen über Schlußverhandlungen aber, wobei es sich um das Verbrechen des Hochverrathes, oder um solche Verbrechen handelt, worauf im Gesetze die Todesstrafe verhängt ist, hat das Oberlandesgericht in Versammlungen von einem Vorsitzenden, acht Richtern und einem Protokollführer vorzunehmen. Sollte es zu Berathungen der letzteren Art nicht mit der nöthigen Zahl von Räthen besetzt seyn, so hat es die zur Ergänzung erforderliche Anzahl aus Mitgliedern der ihm unterstehenden Gerichte zu berufen (§. 53).

§. 19.

In dritter Instanz steht die Strafgerichtsbarkeit über Verbrechen, Vergehen und die im §. 9 bezeichneten Uebertretungen dem obersten Gerichtshofe zu. Er faßt seine Beschlüsse über Strafsachen in der Regel in Versammlungen von einem Vorsitzenden, sechs Richtern und einem Protokollführer; wenn es sich aber um die Entscheidung über die Schlußverhandlung hinsichtlich eines der im dritten Absätze des §. 18 bezeichneten Verbrechen handelt, in Versammlungen von einem Vorsitzenden, zehn Richtern und einem Protokollführer.

§. 20.

Oznaczenie
liczby głosu-
jących.

Przy rozstrzygnięciach w sprawach karnych liczba głosujących nie powinna być ani większą ani mniejszą, jak jest oznaczoną w §§. 17., 18. i 19.

§. 21.

W jakim spo-
sobie należy
odbywać na-
rady, głoso-
wać i stano-
wić, uchwały
w sądach kar-
nych.

We wszystkich sądach uchwała następuje po uprzedniej naradzie (dyskusyi) absolutną większością głosów. Członkowie sądu starsi co do rangi w służbie oddają głosy swoje przed młodszymi. Referent jednakże zawsze głos swój oddaje najpierw. Prezydujący we wszystkich przypadkach jest mocen oddać swój głos do protokołu. To wszakże tylko wtenczas, stać się może, gdy wszyscy inni sędziowie oddali głosy swoje.

Jeżeli między kilku zdaniem, jedno ma za sobą połowę wszystkich głosów, Prezydujący może głosem swoim przechylić głosy ku temu zdaniu.

Jeżeli głosy podzielone są równo między dwa zdania, natenczas Prezydujący obowiązany jest oddać także głos swój. Gdy przystąpi do jednego lub drugiego z tych zdań, natenczas według tego uchwałę powziąć należy.

§. 22.

Jeżeli w razie równości głosów Prezydujący objawi trzecie zdanie, lub jeżeli głosy reszty głosujących podzielone są na więcej niż dwa różne zdania, tak iż żadne z tych zdań nie ma za sobą absolutnej większości głosów (t. j. więcej jak połowę wszystkich głosów), natenczas należy zapytanie powtórzyć. Jeżeli przy powtórznym zapytaniu nie okaże się absolutna większość głosów za jednym z tych zdań różnych, natenczas głosy dla obwinionego najwięcej niekorzystne tak długo doliczać się będą do głosów mniej niekorzystnych, dopóki się absolutna większość głosów nie okaże.

Jeżeli powstanie różność zdań co do tego, które z dwóch zdań dla obwinionego mniej jest niekorzystnym, wówczas należy głosować nad tem osobno jako nad pytaniem wstępnym.

§. 23.

O właściwość sądu, o potrzebie uzupełnienia postępowania, i o inne pytania wstępne zawsze wprzód głosować należy. Jeżeli większość głosów zgodzi się na to, iż pomimo wątpliwości, uczynionej co do kwestyi wstępnej, przystąpić należy do rozstrzygnięcia głównego, wówczas nawet ci sędziowie, co w mniejszości pozostali, winni są oddać głosy swoje w rzeczy głównej.

§. 20.

Bei Entscheidungen in Strassachen darf die Zahl der Stimmführer weder größer, noch geringer seyn, als sie in den §§. 17, 18 und 19 festgesetzt ist.

Festsetzung der Zahl der Stimmführer.

§. 21.

Bei allen Gerichten erfolgt die Beschlußfassung nach vorausgegangener Berathung (Diskussion) durch absolute Stimmenmehrheit. Die dem Dienstrange nach älteren Mitglieder des Gerichtes geben ihre Stimmen vor den jüngeren ab. Immer gibt aber der Vortragende (Referent) seine Stimme zuerst ab. Der Vorsitzende ist in allen Fällen berechtigt, seine Stimme zu Protokoll zu geben. Dieß darf aber immer nur nach erfolgter Abstimmung der übrigen Beisitzer geschehen.

Art der Berathung, Abstimmung und Beschlußfassung bei den Strafgerichten.

Wenn unter mehreren Meinungen eine die Hälfte der sämtlichen Stimmen für sich hat, so kann der Vorsitzende durch seinen Beitritt für dieselbe den Ausschlag geben.

Sind die Stimmen zwischen zwei Meinungen gleich getheilt, so ist der Vorsitzende verpflichtet, auch seine Stimme abzugeben. Tritt er der einen oder anderen dieser beiden Meinungen bei, so ist hiernach der Beschluß zu fassen.

§. 22.

Neußert aber der Vorsitzende bei gleichgetheilten Stimmen eine dritte Meinung, oder sind die Stimmen der übrigen Stimmführer in mehr als zwei verschiedene Meinungen getheilt, so daß keine dieser Meinungen die absolute Stimmenmehrheit (d. i. mehr als die Hälfte sämtlicher Stimmen) für sich hat, so ist die Umfrage zu wiederholen. Ergibt sich auch bei der neuerlichen Umfrage keine absolute Stimmenmehrheit für eine der verschiedenen Meinungen, so werden die dem Beschuldigten nachtheiligsten Stimmen den zunächst minder nachtheiligen so lange zugezählt, bis sich eine absolute Stimmenmehrheit ergibt.

Entsteht darüber eine Verschiedenheit der Ansichten, welche von zwei Meinungen für den Beschuldigten minder nachtheilig sei, so ist darüber als über eine Vorfrage besonders abzustimmen.

§. 23.

Ueber die Zuständigkeit des Gerichtes, über die Nothwendigkeit von Ergänzungen des Verfahrens und andere Vorfragen muß immer zuerst abgestimmt werden. Entschidet sich die Mehrheit der Stimmen dahin, daß ungeachtet der über die Vorfrage erhobenen Zweifel zur Hauptentscheidung zu schreiten sei, so sind auch die in der Minderheit gebliebenen Richter verpflichtet über die Hauptsache ihre Stimme abzugeben.

§. 24.

W celu ułatwienia w powzięciu uchwały można przy głosowaniu po ukończeniu postępowania śledczego odłączyć pytanie: „czyli uchwała ma być powzięta względem wstrzymania skargi, odstąpienia od niej, czyli téż względem wytoczenia zaskarżenia?“ (§. 196.) od tego pytania: „według którego ustępu ustawy zaskarżenie ma być wniesioném (§. 200 lit. b i c)“; przy naradzie zaś nad przeprowadzoną rozprawą końcową można odłączyć pytanie co do winy od pytania co do wymierzenia kary.

Jeżeli na obwinionym ciąży zarzut kilku popełnionych występków, natenczas należy powziąć osobną uchwałę co do winy względem każdego pojedynczego występkę, a następnie uchwałę ogólną co do ukarania wszystkich występków, jakie obwiniony popełnił.

Przy głosowaniu nad ukaraniem wolno jest sędziom, którzy obwinionego uznali za niewinnego, albo oddać głos swój na zasadzie uchwały, powziętój, co do winy, albo wstrzymać się od głosowania. W ostatnim przypadku należy głosy ich tak policzyć, jak gdyby byli przystąpili do najkorzystniejszego z tych zdań, które reszta głosujących dla obwinionego objawiła.

§. 25.

Jak daleko rozciąga się sądownictwo sądów karnych.

Władza sądowa każdego sądu karnego rozciąga się na cały jego okrąg. Dla tego nie będzie w tej mierze wyjątku względem żadnej osoby znajdującej się w tym okręgu, wyjąwszy te, które niniejsza ustawa wyraźnie wymienia.

Każdy jest obowiązany, na otrzymane od sądu karnego wezwanie 'stawić się przed nim, odpowiadać na wszelkie jego zapytania, i słuchać rozkazów jego. Jednakże osoby znajdujące się zewnątrz okręgu sądu śledczego (§. 10.) w odległości więcej niż dwóch mil od siedziby jego, wysłuchane być powinny w powszechności przez Sąd powiatowy, w którego okręgu się znajdują (§. 116.)

§. 26.

Koresponden-cya sądów karnych z innymi władzami.

Sądy karne mają prawo we wszystkich sprawach, należących do ich zakresu, korespondować przez pisma wezwawcze bezpośrednio ze wszystkimi władzami krajowymi, tak rządowymi, jakoteż gminnymi. Tak samo postępować mają w stosunku do władz zagranicznych, jak dalece osobne w tym względzie przepisy co innego nie wskazują. Wszystkie władze krajowe, tak rządowe, jakoteż gminne, są obowiązane dodawać czynnej pomocy sądom karnym, i czynić zadosyć ich wezwaniom z jak największym pospiechem, lub donieść im natychmiast o przeszkodach w drodze stojących.

§. 24.

Zur Erleichterung der Beschlußfassung kann bei der Abstimmung über das abgeschlossene Untersuchungsverfahren die Frage: „ob der Beschluß überhaupt auf Einstellung, Ablassung oder Anklage zu fassen sei? (§. 196)“ von der Frage: nach welcher Gesetzstelle die Anklage stattzufinden hätte (§. 200, lit. b) und c)“, bei der Berathung über die gepflogene Schlußverhandlung aber die Frage über die Schuld von der Frage über die Bemessung der Strafe getrennt werden.

Liegen dem Beschuldigten mehrere strafbare Handlungen zur Last, so muß über die Schuld hinsichtlich jeder einzelnen That ein eigener Beschluß, und dann über die Bestrafung für alle strafbaren Handlungen, die dem Beschuldigten zur Last fallen, ein Gesamtbeschluß gefaßt werden.

Bei der Abstimmung über die Strafe steht es den Richtern, welche den Beschuldigten nicht schuldig befunden haben, frei, ob sie auf Grund des über die Schuldfrage gefaßten Beschlusses ihre Stimme über die Strafe abgeben oder ob sie sich der Abstimmung enthalten wollen. Im letzteren Falle sind ihre Stimmen so zu zählen, als ob sie für den Beschuldigten günstigsten unter den von den übrigen Stimmführern ausgesprochenen Meinungen beigetreten wären.

§. 25.

Die Gerichtsbarkeit eines jeden Strafgerichtes erstreckt sich auf dessen ganzen Bezirk. Es soll also keine Ausnahme einzelner, in dem Umfange desselben befindlicher Personen weiter Statt haben, als in dem gegenwärtigen Gesetze ausdrücklich bestimmt ist.

Umfang der Gerichtsbarkeit der Strafgerichte.

Jedermann ist schuldig, auf die an ihn ergangene Vorforderung vor dem Strafgerichte zu erscheinen, demselben Rede und Antwort zu geben, und seinen Verfügungen zu gehorchen. Diejenigen Personen jedoch, welche sich außer dem Umkreise des Untersuchungsgerichtes (§. 10) in einer Entfernung von mehr als zwei Meilen von dem Sitze desselben befinden, sind in der Regel durch das Bezirksgericht, in dessen Bezirke sie sich befinden zu vernehmen (§. 116).

§. 26.

Die Strafgerichte sind in Allem, was zu ihrem Verfahren gehört, berechtigt, mit allen inländischen Staats- und Gemeindebehörden unmittelbares Vernehmen durch Ersuchen zu pflegen. Eben dieß gilt im Verhältnisse zu ausländischen Behörden, in soferne darüber nicht durch besondere Vorschriften etwas Abweichendes festgesetzt ist. Alle inländischen Staats- und Gemeindebehörden sind verbunden, den Strafgerichten hilfreiche Hand zu bieten und den an sie gelangten Ersuchen derselben mit möglichster Beschleunigung zu entsprechen, oder den Strafgerichten die entgegenstehenden Hindernisse sogleich anzuzeigen.

Verkehr der Strafgerichte mit anderen Behörden.

§. 27.

Jeżeli sąd karny spostrzeże w wypełnieniu wezwania swego, uczynionego do innéj władzy, niedbalstwo lub zwłokę, wówczas winien o tém podać wiadomość albo władzy bezpośrednio nad nią przetożonéj, albo uczynić o tém relacyę do Sądu krajowego wyższego, do którego okręgu należy, ażeby w właściwej drodze temu zaradzić. Gdyby sąd karny zaniedbał tego obowiązku, wówczas nie może się wymawiać niedbałością innéj władzy.

§. 28.

Pomoc siły zbroinnej dla władz sądowych.

Władze sądowe mają prawo zawezwać w razie potrzeby pomocy siły zbroinnej bezpośrednio, z pominięciem władz innych.

Rozdział trzeci.

O zakresie Prokuratorstwa rządowego i stosunku jego do Sądów w ogólności.

§. 29.

O ustanowieniu Prokuratorstwa rządowego.

Przy każdym Sądzie krajowym i Sądzie obwodowym ustanowionym będzie Prokurator rządowy, a przy każdym Sądzie krajowym wyższym Nadprokurator rządowy z potrzebném personale pomocniczym.

Hlekoć to ostatnie występuje zamiast Prokuratora lub Nadprokuratora rządowego, upoważnioném jest do wszelkich czynności urzędowych, wchodzących w ich zakres.

§. 30.

Czynności Prokuratora rządowego przy Sądzie krajowym, lub obwodowym.

Czynności Prokuratora rządowego podlegają na tém:

- a) winien jest o wszelkich zbrodniach i wykroczeniach, które doszły do wiadomości jego. natychmiast zawiadomić sąd śledczy, i wprowadzić względem nich postępowanie śledcze;
- b) winien na postępowanie śledcze wywierać wpływ bliżej określony w rozdziale siódmym, a w razie zwłoki niebezpiecznéj sam poczynić te kroki, które Prokurator rządowy w podobnych przypadkach, na mocy szczegółowych postanowień niniejszój ustawy w razie potrzeby przez inne władze, lub organa zarządzić może;
- c) po ukończeniu postępowania śledczego winien względem zbrodni lub wykroczeń czynić w Trybunale odpowiednie wnioski w celu stawienia w stan zaskarżenia, w celu wstrzymania lub odstąpienia od dalszego postępowania;

§. 27.

Beimert ein Strafgericht Nachlässigkeit oder Verzögerung in Erfüllung eines von ihm an eine andere Behörde gerichteten Ersuchens, so hat es diesen Umstand entweder zur Kenntniß der zunächst vorgesetzten Behörde der letzteren zu bringen, oder dem Oberlandesgerichte, zu dessen Sprengel es gehört, die Anzeige zu erstatten, damit im geeigneten Wege Abhilfe verschafft werde. Sollte das Strafgericht diese Pflicht außer Acht lassen, so kann ihm die Saumseligkeit einer anderen Behörde zu keiner Entschuldigung dienen.

§. 28.

Die Gerichtsbehörden sind befugt, erforderlichen Falles die bewaffnete Macht un-

Beistand der bewaffneten Macht für die Gerichtsbehörden.

Drittes Hauptstück.

Von dem Wirkungskreise der Staatsanwaltschaft und ihrem Verhältnisse zu den Gerichten im Allgemeinen.

§. 29.

Bei jedem Landes- und Kreisgerichte: hat ein Staatsanwalt, und bei jedem Oberlandesgerichte ein Ober-Staatsanwalt mit dem nöthigen Hilfspersonale zu bestehen.

Bestand der Staatsanwaltschaft.

Das letztere ist, wo es für den Staatsanwalt oder Ober-Staatsanwalt auftritt, zu allen demselben zukommenden Amtshandlungen berechtigt.

§. 30.

Die Verrichtungen des Staatsanwaltes haben in Folgendem zu bestehen: Er hat

Verrichtungen des Staatsanwaltes bei dem Landes- oder Kreisgerichte.

- a) von jedem ihm bekannt gewordenen Verbrechen und Vergehen sogleich das Untersuchungsgericht in Kenntniß zu setzen, und darüber das Untersuchungs-Verfahren zu veranlassen;
- b) auf das Untersuchungs-Verfahren den im siebenten Hauptstücke näher bestimmten Einfluß zu nehmen, und bei Gefahr am Verzuge diejenigen Vorkehrungen selbst einzuleiten, welche der Staatsanwalt in derlei Fällen, vermöge besonderer Bestimmungen dieses Gesetzes, erforderlichen Falles auch durch andere Behörden oder Organe veranlassen kann;
- c) nach dem Schlusse des Untersuchungs-Verfahrens über Verbrechen oder Vergehen die geeigneten Anträge wegen Vernehmung in den Anlagestand, wegen Einstellung oder wegen Ablassung von dem weiteren Verfahren an den Gerichtshof zu stellen;

- d) przy wszystkich rozprawach końcowych słownych co do zbrodni i wykroczeń jest obowiązany pełnić wszystkie czynności oskarżyciela, publicznego w interesie publicznego bezpieczeństwa i ustawy, następnie
- e) winien we wszystkich przypadkach, które ustawa przypuszcza, zanieść odwołanie się lub zażalenie do Sądów wyższych przeciw wydanym rozporządzeniom sądowym, które uważa za niezgodne z ustawą, oraz
- f) w ogólności w całym ciągu postępowania karnego starać się o wykonanie ustawy i o zapobieżenie wszelkiej zwłóce.

Prokurator rządowy oprócz tego ma prawo:

- g) przeglądać śledztwa przeprowadzone względem przestępstw przez Sądy powiatowe w okręgu Trybunału (§. 417.), i odwoływać się do władzy wyższej przeciw ich rozstrzygnięciom, równie jak czynić relacyę o tém, co spostrzeże, do władz wyższych (§. 427.). Oprócz tego obowiązującym jest:
- h) wykonywać wspólny dozór nad zakładami karnymi, należący do Ministerstwa Sprawiedliwości, w imieniu tegoż i stosownie do jego rozkazów;
- i) sporządzać wykazy statystyczne i relacye peryodyczne o toku sprawiedliwości karnej, i stanie zakładów karnych, tudzież przekładać takowe Nadprokuratorowi rządowemu, nakoniec
- k) wykonywać winien kierunek i dozór w drodze dyscyplinarnej nad przydzieloném sobie personale pomocniczym, stosownie do szczegółowych w tej mierze przepisów.

§. 31.

Prokuratorowie rządowi podlegają i są odpowiedzialnymi Nadprokuratorowi, ten zaś Ministrowi Sprawiedliwości.

§. 32.

Nadprokurator rządowy ma następujące upoważnienia:

- a) wykonywanie dozoru i kierunku naczelnego nad wszystkimi Prokuratorstwami rządowemi, znajdującemi się w okręgu Sądu krajowego wyższego, na mocy tego ma prawo we wszystkich w §. 30. wyszczególnionych czynnościach udzielać im polecenia, zamiast nich brać udział w rozprawach karnych, lub w innych, do Prokuratora należących czynnościach, lub z ważnych przyczyn delegować do pojedynczych czynności innego urzędnika Prokuratorstwa okręgu swego w miejsce tego, który do nich jest powołanym;

Podporządkowanie Prokuratorstwa rządowego wprost pod Ministerstwo Sprawiedliwości.

Czynność Nadprokuratora rządowego przy Sądzie krajowym wyższym.

- d) bei allen mündlichen Schlußverhandlungen über Verbrechen und Vergehen liegen ihm die Berrichtungen des öffentlichen Anklägers im Interesse der öffentlichen Sicherheit und des Gesetzes ob; — ferner hat er
- e) in den nach dem Gesetze zulässigen Fällen wider die ergangenen gerichtlichen Entscheidungen, welche er dem Gesetze nicht gemäß findet, die Berufung oder Beschwerde an die höheren Gerichtsbehörden zu ergreifen, und
- f) überhaupt im ganzen Laufe des Strafverfahrens für die Handhabung des Gesetzes und die Hintanhaltung jeder Verzögerung Sorge zu tragen.

Der Staatsanwalt hat ferner

- g) das Befugniß, von den Untersuchungen wegen Uebertretungen, welche bei den im Sprengel des Gerichtshofes gelegenen Bezirksgerichten zu führen sind, Einsicht zu nehmen (§. 417), und gegen die Erkenntnisse derselben die Berufung zu ergreifen, sowie überhaupt seine Wahrnehmungen darüber zur Kenntniß der höheren Behörden zu bringen (§. 427). — Er ist überdieß verpflichtet,
- h) die dem Justizministerium zukommende Mit-Aufsicht über die Straf-Anstalten in dessen Namen und nach dessen Weisungen auszuüben;
- i) die statistischen Ausweise und periodischen Berichte über den Gang der Strafrechtspflege und den Zustand der Straf-Anstalten zu verfassen, und dieselben an den Ober-Staatsanwalt abzugeben; endlich steht ihm
- k) die Leitung und Disziplinar-Aufsicht über das ihm zugewiesene Hilfspersonale nach den dafür bestehenden besonderen Vorschriften zu.

§. 31.

Die Staatsanwälte sind dem Ober-Staatsanwälte, und dieser dem Justizminister untergeordnet und verantwortlich.

Unterordnung
der Staats-
anwaltschaft
unmittelbar
unter das Jus-
tizministe-
rium.

§. 32.

Dem Ober-Staatsanwälte kommen folgende Befugnisse zu:

- a) die Aufsicht und Oberleitung über alle im Sprengel des Oberlandesgerichtes befindlichen Staatsanwaltschaften, wornach er denselben in Beziehung auf alle im §. 30 aufgezählten Berrichtungen Weisungen ertheilen, sich an ihrer Stelle an den strafgerichtlichen Verhandlungen oder anderen dem Staatsanwälte obliegenden Berrichtungen selbst betheiligen, oder aus wichtigen Gründen zu einzelnen Akten einen anderen, als den dazu berufenen staatsanwaltschaftlichen Beamten seines Sprengels abordnen kann;

Wirksamkeit
des Ober-
Staatsanwal-
tes bei dem
Oberlandes-
gerichte.

- b) władzę dyscyplinarną nad wszystkimi urzędnikami i sługami Prokuratorstwa okręgu swego, w granicach przepisów, szczegółowo w tej mierze obowiązujących;
- c) może wglądać we wszelkie akta, przychodzące do Sądu krajowego wyższego w sprawach karnych, i może być obecnym przy naradach nad nimi, w tym sądzie się odbywającemi, lecz nie przy głosowaniu; również może
- d) w przypadkach wyraźnie w ustawie przewidzianych czynić wnioski swoje (§§. 46., 49., 308., 330., 430.); nakoniec winien jest
- e) z przedłożonych mu według przepisu lit. i) §. 30go wykazów statystycznych Prokuratorstw ułożyć główny przegląd sądownictwa karnego, i stanu zakładów karnych, w całym obrębie Sądu wyższego się znajdującemu, i takowe wraz z potrzebnymi peryodycznymi relacjami przestać Ministrowi Sprawiedliwości.

Koresponden-
cya Prokura-
torstwa z in-
nymi władza-
mi, i pomoc
siły zbrojnej.

Przepisy objęte w §§. 26., 27. i 28. obowiązują także i Prokuratorstwa.

§. 34.

Sądy i Prokuratorstwa są niezawisłemi jedne od drugich.

§. 35.

Sądy obowiązane są we wszystkich przypadkach, w których ustawa wyraźnie to nakazuje, przed powzięciem uchwały wysłuchać wniosków Prokuratora.

Z wyjątkiem narady nad rozprawą końcową (§. 256.) Prokurator może w pierwszej instancji być obecnym przy naradzie i głosowaniu Sądu, jednakże nie ma głosu stanowczego.

§. 36.

Wnioski Prokuratora nie wiążą żadną miarą ani sędziego siedzącego, ani Sądów wyrokujących, wyjąwszy tam, gdzie ustawa wyraźnie to przepisuje.

- b) die Disziplinargewalt über alle staatsanwaltschaftliche Beamten und Diener seines Sprengels innerhalb der hierfür insbesondere bestehenden Vorschriften;
- c) er kann von allen in Strafsachen bei dem Oberlandesgerichte einlangenden Akten Einsicht nehmen, und bei den hierüber bei dem letzteren stattfindenden Verhandlungen, nicht aber bei der Abstimmung anwesend seyn; so wie hierbei
- d) in den im Gesetze ausdrücklich vorgesehenen Fällen auch Anträge stellen (§§. 46, 49, 308, 330, 430); endlich hat er
- e) aus den ihm nach Vorschrift der lit. i) des §. 30 vorgelegten statistischen Ausweisen der Staatsanwaltschaften die Gesamt-Uebersicht über die Strafrechtspflege und den Zustand der Straf-Anstalten in dem ganzen Obergerichtssprengel zu verfassen, und dieselbe sowohl, als die erforderlichen periodischen Berichte an den Justizminister einzusenden.

§. 33.

Die in den §§. 26, 27 und 28 enthaltenen Vorschriften gelten auch für die Staatsanwaltschaften.

Verkehr der Staatsanwaltschaften mit anderen Behörden und Beistand der bewaffneten Macht.

§. 34.

Die Gerichte und die Staatsanwaltschaften sind von einander unabhängig.

§. 35.

Die Gerichte haben in allen Fällen, wo dieß von dem Gesetze insbesondere vorgeschrieben ist, vor ihrer Beschlußfassung die Staatsanwaltschaft mit ihren Anträgen zu vernehmen.

Mit Ausnahme der Berathung über die Schlußverhandlung (§. 256) steht dem Vertreter der Staatsanwaltschaft frei, in der ersten Instanz auch bei der Berathschlagung und Abstimmung des Gerichtes, jedoch nicht mit entscheidender Stimme, gegenwärtig zu seyn.

§. 36.

Die Anträge der Staatsanwaltschaft sind, in soferne es das Gesetz nicht in einzelnen Fällen insbesondere vorschreibt, für den Untersuchungsrichter und für die erkennenden Gerichte in keiner Weise bindend.

Rozdział czwarty.

● skarżycielu prywatnym.

§. 37.

Prawa skarżyciela prywatnego.

W razie wykroczeń, które z mocy ustawy tylko na żądanie strony interesowanej dochodzonemi być mogą na drodze karniej, strona winna wprzód udać się do Prokuratora rządowego, od którego zdania zawisło, czyli on sam na żądanie strony interesowanej domagać się ma wprowadzenia postępowania w drodze karniej lub nie. W pierwszym przypadku może skarżyciel prywatny w porozumieniu z Prokuratorem rządowym, w drugim przypadku zaś może albo sam, albo przez pełnomocnika wprowadzić sprawę do postępowania karnego.

Jeżeli Prokurator w ciągu postępowania na drodze karniej odmówi swego spółdziałania, wówczas skarżyciel prywatny sam je dalej prowadzić może.

Oprócz praw, które mu w szczegółowych ustępach osobno ustawa przyznaje, skarżyciel prywatny jest także upoważniony, w ciągu postępowania na drodze śledztwa wskazywać sądowi wszelkie środki, mogące jego skargę poprzeć, może także żądać pozwolenia przeglądania aktów śledztwa, a zaś przy rozprawie końcowej może używać wszelkich praw do uzasadnienia swjej skargi, które zresztą służą Prokuratorowi.

Rozdział piąty.

● właściwości sądów karnych.

§. 38.

Sądownictwo według miejsca popełnienia czynku.

Postępowanie na drodze śledztwa należy w powszechności co do zbrodni i wykroczeń, względem wszystkich osób, które w nich miały udział, do tego sądu śledczego, a słowna rozprawa końcowa i wyrokowanie w skutku onéjże do tego Trybunału, w którego okręgu występki popełnionym został.

§. 39.

Sądownictwo na zbrodnie i wykroczenia popełnione na granicy lub w okręgach różnych sądów.

Jeżeli zbrodnia lub wykroczenie popełnioném zostało przez jedną lub więcej osób na granicy kilku okręgów sądowych, wywód istoty czynu należy do tego sądu śledczego, który najpiérwój do tego znajduje sposobność. Wywód istoty czynu takich zbrodni i wykroczeń, które popełnionemi zostały w kilku okręgach sądowych, każdy sąd śledczy o tyle uskutecznić winien, o ile to w jego okręgu stać się może.

Viertes Hauptstück.

Von dem Privat-Ankläger.

§. 37.

Bei Vergehen, welche nach dem Gesetze nur auf Verlangen eines Betheiligten strafgerichtlich verfolgt werden können, hat sich dieser vorläufig an den Staatsanwalt zu wenden, dessen Ermessen es überlassen ist, ob er selbst dem Verlangen des Betheiligten gemäß auf die Einleitung des Strafverfahrens antragen wolle oder nicht. Im ersten Falle steht dem Privat-Ankläger frei, im Einverständnisse mit dem Staatsanwalte; — im zweiten Falle aber für sich allein, oder durch einen Bevollmächtigten das Strafverfahren anhängig zu machen.

Befugnisse des Privat-Anklägers.

Steht der Staatsanwalt im Laufe des Strafverfahrens von seiner Mitwirkung ab, so kann der Privat-Ankläger dasselbe allein fortführen.

Demselben steht außer den ihm vom Gesetze an einzelnen Stellen insbesondere zugestandenenen Rechten, auch das Befugniß zu, während des Untersuchungsverfahrens dem Gerichte alle Mittel an die Hand zu geben, welche seine Anklage unterstützen können, und die Einsicht der Untersuchungsakten zu begehren, bei der Schlußverhandlung aber zur Begründung seiner Anklage alle sonst dem Staatsanwalte zukommenden Rechte geltend zu machen.

Fünftes Hauptstück.

Von der Zuständigkeit der Strafgerichte.

§. 38.

In der Regel steht das Untersuchungs-Verfahren über Verbrechen und Vergehen hinsichtlich aller Personen, die daran Theil genommen haben, demjenigen Untersuchungsgerichte, und die mündliche Schlußverhandlung und Entscheidung darüber demjenigen Gerichtshofe zu, in dessen Sprengel die strafbare Handlung begangen wurde.

Gerichtsstand des Verbrechen begangenen That.

§. 39.

Ist ein Verbrechen oder Vergehen von einer oder von mehreren Personen an der Grenze mehrerer Gerichtsbezirke begangen worden, so ist der Thatbestand von demjenigen Untersuchungsgerichte zu erheben, welches sich zuerst dazu in der Lage befindet. Die Thatbestands-Erhebung rücksichtlich derjenigen Verbrechen und Vergehen, die in mehreren Gerichtsbezirken begangen worden sind, ist von jedem Untersuchungsgerichte in soweit vorzunehmen, als es in seinem Bezirke geschehen kann.

Gerichtsstand über die an der Grenze, oder in den Bezirken verschiedener Gerichte begangenen Verbrechen und Vergehen.

Do dalszego postępowania w obudwóch przypadkach powołanym jest ten sąd, który wyprzedził sąd inny, bądź że przeciw obwinionemu wydał wezwanie stawienia się, lub rozkaz dostawienia lub aresztowania go, albo list gończy, bądź że nakazał za nim pogoń sądową.

§. 40.

Sądownictwo w razie zbiegających się kilku występów.

Sąd karny, przed którym wytoczoném już jest postępowanie o zbrodnie lub wykroczenie przeciw obwinionemu, winien rozciągnąć sądownictwo swoje także na wszelkie inne przez tego samego obwinionego popełnione zbrodnie, wykroczenia i przestępstwa należące do postępowania na drogę sądową, chociażby te występki popełnione były albo w innych okręgach sądowych, albo dopiero w ciągu śledztwa, wytoczonego z powodu pierwszych.

§. 41.

Sądownictwo gdy kilka zbrodni lub wykroczeń będzie popełnionych w różnych okręgach sądowych.

Jeżeli kto w kilku okręgach sądowych popełnił więcej zbrodni, lub więcej wykroczeń, albo popełnił zbrodnie i wykroczenia, wówczas między więcej sądami powołanemi do postępowania karnego w takich przypadkach, ten sąd jest wyłącznie właściwym względem wszystkich przez obwinionego popełnionych zbrodni i wykroczeń, który uprzedził sąd drugi (§. 39.). Temu sądowi powinny téż inne sądy karne odstąpić te śledztwa, które przeciw obwinionemu z powodu zbrodni, wykroczeń lub przestępstw, później u nich wyprowadzone zostały.

§. 42.

Sądownictwo w tym przypadku, gdy zbrodnie wymienione w §. 10. lit. a) zbiegają się z innymi występami.

Jeżeli zaś kto jest obwinionym o zbrodnie wymienioną w §. 10. lit. a), a oprócz tego jeszcze o inne występki podlegające postępowaniu sądów karnych, wówczas sąd krajowy, powołany w powyższym paragrafie do postępowania względem rzeczonych zbrodni, prowadzi winien tak śledztwo, jakoteż czynności urzędowe w §. 15. wymienione, rozprawę końcową i wydać rozstrzygnięcie onęże, także co do wszystkich innych występów, o które obwiniony jest posądzonym.

§. 43.

Sądownictwo według miejsca, gdzie obwiniony schwytanym został.

Jeżeli doniesienia przeciw obwinionemu o zbrodnie lub wykroczenie uczynioném jest temu sądowi karnemu, w którego okręgu obwiniony został schwytanym, natenczas ten sąd winien wyprowadzić postępowanie, jeżeli go nie uprzedził w tém sąd tego okręgu, w którym występki popełnionym został (§§. 38. i 41.), albo jeżeli Prokurator rządowy jednego lub drugiego okręgu, albo jeżeli sam obwiniony, lub w przypadku, gdy ich jest więcej, jeżeli nawet jeden tylko z nich nie żąda, ażeby sprawę temuż sądowi odstąpić.

Zu dem weiteren Verfahren ist in beiden Fällen dasjenige Gericht berufen, welches dem andern dadurch zuvorgekommen ist, daß es zuerst gegen einen Beschuldigten eine Vorladung, einen Verführungs-, Verhaftungs-Befehl oder Steckbrief erlassen, oder die gerichtliche Nachhelle angeordnet hat.

§. 40.

Das Strafgericht, bei welchem bereits ein Verfahren wegen eines Verbrechens oder Vergehens gegen einen Beschuldigten anhängig ist, hat seine Gerichtsbarkeit auch auf alle anderen von demselben Beschuldigten begangenen Verbrechen, Vergehen und dem gerichtlichen Verfahren zugewiesenen Uebertretungen auszubehnen, wenn auch diese strafbaren Handlungen in anderen Gerichtssprengeln, oder erst während der Untersuchung über die ersteren begangen worden sind.

Gerichtsstand bei zusammen-
ireffenden
strafbaren
Handlungen.

§. 41.

Hat Jemand in verschiedenen Gerichtssprengeln entweder mehrere Verbrechen, oder mehrere Vergehen, oder Verbrechen und Vergehen begangen, so ist unter den verschiedenen, zum Strafverfahren in diesen Fällen berufenen Gerichten, rücksichtlich aller von dem Beschuldigten begangenen Verbrechen und Vergehen dasjenige als ausschließlich zuständig anzusehen, welches den anderen zuvorgekommen ist (§. 39). An dieses Gericht sind daher auch die etwa bei anderen Strafgerichten später wider den Beschuldigten wegen Verbrechen, Vergehen oder Uebertretungen anhängig gewordenen Untersuchungen zur Fortsetzung abzutreten.

Gerichtsstand, wenn mehrere Verbrechen oder Vergehen in verschiedenen Gerichtssprengeln begangen wurden.

§. 42.

Ist aber Jemand eines der in dem §. 10, lit. a) genannten Verbrechen, und nebstbei noch anderer dem Verfahren der Strafgerichte unterliegender strafbarer Handlungen beschuldigt, so stehen dem nach eben diesem Paragraphen zum Verfahren über die genannten Verbrechen berufenen Landesgerichte sowohl das Untersuchungs-Verfahren, als auch die im §. 15 bezeichneten Amtshandlungen, die Schlußverhandlung und das Erkenntniß darüber auch rücksichtlich aller anderen dem Beschuldigten zur Last fallenden strafbaren Handlungen zu.

Gerichtsstand bei dem Zusammentreffen eines der in dem §. 10, lit. a) genannten Verbrechen mit anderen strafbaren Handlungen.

§. 43.

Wenn die Anzeige gegen den Beschuldigten wegen eines Verbrechens oder Vergehens bei demjenigen Strafgerichte geschieht, in dessen Sprengel der Beschuldigte betreten worden ist; so hat dieses Gericht zu verfahren, wenn nicht das Gericht des Sprengels der begangenen That bereits zuvorgekommen ist (§§. 38 und 41), oder wenn nicht der Staatsanwalt des einen oder anderen Sprengels, oder der Beschuldigte selbst, oder in dem Falle, wenn deren Mehrere sind, auch nur Einer derselben verlangt, daß die Sache dahin abgegeben werde.

Gerichtsstand des Ortes der Ergreifung des Beschuldigten.

§. 44.

Sądownictwo
względem
zbrodni i wy-
kroczeń po-
pełnionych
za granicą.

Jeżeli za granicą popełniona została zbrodnia lub wykroczenie, które na mocy przepisów ustawy karniej w kraju karanemi być mogą, wówczas właściwym jest do postępowania na drodze karniej ten sąd krajowy, w którego okręgu obwiniony ma zamieszkanie swoje lub gdzie przebywa. Jeżeli w kraju nie ma ani zamieszkania, ani pobytu, natenczas właściwym jest ten sąd, w którego okręgu schwytnym został.

§. 45.

Jeżeli zaś obwiniony o zbrodnię lub wykroczenie dopiero dostawionym zostanie z zagranicy, wówczas ten sąd karny krajowy jest właściwym, który zażądał przystawienia jego. Jeżeli zaś sąd zagraniczny sam uczyni przedstawienie względem wydania obwinionego, wówczas należy do przyjęcia onegoż zyskać pozwolenie Sądu krajowego wyższego, który oraz oznaczy, do którego sądu karnego krajowego sądownictwo w takim przypadku należeć ma.

§. 46.

Jeżeli Państwo zagraniczne zażąda wydania cudzoziemca, przebywającego w Cesarstwie Austryackim z powodu zbrodni popełnionej zagranicą, a nie podlegającej przepisowi §. 38. ustawy karniej, lub jeżeli wydanie onegoż należy ofiarować Państwu zagranicznemu na mocy przepisów ustawy, wówczas znosić się w tej mierze winien z władzą zagraniczną ten sąd krajowy lub obwodowy, w którego okręgu obwiniony zamieszkuje lub przebywa, lub w którego okręgu schwytnym zostanie. W skutku żądania wyniesionego o wydanie, lub w skutku rozpisanych listów gończych, lub rozkazów przyaresztowania lub innych nakazów, wydanych przez sądy karne celem schwytnia obwinionego cudzoziemca, należy wprowadzić przeciw ucieczce jego poczynić potrzebne kroki; co do jego wydania zaś wtenczas tylko po wysłuchaniu Prokuratora uczynić przedstawienie do Sądu krajowego wyższego, jeżeli władza zagraniczna natychmiast lub w stosownym przeciągu czasu przedstawi takie dowody lub prawne poszlaki, względem których cudzoziemiec tutaj wysłuchany natychmiast wykazać się nie może. Sąd krajowy wyższy obowiązany jest uchwałę swoją powziętą po wysłuchaniu Nadprokuratora rządowego, w każdym przypadku przelożyć uprzednio Ministerstwu Sprawiedliwości do potwierdzenia.

§. 47.

O właściwości
sądownictwa
względem
osób podlega-
jących władzy
wojskowej.

Postępowanie na drodze karniej przeciw osobom, które na mocy szczegółowych przepisów podlegają w sprawach karnych sądownictwu wojskowemu, należeć będzie także i na przyszłość do sądów wojskowych. Wywód istoty czynu względem takich występków, które na mocy powszechnych ustaw kar-

§. 44.

Ist ein Verbrechen oder Vergehen im Auslande begangen worden, dessen Bestrafung nach den Vorschriften des Strafgesetzes im Inlande stattfinden kann, so ist jenes inländische Gericht zuständig, in dessen Sprengel der Beschuldigte seinen Wohnsitz oder Aufenthaltort hat. Wenn er weder Wohnsitz, noch Aufenthaltort im Inlande hat, so ist dasjenige Gericht zuständig, in dessen Bezirke er ergriffen wird.

Gerichtsstand
hinsichtlich der
im Auslande
begangenen
Verbrechen und
Vergehen.

§. 45.

Wird aber der eines Verbrechens oder Vergehens Beschuldigte erst aus dem Auslande eingeliefert, so ist dasjenige inländische Strafgericht zuständig, welches die Einlieferung veranlaßt hat. — Wird hingegen die Einlieferung desselben vom Auslande selbst angeboten, so ist zur Annahme derselben die Genehmigung des Oberlandesgerichtes einzuholen, welches zugleich zu bestimmen hat, welchem inländischen Strafgerichte in diesem Falle die Gerichtsbarkeit zukommen soll.

§. 46.

Wenn die Auslieferung eines Fremden, welcher sich im Kaiserthume Oesterreich aufhält, wegen eines im Auslande begangenen Verbrechens, das nicht unter die Vorschrift des §. 38 des Strafgesetzes fällt, von einem auswärtigen Staate verlangt wird, oder nach Vorschrift des Gesetzes einem auswärtigen Staate anzubieten ist, so steht die Verhandlung mit der fremden Behörde dem Landes- oder Kreisgerichte zu, in dessen Bezirke der Beschuldigte seinen Wohnsitz oder Aufenthaltort hat, oder in dessen Bezirke er ergriffen wird. Auf das Verlangen der Auslieferung oder über erlassene Steckbriefe, Verhaftungs- oder andere strafgerichtliche Verfolgungsbefehle, ist zwar gegen die Entweichung des fremden Beschuldigten die nöthige Vorkehrung zu treffen, auf seine Auslieferung aber, nach Bernehmung des Staatsanwaltes, bei dem Oberlandesgerichte nur dann anzutragen, wenn von der auswärtigen Behörde sogleich oder in einem angemessenen Zeitraume solche Beweise oder rechtliche Verdachtsgründe beigebracht werden, worüber sich der hier vernommene Fremde nicht auf der Stelle auszuweisen vermag. Das Oberlandesgericht hat seinen, nach Anhörung des Ober-Staatsanwaltes zu fassenden, Beschluß jederzeit vorläufig dem Justizministerium zur Genehmigung vorzulegen.

§. 47.

Das Strafverfahren gegen Personen, die nach besonderen Vorschriften in Straffällen der Militärgerichtsbarkeit unterstehen, bleibt auch fernerhin den Militärgerichten vorbehalten. Die Erhebung des Thatbestandes rücksichtlich solcher strafbaren Handlungen, welche nach den allgemeinen Strafgesetzen zu behandeln sind, steht jedoch den Militär-

Zuständigkeit
des Strafver-
fahrens hin-
sichtlich der
unter der Milli-
tärgerichtsbar-
keit stehenden
Personen.

nych ocenione być mają, należy jednakże wtenczas tylko do sądów wojskowych, gdy obwiniony widocznie ulega sądownictwu wojskowemu. Jeżeli zaś ta okoliczność wyjdzie na jaw dopiero w ciągu śledztwa wyprowadzonego przez sąd karny cywilny, wówczas postępowanie należy przerwać i oddać sądowi wojskowemu.

§. 48.

Wyjątek co do Posłów zagranicznych i ich należących.

Posłowie zagraniczni, ich familie i właściwe personale poselskie nie ulegają sądownictwu sądów krajowych. Również domownicy i służby obcych Panujących lub Posłów, którzy są oraz poddanyimi obcego Panującego, lub tego Państwa, do którego Poseł należy, nie należą pod sądownictwo sądów austriackich. Gdyby więc z takimi osobami miała być przeprowadzoną jaka czynność urzędowa z powodu zbrodni lub wykroczenia, w takim przypadku należy wprowadzić poczynić kroki przeciw ucieczce obwinionego, lecz natychmiast także uczynić o tém relację do sądu najwyższego Marszałkowskiego.

§. 49.

Prawo delegacji Sądów krajowych wyższych i najwyższego Trybunału sądowego.

Sądy krajowe wyższe mają prawo, ze względu na bezpieczeństwo publiczne, na stronność sądu, równie jak dla ułatwienia lub przyspieszenia postępowania, dla uniknienia kosztów niepotrzebnych, dla braku dostatecznych więzień, lub dla innych ważnych powodów, po wysłuchaniu Nadprokuratora rządowego, lub na jego przedstawienie, odebrać postępowanie sądowo-karne sądowi karnemu, i oddać takowe innemu sądowi tego samego rodzaju w swoim okręgu. Przeciw takim uchwałom może obwiniony, równie jak Nadprokurator rządowy, wynieść zażalenie do najwyższego Trybunału sądowego w ciągu dni trzech od ich ogłoszenia. Z takich samych powodów może także najwyższy Trybunał sądowy, nakazać, ażeby postępowanie na drodze karnej przeniesione zostało z obrębu jednego Sądu krajowego wyższego do drugiego.

W przypadkach §^{tu} 10. lit. a) delegację zarządzić może tylko najwyższy Trybunał sądowy.

§. 50.

Przestrzeganie granic sądownictwa i rozstrzyganie sporów w tym przedmiocie.

Wszelki sąd winien z urzędu przestrzegać granic sądownictwa swego: Jeżeli uważa, iż w pewnym przypadku nie jest właściwym, wówczas winien sprawę do wprowadzenia lub dalszego prowadzenia postępowania karnego oddać do władzy, którą uważa za właściwą.

Jeżeli z powodu postępowania śledczego spiera się o właściwość kilka sądów śledczych, leżących w okręgu tego samego Trybunału pierwszej instancji, wówczas rozstrzyga ten spór tenże sąd po wysłuchaniu Prokuratora rządowego. Jeżeli zaś sądy śledcze między sobą się spierające należą do różnych

gerichten nur dann zu, wenn der Beschuldigte offenbar der Militärgerichtsbarkeit untersteht. Ergibt sich dieß erst im Laufe einer von dem Zivil-Strafgerichte vorgenommenen Untersuchung, so ist die Verhandlung von demselben abzubrechen und dem Militärgerichte zu übergeben.

§. 48.

Die auswärtigen Gesandten, deren Familien und das eigentliche Gesandtschafts-personale derselben, stehen nicht unter der Gerichtsbarkeit der inländischen Gerichte. Auch die Haus- und Diensteute fremder Souveräne oder Gesandten, welche zugleich Unterthanen des fremden Souveräns, oder des Staates sind, welchem der Gesandte angehört, unterstehen den österreichischen Gerichten nicht. Hätte daher mit solchen Personen eine Amtshandlung wegen Verbrechen oder Vergehens einzutreten, so ist sich zwar nach Umständen der Person des Beschuldigten zu versichern, jedoch sogleich die Anzeige davon an das Obersthofmarschallamt zu machen.

Grenzung der
auswärtigen
Gesandten und
ihrer Angehö-
rigen.

§. 49.

Die Oberlandesgerichte sind befugt, aus Rücksichten der öffentlichen Sicherheit, der Befangenheit des Gerichtsstandes, so wie auch zur Erleichterung oder Beschleunigung des Verfahrens, zur Vermeidung unnöthiger Kosten, wegen Mangels hinreichender Gefängnisse, oder aus anderen wichtigen Gründen, nach Anhörung des Oberstaatsanwaltes, oder auf dessen Antrag, eine Strafverhandlung dem zuständigen Gerichte abzunehmen, und einem anderen Gerichte derselben Art in ihrem Sprengel zuzuweisen. Gegen solche Beschlüsse steht dem Beschuldigten sowohl, als auch dem Oberstaatsanwalte das Recht zu, binnen drei Tagen von der Eröffnung derselben die Beschwerdeführung an den obersten Gerichtshof zu ergreifen. Aus eben diesen Gründen kann auch der oberste Gerichtshof die Uebertragung einer Strafverhandlung aus einem Oberlandesgerichts-Sprengel in einen andern verfügen. In den Fällen des §. 10. lit. a) kann eine Delegation nur von dem obersten Gerichtshof verfügt werden.

Delegationsbe-
fugniß der
Oberlandesge-
richte und des
obersten Ge-
richtshofes.

§. 50.

Jedes Gericht hat die Grenze seiner Gerichtsbarkeit von Amtswegen zu beobachten. Hält es sich in einer ihm vorkommenden Strafsache nicht für zuständig, so hat es dieselbe zur Einleitung oder Fortsetzung des Strafverfahrens an die von ihm für kompetent erkannte Behörde zu leiten.

Einhaltung der
Grenzen der
Gerichtszu-
ständigkeit und
Entscheidung
von Streitig-
keiten über
dieselbe.

Ist die Gerichtszuständigkeit wegen eines Untersuchungsverfahrens zwischen mehreren Untersuchungsgerichten streitig, welche in dem Sprengel des nämlichen Gerichtshofes liegen, so entscheidet darüber der letztere nach Anhörung des Staatsanwaltes. Gehören aber die streitenden Untersuchungsgerichte unter verschiedene Gerichtshöfe, und

Trybunałów, te zaś między sobą zgodzić się nie mogą, lub jeżeli powstanie spór między kilku Trybunałami pierwszej instancyi, natenczas rozstrzyga spór Sąd krajowy wyższy, jeżeli sądy spierające się z sobą podlegają temu samemu Sądowi krajowemu wyższemu.

Jeżeli zaś sądy spierające się z sobą podlegają każdy innemu Sądowi krajowemu wyższemu, a te ostatnie nie mogą się zgodzić o przedmiot w sporze będący, lub jeżeli spór powstanie między Sądami krajowymi wyższymi, natenczas rozstrzyga najwyższy Trybunał sądowy.

Dopóki spór o właściwość między sądami niższymi rozstrzygniętym nie będzie, każdy z nich winien w swoim okręgu uskuteczniać czynności potrzebne do wyprowadzenia śledztwa i wyvodu istoty czynu, a w szczególności poczynić wszystkie kroki śledztwa, których zwlekanie byłoby niebezpiecznym.

§. 51.

Czynności urzędowe na drodze śledczej, uskutecnione przez sąd niewłaściwy, jeszcze nie są nieważnemi dla tego powodu, lecz sąd właściwy winien z nich korzystać. Również winien jest ten sąd w razie potrzeby nakazać uzupełnić, sprostować lub powtórzyć czynności urzędowe.

Jak dalece ważnemi są czynności urzędowe w postępowaniu śledczym, jeżeli były uskutecznionemi przez sąd niewłaściwy.

Rozdział szósty.

o wyłączeniu i uchyleniu osób sądowych i Prokuratorów rządowych.

§. 52.

Każdy sędzia i protokolant wyłączonym jest od uskuteczniania czynności sądowych na drodze postępowania karnego, jeżeli on sam jest poszkodowanym przez czyn ulegający karze, lub jeżeli osoba obwiniona lub poszkodowana połączona jest z nim związkiem małżeńskim, lub jeżeli obwiniony poszkodowany, Prokurator rządowy, skarżyciel prywatny lub obrońca pokrewniony lub spowinowacony jest z nim w linii wstępnej lub zstępnej, jeżeli jest jego bratem stryjecznym lub ciotecznym, lub siostrą stryjeczną lub cioteczną, albo jeszcze bliżej z nim jest pokrewnionym, albo w takim samym stopniu z nim jest spowinowatym, lub jeżeli między nimi zachodzi stosunek rodziców lub dzieci przysposobionych, albo wychowawców lub wychowaućców, opiekuna i pupila, lub na koniec wierzyciela i dłużnika.

Wyłączenie sędziów i protokolantów.

§. 53.

Wyłączonym jest jako sędzia lub protokolant we wszystkich instancyach, który

können sich die letzteren nicht einigen; — oder entsteht zwischen mehreren Gerichtshöfen erster Instanz selbst ein Streit, so entscheidet, wenn die streitenden Gerichte unter demselben Oberlandesgerichte stehen, das Oberlandesgericht.

Unterstehen aber die streitenden Gerichte verschiedenen Oberlandesgerichten, und können sich auch diese letzteren über den Gegenstand des Streites nicht einigen; oder entsteht zwischen den Oberlandesgerichten selbst ein Streit, so entscheidet der oberste Gerichtshof.

Bis zur Entscheidung eines Streites über die Zuständigkeit zwischen untern Gerichten hat jedes derselben die zur Einleitung der Untersuchung und Herstellung des Thatbestandes in seinem Bezirke nöthigen Handlungen, und insbesondere alle jene Untersuchungsschritte vorzunehmen, bei welchen Gefahr am Verzuge haftet.

§. 51.

Amtshandlungen des Untersuchungs-Verfahrens, welche von einem unzuständigen Gerichte vorgenommen wurden, sind deshalb allein noch nicht ungiltig, sondern von dem zuständigen Gerichte zu benützen. Doch hat dieses erforderlichen Falles die Ergänzung, Berichtigung oder Wiederholung dieser Amtshandlungen einzuleiten.

In wie ferne die von einem unzuständigen Gerichte vorgenommenen Amtshandlungen des Untersuchungs-Verfahrens giltig sind.

Sechstes Hauptstück.

Von der Ausschließung und Ablehnung von Gerichtspersonen und Staatsanwälten.

§. 52.

Jeder Richter und Protokollführer ist von der Vornahme gerichtlicher Handlungen im Strafverfahren ausgeschlossen, wenn er selbst der durch die strafbare That Beschädigte ist, oder wenn die beschuldigte, oder die beschädigte Person mit ihm durch das Band der Ehe verbunden ist; oder wenn der Beschuldigte, der Beschädigte, der Staatsanwalt, der Privat-Ankläger oder der Vertheidiger mit ihm in auf- oder absteigender Linie verwandt oder verschwägert, sein Geschwisterkind, oder noch näher mit ihm verwandt, oder in gleichem Grade verschwägert ist, oder zu ihm in dem Verhältnisse von Wahl- oder Pflege-Eltern oder -Kindern, eines Vormundes oder Mündels, oder endlich eines Gläubigers oder Schuldners steht.

Ausschließung der Richter und Protokollführer.

§. 53.

Ausgeschlossen als Richter oder Protokollführer in allen Instanzen ist ferner derjenige, welcher:

- a) zewnątrz czynności swoich urzędowych był świadkiem występku w mowie będącego, lub jako świadek albo biegły w tój sprawie był słuchanym;
- b) w tój samėj sprawie miał udział jako obrońca lub Prokurator rządu.

Od udziału przy rozstrzygnięciu rozprawy końcowej wyłączonym jest, który w tój samėj sprawie był czynnym jako sędzia śledczy.

Członkowie sądów wyższych instancyj wyłączeni są w szczególności:

1. od narady nad wszelkimi sprawami, w których występowali czynnie jako sędziowie śledczy;

2. od narady nad odwołaniem się przeciw tym rozstrzygnięciom, przy których sami w niższėj instancyi mieli udział w głosowaniu;

3. od prowadzenia referatu i od przewodniczenia przy rozprawie w sprawach karnych, względem których sędzia śledczy lub referent w sądzie niższym zostaje z nimi w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa określonego w §. 52.

Żaden zaś sędzia nie jest wyłączonym od udziału przy rozprawie końcowej, ani od rozstrzygnięć następujących po rozprawach końcowych w piérwszej i drugiej instancyi z tego powodu, iż w tój samėj sprawie karnėj dawniej miał udział przy rozstrzygnięciu zakończonego postępowania śledczego, lub kwestyj pośrednich w ciągu postępowania śledczego.

§. 54.

Postępowanie
z powodu takiego
wyłączenia.

Sędzia obowiązany jest uwiadomić natychmiast przełożonego w sądzie, którego jest członkiem, o stosunku, stanowiącym powód jego wyłączenia; jeżeli zaś sam jest przełożonym czynności sądowych w Sądzie powiatowym, winien donieść o tém temu Trybunałowi, do którego rozprawa końcowa należy, ażeby ten powołał innego sędziego do czynności urzędowych mających być uskutecznonemi.

Protokolant winien o tém uczynić doniesienie temu sędziemu, przy którym protokół ma prowadzić.

§. 55.

Każda osoba sądowa ma obowiązek, wstrzymania się od wszelkich czynności sądowych w tój sprawie od chwili, w której się dowiedziała, iż względem niój zachodzi powód wyłączenia. Jeżeli w takich przypadkach, w których sędzia śledczy nie może sam występować czynnie, zachodzi zwłoka niebez-

- a) außerhalb seiner Dienstverrichtungen Zeuge der in Frage stehenden strafbaren Handlung gewesen, oder in der Sache als Zeuge oder Sachverständiger vernommen worden ist;
- b) welcher in dieser Sache als Verteidiger, oder als Staatsanwalt mitgewirkt hatte.

Von der Mitwirkung und Entscheidung bei der Schlußverhandlung ist derjenige ausgeschlossen, welcher in derselben Sache als Untersuchungsrichter thätig gewesen war.

Mitglieder von Gerichten höherer Instanzen aber sind insbesondere ausgeschlossen:

1. von der Berathung über alle Strafsachen, bei welchen sie als Untersuchungsrichter thätig gewesen waren;

2. von der Berathung über die Berufung gegen alle diejenigen Entscheidungen, bei welchen sie selbst in einer unteren Instanz an der Abstimmung Theil genommen haben;

3. von der Führung des Referates und von dem Vorsitze bei einer Verhandlung in Strafsachen, rüchichtlich welcher der Untersuchungsrichter, oder der Referent bei einem untergeordneten Gerichte mit ihnen in einem der im §. 52 bezeichneten Verwandtschafts- oder Schwägerschafts-Verhältnisse steht.

Dagegen ist kein Richter von der Mitwirkung bei der Schlußverhandlung, und bei den in erster oder höherer Instanz über Schlußverhandlungen vorkommenden Entscheidungen deshalb ausgeschlossen, weil er in derselben Strafsache früher bei der Entscheidung über das abgeschlossene Untersuchungs-Verfahren oder über Zwischenfragen des Untersuchungs-Verfahrens mitgewirkt hatte.

§. 54.

Der Richter ist schuldig, das Verhältniß, welches den Grund seiner Ausschließung bildet, unverzüglich dem Vorsteher des Gerichtes, dessen Mitglied er ist; wenn er aber selbst der Vorsteher der gerichtlichen Geschäftsführung eines Bezirksgerichtes ist, demjenigen Gerichtshofe, dem die Schlußverhandlung zusteht, anzuzeigen, damit von demselben ein anderer Richter zu den vorzunehmenden Amtshandlungen berufen werde.

Verfahren
wegen einer
solchen Aus-
schließung.

Der Protokollführer hat diese Anzeige dem Richter zu machen, bei welchem er das Protokoll führen soll.

§. 55.

Jede Gerichtsperson hat sich von dem Zeitpunkte an, in welchem ihr ein Ausschließungsgrund bekannt geworden, aller gerichtlichen Handlungen in dieser Sache zu enthalten. Wenn in Fällen, wo ein Untersuchungsrichter einzuschreiten verhindert ist, Gefahr am Verzuge haftet, und die Bestellung eines andern Untersuchungsrichters durch den nach

pieczna, a inny sędzia śledczy nie może być dosyć spiesznie ustanowionym przez przełożonego sądu lub przez Trybunał na mocy §. 54 do tego powołany, wówczas taki urzędnik sądowy winien jest w tych przypadkach, w których osoba obwiniona połączona jest z nim związkiem małżeńskim, lub zostaje z nim w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa wskazanego w §. 52., uczynić o tém wraz relację do najbliższego sądu powiatowego, ażeby tenże skutecznie mógł tymczasowo czynności urzędowe nagłe potrzebne, we wszystkich innych przypadkach zaś sam te czynności urzędowe skutecznie winien.

§. 56.

O uchyleniu
sędziów i
protokolantów.

Prokurator rządowy, obwiniony, poszkodowany a w przypadkach wykroczeń, których tylko na żądanie strony interesowanej dochodzić należy na drodze sądowej, może także i strona uchylić członków sądu i protokolantów, jeżeli oprócz przypadków wskazanych w §§. 52. i 53. mogą wskazać i udowodnić inne powody, zdolne wzbudzić wątpliwość o zupełnej bezstronności urzędnika, którego uchylenie jest żądaniem.

§. 57.

Czyli urzędnik sądowy uchylonym być ma lub nie, o tém stanowi przełożony sąd, do którego urzędnik należy; jeżeli zaś idzie o uchylenie sądu śledczego, wówczas stanowi Trybunał, któremu tenże sąd podlega. Jeżeli uchylonym być ma przełożony Trybunał, o tém stanowi Sąd krajowy wyższy, a gdyby żądano uchylenia Prezydenta tegoż Sądu, wówczas rozstrzyga najwyższy Trybunał sądowy. Do téj władzy, od której zależy rozstrzygnięcie, należy zanieść podanie o uchylenie, przy dokładnem określeniu, i o ile można przy udowodnieniu powodów za uchyleniem przemawiających.

Przeciw rozstrzygnięciu, które w skutku tego nastąpi, jeżeli takowe nie jest wydanem przez najwyższy Trybunał sądowy, stoi otwarta droga rekursu temu, który się uciężonym być sędzi, do sądu wyższego; to jednak nie wstrzymuje dalszego toku sprawy.

Władza, rozstrzygająca co do uchylenia, winna jest, jeżeli dopuści takowego, naznaczyć tę osobę sądową lub ten sąd, który miejsce uchylonego zastąpić ma. Jeżeli zaś podanie o uchylenie urzędnika sądowego odrzuconem zostanie, wówczas każdy sąd wyższy może, gdy uzna podanie widocznie za bezzasadne, nałożyć karę naznaczoną w §. 315.

§. 54 hierzu berufenen Gerichtsvorsteher oder Gerichtshof nicht schleunig genug vollzogen werden kann, so hat eine solche Gerichtsperson in den Fällen, wo die beschuldigte Person mit ihr durch das Band der Ehe verbunden, oder in dem im §. 52 bezeichneten Verhältnisse der Verwandtschaft oder Schwägerschaft steht, zugleich die Anzeige hiervon dem nächsten Bezirksgerichte zu machen, damit dieses einstweilen die dringend nöthigen Amtshandlungen vornehmen könne, in allen übrigen Fällen aber diese Amtshandlungen selbst vorzunehmen.

§. 56.

Sowohl der Staatsanwalt, als auch der Beschuldigte, der Beschädigte, und bei Ablehnung von Richtern und Protokollführern. Vergehen, die nur auf Verlangen eines Betheiligten untersucht werden, auch dieser, können Mitglieder des Gerichtes und Protokollführer ablehnen, wenn sie außer den in den §§. 52 und 53 bezeichneten Fällen andere Gründe anzugeben und darzuthun vermögen, welche geeignet sind, die volle Unbefangenheit des Abzulehnenden in Zweifel zu setzen.

§. 57.

Ueber die Zulässigkeit der Ablehnung einer Gerichtsperson entscheidet in der Regel der Vorsteher des Gerichtes, zu welchem sie gehört; und wenn ein Untersuchungsgericht abgelehnt wird, der Gerichtshof, dem es untersteht. Wird aber der Vorsteher eines Gerichtshofes selbst abgelehnt, so entscheidet darüber das Oberlandesgericht, und in soferne der Präsident des letzteren verboten werden sollte, der oberste Gerichtshof. Bei eben jener Behörde, welcher die Entscheidung zusteht, ist auch das Gesuch um die Ablehnung, mit genauer Angabe, und soweit es thunlich ist, auch mit Bescheinigung der Ablehnungsgründe einzureichen.

Gegen die hierüber erfolgte Entscheidung steht, in soferne dieselbe nicht von dem obersten Gerichtshofe erfolgt ist, demjenigen, der sich dadurch beschwert erachtet, die Berufung an das höhere Gericht offen, ohne daß jedoch dieselbe eine aufschlebende Wirkung haben soll.

Die Behörde, welche über die Ablehnung entscheidet, hat zugleich, falls derselben Statt gegeben wird, diejenige Gerichtsperson oder dasjenige Gericht zu bezeichnen, die an die Stelle der abgelehnten zu treten haben. Wird aber das Gesuch um Ablehnung einer Gerichtsperson zurückgewiesen, so soll, wenn dasselbe offenbar muthwillig befunden wird, von jedem höheren Gerichte auf die im §. 315 bezeichnete Geldbuße erkannt werden.

§. 58.

O wyłączeniu
członków Pro-
kuratorstwa
rządowego.

Wyłączonymi są od udziału w sprawie karnéj ci członkowie Prokuratorstwa rządowego, z którymi osoba obwiniona lub poszkodowana połączona jest związkami małżeńskimi, lub z którymi jedna z tych osób lub obrońca pokrewniony lub spowinowacony jest w linii wstępnej lub zstępnej, lub z którymi zostaje w stosunku brata stryjecznego lub ciotecznego, albo siostry stryjecznej lub ciotecznej, albo też z nimi jeszcze w bliższym jest pokrewieństwie lub powinowactwie, albo też zostaje z nimi w stosunku opiekuna lub pupila, rodziców i dzieci przysposobionych, albo wychowujących i wychowawców, albo na koniec w stosunku wierzyciela i dłużnika.

Wyłączonymi są oprócz tego ci, którzy oprócz ich czynności służbowych byli świadkami występku w mowie będącego, równie ci, którzy w téj sprawie byli słuchanymi jako świadkowie lub biegli, albo też jako obrońcy czynnie występowali.

§. 59.

Postępowanie
w razie takie-
go wyłącze-
nia.

Każdy członek Prokuratorstwa rządowego obowiązany jest, od chwili, w której się dowiedział o powodzie wyłączenia go, wstrzymać się od udziału w téj sprawie, względem której jest wyłączonym, oddać ją swojemu zastępcy, i uczynić o tém relacyę swemu bezpośredniemu przełożonemu. Zażalenia stron przeciw udziałowi Prokuratora rządowego, który według ustawy powinien się być wstrzymać od udziału, należy stosować do Nadprokuratora rządowego, a jeżeli mają być wymierzone przeciw jego rozstrzygnięciu, lub przeciw jego udziałowi w sprawie, do Ministerstwa Sprawiedliwości; jednakże przez to postępowanie wstrzymanem być nie może, ani też udział jego w sprawie nie pociąga za sobą nieważności czynności urzędowych przez niego uskuteczniionych.

Rozdział siódmy.

O postępowaniu śledczym w przypadkach zbrodni i wykroczeń.

I.

Postanowienia ogólne.

§. 60.

Cel postępo-
wania śled-
czego.

Postępowanie śledcze ma na celu wywód istoty czynu, odkrycie sprawcy, współwinnych i uczestników, zebranie poszlaków i dowodów co do winy z jednej strony i środków do usprawiedliwienia obwinionego z drugiej strony, a

§. 58.

Von dem Einschreiten in einer Strafsache ausgeschlossen sind diejenigen Mitglieder der Staatsanwaltschaft, mit welchen die beschuldigte oder die beschädigte Person durch das Band der Ehe verbunden, oder mit welchen eine dieser Personen oder der Vertheidiger in auf- oder absteigender Linie verwandt oder verschwägert ist, oder in dem Verhältnisse eines Geschwisterkindes, oder eines noch näheren Verwandten oder in gleichem Grade Verschwägerten, eines Vormundes oder Mündels, von Wahl- oder Pflege-Eltern oder -Kindern, oder endlich von Gläubiger oder Schuldner steht.

Ausschließung
von Mitglie-
dern der
Staatsan-
waltschaft.

Ausgeschlossen sind ferner diejenigen, welche außer ihren Dienstverrichtungen Zeugen der in Frage stehenden strafbaren Handlung gewesen; welche in der Sache als Zeugen oder Sachverständige vorkommen worden, oder als Vertheidiger thätig gewesen sind.

§. 59.

Jedes Mitglied der Staatsanwaltschaft ist verpflichtet, sich von dem Zeitpunkte an, in welchem ihm ein Ausschließungsgrund bekannt geworden, des Einschreitens in der Sache, rücksichtlich deren es als ausgeschlossen erscheint, zu enthalten, dieselbe seinem Stellvertreter zu überlassen, und davon seinem unmittelbaren Vorgesetzten die Anzeige zu erstatten. Beschwerden von Parteien gegen das Einschreiten eines Staatsanwaltes, welcher sich nach dem Gesetze des Einschreitens hätte enthalten sollen, sind an den Ober-Staatsanwalt, und Falls sie gegen dessen Entscheidung oder gegen dessen eigenes Einschreiten ergriffen werden, an das Justizministerium zu richten, ohne das jedoch dadurch das Verfahren aufgehalten werden, oder dessen Einschreiten die Ungiltigkeit der von ihm vorgenommenen Amtshandlungen nach sich ziehen soll.

Verfahren
wegen einer
solchen Aus-
schließung.

Siebentes Hauptstück.

Von dem Untersuchungs-Verfahren oder Verbrechen und Vergehen.

I.

Allgemeine Bestimmungen.

§. 60.

Das Untersuchungs-Verfahren hat den Zweck, den Thatbestand zu erheben, den Thäter, die Mitschuldigen und Theilnehmer zu erforschen, die Verdachtsgründe und Beweise über die Schuld einerseits, und die Mittel zur Rechtfertigung des Beschul-

Zweck des
Untersuchungs-
Verfahrens.

w ogólności wyjaśnienie tego wszystkiego, co jest potrzebném do powzięcia uchwały wględem wstrzymania, odstąpienia lub zaskarżenia (§. 196).

§. 61.

Powody do wprowadzenia postępowania śledczego.

Jak skoro sąd śledczy (§§. 10., 11. i 14). poweźmie wiadomość o zbrodni lub o wykroczeniu mającém być dochodzoném z urzędu, czyli to z pogłoski, doniesienia lub przez własne odkrycie, winien natychmiast wyprowadzić postępowanie śledcze, tudzież przedsiębrać lub przedsiębrać kazać wszelkie kroki śledcze, (§. 12.) nie czekając wniosków Prokuratora rządowego.

Gdy sądowi śledczemu uczynioném zostanie doniesienie o zbrodni stanu, naruszenia publicznego spokoju, zfałszowania papierów kredytowych lub monety, albotóż o innych zbrodniach lub wykroczeniach, które czynią potrzebnymi dalsze policyjne dochodzenia lub zarządzenia w interesie publicznego bezpieczeństwa, wówczas sąd śledczy winien równocześnie, gdy wyprowadzi postępowanie śledcze uczynić o tém odpowiednie doniesienie do władzy powołanej, bezpośrednio do utrzymania publicznego bezpieczeństwa i porządku (władzy bezpieczeństwa).

§. 62.

Doniesienia i relacje Sądów powiatowych o wydarzających się w nich poszlakach i śledztwach do Trybunałów.

W Sądach powiatowych należy prowadzić z reguły śledztwo (§. 10. lit. c) bez udziału Prokuratorstwa rządowego; jednadze sąd śledczy winien o każdym przypadku, który według §. 61. daje powód do czynności urzędowej, uczynić równocześnie z jęj skutecznieniem relację o tém do Trybunału, który jest powołanym do rozprawy końcowej i rozstrzygnięcia takowej. Jeżeli zaś sąd śledczy uważa, iż doniesienie o zbrodni lub wykroczeniu nie jest dostatecznym do postępowania karnego, dla braku wyvodu istoty czynu lub dla błahości poszlaków, wówczas winien jest sam przedłożyć otrzymane doniesienie Trybunałowi i oczekiwac jego rozstrzygnięcia w tym przedmiocie.

Oprócz tego obowiązane są Sądy powiatowe powołane do śledztwa w końcu każdego miesiąca przedkładać Trybunałowi krótki przegląd co do stanu, w jakim się znajdują śledztwa zbrodni i wykroczeń u nich wiszące, i przy tęg sposobności, lub gdy z ważnych powodów za rzecz stosowną uznają, osobno podawać do wiadomości Trybunału ważne wypadki wydarzające się w ciągu śledztw, które prowadzą.

digten andererseits zu sammeln, und überhaupt Alles in das Klare zu setzen, was zur Schöpfung eines Einstellungs-, Ablassungs- oder Anklage-Beschlusses erforderlich ist (§. 196).

§. 61.

Sobald das Untersuchungsgericht (§§. 10, 11 und 14) von einem Verbrechen oder von einem von Amtswegen zu untersuchenden Vergehen durch Ruf, Anzeige oder eigene Entdeckung Kenntniß erlangt, hat es das Untersuchungs-Verfahren sogleich einzuleiten, und auch alle weiteren Schritte in demselben von Amtswegen vorzunehmen, oder vornehmen zu lassen (§. 12), ohne die Anträge des Staatsanwaltes abzuwarten.

Gründe zur Einleitung des Untersuchungs-Verfahrens.

Kommt dem Untersuchungsgerichte die Anzeige des Verbrechens des Hochverrathe, der Störung der öffentlichen Ruhe, einer Kreditpapier- oder Münzverfälschung, oder anderer Verbrechen oder Vergehen zu, rücksichtlich welcher weitere polizeiliche Nachforschungen oder Vorkehrungen im Interesse der öffentlichen Sicherheit erforderlich seyn können, so hat das Untersuchungsgericht gleichzeitig mit der Einleitung des Untersuchungs-Verfahrens auch die angemessene Mittheilung an die nächste unmittelbar zur Aufrechthaltung der öffentlichen Sicherheit und Ordnung berufene Behörde (Sicherheitsbehörde) zu machen.

§. 62.

Bei den Bezirksgerichten (§. 10, lit. c) ist das Untersuchungs-Verfahren in der Regel ohne Betheiligung der Staatsanwaltschaft zu führen; jedoch hat das Untersuchungsgericht von jedem Falle, der nach §. 61 Veranlassung zu einer Amtshandlung gibt, gleichzeitig mit dieser, auch eine kurze Anzeige hiervon an den Gerichtshof zu erstatten, welcher zur Schlußverhandlung und Entscheidung darüber berufen seyn würde. Hält aber das Untersuchungsgericht die Anzeige eines Verbrechens oder Vergehens wegen Mangel des Thatbestandes einer strafbaren Handlung, oder wegen Unerheblichkeit der Verdachtsgründe zu einem Strafverfahren nicht für geeignet, so hat es die ihm zugekommene Anzeige selbst dem Gerichtshofe vorzulegen und dessen Entscheidung darüber abzuwarten.

Anzeigen und Berichte der Bezirksgerichte über die bei ihnen vorkommenden Anzeigen und Untersuchungen an den Gerichtshof.

Nebstdem haben die zur Untersuchung berufenen Bezirksgerichte zu Ende eines jeden Monats dem Gerichtshofe eine kurze Uebersicht über den Stand aller bei ihnen wegen Verbrechen oder Vergehen anhängigen Untersuchungen vorzulegen, und bei dieser Gelegenheit, oder wenn sie es aus erheblichen Gründen für angemessen erachten, auch abge sondert, wichtige Vorfälle in den bei ihnen geführten Untersuchungen zur Kenntniß des Gerichtshofes zu bringen.

Takie doniesienia i relacye Prokurator rządowy przy Trybunale winien ciągle przeglądać, i wnioski, jakie za stosowne uznaje, albo czynić do sądu śledczego, albo takowe wprost przedstawiać Trybunałowi.

Do narady nad takimi doniesieniami, relacyami i zapytaniami sądów śledczych Trybunał winien zawsze przyzwać Prokuratora rządowego.

§. 63.

O spółdziałaniu Prokuratora rządowego przy śledztwach prowadzonych przez Trybunał.

W tych przypadkach zaś, w których postępowanie śledcze wyprowadzonym jest przed Trybunałem samym (§. 10. lit. *a*) i *b*), sędzia śledczy winien według możliwości postępować w porozumieniu z Prokuratorem rządowym, a dla tego, jeżeli nie zachodzi zwłoka niebezpieczeństwem zagrażająca, nie powinien przystąpić do żadnej ważnej czynności bez uprzedniego zawiadomienia Prokuratora. Do tych czynności ważnych należą w szczególności czynności urzędowe i uchwały wymienione w §§. 77, 104, 110, 145, 148, 150, 151, 153, 156, 186 i 190.

To ciągle znoszenie się między sędzią śledczym i Prokuratorem odbywać się powinno na krótkiej drodze z wyłączeniem wszelkiego pisania, a śledztwo żadną miarą przez to zwlekanem być nie powinno.

Zresztą każdy sędzia śledczy, znajdujący się przy Trybunale, winien co czternaście dni zdawać Trybunałowi sprawę słownie tak z wiszących jeszcze śledztw, jakoteż z tych poszlaków zbrodni i wykroczeń, które nie uznaje za dostateczne do postępowania karnego, Trybunał zaś w tym przedmiocie uchwałę powziąć powinien. Przy takich naradach Prokurator rządowy powinien być obecnym i przedstawiać swoje uwagi i wnioski.

§. 64.

Rozstrzygnięcia Trybunału w razie różnicy zdań zachodzącej między sędzią śledczym i Prokuratorem rządowym i przeciw rozporządzeniom sędziego śledczego w postępowaniu śledczym.

Jeżeli między sędzią śledczym (§§. 62. i 63.) i Prokuratorem rządowym powstanie spór w przedmiocie śledztwa lub o szczegółowe czynności urzędowe onegoż, wówczas pierwszy winien jest poddać go pod rozstrzygnięcie Trybunału.

Również może każdy, mniemający się być uciążonym przez rozporządzenie lub zwłokę sędziego śledczego zażądać w tym względzie rozstrzygnięcia Trybunału, przez co jednakże nie będzie wstrzymanem wykonanie rozporządzenia sędziego śledczego.

Do narad Trybunału nad takimi rozstrzygnięciami należy także przyzwać Prokuratora rządowego.

Von diesen Anzeigen und Berichten hat der Staatsanwalt bei dem Gerichtshofe fortlaufend Einsicht zu nehmen, und die ihm geeignet scheinenden Anträge entweder dem Untersuchungsgerichte zu eröffnen, oder unmittelbar an den Gerichtshof zu stellen.

Zur Berathung über derlei Anzeigen, Berichte und Anfragen der Untersuchungsgerichte hat der Gerichtshof immer den Staatsanwalt beizuziehen.

§. 63.

In jenen Fällen hingegen, wo das Untersuchungs-Verfahren bei dem Gerichtshofe selbst geführt wird (§. 10, lit. a und b), hat der Untersuchungsrichter dabei nach Thunlichkeit im Einvernehmen mit dem Staatsanwalte vorzugehen, und daher, in sofern nicht Gefahr am Verzuge haftet, keinen wichtigen Akt desselben ohne vorläufige Verständigung des Staatsanwaltes vorzunehmen. Zu diesen wichtigen Akten gehören insbesondere die in den §§. 77, 104, 110, 145, 148, 150, 151, 153, 156, 186 und 190 bezeichneten Amtshandlungen und Beschlüsse.

Mitwirkung
des Staatsanwaltes bei den
beim Gerichtshofe selbst
geführten Untersuchungen.

Dieser stete Verkehr zwischen dem Untersuchungsrichter und dem Staatsanwalte ist jedoch im kurzen Wege, und mit Ausschließung jedes Schriftenwechsels zu pflegen, und deshalb die Untersuchung in keiner Weise zu verzögern.

Uebrigens ist von jedem der bei den Gerichtshöfen befindlichen Untersuchungsrichter von vierzehn zu vierzehn Tagen sowohl über die anhängigen Untersuchungen, als auch über diejenigen Anzeigen wegen Verbrechen oder Vergehen, welche er zu einem Strafverfahren nicht für geeignet erkennt, dem Gerichtshofe mündlicher Vortrag zu erstatten, und von diesem darüber Beschluß zu fassen. Bei diesen Berathungen hat der Staatsanwalt gegenwärtig zu seyn, und seine Erinnerungen und Anträge vorzubringen.

§. 64.

Ergibt sich zwischen einem Untersuchungsrichter (§§. 62 und 63) und dem Staatsanwalte in Beziehung auf die Untersuchung oder einzelne Amtshandlungen in derselben eine Meinungs-Verschiedenheit, so hat der erstere die Entscheidung des Gerichtshofes einzuholen.

Entscheidungen des Gerichtshofes über Meinungs-Verschiedenheiten zwischen Untersuchungsrichter und Staatsanwalt, und gegen Verfügungen des Untersuchungsrichters in dem Untersuchungs-Verfahren.

Ebenso steht Jedermann, der sich durch eine Verfügung, oder Verzögerung des Untersuchungsrichters beschwert erachtet, das Befugniß zu, darüber die Entscheidung des Gerichtshofes zu verlangen, ohne daß jedoch deshalb der Vollzug der Verfügung des Untersuchungsrichters gehemmt werden darf.

Zu den Berathungen des Gerichtshofes über derlei bei ihm angeforderte Entscheidungen ist auch der Staatsanwalt beizuziehen.

§. 65.

Zażalenia
przeciw ta-
kim rozstrzy-
gnięciom.

○ każdym rozstrzygnięciu tego rodzaju, wydanem przez Trybunał, należy zawiadomić Prokuratora, udzielając mu uchwałę do przejrzenia; stronę zaś żądającą rozstrzygnięcia lub w tém interesowaną zawiadomić należy przez doręczenie jej urzędowego odpisu takowój.

Przeciw wszelkim w przedmiocie śledztwa lub w ciągu onegoż wydanym uchwałom i rozporządzeniom Trybunału, o ile takowe nie zawierają nakazu dochodzeń lub uzupełnienia śledztwa, może Prokurator rządowy, równie jak każda osoba w tém interesowana, wynieść zażalenie do Sądu krajowego wyższego, a jeżeli idzie o jedno z zarządzeń w §§. 145. i 157. wymienionych, przeciw zmiennym orzeczeniom wyższego Sądu krajowego, także do najwyższego Trybunału sądowego. Takie zażalenie tylko ma o tyle skutek zawieszający, o ile zwłoka nie grozi niebezpieczeństwem.

Przeciw takim rozstrzygnięciom Trybunału, o których strony szczegółowo na piśmie zawiadomione być powinny, zażalenie to powinno być wniesione w ciągu dni ośmiu od dnia zawiadomienia, albo do samego Trybunału, albo do sędziego śledczego, na piśmie, albo do protokołu.

Równie o rozstrzygnięciu sądu wyższego, które w skutku takiego zażalenia nastąpi zawiadomienie nastąpić winno w sposób wyżej opisany.

II.

○ śledztwie przygotowawczém.

○ Oddział pierwszy.

○ wywodzie istoty czynu w ogólności.

§. 66.

Cel wyvodu
istoty czynu.

Cel wyvodu istoty czynu polega na tém, ażeby dojść, czyli występek, o którym sąd wiadomość otrzymał, rzeczywiście się wydarzył, tudzież ażeby zbadać jego istotę według wszelkich okoliczności i skutków. W szczególności należy przy tém dochodzić, jak dalece uczynek popełniony został ze złem przedsięwzięciem, lub tylko z niedbalstwa; jakie okoliczności uciążające, lub zwalniające mu towarzyszyły; jakie osoby o nim mogą mieć wiadomość, i jak wielką jest szkoda zrządzona przez występek.

§. 65.

Von jeder solchen Entscheidung des Gerichtshofes ist der Staatsanwalt durch Mittheilung des Beschlusses zur Einsicht; und die Partei, welche um die Entscheidung eingeschritten, oder sonst dabei betheiligt ist, durch Zustellung einer ämtlichen Abschrift zu verständigen.

Beschwerden
gegen diese
Entscheidun-
gen.

Gegen alle in Beziehung auf die Untersuchung, oder im Laufe derselben erfolgenden Beschlüsse und Verfügungen des Gerichtshofes steht, in soweit dadurch nicht bloß Erhebungen oder Ergänzungen derselben angeordnet werden, sowohl dem Staatsanwalte, als auch jedem Betheiligten eine Beschwerde an das Oberlandesgericht, und wenn es sich um eine der in den §§. 145 und 157 erwähnten Verfügungen handelt, gegen abändernde Entscheidungen des Oberlandesgerichtes, auch an den obersten Gerichtshof offen. Eine solche Beschwerde hat nur in soferne aufschiebende Wirkung, als nicht Gefahr am Verzuge haftet.

Gegen jene Entscheidungen des Gerichtshofes, von welchen eine besondere Verständigung an die Betheiligten auszufertigen ist, muß diese Beschwerde binnen acht Tagen vom Tage der erfolgten Verständigung entweder bei dem Gerichtshofe selbst, oder bei dem Untersuchungsrichter schriftlich überreicht oder zu Protokoll gegeben werden.

Auch von den über derlei Beschwerden erfolgten Entscheidungen des Oberlandesgerichtes und des obersten Gerichtshofes hat die obige Verständigung zu erfolgen.

II.

Von der Voruntersuchung.

Erster Abschnitt.

Von der Erhebung des Thatbestandes überhaupt.

§. 66.

Der Zweck der Erhebung des Thatbestandes besteht darin, zu erheben, ob eine zur Kenntniß des Gerichtes gelangte strafbare Handlung wirklich stattgefunden habe, und deren Beschaffenheit nach allen Umständen und Wirkungen zu erforschen. Insbesondere ist hierbei auch zu erheben, in wieferne die That mit bösem Vorsatz oder aus Fahrlässigkeit begangen worden; mit welchen erschwerenden oder mildernden Umständen sie begleitet gewesen; welche Personen davon Kenntniß haben können; und wie groß der durch die strafbare Handlung zugefügte Schaden ist.

Zweck der Er-
hebung des
Thatbestandes.

§. 67.

Kto wywód
istoty czynu
uszkodzić
winien.

Wywód istoty czynu winien uskutecznić sędzia śledczy, lub sąd miejsce jego zastępujący (§§. 11. i 13.) z przybraniem zaprzysiężonego protokolanta, i tam, gdzie to jest szczegółowo rozporządzonem (§§. 77. i 108.), w obecności dwóch świadków sądowych, następnie szczegółowy protokół tój czynności spisany i przez wszystkich obecnych podpisanym być powinien.

§. 68.

Przybranie
świadków są-
dowych.

Na świadków sądowych używać należy tylko mężów pełnoletnich, nieposzlakowanych, i w tój sprawie nie interesowanych, którzy albo w ogólności, albo w tym szczegółowym przypadku daniem ręki zobowiązani być powinni, iż na wszystko, cokolwiek w ich obecności czynionem lub wyznaniem będzie, całą swoją uwagę zwracać, nad wiernem zapisywaniem wszystkiego do protokołu czuwać, i że wszystko, cokolwiek się dowiedzą w ciągu śledztwa, aż do rozprawy końcowej w tajemnicy zachowywać będą.

§. 69.

Kto jest obo-
wiązanym być
świadkiem są-
dowym.

Obowiązek, stawania w sądzie jako świadek sądowy w ciągu czynności śledczych, jest powszechnym obowiązkiem obywatelskim; uwolnionymi są od niego jedynie duchowni wszystkich prawnie uznanych kościołów i społeczeństw religijnych, urzędnicy i słudzy publiczni i w rzeczywistej służbie zostający, osoby wojskowe w czynnej służbie zostające, nauczyciele szkół dla ludu, osoby sanitarne wykonujące rzeczywiste powołanie swoje, w ogólności zaś wszystkie te osoby, których służba z powołaniem ich połączona, dla dobra publicznego nie może być przerwana, n. p. osoby pełniące służbę przy kolejach żelaznych, statkach parowych i t. p., nakoniec wszystkie te osoby, które żyją z zarobku dziennego lub tygodniowego. Ten obowiązek pełnić się będzie bezpłatnie i ciąży najpierw na mieszkańcach tych gmin, gdzie się śledztwo odbywa. Przedłożeni gmin obowiązani są, przedłożyć sądom śledczym dostateczną liczbę osób zdatnych do pełnienia urzędu świadka sądowego, które następnie przez sąd śledczy zobowiązanymi być mogą w sposobie ogólnym w §. 68. przepisany.

§. 70.

Dochodzenie
pogłoski lub
wieści.

Jeżeli sąd śledczy otrzyma wiadomość o zbrodni lub wykroczeniu przez pogłoskę lub wieść, wówczas obowiązany jest wysłuchać te osoby, przez które pogłoska do niego doszła, śledzić tę pogłoskę z ust do ust aż do jej początku za pomocą władz bezpieczeństwa, i o ile możności przekonać się, czyli jest uzasadnioną lub nie.

§. 67.

Die Erhebung des Thatbestandes ist von dem Untersuchungsrichter oder dem statt desselben einschreitenden Gerichte (§§. 11 und 13), mit Zuziehung eines beideten Protokollführers, und, in soweit es insbesondere verordnet ist (§§. 77 und 108), in Gegenwart zweier Gerichtszeugen vorzunehmen, und darüber ein umständliches Protokoll aufzunehmen, welches von allen Anwesenden zu unterzeichnen ist.

Von wem sie vorzunehmen.

§. 68.

Als Gerichtszeugen dürfen nur volljährige, unbescholtene und bei der Sache untheiligte Männer verwendet werden, welche entweder allgemein, oder für den einzelnen Fall mittelst Handschlages dahin zu verpflichten sind, daß sie auf Alles, was vor ihnen vorgenommen oder ausgesagt werden wird, volle Aufmerksamkeit verwenden, über die getreue Protokollirung desselben wachen, und bis zur Schlußverhandlung über Alles, was ihnen im Laufe der Untersuchung bekannt geworden, Stillschweigen beobachten werden.

Beziehung von Gerichtszeugen.

§. 69.

Die Verbindlichkeit, sich bei Untersuchungsbehandlungen als Gerichtszeuge verwenden zu lassen, ist eine allgemeine Bürgerpflicht, und nur die Seelsorger aller gesetzlich anerkannten Kirchen und Religionsgesellschaften, öffentliche noch wirklich dienende Beamte und Diener, in aktiver Dienstleistung stehende Militärpersonen, Volksschullehrer, ferner die ihren Beruf wirklich ausübenden Sanitätspersonen, sowie überhaupt alle jene Personen, deren Berufsdienst, wie z. B. bei Angestellten von Eisenbahnen, Dampfschifffahrten u. dgl. im öffentlichen Interesse nicht leicht unterbrochen werden kann, endlich alle jene Personen, welche vom Tag- oder Wochenlohne leben, sind von derselben befreit. Sie ist unentgeltlich zu leisten und trifft zunächst die Bewohner jener Gemeinde, wo die Untersuchungsbehandlung vorgenommen wird. Es liegt den Gemeindevorstehern ob, den Untersuchungsgerichten eine hinlängliche Anzahl von, zu dem Amte eines Gerichtszeugen tauglichen Männern bekannt zu geben, welche dann von dem Untersuchungsgerichte allgemein auf die im §. 68 bezeichnete Art verpflichtet werden können.

Wer verpflichtet ist sich als Gerichtszeuge verwenden zu lassen.

§. 70.

Gelangt das Untersuchungsgericht zur Kenntniß eines Verbrechens oder Vergehens durch einen Ruf oder ein Gerücht, so ist es verpflichtet, die Personen, durch welche der Ruf an dasselbe gelangte, zu vernehmen, dem Rufe unter Mitwirkung der Sicherheitsbehörden von Mund zu Mund bis zu dessen Ursprung nachzuforschen, und sich so viel möglich von dessen Grunde oder Ungrunde zu überzeugen.

Erforchtung eines entstandenen Rufes oder Gerüchtes.

§. 71.

Obowiązek
wszystkich
władz i urzę-
dów do czy-
nienia donie-
sień o zbro-
dniach i wy-
kroczeniach.

Wszystkie publiczne władze i urzędy obowiązane są, donosić do wiadomości sądu śledczego, w którego okręgu się znajdują, bezzwłocznie o wszelkich występkach, które albo same spostrzegły, albo o których w inny sposób wiadomość powzięły, z wyjątkiem tych, które tylko na żądanie strony interesowanej pod śledztwo podpaść mogą.

Jak dalece inne osoby obowiązane są uczynić doniesienia o występkach, o tém stanowi ustawa karna.

§. 72.

Prawo czy-
nienia donie-
sień.

Zresztą, ktokolwiek otrzyma wiadomość o zbrodni lub o wykroczeniu, z urzędu podpadającym pod śledztwo, ma prawo, uczynić o niém doniesienie albo sądowi karnemu, sądowi śledczemu, Prokuratorowi rządowemu, albo najbliższej władzy bezpieczeństwa. Te władze obowiązane są każde takie doniesienie przyjąć i przesłać do sądu śledczego.

§. 73.

Treść donie-
sienia.

W powszechności doniesienie powinno obejmować pewną wiadomość o uczynku, tudzież imię, stan i miejsce pobytu donosiciela.

§. 74.

Skutek donie-
sienia bez-
imiennego.

Lecz nawet na doniesienie bezimienne, lub pochodzące od osoby nieznannej, należy przystąpić do wyśledzenia tych okoliczności, które oznaczają wiarogodnie występki pewny.

§. 75.

Wysłuchanie
osób wszyst-
kich, od któ-
rych się mo-
żna spodzie-
wać wyja-
śnienia.

Sędzia śledczy winien jest wysłuchać wszystkie osoby, od których można spodziewać się prawdopodobnie jakiego wyjaśnienia co do okoliczności czynu, lub osób przy tém udział mających i stosunku ich do uczynku, a w szczególności powinien także wysłuchać tego, który przez występki szkodę poniósł.

Nawet osoby już raz wysłuchane, może sędzia śledczy wysłuchać na nowo, jeżeli to do uzupełnienia lub do wyjaśnienia dawniejszych ich uznań wydaje się potrzebny.

§. 76.

Dochodzenie
szkody przez
wysłuchanie
poszkodowa-
nego i innych
osób.

Jeżeli nie można z pewnością dojść szkody zrzędzonej przez zbrodnię lub wykroczenie, albo zysku przez nie utraconego, z samego tylko zeznania poszkodowanego, lub jeżeli jest przyczyna mniemania, iż ten szkodę swoją za wysoko ceni, wówczas należy dochodzić wysokość szkody, o ile takowa

§. 71.

Alle öffentlichen Behörden und Aemter sind verpflichtet, die entweder von ihnen selbst wahrgenommenen, oder sonst zu ihrer Kenntniß gelangten strafbaren Handlungen, welche nicht bloß auf Verlangen des Betheiligten zu untersuchen sind, ohne Verzug zur Kenntniß des Untersuchungsgerichtes zu bringen, in dessen Sprengel sie sich befinden.

Pflicht aller Behörden und Aemter zur Anzeige von Verbrechen und Vergehen.

In wie ferne andere Personen zur Anzeige strafbarer Handlungen verpflichtet sind, wird durch das Strafgesetz bestimmt.

§. 72.

Uebrigens ist Jedermann, der von einem Verbrechen oder von einem von Amtswegen zu verfolgenden Vergehen Kenntniß erlangt, berechtigt, dasselbe entweder bei dem Strafgerichte, dem Bezirksgerichte, dem Staatsanwalte oder der nächsten Sicherheitsbehörde anzuzeigen. Diese Behörden sind verpflichtet, jede solche Anzeige anzunehmen, und an das Untersuchungsgericht zu leiten.

Recht zur Anzeige.

§. 73.

In der Regel muß die Anzeige eine bestimmte Nachricht von der That, wie auch den Namen, Stand und Aufenthaltsort des Anzeigers enthalten.

Inhalt der Anzeige.

§. 74.

Alein auch über eine namenlose oder von einer unbekanntenen Person herrührende Anzeige ist, in soferne sie bestimmte, die strafbare Handlung glaubwürdig bezeichnende Umstände enthält, zur Erhebung dieser Umstände zu schreiten.

Wirkung einer namenlosen Anzeige.

§. 75.

Der Untersuchungsrichter hat alle Personen, von denen sich mit Wahrscheinlichkeit eine Auskunft über die Umstände der That, oder über die Person von dabei Betheiligten und deren Verhältniß zur That erwarten läßt, und insbesondere auch den durch die strafbare Handlung Beschädigten zu vernehmen.

Vernehmung aller Personen, von denen sich eine Auskunft erwarten läßt.

Auch bereits vernommene Personen können von dem Untersuchungsrichter neuerlich vernommen werden, in soferne dieß zur Ergänzung oder Aufklärung ihrer früheren Aussagen erheblich erscheint.

§. 76.

Kann der durch ein Verbrechen oder Vergehen verursachte Schaden oder der dadurch entgangene Gewinn durch die Aussage des Beschädigten nicht zuverlässig erhoben werden, oder ist mit Grund zu vermuthen, daß derselbe seinen Schaden zu hoch angebe, so ist die Größe desselben, in soweit dieselbe auf die Zurechnung der That als straf-

Erhebung des Schadens durch Vernehmung des Beschädigten und anderer Personen.

wpłynąć może na poczytanie uczynku za karygodny, na wymierzenie kary, albo na przysądzenie wynagrodzenia, przez wysłuchanie takich osób, którym uznana jest rzecz, na której szkoda popełniona została, albotóż według okoliczności przez biegłych.

§. 77.

Sądowe obejrzenie przy występkach zostawiających ślady po sobie.

Jeżeli występek zostawił ślady na jakim miejscu lub na jakiej osobie, wówczas należy przekonać się o nich przez obejrzenie sądowe z przybraniem dwóch świadków sądowych (§. 67), i należy się starać o to, ażeby takie ślady pozostały w stanie niezmiennym aż do tegoż oglądnięcia, o ile to bez większej szkody stać się może. Do obejrzenia naocznego można także przybrać obwinionego, jeżeli ztąd można spodziewać się skutku pomyślnego dla śledztwa, czyli to względem przyznania przedmiotów obejrzec się mających, czyli też względem innych wyjaśnień, których obwiniony udzielić może.

§. 78.

Przybranie biegłych.

Jeżeli zbadanie przedmiotu obejrzanym być mającego wymaga szczególnych wiadomości lub zręczności, wówczas należy do wyvodu istoty czynu przybrać w powszechności dwóch biegłych.

Jeżeli zwłoka grozi niebezpieczeństwem, lub gdy zachodzi przypadek mniejszej wagi, natenczas wystarczy przybranie jednego biegłego.

§. 79.

Wybór biegłych.

Sędzia śledczy ma prawo wybierać biegłych. Jeżeli takowi biegli ustanowieni są stale przy sądzie, natenczas wtedy tylko innych przybierać może, gdy zwłoka byłaby niebezpieczną, lub gdy tamci przez szczególne stosunki są wstrzymani, lub w tym szczegółowym przypadku wydają się być podejrzanymi.

Jeżeli biegły nie stawia się na wezwanie, albo jeżeli nie chce wyjawiać zdania swego, natenczas podlega karom w §§. 118. i 230. naznaczonym.

§. 80.

Których osób nie można przybierać za biegłych.

Osoby, które w pewnym przypadku karnym nie mogą być wysłuchane albo zaprzysiężone jako świadkowie, nie mogą także przy dochodzeniu tego przypadku karnego przybranymi być za biegłych, w przeciwnym razie ich zeznania byłyby nieważne w obliczu prawa.

bare Handlung, auf die Bemessung der Strafe, oder auf die Zuerkennung einer Entschädigung von Einfluß seyn kann, durch Vernehmung solcher Personen, welchen die Sache, woran der Schade geschehen, bekannt ist, oder so weit es die Umstände zulassen, durch Sachverständige zu ermitteln.

§. 77.

Hat eine strafbare Handlung an einem Orte oder an einer Person Spuren zurückgelassen, so sind dieselben mit Zuziehung zweier Gerichtszeugen (§. 67), durch einen gerichtlichen Augenschein zu erheben, und es ist dafür zu sorgen, daß solche Spuren bis zu dieser Erhebung, soweit dieß ohne größeren Schaden geschehen kann, in unverändertem Stande erhalten werden. Zur Vornahme des Augenscheines kann auch der Beschuldigte zugezogen werden, wenn sich hiervon wegen Anerkennung der zu besichtigenden Gegenstände, oder wegen anderer von dem Beschuldigten zu ertheilender Aufklärungen für die Untersuchung ein Erfolg erwarten läßt.

Gerichtlicher Augenschein bei strafbaren Handlungen, die Spuren zurück lassen.

§. 78.

Setzt die Erforschung eines zu untersuchenden Gegenstandes besondere Kenntnisse oder Fertigkeiten voraus, so sind der Erhebung der That Sachverständige, und zwar in der Regel zwei beizuziehen.

Beiziehung von Sachverständigen.

Ist Gefahr am Verzuge, oder handelt es sich um einen Fall von geringerer Wichtigkeit, so genügt auch die Beiziehung Eines Sachverständigen.

§. 79.

Die Wahl der Sachverständigen steht dem Untersuchungsrichter zu. Sind dergleichen bei dem Gerichte bleibend angestellt, so soll er andere nur dann zuziehen, wenn Gefahr am Verzuge haftet, oder wenn jene durch besondere Verhältnisse abgehalten sind, oder in dem einzelnen Falle als bedenklich erscheinen.

Wahl der Sachverständigen.

Wenn ein Sachverständiger der an ihn ergangenen Vorladung nicht Folge leistet, oder die Abgabe eines Gutachtens verweigert, so unterliegt er den in den §§. 118 und 230 ausgesprochenen Geldstrafen.

§. 80.

Personen, welche bei einem Strassfalle als Zeugen nicht vernommen oder nicht beeidiget werden dürfen, sind der Untersuchung dieses Strassfalles, bei sonstiger Rechtswirksamkeit ihres Befundes, auch als Sachverständige nicht beizuziehen.

Welche Personen nicht als Sachverständige beigezogen werden dürfen.

§. 81.

Odebranie
przysięgi od
biegłych.

Owych biegłych, którzy będąc stale ustanowionymi, złożyli już ogólną przysięgę, sędzia śledczy winien jest przed rozpoczęciem czynności urzędowej uczynić uważnymi na świętość złożonej przysięgi.

Inni biegli zaś winni są przed rozpoczęciem obejrzenia złożyć przysięgę, iż przedmiot będący celem onegoż dokładnie rozważą; iż to, co spostrzegą, wiernie i dokładnie wyjawią, i opinię swoją według najlepszej wiedzy i sumienia swego, tudzież według prawideł swój umiejętności lub sztuki wyrzeką.

§. 82.

Jak obejrzenie
naoczne
uskutecznić
należy.

Przedmioty będące celem obejrzenia, biegli winni obejrzyć i rozważyć w obecności osób sądowych, wyjąwszy, jeżeli te ze względów na przyzwoitość za potrzebne uznają oddalić się; lub jeżeli spostrzeżenia, które są wymagane, jak np. przy dochodzeniu trucizn, tylko przez ciągłe uważanie lub dłużej trwające doświadczenia czynionemi być mogą. Wszelako przy każdym takim oddaleniu się osób sądowych z miejsca obejrzenia, należy mieć staranie o to, ażeby się zapewnić o wiarogodności dochodzeń przez biegłych czynionych.

§. 83.

Sędzia śledczy winien kierować obejrzeniem przez biegłych. On wskazuje przedmioty, na które uwagę swoją zwracać mają, i stawia pytania, na które odpowiedzi wymaga. Biegli mogą żądać, ażeby im z aktów albo przez wysłuchanie świadków dane były wyjaśnienia punktów, przez nich bliżej wskazanych, które uważają za potrzebne do wyjaśnienia opinii swojej.

W przypadkach, w których dla wyjawienia gruntownego zdania wydaje się niezbędnie potrzebném, ażeby biegłym dozwolić przejrzenia własnego aktów śledczych, można im udzielić tychże aktów, jeżeli nie stoją w drodze szczególne wątpliwości.

§. 84.

Spostrzeżenia poczynione przez biegłych protokolant natychmiast spisać powinien. Opinię swoją oraz z zasadami mogą albo natychmiast podać do protokołu, lub zastrzedz sobie oddanie opinii swojej na piśmie, do czego im wyznaczyć należy stosowny przeciąg czasu.

§. 81.

Diejenigen Sachverständigen, welche vermöge ihrer bleibenden Anstellung schon im Allgemeinen beeidiget sind, hat der Untersuchungsrichter vor dem Beginne der Amtshandlung an die Heiligkeit des von ihnen abgelegten Eides zu erinnern.

Beeidigung
der Sachver-
ständigen.

Anderer Sachverständige müssen vor der Vornahme des Augenscheines eidlich verpflichtet werden, daß sie den Gegenstand desselben sorgfältig untersuchen, die gemachten Wahrnehmungen treu und vollständig angeben und ihr Gutachten nach bestem Wissen und Gewissen und nach den Regeln ihrer Wissenschaft oder Kunst abgeben wollen.

§. 82.

Die Gegenstände des Augenscheines sind von den Sachverständigen in Gegenwart der Gerichtspersonen zu besichtigen und zu untersuchen, außer, wenn letztere aus Rücksichten des sittlichen Anstandes sich zu entfernen für angemessen erachten, oder wenn die erforderlichen Wahrnehmungen, wie z. B. bei der Untersuchung von Giften, nur durch fortgesetzte Beobachtung oder länger dauernde Versuche gemacht werden können. Bei jeder solchen Entfernung der Gerichtspersonen von dem Orte des Augenscheines ist aber die geeignete Vorsorge zu treffen, damit die Glaubwürdigkeit der von den Sachverständigen zu pflegenden Erhebungen sichergestellt werde.

Wie der An-
genschein vor-
zunehmen ist.

§. 83.

Der Untersuchungsrichter leitet den Augenschein durch Sachverständige. Er bezeichnet die Gegenstände, auf welche sie ihre Beobachtung zu richten haben, und stellt die Fragen, deren Beantwortung er für erforderlich hält. Die Sachverständigen können verlangen, daß ihnen aus den Akten oder durch Vernehmung von Zeugen jene Aufklärungen über von ihnen bestimmt zu bezeichnende Punkte gegeben werden, welche sie für das abzugebende Gutachten für erforderlich erachten.

In jenen Fällen, wo den Sachverständigen zur Abgabe eines gründlichen Gutachtens die eigene Einsicht der Untersuchungs-Akten unerläßlich erscheint, können ihnen, wenn nicht besondere Bedenken dagegen obwalten, auch die Akten selbst mitgetheilt werden.

§. 84.

Die von den Sachverständigen gemachten Wahrnehmungen sind von dem Protokollführer sogleich aufzuzeichnen. Das Gutachten sammt dessen Gründen können sie entweder sogleich zu Protokoll geben, oder sich die Abgabe eines schriftlichen Gutachtens vorbehalten, wozu ihnen eine angemessene Frist zu bestimmen ist.

§. 85.

Jeżeli sędzia śledczy, Prokurator rządowy, lub Trybunał zauważą, iż zdanie biegłych jest ciemnym, niedokładnym, nieokreślonym; iż zostaje w sprzeczności z samem sobą, lub z okolicznościami czynu już dowiedzionymi, lub też, iż między wnioskiem a twierdzeniami, z których wyniesiony został, nie ma związku logicznego, lub jeżeli to, co biegli podają, istotnie nie zgadza się z sobą pod względem spostrzeżonych okoliczności czynu, w takich przypadkach sędzia śledczy winien ich wysłuchać, a jeżeli tym sposobem wątpliwości uchylić nie można, natenczas należy obejrzenie, jeżeli można, powtórzyć z przybraniem tych samych lub też innych biegłych.

Jeżeli zaś biegli różnią się co do zdania, natenczas sędzia śledczy według okoliczności albo jeszcze raz ich wysłuchać, albo trzeciego biegłego przybrać, albo też zdania innych biegłych zasięgnąć może. Jeżeli biegli są lekarzami lub chemikami, wówczas w takich przypadkach należy zasięgnąć zdania wydziału lekarskiego najbliższego uniwersytetu. Zdania tego wydziału wtenczas także zasięgnąć należy, gdy Trybunał dla ważności zbrodni uważa za potrzebne zasięgnąć zdania wydziału do wykrycia prawdy.

§. 86.

Kiedy należy
przebrać
obejrzenie
lub otwarcie
trupa.

Gdy w przypadku zgonu osoby powstanie podejrzenie, iż takowy został sprowadzonym przez zbrodnię lub wykroczenie, wówczas przed pochowaniem należy przystąpić do obejrzenia i otwarcia trupa. Jeżeli już jest pochowanym, należy go w tym celu odkopać, jeżeli stosownie do okoliczności jeszcze można spodziewać się ważnego skutku.

§. 87.

Zanim się przystąpi do otworzenia trupa, należy takowe dokładnie opisać, i tożsamość jego stwierdzić przez wysłuchanie osób, które zmarłego znały, równie jak obwinionego, jeżeli już jest wiadomym. Od tych osób należy w razie potrzeby jeszcze przed uznaniem zażądać dokładnego opisu zmarłego. Jeżeli zaś zmarły wcale nie jest znany, wówczas należy dokładny opis trupa podać do wiadomości przez dzienniki publiczne.

§. 88.

Obejrzenie i otwarcie trupa nastąpić winno przez dwóch lekarzy, z których jeden może być chirurgiem, a to według szczegółowych w tej mierze danych przepisów.

Lekarz, który miał staranie o zmarłym w chorobie, poprzedzającej śmierć jego, powinien być przyzwanym do obejrzenia ciała, jeżeli to bez zwłoki stać się może.

§. 85.

Finden der Untersuchungsrichter, der Staatsanwalt oder der Gerichtshof, daß das Gutachten der Sachverständigen dunkel, unvollständig, unbestimmt, daß es im Widerspruche mit sich selbst oder mit erhobenen Thatumständen sei, oder daß die aus den angegebenen Vorderfägen gezogenen Schlüsse nicht folgerichtig seien, oder weichen die Angaben der Sachverständigen in Beziehung auf die von ihnen wahrgenommenen Thatfachen erheblich von einander ab, so sind dieselben von dem Untersuchungsrichter darüber zu vernehmen, und wenn sich dadurch die Zweifel nicht beheben, ist der Augenschein, so weit es möglich ist, mit Zuziehung derselben, oder anderer Sachverständigen zu wiederholen.

Sind aber die Sachverständigen in Bezug auf das Gutachten verschiedener Meinung, so kann der Untersuchungsrichter nach Umständen sie entweder nochmals vernehmen, oder einen dritten Sachverständigen beiziehen, oder ein Gutachten von anderen Sachverständigen einholen. Sind die Sachverständigen Aerzte oder Chemiker, so ist in solchen Fällen das Gutachten der medizinischen Fakultät der nächst gelegenen Universität einzuholen. Letzteres kann auch dann geschehen, wenn der Gerichtshof wegen der Wichtigkeit des Verbrechens die Einholung eines Fakultäts-Gutachtens für die Erforschung der Wahrheit für nöthig findet.

§. 86.

Wenn sich bei einem Todesfalle Verdacht ergibt, daß derselbe durch ein Verbrechen oder Vergehen verursacht worden sei, so muß vor der Beerdigung die Leichenschau und Leichenöffnung vorgenommen werden. Ist die Leiche bereits beerdigt, so muß sie zu diesem Behufe wieder ausgegraben werden, wenn nach den Umständen noch ein erhebliches Ergebnis davon erwartet werden kann.

Wann eine Leichenschau u. Leichenöffnung, und wie dieselbe vorzunehmen ist.

§. 87.

Ehe zur Oeffnung der Leiche geschritten wird, ist dieselbe genau zu beschreiben, und deren Identität durch Vernehmung von Personen, die den Verstorbenen gekannt haben, und des etwa schon bekannten Beschuldigten außer Zweifel zu setzen. Diesen Personen ist nöthigenfalls vor der Anerkennung eine genaue Beschreibung des Verstorbenen abzufordern. Ist aber der Letztere ganz unbekannt, so ist eine genaue Beschreibung der Leiche durch öffentliche Blätter bekannt zu machen.

§. 88.

Die Leichenschau und Leichenöffnung ist durch zwei Aerzte, wovon der eine auch bloß ein Wundarzt seyn kann, nach den dafür gegebenen besonderen Vorschriften vorzunehmen.

Der Arzt, welcher den Verstorbenen in der seinem Tode allenfalls vorhergegangenen Krankheit behandelt hat, ist, wenn es ohne Verzögerung geschehen kann, zur Gegenwart bei der Leichenschau aufzufordern.

§. 89.

Treść zdania
lekarzkiego
w razie za-
bójstwa.

Zdanie powinno orzec, co było w przedłożonym przypadku najbliższą przyczyną śmierci, i przezco takowa sprowadzoną została.

Według okoliczności, towarzyszących przypadkowi, należy zatem wywo-
dzić szczegółowo:

1) czyli według zachodzących okoliczności przyjąć można za pewne lub podobne do prawdy, że śmierć

a) nastąpiła w skutku nadwerżeń spozreżonych, lub

b) już przed temi nadwerżeniami, albo

c) w skutku, lub też przez współdziałanie innj przyczyny, która do nadwe-
rżenia przystąpiła, i od niego jest niezawisłą.

Jeżeli nadwerżenia spozreżone uznane są za przyczynę śmierci, na-
tenczas należy określić dalej, czyli

2) uczynek, pod którego zarzutem zostaje obwiniony, stał się przyczyną
śmierci już z powodu swj powszechnj natury, czyli też z powodu właściwe-
go usposobienia ciała, lub szczególnego stanu, w jakim się nadwerżony znaj-
dował, czyli też dla innych przypadkowych przyczyn zewnętrznych.

Jeżeli zdanie biegłych nie rozciąga się na wszystkie okoliczności, po-
trzebne do rozstrzygnięcia rzeczy, sędzia śledczy winien w tych przedmiotach
stawić osobne pytania biegłym.

§. 90.

Postępowanie
przy wysle-
dzeniu zabój-
stwa dziecię-
cia;

Gdy zachodzi podejrzenie zabójstwa dziecięcia, wówczas należy oprócz
dochodzeń przepisanych w poprzednich prawidłach, jeszcze sprawdzić, czyli
dziecię urodziło się żywem, i czyli mogło dalej życie prowadzić zewnątrz łona
matki.

§. 91.

zatrucia;

Jeżeli zachodzi podejrzenie zatrucia, wówczas do wyvodu, istoty czynu
należy oprócz lekarzy (§. 88.) przybrać, gdzie można jeszcze dwóch chemi-
ków. Zbadanie trucizn zaś może według okoliczności nastąpić przez chemi-
ków samych, w lokalności szczególnie na ten cel przydatnej (§. 82.).

§. 92.

uszkodzeń na
ciele;

Również w razie uszkodzeń na ciele, uszkodzony obejrzany być powinien
przez dwóch biegłych (§. 88.), którzy po scislém opisanu uszkodzeń powinni
wyjawić zdanie swoje co do tego, które z pomiędzy znajdujących się uszko-

§. 89.

Das Gutachten hat sich darüber auszusprechen, was in dem vorliegenden Falle die den eingetretenen Tod zunächst bewirkende Ursache gewesen, und wodurch dieselbe erzeugt worden ist. Inhalt des ärztlichen Gutachtens bei Tödtungen.

Nach Beschaffenheit des Falles ist daher insbesondere zu erörtern:

1. ob nach den vorhandenen Umständen als gewiß oder wahrscheinlich anzunehmen sei, daß der Tod

- a) in Folge der wahrgenommenen Verletzungen; oder
- b) schon vor diesen Verletzungen, oder
- c) in Folge, oder durch Mitwirkung einer zu der Verletzung hinzugekommenen und von ihr unabhängigen Ursache eingetreten sei.

Wenn die wahrgenommenen Verletzungen als die Todesursache erklärt werden, so ist weiter zu bestimmen, ob

2. die dem Beschuldigten zur Last gelegte Handlung schon ihrer allgemeinen Natur nach, oder wegen der eigenthümlichen Leibesbeschaffenheit oder eines besonderen Zustandes des Verlegten, oder wegen zufälliger äußerer Umstände die Todesursache geworden sei.

In soferne sich das Gutachten nicht über alle für die Entscheidung erheblichen Umstände verbreitet, sind hierüber von dem Untersuchungsrichter besondere Fragen an die Sachverständigen zu stellen.

§. 90.

Bei Verdacht einer Kindes tödtung ist nebst den nach den vorstehenden Vorschriften zu pflegenden Erhebungen auch zu erforschen, ob das Kind lebendig geboren, und sein Leben außerhalb der Mutter fortzusetzen fähig gewesen sei. Vergang bei Erhebung von Kindes tödtungen;

§. 91.

Liegt der Verdacht einer Vergiftung vor, so sind der Erhebung des Thatbestandes nebst den Ärzten (§. 88), nach Thunlichkeit noch zwei Chemiker beizuziehen. Die Untersuchung der Gifte selbst aber kann nach Umständen auch von den Chemikern allein, in einem hierzu insbesondere geeigneten Lokale vorgenommen werden (§. 82). Vergiftungen;

§. 92.

Auch bei körperlichen Beschädigungen ist die Besichtigung des Verlegten durch zwei Sachverständige (§. 88) vorzunehmen, welche sich nach genauer Beschreibung der Verletzungen insbesondere auch darüber auszusprechen haben, welche von den vorhandenen von körperlichen Beschädigungen;

dzeń samo przez się, lub w związku z innymi, bezwzględnie, lub tylko przy zachodzących szczególnych okolicznościach w tym przypadku uważaném być ma za lekkie, ciężkie, lub niebezpieczne życiu; jakie one skutki zwykłe za sobą pociągają, a jakie skutki w tym pojedynczym przypadku ztąd wynikły, równie téż jakimi środkami lub narzędziami, i w jaki sposób uszkodzenia zarządzonemi zostały.

§. 93.

Do wyvodu istoty czynu uszkodzeń na ciele lub zabójstw, o które obwionemi są strażę skarbowe, lub inne strażę publiczne przy pełnieniu służby swojej, należy każdego czasu, o ile to bez szkodliwej zwłoki stać się może, przybrać także urzędnika, bezpośrednio nad strażnikiem położonego, ażeby ten udzielał przytém potrzebnych wyjaśnień o stosunkach służbowych i przepisach służbowych straży.

Wszelako ten urzędnik nie może ani wstrzymywać, ani w obłąd wprowadzać kroków sędzię śledczego, i tylko uwagi jego i wnioski sędzię śledczy do protokołu zapisać winien, jeżeli im zadosyć uczynić nie ma zamiaru.

§. 94.

Jeżeli potrzebném jest obejrzenie na ciele osoby płci żeńskiej, wówczas można według okoliczności zamiast lekarzy lub chirurgów przybrać do tego akuszerów, lub téż w przypadkach mniejszej wagi akuszerkę.

§. 95.

wrazie zachodzącą wątpliwość co do chorób umysłowych, lub co do poczytania za wine

Jeżeli powstanie wątpliwość co do tego, czyli obwiniony posiada używanie swego rozumu, lub téż czyli cierpi na duszy lub na umyśle, przeczo albo zupełnie, by mu uczynku za winę poczytać nie można, albo téż wina jego znacznieby się zmniejszyła, wówczas dochodzenie stanu duszy i umysłu obwinionego w powszechności przez dwóch lekarzy skutecznioném być powinno.

Ci obowiązani są złożyć relacyę o skutku spostrzeżeń swoich, winni są zestawić wszelkie okoliczności czynu mające wpływ na ocenienie stanu duszy i umysłu obwinionego, rozpoznać takowe tak pojedynczo, jakotéż w związku z sobą, a jeżeli uważają, iż zachodzi rzeczywiscie obłąkanie umysłu, winni są określić naturę choroby, rodzaj i stopień onéjże, i wyrzec zdanie swoje czerpane z aktów, równie jak z ich własnego spostrzeżenia co do wpływu, jaki wywierata, lub wywiera jeszcze choroba bez przestanku, lub czasowo na wyobrazenia, popędy, postanowienia i uczynki obwinionego; tudzież czyli ten stan chorobliwy duszy już istniał w czasie popelnionego uczynku, i w jakiej mierze.

Verletzungen an und für sich, oder in ihrem Zusammenwirken, unbedingt oder unter den besondern Umständen des Falles, als leichte, schwere oder lebensgefährliche anzusehen seien; welche Wirkungen dieselben gewöhnlich nach sich zu ziehen pflegen, und welche in dem vorliegenden einzelnen Falle daraus hervorgegangen sind, so wie, durch welche Mittel oder Werkzeuge, und auf welche Weise dieselben zugefügt worden seien.

§. 93.

Zur Erhebung des Thatbestandes von körperlichen Beschädigungen oder Tödtungen, welche den Finanz- oder anderen öffentlichen Wachen aus Anlaß der Ausübung ihres Dienstes zur Last gelegt werden, soll jederzeit, in soferne es ohne nachtheilige Verzögerung ausführbar ist, auch der denselben zunächst vorgesezte Beamte beigezogen werden, um dabei die etwa erforderlichen Aufklärungen über die Dienstesverhältnisse und Dienstvorschriften der Wache zu geben.

Er darf jedoch die Schritte des Untersuchungsrichters weder hemmen, noch beirren, sondern es sind seine Bemerkungen und Anträge, in soferne der Untersuchungsrichter den letzteren nicht entsprechen zu können glaubt, bloß zu Protokoll zu nehmen.

§. 94.

Ist die körperliche Besichtigung einer Frauensperson nöthig, so können nach Umständen auch Geburtshelfer, oder in minder wichtigen Fällen Geburtshelferinnen statt der Aerzte oder Wundärzte damit beauftragt werden.

§. 95.

Entstehen Zweifel darüber, ob der Beschuldigte den Gebrauch seiner Vernunft besitze, oder ob er an einer Krankheit des Geistes oder Gemüthes leide, wodurch die Zurechnungsfähigkeit desselben aufgehoben oder vermindert seyn könnte, so ist die Untersuchung des Geistes- und Gemüthszustandes des Beschuldigten in der Regel durch zwei Aerzte zu veranlassen.

bei Zweifeln
über Geistes-
oder Gemüths-
krankheiten,
oder über Zu-
rechnungsfä-
higkeit;

Dieselben haben über das Ergebniß ihrer Beobachtungen Bericht zu erstatten, alle auf die Beurtheilung des Geistes und des Gemüthszustandes des Beschuldigten Einfluß nehmenden Thatsachen zusammenzustellen, sie nach ihrer Bedeutung sowohl einzeln als im Zusammenhange zu prüfen, und falls sie eine Seelenstörung als vorhanden betrachten, die Natur der Krankheit, die Art und den Grad derselben zu bestimmen, und sich sowohl nach den Akten, als nach ihrer eigenen Beobachtung über den Einfluß auszusprechen, welchen die Krankheit ununterbrochen oder zeitweise auf die Vorstellungen, Triebe, Entschlüsse und Handlungen des Beschuldigten geäußert habe, und noch äußere; und ob dieser getrübe Seelenzustand schon zur Zeit der begangenen That, und in welchem Maße bestanden habe.

§. 96.

w razie wątpliwości co do rzetelności dokumentów;

Dla uzyskania dowodu co do rzetelności dokumentów, w szczególności wtenczas, gdy obwiniony nie chce uznać takowych, należy uczynić przez biegłych porównanie takowych z innymi dokumentami, które bez wątplenia są autentycznymi. Również można nakłonić obwinionego, ażeby kilka słów lub zdań w obliczu sądu napisał.

§. 97.

co do pism pisanych w mowie nie używanéj w sądzie;

Pisma pisane w mowie nie używanéj w sądzie, a ważne dla dochodzenia rzeczy, sędzia śledczy powinien kazać przełożyć przez tłumacza zaprzysięgłego, i wraz z przekładem załączyć do aktów.

§. 98.

w razie wątpliwości co do rzetelności publicznych papierów kredytowych;

Gdy zachodzi podrobienie lub fałszowanie publicznych papierów kredytowych, sędzia śledczy winien przy załączeniu podejrzanych papierów kredytowych udać się przez Przełożonego sądu do Ministerstwa Skarbu, a jeżeli idzie o fałszowanie papierów kredytowych c. k. uprzywilejowanego Banku narodowego, do tegoż Banku, ażeby otrzymać zdanie ich, czyli papiery są prawdziwe lub nie, tudzież w jakim sposobie i jakimi narzędziami podrobionemi lub sfalszowanemi zostały, i czyli tak sfalszowane lub podrobione papiery kredytowe piérwéj już były spostrzeżone. Tymże samym władzom należy po zupełnym ukończeniu postępowaniu karném przesłać fałszyfikaty wraz ze wszystkimi narzędziami, materyałami i innymi przedmiotami z występku pochodzącemi, i od tych władz wprost nazad takowych zażądać, jak skoro te przedmioty potrzebne są do nowéj jakiej czynności urzędowéj na drodze karnéj.

§. 99.

lub monet;

Tak samo postępować należy w razie fałszowania monet, jednakże w takich przypadkach sędziowie śledczy winni są przez Przełożonego sądu zasięgnąć zdania wprost od c. k. Urzędu mennicznego ustanowionego w tym kraju koronnym (Urząd probierczy monet krajowy, zaś w lombardzko-weneckim królestwie: Direzione della zecca).

§. 100.

jak przy dochodzeniu podłożenia ognia;

W przypadku podłożenia ognia należy szczegółowo wysledzić, w jaki sposób pożar nastąpił, czyli do tego użytym był materyał palny, i jaki; dalej w jakim miejscu, i kiedy ogień podłożono, czy w dzień czy w nocy; i czyli to nastąpiło pod takimi okolicznościami, iż z tego większe lub mniejsze niebezpieczeństwo życiu ludzkiemu lub własności zagrażające, przewidzieć można

§. 96.

Zur Herstellung des Beweises der Echtheit von Urkunden, insbesondere wenn der Beschuldigte deren Anerkennung verweigert, kann eine Vergleichung mit anderen unzweifelhaft echten Urkunden durch Sachverständige vorgenommen werden. Auch kann der Beschuldigte veranlaßt werden, einige Worte oder Sätze vor Gericht niederzuschreiben.

bei Zweifeln
über die Echtheit von Urkunden;

§. 97.

Schriften, die in einer nicht gerichtsbüchlichen Sprache geschrieben und für die Untersuchung erheblich sind, hat der Untersuchungsrichter durch einen beeideten Dolmetscher übersetzen zu lassen, und sammt der Uebersetzung zu den Akten zu bringen.

bei Schriften, die in einer nicht gerichtsbüchlichen Sprache geschrieben sind;

§. 98.

In Fällen der Nachmachung oder Verfälschung öffentlicher Kreditpapiere hat sich der Untersuchungsrichter durch den Gerichtsvorsteher, unter Anschluß der beanspruchten Kreditpapiere, an das Finanzministerium, und wenn es sich um Verfälschung von Kreditpapieren der k. k. privilegierten Nationalbank handelt, an diese zu wenden, um den Befund über ihre Echtheit oder Unechtheit und die Auskunft zu erhalten, in welcher Art und durch welche Werkzeuge die Nachmachung oder Verfälschung geschehen sei, und ob bereits derlei verfälschte oder nachgemachte Kreditpapiere vorgekommen seien. An eben diese Behörden sind auch nach gänzlich beendigtem strafgerichtlichen Verfahren die Fälskate sammt allen von der strafbaren Handlung herrührenden Werkzeugen, Materialien und anderen Gegenständen einzuschicken, und von ihnen auch wieder unmittelbar zurückzuverlangen, sobald diese Gegenstände zu einer neuerlichen strafgerichtlichen Amtshandlung nöthig sind.

bei Zweifeln über die Echtheit von öffentlichen Kreditpapieren,

§. 99.

Dieses Verfahren ist auch bei Münzverfälschungen zu beobachten; doch haben sich in solchen Fällen die Untersuchungsrichter durch den Gerichtsvorsteher an das für das Kronland bestehende k. k. Münzamt (Landes-Münzprobiramt; — im lombardisch-venezianischen Königreiche: Direzione della Zecca) zu wenden.

oder von Münzen;

§. 100.

Bei Brandlegungen ist insbesondere zu ermitteln, auf welche Weise der Brand gelegt, ob dazu ein Bündstoff, und welcher verwendet worden; ferner der Ort, wo und die Zeit zu erforschen, wann die Brandlegung, ob bei Tag oder Nacht, und ob sie unter solchen Umständen geschehen, daß daraus eine größere oder kleinere Gefahr für Leben von Menschen oder für Eigenthum vorhergesehen werden konnte, oder daß

wie bei Erhebung von Brandlegungen;

było, lub też czyli przy wybuchu ognia łatwoby się mógł rozszerzyć; nakoniec gdy pożar rzeczywiście wybuchnął, dochodzić wielkość zrzędzonej przez to szkody.

§. 101.

i innych nad-
werżeń wła-
sności, po-
stępować
należy.

W razie innych zbrodni i wykroczeń, przez które sprowadzoną została szkoda lub niebezpieczeństwo szkody w sposób odmienny od wyrażonego w §. 100., należy przez obejrzenie i naoczne przedewszystkiém wybadać, jaki był rodzaj użytego gwałtu lub podstępu, użytych środków lub narzędzi, tudzież jaka była wielkość zrzędzonej lub zamierzonej szkody i ubytku, w zysku, albo też niebezpieczeństwa zagrażającego własności, życiu, zdrowiu lub bezpieczeństwu ciała ludzkiego.

§. 102.

O zachowaniu
sądowém na-
rzędzi i
przedmiotów
występku,
które przy
tém zostały
znalezionemi.

Jakiegokolwiek narzędzia lub przedmioty znalezionemi zostały przy wywodzie istoty czynu, na których lub któremi popełniony został występku, lub które od niego pochodzą, albo też w miejscu uczynku zostawionemi zostały; również przedmioty, które obwiniony lub świadkowie przyznać będą musieli, albo któreby do dowodu służyć miały, należy spisać w osobnym wykazie, dokładnie określić, takowe złożyć w zachowaniu sądowém, albo też o ile można, oddać pod dozór sądu, lub też zapowiedzieć. Przedmioty mające być wziętymi do składu lub pod dozór sądu należy albo same tam, gdzie się to łatwo stać może, jak np. pisma, lub też kartki, pieczęcią sądową do tychże przedmiotów przyczepione, ponaznaczać liczbami porządkowemi w taki sposób, iżby przeto nie tylko śledztwo i protokół, do którego należą, widocznym był, lecz oraz ażeby względem tożsamości tych przedmiotów żadna wątpliwość nie powstała, tudzież ażeby wszelki ubytek i zmianę w nich natychmiast spostrzedz można, oraz ażeby powtórne dochodzenie i opisanie tychże przedmiotów każdego czasu bez przeszkody skutecznioném być mogło. Co do przedmiotów, które z natury swęj lub dla wielkiej ilości w schowkach lub okładkach zachowywanemi być muszą, należy schowek lub okładkę opieczętować pieczęcią sądową, oznaczyć takowe w sposób wyżej opisany, i zaopatrzyć podpisem wszystkich obecnych. Dzierżącemu te przedmioty i będącemu obecnym przy śledztwie należy na żądanie jego pozwolić, ażeby do powyższych podpisów dodał jeszcze swój podpis, i przy opieczętowaniu wycisnął także pieczęć swoją.

W szczególności przepis powyższy zastosowany być powinien wtenczas, gdy idzie o druki treści występnęj, do których się odnosi śledztwo karne, lub też przyrządy do ich pomnożenia potrzebne.

Jeżeli między przedmiotami znalezionemi znajdują się hostye konsekrowane, lub inne rzeczy poświęcone na służbę bożą, sąd winien jest mieć staranie

das Feuer bei dem Ausbruche sich leicht hätte verbreiten können; endlich bei einem wirklich ausgebrochenen Brande die Größe des dadurch verursachten Schadens zu erheben.

§. 101.

Bei Verbrechen oder Vergehen, durch welche auf andere, als die eben (§. 100) und von anderen Eigenthumsverletzungen vorzugeben ist erwähnte Weise ein Schade oder eine Gefahr am Vermögen herbeigeführt wurde, ist durch den Augenschein vorzüglich die Beschaffenheit der angewandten Gewalt oder List, der gebrauchten Mittel oder Werkzeuge und die Größe des verursachten oder beabsichtigten Schadens und entgangenen Gewinnes, oder der Gefahr für das Eigenthum, oder auch für das Leben, die Gesundheit oder körperliche Stärke von Menschen zu erheben.

§. 102.

Alles, was bei der Erhebung der That von Werkzeugen und Gegenständen gefunden wird, mit oder an welchen die strafbare Handlung verübt worden, oder welche von ihr herrühren oder an dem Orte der That zurückgelassen wurden, sowie auch diejenigen Gegenstände, welche von dem Beschuldigten oder von Zeugen anzuerkennen seyn werden, oder zu einem Beweise dienen könnten, sind in ein Verzeichniß zu bringen, genau zu beschreiben, und in gerichtliche Verwahrung, oder soweit dieß nicht thunlich ist, wenigstens nach Möglichkeit unter gerichtliche Obhut oder in Beschlag zu nehmen. Die in gerichtliche Verwahrung oder Obhut zu nehmenden Gegenstände sind entweder selbst, wo dieß, wie z. B. bei Schriften leicht geschehen kann, oder doch auf Zetteln, welche mittelst des Gerichtssiegels daran zu befestigen sind, mit fortlaufenden Zahlen in der Art zu bezeichnen, daß dadurch nicht bloß die Untersuchung und das Protokoll, wozu sie gehören, ersichtlich wird, sondern auch künftighin über die Identität dieser Gegenstände kein Zweifel erhoben, sowie jeder etwaige Abgang und jede Aenderung daran sogleich bemerkt werden kann, und daß auch die wiederholte Untersuchung und Beschreibung dieser Gegenstände zu jeder Zeit ungehindert bleibt. Bei Gegenständen, welche ihrer Natur nach oder vermöge ihrer sehr großen Anzahl in Behältnissen oder Umschlägen verwahrt werden müssen, ist das Behältniß oder der Umschlag mit dem Gerichtssiegel zu verschließen, in der ebenerwähnten Weise zu bezeichnen, und von allen Anwesenden mit ihrer Namensfertigung zu versehen. Dem bei der Erhebung anwesenden Inhaber dieser Gegenstände ist auf sein Verlangen zu gestatten, den vorstehenden Bezeichnungen auch seine Fertigung beizusetzen, und der Verschließung sein eigenes Siegel beizudrücken.

Gerichtliche Verwahrung aller hierbei gefundenen Werkzeuge und Gegenstände der strafbaren Handlung.

Dieser Vorgang ist insbesondere auch dann zu beobachten, wenn es sich um Druckschriften strafbaren Inhaltes, auf welche sich eine strafgerichtliche Untersuchung bezieht, und um die zu ihrerervielfältigung dienlichen Zurichtungen handelt.

Befinden sich unter den vorgefundenen Gegenständen konsekrirte Hostien oder zum Gottesdienste geweihte Sachen, so hat das Gericht für deren Absonderung von allen

o to, ażeby takowe zostały oddzielonemi od wszystkich innych przedmiotów, i zachowanemi w sposobie odpowiednim ich świętości, a obejrzenie ich naoczne uskutecznić się winno zawsze tylko w przytomności duchownego miejscowego, lub innego kapłana, przy zachowaniu przepisów kościelnych. Skoro tylko zachowanie rzeczy tak poświęcanych w sądzie karnym nie jest więcej potrzebnem dla dalszych dochodzeń, należy je oddać kapłanowi miejscowemu.

§. 103.

Wysledzenie czynu przy takich występkuach, które nie zostawiają śladu po sobie.

Jeżeli stosownie do rodzaju występku nie jest potrzebnem obejrzenie naoczne, natenczas można uczynić wywód istoty czynu w zwyczajnem miejscu sądowem. Lecz nawet i w tym przypadku należy wszelkie należące do tego okoliczności z równą starannością zbierać, i ściśle przestrzegać przepisów podanych wyżej (§. 67.) o prowadzeniu protokołu, tudzież o wysłuchaniu osób wspomnianych w §§. 75. i 76.

Oddział drugi.

O rewizyi w domu, o przetrząśnieniu osoby, o przyaresztowaniu i otwieraniu listów i pism i innych.

§. 104.

Kiedy można uczynić rewizję w domu lub na osobie.

Jeżeli jest podejrzenie uzasadnione, iż w domu jakim lub w innej jakiej lokalności ukrywa się osoba podejrzana o zbrodnię lub wykroczenie, lub też iż tamże znajdują się przedmioty, mogące mieć ważność przy śledztwie karnem, natenczas można przystąpić do rewizyi domu, a przeciw takim osobom, względem których zachodzi podejrzenie uzasadnione, iż zaprzeczają posiadanie takich przedmiotów, gdy są od nich żądane, lub też wydać ich nie chcą, można przystąpić do przetrząśnienia ich odzieży i ich osoby.

§. 105.

Kto może uskutecznić rewizye takie.

W powszechności powinien sędzia śledeży nakazać rewizye w domu na mocy rozkazu popartego powodami, który interesowanemu musi być wręczonym równocześnie przy rewizyi, albo w najbliższych 24 godzinach po takowej.

O rewizyach domowych z powodu zbrodni lub wykroczeń, względem których dalsze policyjne poszukiwania lub środki dla publicznego bezpieczeństwa mogą się stać potrzebnymi, w szczególności w razie zbrodni stanu, naruszania publicznego spokoju, fałszowania papierów kredytowych i monety, należy, o ile to bez zwłoki stać się może, uwiadomić o tem najbliższą władzę bezpieczeństwa (§. 61), ażeby delegowany przez tęż władzę był przytém obecny, i ażeby nie wywierając wpływu na samą czynność śledztwa, mógł zebrać potrzebne do dalszych zarządzeń wiadomości.

übrigen Gegenständen, und für die Aufbewahrung in einer der Heiligkeit der Sachen entsprechenden Weise zu sorgen, den Augenschein derselben aber immer nur in Anwesenheit des Ortsseelsorgers oder eines anderen Priesters, und mit Beobachtung der kirchlichen Vorschriften vorzunehmen. — Sobald die Aufbewahrung von solchen geweihten Sachen bei dem Strafgerichte zum Behufe weiterer Erhebungen nicht mehr nöthwendig erscheint, sind dieselben dem Ortsseelsorger zu übergeben.

§. 103.

Kommt es nach der Beschaffenheit der strafbaren Handlung nicht auf einen Augenschein an, so kann die Erforschung der That an dem gewöhnlichen Gerichtsorte vorgenommen werden. Es sind aber auch in diesem Falle alle einschlagenden Umstände mit gleicher Sorgfalt zu erheben, und dasjenige, was oben (§. 67) von der Führung des Protokolles und von der Vernehmung der in den §§. 75 und 76 bezeichneten Personen angeordnet ist, ebenfalls genau zu beobachten.

Erforschung der That bei strafbaren Handlungen, die keine Spuren zurücklassen.

Zweiter Abschnitt.

Von der Hausdurchsuchung, Personsdurchsuchung, der Beschlagnahme und Eröffnung von Briefen und anderen Schriften

§. 104.

Wenn begründeter Verdacht vorliegt, daß sich in einem Hause oder in einer andern Räumlichkeit eine eines Verbrechens oder Vergehens verdächtige Person verborgen halte, oder Gegenstände befinden, welche für eine strafgerichtliche Untersuchung von Bedeutung seyn können, so ist die Hausdurchsuchung, und gegen solche Personen, gegen welche begründeter Verdacht vorliegt, daß sie den Besitz solcher ihnen abgeforderten Gegenstände verläugnen, oder welche deren Herausgabe verweigern, auch die Durchsuchung ihrer Kleidung und Person gestattet.

Wann eine Haus- oder Personsdurchsuchung vorgenommen werden darf.

§. 105.

In der Regel soll die Hausdurchsuchung von dem Untersuchungsrichter durch einen mit Gründen versehenen Befehl, welcher dem Betheiligten gleichzeitig mit dem Akte, oder innerhalb der nächsten 24 Stunden zuzustellen ist, angeordnet werden.

Wer zur Vornahme derselben berechtigt ist.

Von Hausdurchsuchungen wegen Verbrechen oder Vergehen, nämlich welcher weitere polizeiliche Nachforschungen oder Vorkehrungen im Interesse der öffentlichen Sicherheit erforderlich seyn können, insbesondere bei Hochverrath, Störung der öffentlichen Ruhe, Creditspapier- und Münzverfälschungen, ist, insoferne dieß ohne Verzögerung geschehen kann, die nächste Sicherheitsbehörde (§. 61) vorläufig in Kenntniß zu setzen, damit ein Abgeordneter derselben hierbei anwesend seyn, und, ohne auf den Untersuchungssak Einfluß zu nehmen, sich die nöthigen Kenntnisse zu den weiter erforderlichen Vorkehrungen verschaffen könne.

§. 106.

Nawet bez rozkazu sędziego śledczego mogą w razie zwłoki niebezpiecznej, nakazać rewizję domową każdy Sąd powiatowy (§. 13), albo też urzędnicy władzy bezpieczeństwa, lub przełożeni gminy w skutku wezwania Prokuratora rządowego, albo z urzędu. Również w przypadkach tego rodzaju powinni urzędnicy wysłani do uskutecznienia rewizji domowej, ile możności, zaopatrzeni być legitymacją na piśmie ze strony władzy.

Jednakże, jeżeli obwiniony zostanie schwytanym na gorącym uczynku, lub jeżeli zaraz po uczynku, czyli to przez pogoń publiczną, czyli też przez rozgłos publiczny rzucone będzie na niego podejrzenie, lub gdy się znajdzie w posiadaniu przedmiotów pochodzących od zbrodni lub wykroczenia, albo też wskazujących, iż miał w nich udział, w takim razie nawet zandarmi i inne organa bezpieczeństwa, bez szczegółowego do tego wezwania lub nakazu, mogą uczynić rewizję domową dla wyszukania ściganego, lub też przedmiotów zbrodni lub wykroczenia. To samo prawo mają także wtenczas, gdy osoba, względem której wydanym został rozkaz dostawienia lub aresztowania jej, przed ich oczyma schroniła się do jakiego domu, lub do innej jakiej lokalności.

§. 107.

Oszczędzanie osoby przy uskutecznianiu rewizji.

Rewizyc w domach i na osobach czynić należy bez wszelkiej niepotrzebnej okazałości, nie nadwerężając spokojności domowej, jeżeli tego nie wymaga konieczna potrzeba, oszczędzając ile możności dobre imię osoby, u której jest czynioną, i zachowując przyzwoitość i względy stosowne. W nocy tylko w nader nagłych przypadkach rewizyc domów czynić można.

Do rewizji w domu czynioną należy według możności przybrać osobę dzierżącą lokalności, mające być przeszukanemi, lub członka jego rodziny, lub też innego jakiego mieszkańca albo sąsiada tego domu, oraz należy przytém zawsze spisać protokół, który wszyscy obecni podpisać winni.

Wszelkie przedmioty podejrzane, jakiegokolwiek przy takich rewizjach znalezionemi będą, należy albo zachować w sądzie, albo wziąć pod dozór sądowy, albo pod zapowiedzenie (§. 102.).

§. 108.

Rewizja listów, lub innych pism i papierów.

Przepisy podane co do rewizji w domach i na osobach, stosować należy także do przeglądania listów, lub innych pism i papierów. Względem zachowania w sądzie tych papierów, które uznane zostaną za ważne dla śledztwa, należy się stosować do przepisów podanych w §. 102.

§. 106.

Auch ohne Befehl des Untersuchungsrichters kann die Hausdurchsuchung, wenn Gefahr am Verzuge haftet, von jedem Bezirksgerichte (§. 13), sowie in Folge einer Aufforderung des Staatsanwaltes, oder auch von Amtswegen von Beamten der Sicherheitsbehörde oder von Gemeindevorstehern angeordnet werden. Auch in Fällen dieser Art sind die zur Vornahme der Hausdurchsuchung Abgeordneten, wo möglich, mit einer schriftlichen Legitimation von Seite der Behörde zu versehen.

Wenn jedoch der Beschuldigte auf frischer That betreten, oder gleich nach der That durch öffentliche Nachtheile oder öffentlichen Ruf als eines Verbrechens oder Vergehens verdächtig bezeichnet, oder im Besitze von Gegenständen betreten wird, welche von dem Verbrechen oder Vergehen herrühren, oder auf seine Bethheiligung an demselben hinweisen, können selbst Gensd'armen und andere Sicherheitsorgane, ohne dazu besonders aufgefordert oder beauftragt zu seyn, eine Hausdurchsuchung zur Auffindung des Verfolgten, oder von Gegenständen des Verbrechens oder Vergehens vornehmen. Dasselbe Befugniß steht ihnen zu, wenn eine Person, wider welche bereits ein Vorführungs- oder Verhaftsbefehl erlassen ist, sich vor ihren Augen in ein Haus oder einen anderen Raum geflüchtet hat.

§. 107.

Haus- und Personsdurchsuchungen sind stets mit Vermeidung alles unnöthigen Aufsehens und aller nicht unumgänglich nöthigen Störung der häuslichen Ruhe, mit möglichster Schonung für den Ruf der Person, bei welcher sie vorgenommen werden, und mit Beachtung der Schicklichkeit und des Anstandes vorzunehmen. Zur Nachtzeit kann eine Hausdurchsuchung nur in sehr dringenden Fällen stattfinden.

Schonung bei
Vornahme derselben.

Der Hausdurchsuchung soll nach Thunlichkeit der Inhaber der zu durchsuchenden Räume, oder ein Mitglied seiner Familie, oder ein anderer Hausbewohner oder Nachbar beigezogen werden, und es ist über dieselbe immer ein Protokoll aufzunehmen, das von allen dabei Anwesenden zu unterzeichnen ist.

Alle bei derlei Durchsuchungen vorgefundenen verdächtigen Gegenstände sind in gerichtliche Verwahrung, oder doch unter gerichtliche Obhut oder in Beschlag zu nehmen (§. 102).

§. 108.

Die für Haus- und Personsdurchsuchungen gegebenen Vorschriften gelten auch hinsichtlich der Durchsuchung von Briefen oder anderen Schriften und Papieren. In Beziehung auf die gerichtliche Verwahrung derjenigen dieser Papiere, welche für die Untersuchung erheblich erkannt werden, sind die in dem §. 102 gegebenen Vorschriften zu beobachten.

Durchsuchung
von Briefen
oder anderen
Schriften und
Papieren.

Rozpieczętowanie i przeglądanie takich papierów skutecznie winien sędzia śledczy w przytomności protokolanta i dwóch świadków sądowych, tudzież jeżeli zwłoka nie jest niebezpieczną, wezwać należy stronę interesowaną, aby przytém była obecną. Jeżeli się nie stawi na takie wezwanie, lub jeżeli to wezwanie nie może jój być doręczoném z powodu jój nieobecności, wtedy mimo tego rozpieczętować należy papiery, jednakże w takim sposobie, żeby pieczęć sama nienaruszoną została.

§. 109.

Jak dalece
można od ko-
gobądź żądać
wydania do-
kumentów i
pism.

Każdy jest obowiązany na żądanie wydać dokumenta i pisma mogące być ważnemi przy śledztwie zbrodni lub wykroczenia. Jeżeli wezwany o to nie chce wydać pisma takiego, a jeżeli jest dowód lub przynajmniej podejrzenie uzasadnione, iż posiada takowe, wówczas można przetrząść mieszkanie, a według okoliczności i osobę jego. Gdyby to nawet nie przyniosło pożądanego skutku, sędzia śledczy może, jeżeli posiadanie jest udowodnioném, wymagać wydania pod zagrożeniem stosownej kary pieniężnej lub aresztu.

§. 110.

Przyaresztowanie listów.

Kiedy jest wyprowadzoném śledztwo przeciw pewnej osobie (§. 145.), lub gdy za zbrodnię lub wykroczenie obwiniony już jest przyaresztowany, albo też gdy wydanym jest rozkaz dostawienia lub przyaresztowania onegoż, natenczas listy wystosowane do niego, lub od niego do innych osób przesłane, mogą być przyaresztowane przez sędziego śledczego, lub przez Sąd powiatowy, działający zamiast niego (§. 13.) albo wprost, albo na żądanie Prokuratora rządowego, i żądaniem być może ich wydanie od urzędów pocztowych albo do sędziego śledczego, albo do Sądu powiatowego. Urzędy pocztowe i urzędnicy pocztowi obowiązani są oprócz tego zatrzymywać takie listy na proste żądanie Prokuratora rządowego aż do czasu, gdy nadejdzie dalsze rozporządzenie sądowe, jeżeli zaś ze strony sędziego śledczego nie nastąpi w tej mierze rozporządzenie w przeciągu dni trzech, wówczas urząd pocztowy nie powinien zwlekać dłużej przesłania listów zatrzymanych. Zresztą należy o wszelkiem przyaresztowaniu listów natychmiast zawiadomić obwinionego, lub, gdy jest nieobecnym, kogokolwiek z familii jego.

§. 111.

Rozpieczętowanie listów.

Jedynie sędzia śledczy może przystąpić do rozpieczętowania listów przyaresztowanych. Przytém powinny pieczęcie zostać nienaruszone, okładki zaś i adresy zachować należy. Przy rozpieczętowaniu protokół tej czynności spisany być powinien. Po rozpieczętowaniu listów należy takowe wydać

Die Entsiegelung und Durchsichtung solcher Papiere ist von dem Untersuchungsrichter in Gegenwart eines Protokollführers und zweier Gerichtszeugen vorzunehmen, und, wenn nicht Gefahr am Verzuge haftet, der Betheiligte aufzufordern, derselben beizuwohnen. Erscheint er auf eine solche Aufforderung nicht, oder kann ihm dieselbe wegen seiner Abwesenheit nicht zugestellt werden, so ist die Entsiegelung dennoch, aber in der Art vorzunehmen, daß dabei das Siegel selbst unverletzt bleibe.

§. 109.

Urkunden oder Schriften, welche für die Untersuchung eines Verbrechens oder Vergehens erheblich seyn können, müssen von Jedermann auf Begehren herausgegeben werden. Verweigert der hierzu Aufgeförderte die Herausgabe einer solchen Schrift, so ist in dem Falle, wenn der Beweis oder doch gegründeter Verdacht vorliegt, daß er sich im Besitze derselben befinde, mit der Haus-, und nach Umständen auch mit der Person-Durchsichtung wider ihn vorzugehen. Führt auch diese nicht zu dem erwünschten Erfolge, so kann der Untersuchungsrichter, wenn der Besitz erwiesen ist, die Herausgabe unter Androhung einer angemessenen Geld- oder Arreststrafe fordern.

In wieferne von Jedermann die Herausgabe von Urkunden oder Schriften gefordert werden könne.

§. 110.

Wenn die Untersuchung bereits gegen eine bestimmte Person eingeleitet (§. 145), oder wenn der Beschuldigte wegen eines Verbrechens oder Vergehens schon verhaftet, oder wenn gegen ihn bereits ein Vorführungs- oder Verhaftsbefehl erlassen ist, so können Briefe, welche an denselben gerichtet sind, oder welche er an Andere abgesendet hat, von dem Untersuchungsrichter, oder, von dem statt desselben eingeschrittenen Bezirksgerichte (§. 13) unmittelbar, oder auf Verlangen des Staatsanwaltes in Beschlag genommen, und deren Auslieferung an den Untersuchungsrichter oder, an das Bezirksgericht von den Postämtern verlangt werden. Die Postämter und Postbedienten sind ferner verpflichtet, auch über unmittelbare Aufforderung des Staatsanwaltes solche Briefe bis zum Eintreffen einer weiteren gerichtlichen Verfügung zurückzuhalten; erfolgt jedoch eine Verfügung hierüber von Seite des Untersuchungsrichters nicht binnen drei Tagen, so hat das Postamt die Beförderung der zurückgehaltenen Briefe nicht weiter aufzuhalten. Uebrigens ist jede Beschlagnahme von Briefen dem Beschuldigten, oder wenn er abwesend ist, einem seiner Angehörigen sogleich bekannt zu machen.

Beschlagnahme von Briefen.

§. 111.

Die Eröffnung der mit Beschlag belegten Briefe darf nur von dem Untersuchungsrichter vorgenommen werden. Die Siegel dürfen dabei nicht verletzt und die Umschläge und Adressen müssen aufbewahrt werden. Auch ist über die Eröffnung ein Protokoll aufzunehmen. Nach Eröffnung der Briefe sind dieselben, soferne von der Mit-

Eröffnung von Briefen.

obwinionemu, lub temu do którego są stosowane, w oryginale albo w odpisie, w całości lub w części, jeżeli tylko z tego wyjaśnienia ich treści nie ma potrzeby obawiać się szkodliwego wpływu na bieg śledztwa. Jeżeli obwiniony jest nieobecnym, wydanie listów nastąpić może na ręce kogokolwiek z rodziny jego. Jeżeli nie ma nikogo z rodziny obwinionego, wówczas należy list zwrócić temu, który go przesłał, jeżeli sędzia mniema, iż temu na tém zależy, lub też donieść mu o przyaresztowaniu, jeżeli list w aktach pozostać musi.

Listy przyaresztowane, których rozpieczętowanie uznanem zostało za niepotrzebne, należy wydać niezwłocznie temu do kogo są stosowane, albo też zwrócić na pocztę.

Oddział trzeci.

O wysłuchaniu świadków.

§. 112.

Jakie osoby
za świadków
słuchanemi
być nie mogą.

Za świadków nie mogą być słuchanemi pod nieważnością ich zeznań w obliczu prawa:

- a) duchowni względem tego, co im powierzonym, było albo na spowiedzi, albo oprócz tego pod pieczęcią zachowania tajemnicy urzędu duchownego;
- b) urzędnicy rządowi, jeżeliby przez zeznania swoje wyjawili tajemnicę urzędową, do zachowania której są obowiązani, i od tego obowiązku nie są uwolnieni przez władzę, której w stosunku służbowym podlegają.

Również nie mogą być słuchanemi za świadków takie osoby, które w chwili, gdy świadczyć mają, dla wad ciała lub umysłu nie są w stanie prawdy powiedzieć.

§. 113.

Jakie osoby
uchylić się
mogą od da-
nia świadc-
stwa.

Od obowiązku dania świadectwa w procesie karnym uwolnieni są:

- a) krewni i powinowaci obwinionego w linii wstępnej i zstępnej, mąż lub żona, rodzeństwo i ich małżonkowie, stryjowie, wujowie i ciotki, dzieci stryjów, wujów i ciotek, bracia i siostry stryjeczne i cioteczne, rodzice i dzieci przysposobione, wychowawcy i wychowañcy, opiekun lub pupil onegoż;
- b) obrońcy, względem tego, co im jako takim obwiniony powierzył.

Sędzia śledczy winien te osoby, gdy za świadków powołanemi będą; oświecić co do ich prawa uchylecia się od świadectwa, i oświadczenie ich w tym.

theilung ihres Inhaltes kein nachtheiliger Einfluß für die Untersuchung zu besorgen ist, dem Beschuldigten oder demjenigen, an welchen sie gerichtet sind, in Urschrift oder Abschrift, ganz oder auszugsweise mitzutheilen. Ist der Beschuldigte abwesend, so geschieht die Mittheilung an einen seiner Angehörigen. Sind keine Angehörigen des Beschuldigten vorhanden, so ist der Brief, wenn es nach dem Ermessen des Richters im Interesse des Absenders liegt, diesem zurückzuschicken, oder demselben, falls der Brief bei den Akten bleiben muß, die erfolgte Beschlagnahme anzuzeigen.

In Beschlag genommene Briefe, deren Eröffnung nicht für nöthig erachtet wird, sind ohne Verzug denjenigen, an welche sie gerichtet sind, auszufolgen oder der Post zurückzugeben.

Dritter Abschnitt.

Von der Vernehmung der Zeugen.

§. 112.

Als Zeugen dürfen bei sonstiger Rechts-Unwirksamkeit ihrer Aussage nie vernommen werden:

Welche Personen als Zeugen nicht vernommen werden dürfen.

- a) Geistliche in Ansehung dessen, was ihnen in der Beichte oder sonst unter dem Siegel geistlicher Amtsverschwiegenheit anvertraut würde;
- b) Staatsbeamte, wenn sie durch ihr Zeugniß das ihnen obliegende Amtsgeheimniß verletzen würden, in soferne sie dieser Pflicht nicht durch ihre vorgesetzte Dienstbehörde entbunden worden sind.

Auch diejenigen Personen sind nicht als Zeugen abzufragen, welche zur Zeit, als sie das Zeugniß ablegen sollen, wegen Leibes- oder Gemüthsbeschaffenheit außer Stand sind, die Wahrheit anzugeben.

§. 113.

Von der Verbindlichkeit zur Ablegung eines Zeugnisses im Strafverfahren sind befreit:

Welche Personen sich der Zeugenansage entschlagen dürfen.

- a) die Verwandten und Verschwägerten des Beschuldigten in auf- und absteigender Linie, dessen Ehegatte, Geschwister und deren Ehegatten, Oheime und Nuhmen, Neffen und Nichten, Geschwisterkinder, Adoptiv- und Pflegeältern oder Kinder, der Vormund oder Mündel desselben;
- b) Vertheidiger in Ansehung dessen, was ihnen in dieser Eigenschaft von dem Beschuldigten anvertraut worden ist.

Der Untersuchungsrichter hat diese Personen, wenn sie als Zeugen vorgernfen werden, über ihr Recht, sich des Zeugnisses zu entschlagen, zu belehren, und ihre

przedmiocie zamieścić do protokołu. Gdyby bez ich wyraźnego zrzeczenia się prawa, odmówienia świadectwa, zeznania od nich przyjętemi zostały, takowe przy ocenieniu dowodu prawnego nie powinny być miane na względzie, jeżeli następnie tego dobrodziejstwa prawa się nie zrzekną.

§. 114.

Obowiązek
świadków
stawienia się
przed sądem.
Wyjątki:

W powszechności każdy świadek winien jest stawić się przed sędzią; jednakże osoby nie mogące stawić się w sądzie z powodu choroby lub ułomności, wysłuchanemi być mogą w mieszkaniu swoim.

§. 115.

Członkowie Domu Cesarskiego słuchani będą za świadków w mieszkaniach swoich w Wiedniu przez c. k. najwyższego Marszałka Dworu, zewnątrz Wiednia zaś przez Prezydenta Trybunału, będącego w tém miejscu, w którym przebywają.

§. 116.

Wysłuchanie
świadków
przez inne
sądy.

Jeżeli miejsce, w którym świadek przebywa, oddalonem jest więcej niż dwie mile od siedziby sędziego śledczego, sędzia śledczy zarządzić powinien w powszechności, aby świadek wysłuchanym był przez Sąd powiatu, w którym się znajduje (§. 25). Gdyby zaś sędzia śledczy uważał za potrzebne, wysłuchać sam świadka dla zyskania dokładnego zeznania, albo dla przyspieszenia rzeczy; natenczas może wezwać go, aby się stawił osobiście, a to wezwać go wprost, jeżeli świadek podlega jego sądowości, oprócz tego wypadku zaś przez Sąd powiatowy, któremu świadek podlega. Jeżeli stawienie się świadka przed sędzią śledczym połączone jest z nader wielkimi trudnościami, lub kosztami, wówczas może go wysłuchać w miejscu pobytu jego, uwiadamiając o tém równocześnie właściwy sąd śledczy.

Gdy wypadnie wysłuchać świadków znajdujących się za granicą; należy prosić o ich wysłuchanie właściwego sędziego zagranicznego. Należy mu przestać przedmioty i pytania, na które świadek wysłuchanym być ma, oraz prosić go, ażeby według okoliczności rozciągnął wysłuchanie na takie przedmioty, które z treści zeznań przez świadka uczynionych same wynikają. Jeżeliliby zaś potrzebnem było, aby świadek taki stanął osobiście przed tutejszym sądem karnym, ón zaś nie stawi się dobrowolnie w skutku wezwania uczynionego w tym celu do sędziego zagranicznego, wówczas Trybunał powołany do rozprawy końcowej, winien uczynić o tém relacyę do Sądu krajowego wyższego, ażeby w drodze Ministerstwa Sprawiedliwości uzyskać można stawienie się jego przed sądem tutejszym.

darüber erfolgte Erklärung in das Protokoll aufzunehmen. Eine ohne ihre ausdrückliche Verzichtleistung auf das Recht, die Aussage zu verweigern, aufgenommene Aussage darf bei der Würdigung des rechtlichen Beweises nicht berücksichtigt werden, wenn sie nicht nachträglich auf diese Rechtswohlthat Verzicht leisten.

§. 114.

In der Regel ist jeder Zeuge vor dem Richter zu erscheinen verbunden; doch können Personen, welche durch Krankheit oder Gebrechlichkeit vor Gericht zu erscheinen verhindert sind, in ihrer Wohnung vernommen werden.

Verbindlichkeit
der Zeugen vor
Gericht zu er-
scheinen.
Ausnahmen:

§. 115.

Mitglieder des kaiserlichen Hauses werden als Zeugen in Wien durch den k. k. Obersthofmarschall, und außer Wien durch den Präsidenten des Gerichtshofes ihres Aufenthaltsortes in ihren Wohnungen vernommen.

§. 116.

Ist der Aufenthaltsort eines Zeugen über zwei Meilen von dem Sitze des Untersuchungsgerichtes entfernt, so hat der Untersuchungsrichter dessen Vernehmung in der Regel durch das Bezirksgericht, in dessen Bezirke sich der Zeuge befindet, zu veranlassen (§. 25). Sollte jedoch der Untersuchungsrichter die eigene Vernehmung des Zeugen zur Erlangung einer erschöpfenden Aussage, oder zur Beschleunigung der Sache für nothwendig halten; so kann er denselben, wenn er seiner Gerichtsbarkeit untersteht, unmittelbar, außer diesem Falle aber durch das Bezirksgericht, welchem der Zeuge untersteht, zum persönlichen Erscheinen vorladen. Ist die Stellung des Zeugen vor den Untersuchungsrichter mit zu großen Schwierigkeiten oder Kosten verbunden, so kann er denselben, unter gleichzeitiger Benachrichtigung des zuständigen Untersuchungsgerichtes, auch an dessen Aufenthaltsorte selbst vernehmen.

Vernehmung
von Zeugen
durch andere
Gerichte.

Sind Zeugen zu vernehmen, die sich im Auslande befinden, so ist in der Regel um deren Vernehmung der zuständige ausländische Richter zu ersuchen. Demselben sind die Gegenstände und Fragen mitzutheilen, worüber die Vernehmung stattzufinden hat, und zugleich das Ersuchen zu stellen, nach Beschaffenheit der Umstände die Vernehmung auch auf solche Fragepunkte auszudehnen, die sich aus dem Inhalte der von dem Zeugen abgelegten Aussage selbst ergeben werden. Stellt sich aber das persönliche Erscheinen eines solchen Zeugen vor dem inländischen Strafgerichte als nothwendig dar, so ist sich, wenn derselbe über das an den ausländischen Richter gestellte Ersuchen nicht freiwillig erscheint, durch den zur Schlußverhandlung berufenen Gerichtshof an das Oberlandesgericht zu wenden, um dessen Stellung vor dem inländischen Gerichte durch das Justizministerium zu erwirken.

§. 117.

W jakim sposobie należy czynić wezwania do urzędników i sług pewnych kategorii służbowych, aby się stawili w sądzie.

Urzędnikom i sługom podrzędnym Sądów powiatowych lub władz bezpieczeństwa, urzędnikom przy Urzędach celnych, kasowych i podatkowych, urzędnikom i innym funkcyonaryuszom straży skarbowej, urzędnikom i sługom kolej żelaznych rządowych i prywatnych, telegrafu rządowego i poczt, robotnikom przy kopalniach, hutach, hamerniach i walcowniach należy wręczać wezwania w sprawach karnych przez ich przełożonych bezpośrednich; nie potrzeba jednakże osobnych pism stosować do tychże ostatnich. Jeżeli zaś zwłoka zagraża niebezpieczeństwem, można takich urzędników i sług przyzwaniać wprost, i równocześnie uczynić o tém relacyę do ich przełożonych.

§. 118.

Środki przymusu przeciw świadkom nie stawiającym,

Jeżeli świadek nie uczyni zadosyć wezwaniu wystosowanemu do niego, przyzwanym będzie powtórnie przy zagrożeniu stosownej kary pieniężnej, na przypadek, gdyby nie stanął; oraz z dodaniem téj dalszej groźby, iż wydanym będzie przeciw niemu rozkaz przystawienia go do sądu. Jeżeli świadek mimo tego, bez ważnych przyczyn usprawiedliwiających, nie stawi się przed sądem, sędzia śledczy rozciągnąć winien na niego karę pieniężną, i wydać rozkaz dostawienia onegoż. W przypadkach nagłych sędzia śledczy może już po pierwszym nieusprawiedliwioném niestawieniu się wydać rozkaz do przystawienia świadka, który nie stanął.

Koszta takiego sądowego przystawienia świadek ponosić winien (§. 333.).

§. 119.

lub nie chcącym złożyć świadectwa.

Jeżeli świadek nie chce złożyć świadectwa, do którego jest obowiązany, sędzia śledczy może go do tego przymusić stosowną karą pieniężną, lub aresztem.

§. 120.

Kto powinien słuchać świadków, należących do sądowności wojskowej.

W ciągu postępowania śledczego, świadkowie należący do sądowności wojskowej, słuchani będą przez władze wojskowe w takich miejscach, gdzie się znajduje sąd wojskowy, winnych miejscach zaś przez sędziego prowadzącego śledztwo, który równocześnie winien o tém zawiadomić sąd wojskowy. Sędzia śledczy winien w takich przypadkach wezwać bezpośredniego przełożonego świadka o doręczenie przyzwania, i wysłuchać świadka w przytomności oficera do tego przeznaczonego.

Do rozprawy końcowej nie należy w powszechności przyzywać oficerów i żołnierzy będących w czynnej służbie, lecz sąd poprzestać powinien na od-

§. 117.

Vorladungen in Strafsachen, welche an untergeordnete Beamte und Diener der Bezirksamter oder der Sicherheitsbehörden, an Zoll-, Kassen- und Steuerbeamte, an Beamte und Angestellte der Finanzwache, an Beamte und Diener der Staats- und Privat-Eisenbahnen, des Staats-Telegraphen- und Postwesens, oder an Berg-, Hütten-, Hammer- und Walzwerks-Arbeiter zu geschehen haben, sind durch ihre unmittelbaren Vorgesetzten zuzustellen, ohne daß es jedoch der Ausfertigung besonderer Zuschriften an letztere bedürfte. Haftet aber Gefahr am Verzuge, so können auch diese Beamten und Diener, unter gleichzeitiger Anzeige an ihre Vorgesetzten, unmittelbar vorgeladen werden.

Wie Vorladungen in Strafsachen an Beamte und Diener gewisser Dienststellen zu vollziehen seien.

§. 118.

Wenn ein Zeuge der an ihn ergangenen Vorladung nicht Folge leistet, so geschieht seine neuerliche Vorladung unter Androhung einer angemessenen Geldstrafe für den Fall des Nichterscheinens, und unter der ferneren Drohung, daß ein Vorführungsbefehl gegen ihn werde erlassen werden. Bleibt der Zeuge ohne gültige Entschuldigungsgründe dennoch aus, so hat der Untersuchungsrichter die Geldstrafe wider ihn zu verhängen und den Vorführungsbefehl auszufertigen. In dringenden Fällen kann der Untersuchungsrichter schon nach dem ersten nicht gerechtfertigten Ausbleiben einen Vorführungsbefehl gegen den nicht erschienenen Zeugen erlassen.

Zwangsmassregeln gegen Nichterscheinende.

Die Kosten einer solchen gerichtlichen Vorführung hat der Zeuge zu vergüten (§. 333).

§. 119.

Verweigert ein Zeuge die Ablegung eines Zeugnisses, zu dem er verpflichtet ist, so kann ihn der Untersuchungsrichter durch eine angemessene Geld- oder Arreststrafe dazu anhalten.

oder die Ablegung des Zeugnisses verweigende Zeugen.

§. 120.

Im Laufe des Untersuchungs-Verfahrens sind Zeugen, welche der Militärgerichtsbarkeit unterstehen, an solchen Orten, wo sich ein Militärgericht befindet, durch die Militärbehörden, an anderen Orten aber durch den Untersuchungsrichter, jedoch unter gleichzeitiger Benachrichtigung des Militärgerichtes, zu vernehmen. Der Untersuchungsrichter hat sich in solchen Fällen wegen Zustellung der Vorladung an den unmittelbaren Vorgesetzten des Zeugen zu wenden, und die Abhörnung des Letzteren im Beisein des hierzu abgeordneten Offiziers vorzunehmen.

Von wem Zeugen zu vernehmen sind, welche der Militärgerichtsbarkeit unterstehen.

Zur Schlußverhandlung sind Offiziere und die im aktiven Dienste stehende Mannschaft in der Regel nicht vorzuladen, sondern das Gericht hat sich mit der Vorlesung

czytaniu zeznań ich, które uczynili w ciągu postępowania śledczego. Jeżeli zaś zachodzą przypadki, w których zeznania takich świadków stanowczymi są w dowodzie winy lub niewinności, przewodniczący w sądzie wyrokującym zażądać może od właściwego naczelnika sądu wojskowego, ażeby oficerowie lub żołnierze stawili się osobiście.

Osobom wojskowym z klasy żołnierzy, od feldwebela i wachmistrza niżej, mającym się stawić do rozprawy końcowej przed sądem cywilnym, zawsze dodanym być powinien oficer, któremu sąd winien jest naznaczyć siedzenie w miejscu stosownem.

§. 121.

Przez kogo i w jakich sposób słuchani być mają członkowie żandarmerji, policyi wojskowej i straży bezpieczeństwa.

Członkowie żandarmerji, policyi wojskowej i straży bezpieczeństwa od wachmistrza lub feldwebela niżej, uważani być mają co do wysłuchania za świadków tak w ciągu śledztwa, jakoteż przy rozprawie końcowej jako świadkowie ze stanu cywilnego. Przyzwania tych osób należy wprost doręczać tylko oddzielnym komendantom sekcji, kapralstw lub posterunków, innym zaś członkom tych korpusów zawsze tylko przez ich przełożonych bezpośrednich, którzy mają obowiązek nakazać przyzwanym, aby się stawili przed sądem cywilnym. Jeżeli to bez zwłoki w wymiarze sprawiedliwości, bez wydatków ze skarbu, i bez uszczerbku w służbie tych korpusów strażniczych stać się może, należy także i do wysłuchania tych osób przybrać oficera.

Względem wysłuchania oficerów tych korpusów strażniczych stosować się należy do przepisów podanych w §. 120.

Zresztą gdy członkowie tych korpusów strażniczych słuchani będą przed władzą cywilną za świadków w przedmiocie zbrodni lub wykroczenia, winni są złożyć przepisaną dla świadków przysięgę.

Wszelkie inne osoby, podlegające sądowności wojskowej, poddane są przy rozprawie końcowej tym samym przepisom, co świadkowie stanu cywilnego.

Gdyby jednak która ze wzmiankowanych osób wzbraniała się stanąć przed sądem cywilnym, lub złożyć zeznanie albo przysięgę dla świadka przepisaną, gdy jest od niej żądaną, władza cywilna winna o tém donieść wprost do najbliższego przełożonego téj osoby, a ten zaś ma obowiązek przymusić nieposłusznego do zadosyćczynienia ustawom.

der von denselben in dem Untersuchungs-Verfahren gemachten Aussagen zu begnügen. In jenen Fällen aber, in welchen die Aussage solcher Zeugen für den Anschuldigungs- oder Entschuldigungsbeweis von entscheidender Wichtigkeit ist, steht es dem Vorsitzenden des erkennenden Gerichtes zu, das persönliche Erscheinen der Offiziere oder der Mannschaft bei dem betreffenden Militärgerichtsherrn zu erwirken.

Militärpersonen aus der Klasse der Mannschaft, vom Feldwebel und Wachtmeister abwärts, sind, wenn sie bei einer Schlußverhandlung vor einem Zivil-Strasgerichte zu erscheinen haben, jederzeit von einem Offizier zu begleiten, welchem von dem Gerichte an einem geeigneten Platze ein Sitz anzuweisen ist.

§. 121.

Die Mitglieder der Genéb'armirie, Militär-Polizeiwache und Sicherheitswache, vom Wachtmeister oder Feldwebel abwärts, sind, rücksichtlich ihrer Vernehmung als Zeugen, sowohl im Untersuchungs-Verfahren, als bei der Schlußverhandlung, gleich Zeugen aus dem Zivilstande zu behandeln. Die Vorladungen an dieselben sind jedoch nur den selbständigen Sekziens-, Korporalschafts- oder Posten-Kommandanten unmittelbar, den übrigen Mitgliedern dieser Körper aber immer durch ihre unmittelbaren Vorgesetzten zuzustellen, welchen es obliegt, das Erscheinen des Vorgeladenen vor der Civilbehörde anzuordnen. Wenn es ohne Verzögerung der Rechtspflege, ohne Auslagen für den Staatsschatz und ohne Nachtheil für den Dienst dieser Wachkörper geschehen kann, so soll auch den Vernehmungen dieser Personen ein Offizier beigezogen werden.

Von wem und wie die Mitglieder der Genéb'armirie, Militär-Polizeiwache und Sicherheitswache zu vernehmen sind.

Rücksichtlich der Vernehmung der Offiziere dieser Wachkörper haben die im §. 120 bestimmten Vorschriften zu gelten.

Uebrigens haben die Mitglieder dieser Wachkörper, wenn sie als Zeugen wegen eines Verbrechens oder Vergehens von der Zivilbehörde vernommen werden, bei derselben auch den vorschristmäßigen Zeugen-Eid abzulegen.

Alle übrigen der Militärgerichtsbarkeit unterstehenden Personen sind bei der Schlußverhandlung wie Zeugen aus dem Zivilstande zu behandeln.

Sollte aber eine der vorgenannten Personen sich weigern, vor der Zivilbehörde zu erscheinen, oder die abgeforderte Aussage oder den Zeugen-Eid abzulegen, so hat sich die Zivilbehörde unmittelbar an deren nächsten Vorgesetzten zu wenden, welchem es obliegt, den Ungehorsamen zur Befolgung des Gesetzes zu verhalten.

§. 122.

Jak w powszechności świadków słuchać należy;

Każdy świadek słuchany będzie przez sędziego prowadzącego śledztwo z przybraniem protokolanta, w nieobecności obwinionego i innych świadków. Przed wysłuchaniem należy go upomnieć, żeby co do wszystkich okoliczności, względem których pytanym będzie, wiernie i sumiennie jasną wyznał prawdę, niczego nie przemilczał, i zeznania swoje tak złożył, żeby je w razie potrzeby przysięgą stwierdzić mógł.

§. 123.

w szczególności, jeżeli świadek nie zna języka sądowego;

Jeżeli świadek nie zna języka sądowego, wysłuchanie jego bez tłumacza wtenczas tylko nastąpić może, gdy sędzia prowadzący śledztwo i protokolant znają dostatecznie mowę świadka. W takim przypadku należy załączyć do aktów wiarygodny przekład protokołu w języku sądowym. Oprócz tego przypadku miejsce mieć powinno wysłuchanie z przybraniem zaprzysiężonego tłumacza, i każde pytanie równie jak odpowiedź powinna być zapisaną do protokołu w języku, w którym świadek jest słuchany, jakoteż w przekładzie na język sądowy. Tłumacz sam może być użytym za protokolanta.

§. 124.

gdy jest niemym lub głuchym.

Jeżeli świadek jest niemym, lecz umie pisać, należy mu stawiać każde pytanie ustnie lub na piśmie, i żądać od niego odpowiedzi na piśmie.

Głuchemu zaś, który umie czytać i może mówić, należy pytanie stawić na piśmie, ażeby je sam przeczytał, i na nie dał odpowiedź.

Jeżeli w taki sposób słuchany być nie może, lub jeżeli świadek jest głuchym i oraz niemym, wtedy wysłuchany być powinien z przybraniem jednej lub kilku osób, umiejących rozmawiać się z nim na znaki, lub zresztą posiadających zręczność porozumienia się z głuchoniemymi, któreto osoby wprzód jako tłumacze przysięgę złożyć są obowiązane.

§. 125.

Pytania ogólne.

Po uczynioném napomnieniu do zeznania prawdy (§.122.), należy świadka zapytać o jego imię i nazwisko, miejsce urodzenia i zamieszkania, stan, rzemiosło lub zatrudnienie, o wiek, religię, a jeżeli to do śledztwa jest potrzebném, także o jego stosunki familijne i majątkowe, o bieg życia, o stosunek do obwinionego lub do innych osób, przy śledztwie interesowanych, i w ogólności o to wszystko, co stosownie do okoliczności o jego osobie wiedzieć potrzeba.

§. 122.

Jeder Zeuge wird von dem Untersuchungsrichter mit Zuziehung eines Protokollführers, jedoch ohne Beisein des Beschuldigten oder anderer Zeugen, vernommen. ^{Wie das Verhör der Zeugen überhaupt vorzunehmen sei;} Vor der Vernehmung ist er zu ermahnen, daß er über alle Umstände, über die er befragt werden wird, nach seinem besten Wissen und Gewissen die reine Wahrheit anzugeben, Nichts zu verschweigen, und seine Aussage so abzulegen habe, daß er sie erforderlichen Falles eidlich bekräftigen könne.

§. 123.

Ist ein Zeuge der Gerichtssprache nicht kundig, so kann die Vernehmung des Zeugen ohne Dolmetscher nur dann geschehen, wenn sowohl der Untersuchungsrichter, als der Protokollführer der Sprache des Zeugen zureichend kundig sind. ^{insbesondere, wenn der Zeuge der Gerichtssprache nicht kundig;} In diesem Falle ist den Akten eine beglaubigte Uebersetzung des Protokolles in der Gerichtssprache beizulegen. Außer diesem Falle aber hat die Vernehmung mit Zuziehung eines beeidigten Dolmetschers stattzufinden, und es muß jede Frage und Antwort sowohl in der Sprache, in welcher der Zeuge vernommen wird, als auch in der Uebersetzung in die Gerichtssprache zu Protokoll gebracht werden. Der Dolmetscher kann auch selbst als Protokollführer verwendet werden.

§. 124.

Wenn ein Zeuge stumm ist, aber schreiben kann, ist jede Frage mündlich oder schriftlich an ihn zu stellen, und darauf die schriftliche Beantwortung von ihm zu fordern. ^{wenn er stumm oder taub ist.}

Einem Tauben, der aber lesen und reden kann, ist die Frage schriftlich vorzulegen, damit er sie selbst lese und die Beantwortung darauf gebe.

Ist diese Vernehmungsweise nicht möglich, oder der Zeuge zugleich taub und stumm, so muß dessen Vernehmung unter Zuziehung einer oder mehrerer Personen geschehen, welche der Zeichensprache desselben kundig sind, oder sonst die Geschicklichkeit besitzen, sich mit Taubstummen zu verständigen, und welche vorher als Dolmetscher zu beeidigen sind.

§. 125.

Nach erfolgter Ermahnung zur Wahrhaftigkeit (§. 122) ist der Zeuge um seinen Vor- und Zunamen, Geburts- und Wohnort, Stand, Gewerbe oder Beschäftigung, sein Alter, seine Religion, und, in soweit es zum Zwecke der Untersuchung erforderlich erscheint, auch über seine Familien- und Vermögens-Verhältnisse, seinen Lebenslauf, sein Verhältniß zu dem Beschuldigten oder zu anderen bei der Untersuchung beteiligten Personen, sowie überhaupt um Alles zu befragen, was sonst nach der Beschaffenheit der Umstände von seiner Person zu wissen nöthig ist. ^{Allgemeine Fragen.}

§. 126.

Pytania
szczegółowe.

Przy wysłuchaniu co do rzeczy samój, należy świadka naprowadzić, ażeby opowiedział w związku wszystkie okoliczności, stanowiące przedmiot dochodzenia, tudzież ażeby uzupełnił takowe, i wyjaśnił wszelkie okoliczności ciemne i sprzeczne. W szczególności należy nalegać na świadka, żeby wyjawiał, na czém zasada wiadomość swoją. Należy unikać pytań, w których mu są przedstawiane takie okoliczności czynu, które on dopiero w odpowiedzi swojej powinien sam wyjawić.

§. 127.

Ten, który przez występki poniósł szkodę, słuchanym być, powinien w szczególności:

- a) na czém polega przedmiot i prawdziwa kwota szkody, którą poniósł i ubytku zysku;
- b) w jakim sposobie uszkodzenie popełnioném było;
- c) co ón z swojej strony dla ochronienia się od szkody uczynił;
- d) jakiego wynagrodzenia na zasadach prawa cywilnego (§§. 1323—1332 powszechnj księgi ustaw cywilnych) domagać się i jaki fundusz dla zyskania onegoż wskazać może.

Należy równie uczynić go uważnym na to, iż ilość pomienionj szkody i ubytku zysku, równie jak ilość należącego mu się za to wynagrodzenia, przysięgą stwierdzić będzie winien (§. 76).

§. 128.

Poznanie
(rekognicya)
osób i rzeczy.

Jeżeli dla poznania (rekognicyi), osoby lub rzeczy przedstawione być mają świadkowi, należy go wprzód zaważać, ażeby dał dokładny i szczegółowy opis znamion odróżniających ich od innych.

Zresztą zostawia się do woli sędzięgo prowadzącego śledztwo, czyli poznawanie osoby przez świadka uskutecznić zechce w sposobie, dla téjże osoby widzialnym lub ukrytym, a nawet przez przedstawienie osoby, mającej być poznana, wraz z kilką innymi osobami.

§. 129.

Przedstawienie
naoczne
(konfrontacya)
świadków.

Jeżeli świadkowie w zeznaniach swoich niezgadają się co do okoliczności ważnych, należy ich stawić sobie do oczu (konfrontować) i wysłuchać ich szczegółowo jednego po drugim co do każdego przedmiotu, względem którego ich zeznania z sobą się nie zgadzają, i te zeznania spisać, w protokóle obok siebie. Więcej nad dwie osoby wtedy tylko w równym czasie do oczu sobie stawionemi być mogą, gdy sędzia prowadzący śledztwo do wyjaśnienia rzeczy to za nieodzowną uzna potrzebę.

§. 126.

Bei der Vernehmung über die Sache selbst ist der Zeuge zuvörderst zu einer zusammenhängenden Erzählung derjenigen Thatsachen, welche den Gegenstand der Erhebung ausmachen, sodann aber zur Ergänzung derselben und zur Hebung aller Dunkelheiten und Widersprüche zu veranlassen. Der Zeuge ist insbesondere aufzufordern, den Grund seines Wissens anzugeben. Fragen, durch welche ihm Thatumstände vorgehalten werden, welche erst durch seine Antwort festgestellt werden sollen, sind zu vermeiden.

Besondere
Fragen.

§. 127.

Der durch die strafbare Handlung Beschädigte ist insbesondere darüber zu vernehmen:

- a) worin der Gegenstand und der wahre Betrag des erlittenen Schadens und entgangenen Gewinnes bestehe;
- b) auf welche Art die Beschädigung zugefügt worden;
- c) was er von seiner Seite zur Verhütung des Schadens angewendet habe;
- d) welche Entschädigung er nach den Bestimmungen des bürgerlichen Rechtes (§§. 1323 bis 1332 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches) zu fordern habe, und was er etwa zur Erlangung derselben anzugeben wisse.

Auch ist er aufmerksam zu machen, daß er die Größe des erlittenen Schadens und des entgangenen Gewinnes, sowie der ihm dafür gebührenden Entschädigung zu beschwören habe (§. 76).

§. 128.

Sollen dem Zeugen zum Behufe der Anerkennung (Rekognition) Personen vorgestellt oder Sachen vorgelegt werden, so ist er vorher zur genauen Beschreibung und Angabe der unterscheidenden Kennzeichen derselben aufzufordern.

Anmerkung
(Rekognition)
von Personen
oder Sachen.

Uebrigens hängt es von dem Ermessen des Untersuchungsrichters ab, ob er die Anerkennung einer Person durch Zeugen auf eine für die anzuerkennende Person sichtbare oder verborgene Weise, und allenfalls auch durch Vorstellung des Anzuerkennenden zugleich mit mehreren anderen Personen vornehmen wolle.

§. 129.

Stimmen die Zeugen in ihren Aussagen über erhebliche Umstände nicht überein, so sind sie einander entgegen zu stellen (zu konfrontiren), und in Beziehung auf jeden Umstand, über welchen sie von einander abweichend ausgesagt haben, einzeln gegen einander abzuhören, und ihre Aussagen in dem Protokolle neben einander niederzuschreiben. Eine gleichzeitige Gegenstellung von mehr als zwei Personen soll nur dann stattfinden, wenn sie der Untersuchungsrichter zur Aufklärung für unumgänglich nothwendig erkennt.

Gegenstellung
(Konfrontation)
von Zeu-
gen.

§. 130.

Prowadzenie
protokołu.

Przy wysłuchaniu świadków należy prowadzić protokół, i wysłuchanemu świadkowi wyraźnie odczytać zeznania jego, tak jak do protokołu zapisanemi były. Uwagi, jakie przytém czyni, należy dopisać przy końcu protokołu, nie zmieniając nic w tekście zeznań dawniejszych; protokół zaś po ukończeniu powinien być podpisany przez wszystkich przytomnych, przez wysłuchanego zaś na końcu każdego arkusza. Jeżeli świadek wysłuchany nie umie pisać, natenczas winien w obecności dwóch umyślnie do tego przyzwanym świadków, zamiast podpisu położyć znak swjej ręki, co obydwaj świadkowie podpisami swemi potwierdzić powinni.

§. 131.

Złożenie
przysięgi
przez
świadka.

Po ukończonem wysłuchaniu winien jest każdy świadek stwierdzić przysięgą zeznania swoje, jeżeli zeznał co ważnego dla sprawy, lub jeżeli sędzia prowadzący śledztwo złożenie przysięgi przez świadka trzyma za potrzebne dla nabycia pewności, iż świadkowi nie bliższego wiadomem nie jest. Również i poszkodowany zeznania swoje przysięgą stwierdzić winien. Jednakże nie należy przyjmować przysięgi, lub odwlekać jej do dalszych wyjaśnień, jeżeli uzasadnione wątpliwości stoją w drodze. Przed złożeniem przysięgi należy świadka jeszcze raz zapytać, czyli do zeznań swoich ma co dołożyć, lub co w nich zmienić, i przestrzedz go, by nie popełnił krzywoprzysięstwa. Następnie świadek przysiędź powinien, iż szczerze i bezstronnie, bez nienawiści lub bojaźni, szczerą i zupełną wyznał prawdę, i nie innego, jak tylko prawdę. Potwierdzenie opiewać powinno następnie: „Tak mi Boże dopomóż!“

Co się tyczy szczególnych formalności, które stosownie do różności wyznań religijnych przy składaniu przysięgi zachować należy, przepisy istniejące pozostają w swjej mocy. Jeżeli świadek należy do społeczności religijnej, której ustawa pozwala uchylić się od przysięgi, natenczas powinien zamiast przysięgi złożyć uroczyste przyrzeczenie.

§. 132.

Następujące osoby nie mogą być przypuszczonemi do przysięgi:

Jakie osoby
nie mogą
składać przy-
sięgi na
świadków.

- a) na których ciąży podejrzenie, iż same popełniły, albo miały udział w występku, względem którego słuchanemi były;
- b) ci, którzy z powodu zbrodni lub wykroczenia, pochodzącego z chciwości zysku, lub z powodu przestępstwa takiego rodzaju, znajdują się pod śledztwem, lub karę odbywają;
- c) ci, którzy już raz ukaranymi zostali za fałszywe świadectwo lub krzywoprzysięstwo;

§. 130.

Ueber jede Vernehmung eines Zeugen ist ein Protokoll zu führen, und dem abgehörten Zeugen seine Aussage, sowie sie in das Protokoll aufgenommen worden ist, deutlich vorzulesen. Die von ihm hierbei etwa gemachten Bemerkungen sind in dem Protokolle nachzutragen, ohne an dem Texte der früheren Aussage eine Aenderung vorzunehmen, und das Protokoll am Schlusse von allen Anwesenden, von dem Vernommenen selbst aber am Ende jedes Bogens zu unterfertigen. Ist der vernommene Zeuge des Schreibens unkundig, so hat er in Gegenwart zweier eigens hierzu vorzurufenden Zeugen, statt der Unterschrift sein Handzeichen beizufügen, welches von den beiden Zeugen mit ihrer Unterschrift zu bestätigen ist.

Protokollführung.

§. 131.

Nach geschlossener Aussage hat jeder Zeuge, der etwas für die Sache Erhebliches ausgesagt hat, oder rücksichtlich dessen der Untersuchungsrichter die Beeidigung für nöthig hält, um sich volle Gewißheit zu verschaffen, daß ihm nichts Näheres bekannt sei, sowie auch der Beschädigte, seine Aussagen zu beschwören. Jedoch ist die Beeidigung zu unterlassen, oder bis zur weiteren Aufklärung zu verschieben, wenn derselben ein gegründetes Bedenken entgegen steht. Vor der Beeidigung ist der Zeuge nochmals zu befragen, ob er seiner Aussage noch etwas beizusetzen, oder daran etwas zu ändern habe, und vor Begehung eines Meineides zu warnen. Der Zeuge hat sohin zu beschwören, daß er aufrichtig, und ohne Gunst, Haß oder Furcht die reine und volle Wahrheit und nichts als die Wahrheit ausgesagt habe. Die Bekräftigung lautet: „So wahr mir Gott helfe!“

Beeidigung der Zeugen.

Rücksichtlich der besonderen Förmlichkeiten, welche bei der Eidesablegung nach Verschiedenheit des Religionsbekenntnisses zu beobachten sind, bleiben die bestehenden Vorschriften in Kraft. Wenn der Zeuge einer Religionsgesellschaft angehört, welcher die Ablehnung eines förmlichen Eides gesetzlich gestattet ist, so hat er eine feierliche Versicherung an Eidesstatt abzulegen.

§. 132.

Folgende Personen dürfen nicht beeidiget werden:

- a) welche selbst in Verdacht stehen, daß sie die strafbare Handlung, wegen welcher sie abgehört werden, begangen oder daran Theil genommen haben;
- b) die sich wegen eines Verbrechens oder eines aus Gewinnsucht begangenen Vergehens, oder wegen einer solchen Uebertretung in Untersuchung oder Strafe befinden;
- c) diejenigen, welche schon einmal wegen eines falschen Zeugnisses oder falschen Eides bestraft worden sind;

Welche Personen als Zeugen nicht beeidiget werden dürfen.

- d) ci, którzy w chwili, gdy słuchanymi być mają, nie ukończyli 14. roku życia ;
- e) ci, z których zeznań dopiero się okazuje (§. 112), iż ich władza pojmowania lub przypomnienia jest bardzo słabą, lub którzy w czasie złożenia przysięgi znajdują się w takim stanie ciała lub duszy, iż od nich nie można się spodziewać jasnej świadomości zeznań, które mają potwierdzić ;
- f) ci, którzy z obwinionym żyją w nieprzyjaźni, jeżeli przeciw niemu zeznają ;
- g) ci, którzy przy wysłuchaniu zeznali okoliczności ważne, których nieprawdziwość jest dowiedziona, a względem których nie mogą wykazać się, iż w błędzie zostawali.

Zeznania, poprzysiężone przez takie osoby (a—g), uważanemi być mają pod względem dowodu, z nich wynikającego, tak, jak gdyby nie były zatwierdzone przysięgą. W przypadkach, pod literami a) i b) wyszczególnionych, rozumieć to należy tylko co do tych okoliczności, względem których świadek przysięgi nie powinien był złożyć.

§. 133.

Obowiązek
składania
przysięgi
świadectwa.

Chociażby osoby, wspomniane w §. 113. dobrowolnie świadectwo złożyć chciały, nie mogą przeciw wbrew ich woli być zniewolonemi do złożenia przysięgi świadectwa. Jeżeli inne osoby wzbraniają się złożyć przysięgę, lub zamiast przysięgi dać przyrzeczenie, sędzia prowadzący śledztwo może użyć przeciw nim stosownych kar pieniężnych lub aresztu, jeżeli napomnienie jego, do którego wolno mu jest przybrać kapłana wyznania świadka, zostało bez skutku.

III.

O śledztwie przeciw pewnej osobie (śledztwo szczegółowe).

Oddział pierwszy.

O obwinieniu prawném.

§. 134.

Kto uważa-
nym być ma
za obwinio-
nego o zbro-
dnię lub wy-
kroczenie.

Za obwinionego o zbrodnię lub wykroczenie ten tylko uważanym być może, przeciw któremu zachodzą prawne powody podejrzenia (poszlaki, indicia).

- d) die zur Zeit ihrer Abhörung das vierzehnte Lebensjahr noch nicht zurückgelegt haben;
- e) diejenigen, aus deren Vernehmung sich erst zeigt (§. 112), daß sie an einer erheblichen Schwäche des Wahrnehmungs- oder Erinnerungsvermögens leiden, oder welche sich zur Zeit der Vernehmung in einem solchen Leibes- oder Gemüthszustande befinden, daß von ihnen ein klares Bewußtsein ihrer zu bestätigenden Angaben nicht erwartet werden kann;
- f) welche mit dem Beschuldigten in Feindschaft leben, woferne sie gegen ihn aussagen;
- g) die in ihrem Verhöre wesentliche Umstände angegeben haben, deren Unwahrheit dargethan ist, und worüber sie nicht einen bloßen Irrthum nachweisen können.

Eine von solchen Personen (a—g) beschworene Aussage ist rücksichtlich des daraus abzuleitenden Beweises als unbeschworen anzusehen. In den unter den Buchstaben a) und f) bezeichneten Fällen gilt dieß nur in Ansehung jener Beziehungen, über welche der Zeuge nicht hätte beeidigt werden sollen.

§. 133.

Die in dem §. 113 erwähnten Personen können, obgleich sie freiwillig Zeugniß ablegen, dennoch gegen ihren Willen nicht zum Zeugniseide verpflichtet werden. Gegen andere Personen, welche sich weigern, den Eid zu leisten, oder die Versicherung an Eidesstatt zu geben, können, wenn die Ermahnung, zu welcher der Untersuchungsrichter einen Seelsorger von der Konfession des Zeugen beziehen kann, fruchtlos bleibt, angemessene Geld- oder Arreststrafen angewendet werden.

Verpflichtung
zum Zeugen-
Eide.

III.

Von der Untersuchung wider eine bestimmte Person (Spezial-Untersuchung).

Erster Abschnitt.

Von der rechtlichen Beschuldigung.

§. 134.

Als Beschuldigter eines Verbrechens oder Vergehens kann nur derjenige behandelt werden, wider welchen rechtliche Verdachtsgründe (Anzeigen — Inzichten — Indizien) vorliegen.

Wer als Beschuldigter eines Verbrechens oder Vergehens zu behandeln.

§. 135.

Co są prawne
powody po-
dejrzenia.

Prawne powody podejrzenia sąto okoliczności, wskazujące taki związek między pewną osobą a występkiem, iż po bezstronném rozważeniu rzeczy okazuje się podobnóm do prawdy, iż ta osoba popełniła występki, lub miała w nim udział.

§. 136.

Zkąd takowe
powstają.

Równie jak z dochodzenia czynu już wiadomego powstać mogą prawne powody podejrzenia, prowadzące do wykrycia sprawy, tak ze stosunków pewnej osoby mogą się okazać prawne powody podejrzenia, iż ta osoba popełniła zbrodnię, lub wykroczenie jeszcze niewiadome, jeżeli te okoliczności tego są rodzaju, iż według wszelkiego prawdopodobieństwa stoją w związku ze zbrodnią, lub wykroczeniem.

§. 137.

Bliższe, lub
dalsze powo-
dy podej-
rzenia.

Według tego, jak z takich okoliczności związek między popełnionym występkiem i pewną osobą wynika z większém, lub mniejszém prawdopodobieństwem podług zwyczajnego i naturalnego biegu rzeczy, powstają ztąd bliższe i dalsze powody podejrzenia.

§. 138.

Przykłady
a) ogólnych:

Bliższe powody podejrzenia, mogące zachodzić przy wszystkich, lub też przy więcej występkach, powstają przeciw pewnej osobie w szczególności:

1. Jeżeli kto w czasie, gdy występki popełniony został, posiadał narzędzie lub środek, który według właściwości i znamion swoich wydaje się być tym samym, którym zbrodnia, lub wykroczenie popełnioném zostało;

lub jeżeli kto posiadał, robił, sprawiał, lub otrzymać usiłował takie narzędzia lub środki, służące do popełnienia występków, które mu do jego powołania lub zatrudnienia są zbyteczne, i u ludzi jego stanu są niezwykle;

albo też jeżeli u kogo, lub w jego mieszkaniu, lub też w inném przez niego wybraném schowaniu takie narzędzia, lub środki znalezionemi będą.

2. Jeżeli kto zostawał z innymi osobami w podejrzanój korespondencji, lub jeżeli znalezione zostały takie pisma, własną jego ręką pisane, z których, podług naturalnej myśli listów lub pism, w związku z innymi okolicznościami, wnosić można, iż miał udział w pewnej zbrodni, lub wykroczeniu.

3. Jeżeli kto starał się naprowadzić kogo innego do popełnienia zbrodni, lub wykroczenia;

lub też wywiadywał się, lub szukał rady co do środków wykonania.

§. 135.

Rechtliche Verdachtsgründe sind Umstände, welche zwischen einer Person und einer strafbaren Handlung einen solchen Zusammenhang wahrnehmen lassen, daß daraus nach unparteiischer Ueberlegung wahrscheinlich wird, daß diese Person die strafbare Handlung begangen, oder hieran Theil genommen habe.

Was rechtliche Verdachtsgründe sind.

§. 136.

Sowie aus der Untersuchung einer schon bekannten That rechtliche Verdachtsgründe entstehen können, welche zur Erforschung des Thäters führen, so können sich auch aus den Umständen einer Person rechtliche Verdachtsgründe eines von ihr begangenen, noch nicht bekannten Verbrechens oder Vergehens ergeben, wenn diese Umstände so beschaffen sind, daß sie nach aller Wahrscheinlichkeit nur mit einem Verbrechen oder Vergehen zusammenhängen.

Woraus sie entstehen.

§. 137.

Je nachdem sich aus solchen Umständen der Zusammenhang zwischen einer begangenen strafbaren Handlung und einer Person nach dem gewöhnlichen und natürlichen Gange der Ereignisse mit mehrerer oder minderer Wahrscheinlichkeit zeigt, entstehen daraus nähere oder entferntere Verdachtsgründe.

Nähere oder entferntere Verdachtsgründe.

§. 138.

Nähere Verdachtsgründe, die bei allen oder doch bei mehreren strafbaren Handlungen vorkommen können, entstehen gegen eine Person insbesondere:

Beispielsweise Aufzählung;

1. Wenn Jemand um die Zeit der Verübung der That das Werkzeug oder Mittel besessen hat, welches nach seiner Beschaffenheit und seinen Merkmalen als daselbe erscheint, womit das Verbrechen oder Vergehen begangen worden ist;

a) von allgemeinen;

oder wenn Jemand zur Ausführung der That dienliche Werkzeuge oder Mittel, die ihm nach seinem Verufe oder nach seiner Beschäftigung überflüssig, und bei Leuten seines Standes ungewöhnlich sind, besessen, verfertigt, angeschafft oder zu erhalten gesucht hat;

oder wenn bei Jemanden, oder in dessen Wohnung, oder an einem anderen von ihm gewählten Aufbewahrungsorte solche Werkzeuge oder Mittel gefunden werden.

2. Wenn Jemand mit anderen Personen in einem verdächtigen Briefwechsel gestanden ist, oder wenn von seiner Hand solche Schriften vorgefunden werden, woraus nach dem natürlichen Sinne der Briefe oder Schriften, in ihrem Zusammenhange mit den übrigen Umständen, auf seine Betheiligung bei einem bestimmten Verbrechen oder Vergehen geschlossen werden muß.

3. Wenn Jemand einen Anderen zur Verübung des Verbrechens oder Vergehens zu verleiten gesucht;

oder über die Mittel der Ausführung Rath und Erkundigung eingeholt hat.

4. Jeżeli kto zamiar swój popełnienia zbrodni lub wykroczenia dał z pewnością poznać groźbami uprzednemi, albotóż innemi oświadczeniami, czyli to słowem, czy na piśmie;

albo jeżeli kto okazywał gwałtowną nienawiść przeciw osobie, która poniosła szkodę przez ten występku, i groził jej podobnym ukrzywdzeniem.

5. Jeżeli kto z postaci, zbroi, ubrania lub z innych szczegółowych znamion wygląda zupełnie tak samo, jak sprawcę opisuje świadek, lub ten, na kim zbrodnia lub występku popełnionym został

6. Jeżeli kto czynił doświadczenia, odnoszące się do zbrodni lub wykroczenia, lub się ćwiczył w czynnościach tego rodzaju.

7. Jeżeli kto w miejscu zbrodni lub wykroczenia znajdował się w czasie, gdy popełnionem zostało;

lub jeżeli tamże znaleziona jest rzecz, którą kto posiadał w czasie popełnienia zbrodni, lub wykroczenia, a w obydwu tych przypadkach innego powodu tych okoliczności prawdopodobnie przyjąć nie można;

albo jeżeli kto w miejscu występku lub w jego bliskości w krótkim czasie przed, lub potem znajdował się w masce, na czatach lub w ukryciu, albotóż na tém miejscu i w tym czasie zajęty był czynnościami, które się nie dadzą inaczej wytłumaczyć, jak tylko, iż miał zamiar, lub iż w rzeczy samej popełnił zbrodnię lub wykroczenie.

8. Jeżeli u kogo, lub w jego mieszkaniu, lub w innym przez niego wybranem schowaniu znalezione są rzeczy, będące w posiadaniu uszkodowanego w czasie popełnionego na nim występku, lub też inne przedmioty zbrodni lub wykroczenia.

9. Jeżeli na osobie jakiej, lub na jej odzieży, albotóż na innych do niej należących, lub przy niej znalezionych rzeczach znalezionemi będą ślady zbrodni lub występku, lub popełnienia onegoż, albotóż gwałtu przytém użytego.

10. Jeżeli kto zaraz po dokonanej zbrodni lub wykroczeniu, lub skoro tylko takowe wiadomem zostało, bez innej wiarygodnej przyczyny uszedł, lub się też ukrywał.

11. Jeżeli kto ślady zbrodni lub wykroczenia oddalał, pokrywał lub niszczył, albotóż takowe oddalić, pokryć lub zniszczyć, lub w inny sposób poszukiwaniu zwierzchności zapobiedz usiłował.

§. 139.

Do powodów podejrzenia szczegółowych, wynikających z właściwości pojedynczych występków, policzyć należy:

b) szczegółowych powodów podejrzenia;

4. Wenn Jemand die Absicht, das Verbrechen oder Vergehen zu begehen, durch vorausgegangene Drohungen, oder durch schriftliche oder mündliche Aeußerungen bestimmt zu erkennen gegeben;

oder eine heftige Leidenschaft wider den durch die strafbare Handlung Beschädigten an den Tag gelegt, und denselben mit einem ähnlichen Uebel bedroht hat.

5. Wenn Jemand in Gestalt, Waffen, Kleidung, oder nach anderen besonderen Kennzeichen genau so erscheint, wie der Thäter von demjenigen, an dem das Verbrechen oder Vergehen verübt worden ist, oder von einem Zeugen beschrieben wird.

6. Wenn Jemand Versuche, die sich auf das Verbrechen oder Vergehen beziehen, gemacht, oder sich in Handlungen solcher Art geübt hat.

7. Wenn Jemand an dem Orte des Verbrechens oder Vergehens zu der Zeit, als es verübt wurde, gegenwärtig war;

oder wenn daselbst eine Sache, die Jemand um die Zeit der Verübung des Verbrechens oder Vergehens besessen hat, angetroffen wird, ohne daß hiervon in diesen beiden Fällen ein anderer Grund mit Wahrscheinlichkeit angenommen werden kann;

oder wenn sich Jemand an dem Orte der That, oder in dessen Nähe kurz vor oder nach derselben verummmt, lauernd oder versteckt befunden hat, oder an diesem Orte und zu dieser Zeit in Handlungen, die sich füglich nicht anders als durch das Vorhaben, oder die wirkliche Verübung des Verbrechens oder Vergehens erklären lassen, begriffen war.

8. Wenn bei Jemandem oder in dessen Wohnung, oder an einem anderen von ihm gewählten Aufbewahrungsorte Sachen, die der Beschädigte zur Zeit der an ihm verübten That besessen hat, oder Gegenstände des Verbrechens oder Vergehens gefunden werden.

9. Wenn an Jemandens Person oder Kleidungsstücken, oder an anderen ihm gehörigen oder bei ihm angetroffenen Sachen, Merkmale des Verbrechens oder Vergehens, oder der Verübung desselben, oder der dabei eingetretenen Gewalt entdeckt werden.

10. Wenn Jemand sogleich nach begangnem Verbrechen oder Vergehen, oder sobald dasselbe bekannt wurde, ohne andere glaubwürdige Veranlassung entflohen ist, oder sich verborgen gehalten hat.

11. Wenn Jemand Spuren des Verbrechens oder Vergehens entfernt, unterdrückt, oder vertilgt hat, oder dieselben zu entfernen, zu unterdrücken, oder zu vertilgen, oder auf eine andere Art der obrigkeitlichen Nachforschung vorzubeugen bemüht gewesen ist.

§. 139.

Zu den besonderen, aus der eigenthümlichen Beschaffenheit einzelner strafbaren Handlungen entstehenden näheren Verdachtsgründen sind zu zählen:

b) von besonderen näheren Verdachtsgründen;

A. Przy zbrodni Stanu, przy zbrodni naruszania publicznej spokojności, wzmiankowanej w §. 65. lit. c) ustawy karniej, równie jak przy zbrodni powstania i rozruchu:

1. korespondencyę listową treści podejrzanę, lub podejrzanę tajemne schadzki z osobą, u której taka zbrodnia jest dowiedziona, lub przeciw której są powody podejrzenia prawnego takiej zbrodni, lub która należy do stowarzyszenia niebezpiecznego dla Państwa; lub też przyjmowanie podarunków potajemnych od takiej osoby, które z innego powodu nie da się łatwo wyjaśnić.

2. Broń potajemnie i w większej ilości sprawiona, lub przyrządy do jej użycia potrzebne.

B. Przy zbrodni dzieciobójstwa, podrzucenia dziecięcia, lub spędzenia płodu bliższy prawny powód podejrzenia powstaje przeciw tej osobie, u której albo już jest prawnie dowiedzionem, lub też na której, według zeznania biegłych, pewne znamiona są odkryte, że w krótkim czasie przedtem porodziła, lub poroniła, a płód się nie znajduje.

C. Przy zbrodniach i wykroczeniach, pochodzących z chciwości zysku, powody podejrzenia przeciw temu zachodzą, który

1. potem, gdy taka zbrodnia, lub wykroczenie popełnionem zostało, prowadził życie, przenoszące widocznie jego majątek; lub

2. kto rzeczy, wyglądające tak jak przedmioty zbrodni lub wykroczenia, a których wartość lub rodzaj nie zgadza się z jego stosunkami, pokryjomu lub w sposobie podejrzanym, lub o dużo niższej prawdziwej wartości sprzedaje lub zbyć usiłuje;

lub przy którym znaleziono, albo kto wydawał takie gatunki pieniędzy lub monet, które, co do ilości i rodzaju, zgadzają się z temi, które były przedmiotem zbrodni lub wykroczenia tak widocznie, iż prawdopodobieństwem za te same trzymanemi być mogą.

D. Co do wykroczenia lichwy uważać należy za prawne powody podejrzenia:

1. jeżeli, nie mogąc strony uważać za niedoświadczone, dokument na dług spisany jest tak niewyraźnie, niedokładnie lub dwuznacznie, iż z tego właściwy powód lub przedmiot pretensyi, głównie zaś ilość i właściwość kapitału i miara procentów z pewnością rozpoznaną być nie może;

2. jeżeli dokument wystawiony na dług zawiera okoliczność, która jako zmyśloną jest dowiedziona;

A. Bei dem Hochverrathe, bei dem im §. 65 lit. c) des Strafgesetzes bezeichneten Verbrechen der Störung der öffentlichen Ruhe, sowie bei den Verbrechen des Aufstandes und Aufruhrs:

1. Briefwechsel verdächtigen Inhaltes, oder verdächtige geheime Zusammenkünfte mit einer Person, gegen welche ein solches Verbrechen erwiesen ist, oder rechtliche Verdachtsgründe desselben vorhanden sind, oder welche zu einer staatsgefährlichen Vereinigung gehört; oder Annahme geheimer, aus anderer Absicht füglich nicht erklärbarer Geschenke von einer solchen Person;
2. auf geheimen Wegen in größerer Menge angeschaffte Waffen, oder zu deren Gebrauche dienliche Erfordernisse.

B. Bei dem Verbrechen des Kindesmordes, der Weglegung eines Kindes, oder der Abtreibung der Leibesfrucht entsteht ein näherer rechtlicher Verdachtsgrund gegen diejenige Frauensperson, gegen welche entweder ein rechtlicher Beweis hergestellt, oder an welcher nach dem Ausspruche der Sachverständigen sichere Merkmale entdeckt werden, daß sie kurz vorher eine Geburt oder Fehlgeburt gemacht habe, wenn ihre Leibesfrucht vermißt wird.

C. Bei Verbrechen und Vergehen, die aus Gewinnsucht entstehen, sind besondere Verdachtsgründe wider denjenigen vorhanden, welcher

1. nachdem ein solches Verbrechen oder Vergehen begangen worden, einen sein Vermögen offenbar übersteigenden Aufwand gemacht hat; oder
2. Sachen, die den Gegenständen des Verbrechens und Vergehens gleichen, und deren Werth oder Beschaffenheit seinen Verhältnissen nicht angemessen ist, heimlich, oder auf verdächtige Weise, oder weit unter dem wahren Werthe veräußert, oder zu veräußern gesucht hat;

oder bei welchem Geld- oder Münzsorten aufgefunden werden, oder welcher solche ausgegeben hat, die in der Menge und Beschaffenheit mit denjenigen, welche der Gegenstand des Verbrechens oder Vergehens waren, so auffallend übereinstimmen, daß sie mit Wahrscheinlichkeit für eben dieselben gehalten werden können.

D. Rückichtlich des Vergehens des Wuchers, sind als rechtliche Verdachtsgründe anzusehen:

1. wenn ohne wahrscheinliche Unerfahrenheit der Parteien die Urkunde über eine Schuldforderung so undeutlich, unvollständig oder zweideutig abgefaßt ist, daß daraus der eigentliche Grund oder Gegenstand der Forderung, hauptsächlich die Größe oder Eigenschaft des Kapitals und das Maß der Zinsen nicht bestimmt entnommen werden kann;
2. wenn die Urkunde über eine Schuld einen bereits als erdichtet erwiesenen Umstand enthält;

3. jeżeli przy znacznej pożyczce wypłata kapitału, którego otrzymanie zupełne pożyczający zaprzecza, nastąpić miała bez przybrania wiarygodnych świadków;
4. jeżeli w dokumencie spisany w przedmiocie mniemanego kupna, gatunek, ilość lub cena pożyczonych towarów nie jest dokładnie wyrażoną; lub
5. jeżeli przedawca pożyczyl znaczną ilość takich towarów, których sam nie sprzedaje, lub które przynajmniej w tej ilości nie zgadzają się z potrzebami lub ze stosunkami kupującego;
6. jeżeli podług znanych okoliczności majątkowych, albo tego, który pierwotnie dał pożyczkę, albo cesyonariusza, nie jest podobnym do prawdy, iż pierwszy tak znaczną sumę pożyczyl, lub też że ostatni ją nabył;
7. jeżeli przy wierzytelnościach odstąpionych cedent jest osobą sądowi nieznaną, i wynalezionym być nie może;
8. jeżeli kto pożyczkę uczynił osobie, nie mogącej sama przez siebie zawierać ważnego kontraktu, nie starając się o to, żeby kwota pożyczona obróconą była na nagle potrzebny, lub pożyteczny użytek;
9. jeżeli komu pożyczoną jest tak znaczna suma, iż według znanych okoliczności jego majątkowych nie można się rozumnie spodziewać, iż kiedyś całkowity zwrot tej sumy nastąpi.

§. 140.

Za bliższe prawne powody podejrzenia należy uważać dalej:

c) dowodów
niezupelnych,
mających
tylko moc po-
wodów podej-
rzenia.

1. Przyznanie się jakiej osoby, czyli na piśmie czyli też słownie uczynione, które, jakkolwiek nie ma wszystkich przymiotów, wymaganych na mocy ustawy do stanowienia dowodu prawnego, jest jednakże wiarygodnym, lub też przechwalki tejże osoby czynione przed innymi osobami, iż popełniła występki, szczególnie w ten czas, gdy takie oświadczenia odnoszą się do okoliczności czynu, które tylko osobom, udział w nim mającym, wiadomymi być mogły;
2. zeznanie nawet jednego świadka, zaopatrzone we wszystkie przymioty, wyszczególnione w §. 269., jeżeli się odnosi wprost do popełnienia występkę przez pewną osobę;
3. zeznanie dwóch świadków, chociaż nie stwierdzone przysięgą, jednakże zaopatrzone wszelkimi innymi wymaganiami wskazanymi w §. 269;
4. jeżeli poszkodowany, który przed śmiercią nie mógł już być sądownie pytany pod przysięgą, przy zbliżającej się śmierci uczynił wyznanie, w którym osobę pewną, przez niego dokładnie poznaną, za sprawcę wskazuje;

3. wenn bei einem beträchtlichen Anleihen die Zuzählung des Kapitals, dessen vollständiger Empfang von dem Anleiher widersprochen wird, ohne Beziehung glaubwürdiger Zeugen geschehen seyn soll;
4. wenn in der Urkunde über einen vorgebliehen Kauf die Gattung, Menge oder der Preis der geborgten Waaren nicht deutlich ausgedrückt wird; oder
5. wenn der Verkäufer eine beträchtliche Menge solcher Waaren geborgt hat, die er selbst nicht führt, oder die dem Bedürfnisse oder den Verhältnissen des Käufers wenigstens in dem Maße offenbar nicht angemessen sind;
6. wenn nach den bekannten Vermögens-Umständen des ursprünglichen Darleihers oder des Zessionärs nicht wahrscheinlich ist, daß der Erstere eine so beträchtliche Summe dargeliehen, oder der Letztere sie an sich gelöst habe;
7. wenn bei abgetretenen Forderungen der Zedent eine dem Gerichte unbekannt Person ist, und nicht ausfindig gemacht werden kann;
8. wenn Jemand einer Person, die für sich allein keinen gültigen Vertrag eingehen kann, geborgt hat, ohne für die etwa dringend nothwendige oder nützliche Verwendung Sorge zu tragen;
9. wenn Jemanden eine so beträchtliche Summe geborgt wird, daß nach dessen bekannten Vermögens-Umständen die vollständige Rückzahlung vernünftiger Weise nicht erwartet werden konnte.

§. 140.

Als rechtliche nähere Verdachtsgründe sind ferner anzusehen:

1. ein zwar nicht mit allen, nach der Vorschrift des Gesetzes zur rechtlichen Kraft eines Beweises erforderlichen Eigenschaften versehenes, aber doch glaubwürdiges mündliches oder schriftliches Geständniß einer Person, oder eine vor anderen Personen gemachte Verühmung derselben, daß sie die strafbare Handlung begangen habe; vorzüglich, wenn sich solche Aeußerungen auf Thatumstände beziehen, die nur einem dabei Mitwirkenden bekannt seyn können;

e) von unvollständigen, als Verdachtsgründe geltenden Beweisarten.

2. die mit allen im §. 269 bezeichneten Erfordernissen versehene Aussage auch nur eines Zeugen, wenn sie sich unmittelbar auf die Verübung der strafbaren Handlung durch eine bestimmte Person bezieht;

3. die unbeschwornen, jedoch mit allen übrigen Erfordernissen des §. 269 versehenen Aussagen zweier Zeugen;

4. die von dem Beschädigten, der vor seinem Ableben nicht mehr gerichtlich vernommen oder beeidiget werden konnte, bei herannahendem Tode abgegebene Aeußerung, welche eine von ihm deutlich erkannte Person bestimmt als Thäter bezeichnet;

5. zeznanie stosownie do przepisów §. 271., uczynione ze strony osoby, przyznającej się do spółnictwa występku;

6. również takie zeznanie więcej osób przyznających się do winy wspólnej, które jednakże obwinionemu do oczu stawionemu nie były.

§. 141.

Jaki skutek ma doniesienie imienne bezimienne pod względem obwinienia prawnego.

Doniesienie imienne donosiiciela (§. 73), wymieniającego swoje nazwisko, wtenczas tylko stanowi bliższy prawny powód podejrzenia przeciw pewnej osobie, gdy mu towarzyszą okoliczności, wskazujące z pewnością na nią, jako na sprawcę zbrodni lub wykroczenia, i gdy donosiiciel przy wysłuchaniu, w skutku tego uczynioném (§§. 112—133), doniesienie swoje przysięgą potwierdzi.

Doniesienie zaś bezimienne, lub pochodzące od osoby nieznanomiej, nie może służyć przeciw nikomu za poszlak do obwinienia prawnego, chyba że takie doniesienie zawiera w sobie okoliczności, które przy dochodzeniu okazały się prawdziwemi (§. 74.) i przez się stanowią prawny powód podejrzenia.

§. 142.

Jakie powody podejrzenia dają prawo do prawnego obwinienia i wprowadzenia śledztwa.

Nawet jeden z wywymienionych, i innych takich samych poszlaków jest dostatecznym do prawnego obwinienia.

Jednakże nawet kilka dalszych poszlaków, jakoto: złe imię, dawniejsze życie źle osławione, niestałe błąkanie się i włóczęgostwo, brak uczciwego zarobku, bliższe obcowanie z osobami podejrzanemi, wybiegi kłamliwe i sprzeczności w zeznaniach, obwinienia lub wskazywania na kogo w pismach takich osób, których wysłuchać nie podobna, mogą być dostatecznymi do wyprowadzenia śledztwa przeciw pewnej osobie, jeżeli się w niej spotykają w sposobie tak zgadzającym, iż jeden popiera drugi, a związek ich nie jest osłabiony przez żadną inną okoliczność przeciwną.

§. 143.

Poszlaki poparte.

Mowy pomięszane lub przerywane, jąkanie się, płacz, łkanie, drzenie, zmiana cery na twarzy, trwoga lub bojaźń, umysł surowy, spokrewnienie lub znajomość z osobami podejrzanemi, i inne tym podobne okoliczności podlegające tłumaczeniu niepewnemu, i chwiejne domysły nie mogą same przez się być uważanemi za prawne poszlaki, jednakże mogą wzmocnić prawdopodobieństwo innych już istniejących poszlak.

5. die mit allen Erfordernissen des §. 271 versehene Aussage eines der Mitschuld Geständigen;

6. die ebenso beschaffene Aussage mehrerer der Mitschuld geständiger Personen, bei denen aber keine Gegenstellung mit dem Beschuldigten stattgefunden hat.

§. 141.

Die Anzeige eines sich nennenden Anzeigers (§. 73) begründet nur dann einen näheren rechtlichen Verdachtsgrund gegen eine bestimmte Person, wenn sie mit Umständen begleitet ist, die mit Bestimmtheit auf dieselbe als Thäter des Verbrechens oder Vergehens hindeuten, und wenn der Anzeiger bei der darüber erfolgten Vernehmung (§§. 112—133) dieselbe eiblich bestätigt.

Wirksamkeit einer genannten, und einer namenlosen Anzeige in Vernehmung auf rechtliche Beschuldigung.

Dagegen kann eine namenlose, oder von einem Unbekannten herrührende Anzeige gegen Niemanden zur rechtlichen Beschuldigung dienen, außer eine solche Anzeige würde Umstände enthalten, welche bei ihrer Erforschung wahr befunden worden (§. 74), und für sich selbst einen rechtlichen Verdachtsgrund bilden.

§. 142.

Von den angeführten und anderen ihnen gleichkommenden Verdachtsgründen ist auch Einer für sich allein zur rechtlichen Beschuldigung zureichend.

Welche Verdachtsgründe zur rechtlichen Beschuldigung und zur Einleitung der Untersuchung bezurechtigen.

Allein auch mehrere entferntere Verdachtsgründe, als schlechter Leumund, übel berüchtigtes Vorleben, unstetes Herumirren oder Landstreichen, Mangel an redlichem Gewerbe, näherer Umgang mit verdächtigen Personen, lügnerische Ausflüchte und Widersprüche in den Aussagen, Beschuldigungen oder Hindeutungen auf Jemanden in Schriften von Personen, deren Vernehmung nicht möglich ist, können zur Einleitung der Untersuchung gegen eine bestimmte Person zureichen, wenn sie auf dieselbe so übereinstimmend zusammentreffen, daß einer den anderen unterstützt, und ihr Zusammenhang durch keinen entgegen streitenden Umstand geschwächt wird.

§. 143.

Verwirrte oder unterbrochene Reden, Stottern, Weinen, Schluchzen, Zittern, Veränderung der Gesichtsfarbe, Bestürzung oder Furcht, rauhere Gemüthsart, Verwandtschaft oder Bekanntschaft mit verdächtigen Personen, und andere derlei, einer unsicheren Deutung unterliegende Umstände und schwankende Vermuthungen können an und für sich nicht als rechtliche Verdachtsgründe gelten, allerdings aber die Wahrscheinlichkeit anderer, schon vorhandener Verdachtsgründe erhöhen.

Unterstützung schon vorhandener Verdachtsgründe.

§. 144.

Dochodzenie i dowód poszlaków dla wyprowadzenia śledztwa przeciw pewnej osobie.

Jeżeli okoliczności wskazują pewnego sprawcę, natenczas prawdziwości ich, i wynikających z nich prawnych poszlaków, dochodzić należy według przepisów podanych w §§. 60—123.

Ażeby można wyprowadzić śledztwo przeciw pewnej jakiej osobie, poszlaki prawne winny być udowodnione, a przynajmniej stwierdzone wiarygodnym zeznaniem jednego przynajmniej świadka, jeżeli to zeznanie odnosi się do samegoż wykonania czynu, lub się tyczy czynności i okoliczności obwinionego koniecznie z tém połączonych.

§. 145.

Uchwała, dotycząca się wyprowadzenia śledztwa przeciw pewnej osobie (śledztwo szczegółowe).

Uchwałę, którą poweźmie sędzia śledczy, iż pewna osoba jest prawnie obwinioną o zbrodnię lub wykroczenie, a następnie, iż przeciw niej śledztwo wyprowadzonym będzie, sędzia ten powinien na piśmie i z wyszczególnieniem powodów złożyć do aktów; w razie zaś, jeżeli uchwała taka powzięta będzie przez Sąd powiatowy do prowadzenia śledztwa powołany (§. 10. lit. c.), a przełożony czynności sądowych nie jest oraz sędzią śledczym, obowiązany jest tenże zatwierdzić takową, i jeżeli co innego nie rozporządzi, swój podpis na nią położyć.

§. 146.

Środki bezprawne do uzyskania poszlaków.

Nie wolno jest ani sądowi karnemu, ani żadnej innej zwierzchności naprowadzać osobę podejrzaną o występki, albo wprost, albo przez ludzi potajemnie nastawionych, w jakikolwiek bądź sposób, ażeby występny swój zamiar rzeczywiście wykonała, ażeby występki dokończyła lub powtórzyła, w tym celu, aby zebrać przeciw niej poszlaki lub dowody; równie nie wolno podejrzaną w ten sposób, a nawet prawnie obwinioną osobę nakłaniać przez ludzi potajemnie nastawionych do czynienia zeznań, ażeby z tych zeznań czynić użytek przy śledztwie karnym. Każdy urzędnik, dopuszczający się takiego nadużycia, połączony być powinien do odpowiedzialności, i surowo ukaranym.

§. 147.

Wyprowadzenie śledztwa karnego przeciw jakiej osobie na jej własne żądanie.

Komu na tém zależy, ażeby pogłoska przeciw niemu rozgłoszona, doniesienie u zwierzchności uczynione, lub też podejrzenie popełnionej zbrodni lub wykroczenia, w inny sposób u niej wzniecone, zostało wyjaśnionem, ten ma prawo żądać sam, żeby jego obwinienie dochodzonem było, bądź że nie chce, aby podejrzenie nieuzasadnione na nim ciążyło, bądź też, żeby mu nie zaginęły dowody do usprawiedliwienia potrzebne. Sąd śledczy w takim przypadku obowiązany jest wyprowadzić śledztwo podług ogólnego przepisu, chociaż nie uznaje poszlaki, jakie zachodzą, za dostateczne do prawnego obwinienia. Po

§. 144.

Wenn die Umstände auf einen bestimmten Thäter hindeuten, muß die Wahrheit derselben, und der aus ihnen hervorgehenden rechtlichen Verdachtsgründe nach den in den §§. 60—133 enthaltenen Vorschriften genau erhoben werden.

Erhebung und Beweis der Verdachtsgründe zum Behufe der Untersuchung gegen eine bestimmte Person.

Damit die Untersuchung gegen eine bestimmte Person eingeleitet werden könne, müssen die rechtlichen Verdachtsgründe bewiesen, oder doch wenigstens durch die sonst glaubwürdige Aussage auch nur eines Zeugen bestätigt seyn, insoferne sich die letztere auf die Ausübung der That selbst bezieht, oder nothwendig damit verbundene Handlungen oder Umstände des Beschuldigten betrifft.

§. 145.

Der von dem Untersuchungsrichter zu fassende Beschluß, daß eine bestimmte Person eines Verbrechens oder Vergehens rechtlich beschuldigt erscheine, und daß sofort gegen sie die Untersuchung eingeleitet werde, muß von demselben schriftlich und begründet zu den Akten hinterlegt, und in dem Falle, wenn er von einem zur Untersuchung berufenen Bezirksgerichte geschöpft wird (§. 10, lit. c), und der Vorsteher der gerichtlichen Geschäftsführung nicht selbst der Untersuchungsrichter ist, von demselben doch genehmiget, und, falls er nicht eine abweichende Verfügung zu treffen findet, von ihm mitgefertiget werden.

Beschluß der Einleitung der Untersuchung gegen eine bestimmte Person (Spezial-Untersuchung).

§. 146.

Es ist weder einem Strafgerichte, noch irgend einer anderen Obrigkeit erlaubt, Jemanden, der einer strafbaren Handlung verdächtig ist, unmittelbar selbst oder durch insgeheim bestellte Leute, auf irgend eine Art zu verleiten, sein böses Vorhaben wirklich in Ausführung zu bringen, die strafbare Handlung fortzusetzen oder zu wiederholen, um auf solche Weise Verdachtsgründe oder Beweismittel gegen ihn aufzubringen; oder einen solchen Verdächtigen oder auch schon rechtlich Beschuldigten durch insgeheim bestellte Personen zu Geständnissen verlocken zu lassen, um von derlei Geständnissen bei der strafgerichtlichen Untersuchung Gebrauch zu machen. Jeder Beamte, der sich eines solchen Mißbrauches schuldig macht, ist zur strengsten Verantwortung und Strafe zu ziehen.

Widerrechtliche Mittel zur Erlangung rechtlicher Verdachtsgründe.

§. 147.

Auch derjenige, dem daran gelegen ist, daß ein wider ihn entstandener Ruf, eine bei der Obrigkeit gemachte Anzeige, oder ein sonst bei derselben erregter Argwohn eines von ihm verübten Verbrechens oder Vergehens aufgeklärt werde, sei es, weil er keinen ungegründeten Verdacht auf sich liegen lassen will, oder damit ihm nicht zu seiner Rechtfertigung dienliche Beweise entgehen, ist befugt, die Untersuchung seiner Beschuldigung selbst zu verlangen. Das Untersuchungsgericht ist in einem solchen Falle verpflichtet, obgleich es sonst die vorhandenen Verdachtsgründe zur rechtlichen Beschuldigung nicht für hinlänglich erkennt, dennoch die Untersuchung nach der allgemeinen Vor-

Einleitung einer strafgerichtlichen Untersuchung gegen eine Person auf ihr eigenes Begehren.

ukończeniu takowego, i jeżeli się niewinność obwinionego okaże, należy mu wystawić świadectwo urzędowe, wskazane w §. 189.

Oddział drugi.

O przyzwaniu, dostawieniu i uwięzieniu obwinionego.

§. 148.

Przyzwanie obwinionego przed sędzię-go śledczego.

Kto prawnie posądzonym jest o zbrodnię lub wykroczenie, słuchanym być powinien przez sędziego śledczego (§. 172.). Tym końcem powinien być na-przód tylko przyzwanym, jeżeli ustawa w szczególnych przypadkach nie innego nie przepisuje. To przyzwanie może się odbyć albo ustnie, to jest za okazaniem rozkazu na piśmie, wydanego przez sędziego śledczego, albotóż przez wręczenie wezwania, wystósowanego na piśmie do osoby, która ma być przyzwaną, i podpisanego przez sędziego śledczego. Rozkaz przyzwania, równie jak przyzwanie na piśmie wyrażać powinno nazwisko sądu i osoby stawić się mającej, miejsce, dzień i godzinę stawienia się, i dodatek, iż przyzwany, w razie nie-stawienia się, osobiście do sądu przyprawdzonym będzie.

§. 149.

Sędzia śledczy używa do przyzwania sług urzędowych, albo przełożonych gmin. W aktach należy zanotować, iż przyzwanie nastąpiło. Jeżeli obwiniony nie znajduje się w domu, gdy mu przyzwanie ma być wręczonem, natenczas można wręczyć takowe jego małżonkowi lub komukolwiek z domowników jego, z tym samym skutkiem, jak gdyby jemu samemu wręczonem było.

§. 150.

Kiedy przeciw obwinionemu może być wydanym rozkaz dostawienia go,

Jeżeli przyzwany nie stawi się, nie podając dostatecznej przyczyny usprawiedliwiającej, natenczas można wydać rozkaz dostawienia go.

§. 151.

lub kiedy na-kazanem być może jego tymczasowe przytrzymanie przez władzę bezpieczeństwa.

Nawet bez poprzedniego przyzwania sędzia śledczy może wydać rozkaz dostawienia przed sąd osoby, o zbrodnię lub wykroczenie posądzonój, lub nakazać, aby była tymczasem przytrzymaną przez władzę bezpieczeństwa:

- a) jeżeli się ukrywa, uchodzi, lub przynajmniej przygotowania do ucieczki czyni, albo jeżeli, jako osoba nieznajoma w gminie, jako nie mogąca się wykazać z kąd i czém jest, z powodu zycia włóczącego i złego imienia, lub też z innych powodów podejrzana jest o ucieczkę; albo

schrift einzuleiten. Nach Beendigung derselben ist dem Beschuldigten, wenn sich in dessen Schuldlosigkeit herausstellt, das im §. 189 bezeichnete Amtszeugniß auszufertigen.

Zweiter Abschnitt.

Von der Vorladung, Vorführung und Verhaftung des Beschuldigten.

§. 148.

Wer eines Verbrechens oder Vergehens rechtlich beschuldigt erscheint, ist von dem Untersuchungsrichter zu verhören (§. 172). Zu diesem Ende ist derselbe, wenn das Gesetz nicht insbesondere etwas Anderes vorschreibt, zuerst nur vorzuladen. Diese Vorladung geschieht entweder mündlich mittelst Vorweisung eines von dem Untersuchungsrichter hierzu ertheilten schriftlichen Befehles, oder mittelst Zustellung einer von dem Untersuchungsrichter unterzeichneten, an den Vorzuladenden gerichteten schriftlichen Ladung. Sowohl der Vorladungsbefehl, als die schriftliche Ladung müssen den Namen des Gerichtes und des Vorgeladenen, den Ort, den Tag und die Stunde des Erscheinens und den Befehl enthalten, daß der Vorgeladene im Falle seines Ausbleibens persönlich werde vor Gericht geführt werden.

Vorladung des Beschuldigten vor den Untersuchungsrichter.

§. 149.

Der Untersuchungsrichter besorgt die Vorladungen durch die Amtsdienere, oder veranlaßt deren Besorgung durch die Gemeindevorsteher. Die geschehene Vorladung ist in den Akten ersichtlich zu machen. Wird der Beschuldigte bei der Vorladung nicht angetroffen, so kann dieselbe an seinen Ehegatten, oder an einen seiner Hausgenossen mit derselben Wirkung erfolgen, als ob sie an ihn selbst geschehen wäre.

§. 150.

Erscheint der Vorgeladene nicht, ohne eine hinreichende Entschuldigungsbursache angezeigt zu haben, so kann ein schriftlicher Vorführungsbefehl gegen ihn ausgefertigt werden.

Wann gegen den Beschuldigten ein Vorführungsbefehl erlassen,

§. 151.

Selbst ohne vorhergegangene Vorladung kann der Untersuchungsrichter einen Vorführungsbefehl gegen den eines Verbrechens oder Vergehens Beschuldigten erlassen, oder dessen vorläufige Verwahrung bei der Sicherheitsbehörde verfügen:

oder auch dessen vorläufige Verwahrung bei der Sicherheitsbehörde angeordnet werden könnte.

- a) wenn derselbe sich verbirgt, geflüchtet oder wenigstens Anstalten zur Flucht gemacht hat, oder als ein in der Gemeinde Unbekannter, als ausweis- oder heimatlos, wegen seines herumziehenden Lebenswandels, wegen schlechten Leumundes, oder aus anderen Gründen der Flucht verdächtig erscheint; oder

- b) jeżeli schwytaną zostanie na gorącym uczynku, lub zaraz po uczynku przez pogoń urzędową (§. 380.), lub rozgłos publiczny jako podejrzana o zbrodnię lub wykroczenie wskazaną jest, albotóż jeżeli przy niej znalezioną zostanie broń lub inne przedmioty, pochodzące ze zbrodni lub wykroczenia, lub dające do poznania, iż przytém udział miała; albo
- c) jeżeli z okoliczności, towarzyszących przypadkowi, obawa wynika, iż przez znowę posądzonego z innemi uczestnikami, lub ze świadkami, albo przez zniszczenie śladów zbrodni lub wykroczenia śledztwo daremném uczynioném, lub w innym sposobie utrudnioném zostanie.

§. 152.

Tymczasowe przytrzymanie posądzonego.

W przypadkach, wskazanych w poprzedzającym paragrafie, uskuteczniöném być może tymczasowe przytrzymanie posądzonego przez każdy Sąd powiatowy (§. 13.), tudzież za wezwaniem Prokuratora rządowego, albotóż z urzędu przez urzędników władzy bezpieczeństwa (§. 61.), albo przez przełożonych gmin, przez żandarmów lub przez inne organa publicznego bezpieczeństwa, w przypadku zaś pod lit. b) §. 151] wspomnionym, przez żandarmów lub innych sług publicznego bezpieczeństwa nawet bez szczegółowego rozkazu.

W tych przypadkach przytrzymany powinien być natychmiast wysłuchanym przez władzę bezpieczeństwa lub przez Sąd powiatowy, a jeżeli się okaże, iż nie ma powodu do jego dłuższego zatrzymania, należy go natychmiast wypuścić na wolność, w przeciwnym razie zaś w przeciągu 48 godzin odstawić go do sądu śledczego.

§. 153.

Spieszne wysłuchanie posądzonego.

Sędzia śledczy winien jest osobę posądzoną, która do niego przyprowadzoną, albo na mocy §. 152. do niego odstawioną została, wysłuchać w przeciągu godzin dwudziestu i czterech. Gdyby to nie było podobném, natenczas posądzony może wprawdzie tymczasem pozostać w więzieniu, jednakże śledztwo przeciw niemu powinno być wyprowadzoném jak najspieszniej, i w protokóle zanotować należy powód, dla którego już piérwej miejsca mieć nie mogło. Po wysłuchaniu sędzia śledczy natychmiast powinien uchwalić, czyli posądzony ma być znowu puszczony na wolność, czyli zatrzymanym w więzieniu, czyli téż osadzonym we właściwém więzieniu śledczém (§. 156.).

§. 154.

Tymczasowe schwytywanie więcej osób przy publicznych niepokojach, bijatykach i t. p.

Jeżeli w czasie zbiegowiska, powstania lub rozruchu, lub innego publicznego niepokoju, lub w czasie bijatyki, połączonej z ciężkiém skałeczeniem na ciele, lub z zabójstwem, nie można natychmiast rozpoznać winnych, natenczas można wszystkich, będących przytómniymi przy tém wydarzeniu, a nie

- b) wenn er auf frischer That betreten, oder gleich nach der That als des Verbrechens oder Vergehens verdächtig, durch ämtliche Racheile (§. 380) oder öffentlichen Ruf bezeichnet, oder mit Waffen oder anderen Gegenständen, die von dem Verbrechen oder Vergehen herrühren, oder sonst auf seine Betheiligung bei demselben hinweisen, betreten wird; oder
- c) wenn nach den Umständen des Falles zu besorgen ist, daß die Untersuchung durch Verabredung des Beschuldigten mit anderen dabei Betheiligten, oder mit Zeugen, oder durch Vernichtung der Spuren des Vergehens oder Verbrechen vereitelt, oder in anderer Weise erschwert werden könnte.

§. 152.

Die vorläufige Verwahrung kann in den im vorigen Paragraphen bezeichneten Fällen auch von jedem Bezirksgerichte (§. 13), sowie in Folge einer Aufforderung des Staatsanwaltes, oder auch von Amtswegen von Beamten der Sicherheitsbehörde (§. 61), oder von Gemeindevorstehern durch Gensd'armen oder andere Organe der öffentlichen Sicherheit vorgenommen, in dem unter lit. b) des §. 151 erwähnten Falle aber auch von Gensd'armen oder anderen Dienern der öffentlichen Sicherheit, selbst ohne besonderen Auftrag vollzogen werden.

Vorläufige
Verwahrung
des Beschuldig-
ten.

In diesen Fällen ist aber der in Verwahrung Genommene sogleich von der Sicherheitsbehörde oder dem Bezirksgerichte zu vernehmen, und wenn sich zeigt, daß kein Grund zu seiner weiteren Verwahrung vorhanden sei, sogleich frei zu lassen, widrigens binnen 48 Stunden an das Untersuchungsgericht abzuliefern.

§. 153.

Der Untersuchungsrichter hat den ihm vorgeführten, oder in Gemäßheit des §. 152 an ihn abgelieferten Beschuldigten binnen vier und zwanzig Stunden zu verhören. Wäre dieß nicht möglich, so kann der Beschuldigte zwar einstweilen in Verwahrung behalten werden; es ist jedoch dessen Verhör sobald als möglich einzuleiten, und der Grund, warum dasselbe nicht früher stattfinden konnte, im Protokolle anzumerken. Nach dem Verhöre hat der Untersuchungsrichter sogleich zu beschließen, ob der Beschuldigte wieder auf freien Fuß gestellt, in Verwahrung behalten, oder über ihn die eigentliche Untersuchungshaft (§. 156) verhängt werden soll.

Schleuniges
Verhör des
Beschuldigten.

§. 154.

Wenn es bei einem Aufsaufe, Aufstände oder Aufruhre, oder bei einer anderen öffentlichen Unruhe, oder bei einer mit einer schweren körperlichen Beschädigung oder Tödtung verbundenen Schlägerei nicht möglich ist, die Schuldigen gleich auszumitteln, so können Alle, welche dem Vorgange beigewohnt haben und von dem Verdachte der

Einstweilige
Festnehmung
mehrerer Per-
sonen bei öf-
fentlichen Un-
ruhen, Schlä-
gereien u. dgl.

będących zupełnie wolnymi od podejrzenia, iż mieli w niem udział, tymczasem przytrzymać. Jednakże najdalej w przeciągu dni trzech przez właściwego sędziego wysłuchanymi być muszą, i dłużej w areszcie trzymanymi być nie powinni, wyjąwszy tych, którzy już w więzieniu śledczém osadzeni być mogą (§. 156).

§. 155.

Zakaz opuszczenia miejsca pobytu z powodu wyводу istoty czynu.

Jeżeli sędzia prowadzący śledztwo zaraz po dokonaniu zbrodni lub wykroczenia udaje się na miejsce dla wyvodu istoty czynu, może nakazać każdemu, względem którego to uważa za potrzebne, ażeby w ciągu tego, a nawet jeszcze i w ciągu następującego dnia nie opuszczał miejsca pobytu swego. Kto nie uczyni zadosyć temu nakazowi, ten, w razie schwytania, przytrzymanym zostanie w celu wysłuchania, i może, według okoliczności, przez sędziego prowadzącego śledztwo, skazanym być na stosowną karę pieniężną lub aresztu.

§. 156.

Kiedy przeciw posądzonemu może być wyrzuczone uwięzienie śledcze.

Przeciw posądzonemu, na którym nawet po jego wysłuchaniu pozostaje podejrzenie zbrodni lub wykroczenia, sędzia prowadzący śledztwo winien wyrzucić, iż osadzonym być ma w więzieniu śledczym:

- a) gdy idzie o zbrodnię, która zagrożoną jest karą najmniej pięć lat więzienia; albo
- b) gdy zachodzi obawa, iż śledztwo przez porozumienie się posądzonego z innymi osobami przytém interesowanymi, albo ze świadkami, albo przez zniszczenie śladów zbrodni lub wykroczenia daremném uczynioném, albo winny sposób utrudnioném być może; albo
- c) jeżeli posądzony się ukrywa, uszedł, lub przynajmniej przygotowania do ucieczki czynił, albo jako osoba w gminie nieznajoma, nie mogąca się wykazać z kąd i czym jest, z powodu zycia włóczącego, złej sławy, lub z innych ważnych powodów podejrzanym jest o ucieczkę; albo
- d) jeżeli występek dał powód do wielkiego zgorszenia publicznego.

§. 157.

Rozkaz przyaresztowania powinien zawierać być wydanym na piśmie.

Sędzia prowadzący śledztwo winien w takich przypadkach, jeżeli zwłoka nie jest niebezpieczną, wystawić na piśmie rozkaz przyaresztowania z wyrażeniem powodów, który posądzonemu powinien być doręczonym przy aresztowaniu albo w ciągu następujących dwudziestu czterech godzin. Jeżeli sędzia śledczy postanowi zaraz po wysłuchaniu posądzonego, iż podczas śledztwa w więzieniu pozostać musi, postanowienie to wraz z powodami posądzonemu ustnie udzieloném być powinno. W każdym przypadku uchwałę względem przyaresztowania po-

Betheiligung nicht völlig frei sind, einstweilen festgenommen werden. Sie müssen jedoch binnen längstens drei Tagen von dem zuständigen Richter vernommen, und dürfen nicht länger im Gewahrsam behalten werden, diejenigen ausgenommen, wider welche bereits die Untersuchungshaft verhängt werden kann (§. 156).

§. 155.

Begibt sich der Untersuchungsrichter gleich nach Verübung eines Verbrechens oder Vergehens an Ort und Stelle, um den Thatbestand zu erheben, so kann er Jedem, rücksichtlich dessen er es nothwendig findet, befehlen, daß er während desselben oder auch noch während des folgenden Tages seinen Aufenthaltsort nicht verlasse. Wer diesem Befehle zuwider handelt, wird im Betretungsfalle zum Zwecke seiner Vernehmung festgenommen, und kann von dem Untersuchungsrichter nach Umständen zu einer angemessenen Geld- oder Arreststrafe verurtheilt werden.

Verbot, den Aufenthaltsort zu verlassen, aus Mangel von Thatbestands-Erhebungen.

§. 156.

Gegen den Beschuldigten, welcher auch nach seiner Vernehmung des ihm zur Last gelegten Verbrechens oder Vergehens verdächtig bleibt, hat der Untersuchungsrichter die eigentliche Untersuchungshaft zu verhängen:

Wann gegen einen Beschuldigten die Untersuchungshaft vorgenommen werden dürfte.

- a) wenn es sich um ein Verbrechen handelt, das wenigstens mit fünfjähriger Kerkerstrafe bedroht ist; oder
- b) wenn zu besorgen ist, daß die Untersuchung durch Verabredung des Beschuldigten mit anderen dabei Betheiligten, oder mit Zeugen, oder durch Vernichtung der Spuren des Verbrechens oder Vergehens vereitelt, oder auf andere Weise erschwert werden könnte; oder
- c) wenn der Beschuldigte sich verbirgt, geflüchtet oder wenigstens Anstalten zur Flucht gemacht hat, oder als ein in der Gemeinde Unbekannter, als ausweis- oder heimatlos, wegen seines herumziehenden Lebenswandels, wegen schlechten Reumundes, oder aus anderen Gründen der Flucht verdächtig erscheint; oder
- d) wenn die strafbare Handlung großes öffentliches Uergerniß verursacht hat.

§. 157.

Der Untersuchungsrichter hat in solchen Fällen, wenn nicht Gefahr am Verzuge haftet, einen mit Gründen versehenen schriftlichen Verhaftsbefehl zu erlassen, welcher dem Beschuldigten bei seiner Verhaftung, oder innerhalb der nächsten vier und zwanzig Stunden zuzustellen ist. Beschließt der Untersuchungsrichter die Untersuchungshaft unmittelbar nach der Vernehmung eines Beschuldigten, so ist dieser Beschluß sammt dessen Gründen dem Beschuldigten mündlich zu eröffnen. In jedem Falle ist der Verhaftsbefehl des Untersuchungsrichters schriftlich und begründet zu den Akten zu legen, oder

Es ist immer ein schriftlicher Verhaftsbefehl zu erlassen.

wziętą sędzia prowadzący śledztwo winien na piśmie z przyłączeniem powodów w aktach złożyć, lub zamieścić w protokóle wysłuchania, a posądzonemu oświadczyć, iż mu jest wolno żądać w tój mierze rozstrzygnięcia Trybunału (§. 64.).

§. 158.

Komu należy
donieść o
przyaresztowa-
niu.

Jeżeli urzędnik, albo sługa rządowy lub gminy, członek stanu duchownego, nauczyciel publiczny, adwokat lub notaryusz, osadzonym będzie w więzieniu na czas śledztwa, albo nawet tylko tymczasowo, na dłużej jak 24 godzin przytrzymanym zostanie, wówczas należy o tём bezzwłocznie dać wiadomość bezpośredniemu przełożonemu uwięzionego.

Również należy uczynić o tём doniesienie do sądu cywilnego, jeżeli uwięziony ma stałe zamieszkanie, i jeżeli już z okoliczności nie jest widoczném, iż sądowi cywilnemu bez tego jego przyaresztowanie jest wiadomém.

O przyaresztowaniu podwładnych urzędników i sług urzędów powiatowych, lub władz bezpieczeństwa, urzędników przy urzędach celnych, kasowych i podatkowych, urzędników i funkcyjaryuszów straży skarbowej, urzędników i sług od kolei żelaznych rządowych i prywatnych, telegrafów rządowych i poczty, robotników przy kopalniach, hutach, hamerniach i walcowniach, należy już uprzednio uczynić doniesienie do ich przełożonych bezpośrednich, jeżeli to bez szkody dla postępowania karnego stać się może i szczególne trudności nie stoją w drodze, oprócz tego zaś natychmiast po skutecznioném przyaresztowaniu.

§. 159.

Środki
ostrożności i
oszczędzanie
osób przy
aresztowaniu.

Przy aresztowaniu należy użyć wszelkiej ostrożności, ażeby posądzony nie uszedł, lecz także zachować ile możności od hańby jego sławę i osobę, szczególnie w tenczas, jeżeli posądzony dotąd był osobą nieskazitelnego imienia. Wtedy tylko, gdy osoba, mająca być aresztowaną, spięra się lub ujsć usiłuje, należy przeciw niej użyć stosownej przemocy.

§. 160.

Skoro tylko obwiniony przyaresztowanym zostanie przez sędziego prowadzącego śledztwo, albo przed niego stawionym będzie, lub skoro tylko nastąpi jego tymczasowe przytrzymanie, sędzia prowadzący śledztwo winien

- a) zamieścić w protokóle dokładny opis osoby i odzieży posądzonego;
- b) kazać dokładnie przetrząść osobę i odzież jego; nakoniec
- c) posądzonemu odebrać, dokładnie spisać i w sądzie zachować (§. 102.) wszystko to, co przy tём przetrząśnieniu znalezione będzie, czyli to pisma, pieniądze, broń, czyli to inne narzędzia, zapomoceą którychby przy-

in das Vernehmungsprotokoll einzuschalten, und dem Beschuldigten zu eröffnen, daß es ihm frei stehe, darüber die Entscheidung des Gerichtshofes zu verlangen (§. 64).

§. 158.

Wenn ein Staats- oder Gemeindebeamter oder Diener, ein Mitglied des geistlichen Standes, ein öffentlicher Lehrer, ein Advokat oder Notar in die Untersuchungshaft, oder auch nur in vorläufige Verwahrung genommen wird, und dieselbe über 24 Stunden dauert, so ist dieß ohne Verzug den unmittelbaren Vorgesetzten des Verhafteten zur Kenntniß zu bringen.

Wenn die Verhaftung anzeigen ist.

Ebenso ist die Anzeige an das Zivilgericht zu machen, wenn der Verhaftete einen ordentlichen Wohnsitz hat, und nicht schon aus den Umständen erhellet, daß dem Zivilgerichte diese Verhaftung ohnehin bekannt sei.

Von der Verhaftung untergeordneter Beamten und Diener der Bezirksämter oder der Sicherheitsbehörden, von Zoll-, Rassen- und Steuerbeamten, von Beamten und Angestellten der Finanzwache, von Beamten und Dienern der Staats- und Privat-Eisenbahnen, des Staats-Telegraphen und Postwesens, von Berg-, Hütten-, Hammer- und Walzwerk- Arbeitern ist, wenn es ohne Nachtheil für das strafgerichtliche Verfahren geschehen kann, und keine besonderen Bedenken entgegenstehen, die Anzeige schon vorläufig an deren unmittelbare Vorgesetzten, außerdem aber unverzüglich nach der Verhaftung zu machen.

§. 159.

Jede Verhaftung muß mit aller Vorsicht, damit der Beschuldigte nicht entkomme, aber auch mit möglicher Schonung seiner Ehre und Person bewerkstelliget, und diese Schonung insbesondere bei bisher unbescholtenen Personen beobachtet werden. Nur dann darf gegen den zu Verhaftenden angemessene Gewalt gebraucht werden wenn er sich widersetzt oder zu entfliehen versucht.

Vorsichtsmaßregeln und Schonung bei Vornahme der Verhaftung.

§. 160.

Sobald der Beschuldigte entweder von dem Untersuchungsrichter selbst verhaftet, oder vor denselben gestellt, oder dessen vorläufige Verwahrung erfolgt ist, hat der Untersuchungsrichter

- a) eine genaue Beschreibung der Person und Kleidung des Beschuldigten in das Protokoll aufzunehmen;
- b) die Person und Kleidung desselben genau durchsuchen zu lassen; endlich
- c) Alles, was bei dieser Durchsuchung an Schriften, Geld, Waffen oder anderen Werkzeugen, womit der Verhaftete sich loö machen, sich selbst oder Anderen Gewalt anthun könnte, oder von Gegenständen oder Merkmalen einer strafbaren Hand-

aresztowany się uwolnić, na sobie lub na innych gwałt popełnić mógł, czyli nareszcie przedmioty lub znamiona występku.

§. 161.

O zdjęciu
aresztu
śledczego.

Jeżeli w ciągu postępowania śledczego ustąpią powody, dla których areszt na czas śledztwa był nakazany, sędzia prowadzący śledztwo powinien znieść takowy, i uchwałę w tej mierze powziętą na piśmie, i z wyrażeniem powodów w aktach złożyć.

W przypadkach, w których postępowanie śledcze prowadzonym być powinno w porozumieniu z Prokuratorem rządowym (§. 63.), sędzia prowadzący śledztwo winien jest względem zaiesienia aresztu wysłuchać Prokuratora, a jeżeli ten sprzeciwia się temu, zażądać rozstrzygnięcia Trybunału (§§. 64. i 65.).

Zażalenie Prokuratora rządowego przeciw uchwale Trybunału, przez którą areszt w ciągu śledztwa zniesiony został, wtenczas tylko ma skutek zawieszający, jeżeli Prokurator zaraz przy zawiadomieniu go o uchwale z zażaleniem swoim się zgłosi, i takowe najdalej w ciągu dni trzech wyniesie.

§ 162.

Przyrzecze-
nie osób,
z którymi
śledztwo od-
bywa się na
wolnej stopie.

Sędzia prowadzący śledztwo winien od osoby, z którą śledztwo odbywa się na wolnej stopie, odebrać przyrzeczenie, iż bez pozwolenia sędziiego śledczego nie oddali się z miejsca pobytu swego, ani się ukrywać nie będzie. Jeżeli posądzony złamie to przyrzeczenie, osadzonym być powinien w więzieniu na czas śledztwa.

Oddział trzeci.

O postępowaniu z uwięzionymi, pod śledztwem zostającymi.

§. 163.

Wzgląd na
honor i zdro-
wie przy
uwięzieniu
osób pod
śledztwem
będących.

W areszcie tymczasowym, równie jak w więzieniu podczas śledztwa obchodzić się należy z obwinionymi tak, aby ich honor i osoba jak najmniej cierpiała. Więzienia śledcze powinny mieć dostatecznie powietrza i światła, a przynajmniej tyle miejsca, żeby uwięziony tamże przechadzać się mógł. Powinny być suche, czyste i tak urządzone, żeby zdrowie uwięzionego nie było wystawionem na niebezpieczeństwo, i żeby w ogóle, oprócz ostrożności nakazanych powszechnie dla zachowania bezpieczeństwa i porządku domowego, nie doznawał innych ograniczeń, jak tylko takich, które potrzebnemi są, a żeby być pewnym osoby jego, i nie dopuścić zmów, dla prowadzenia śledztwa szkodliwych.

lung gefunden wird, dem Beschuldigten abzunehmen, genau zu verzeichnen und in gerichtliche Aufbewahrung zu nehmen (§. 102).

§. 161.

Wenn im Laufe des Untersuchungs-Verfahrens die Gründe, aus welchen die Untersuchungshaft verhängt wurde, wegfallen, so ist die Aufhebung derselben von dem Untersuchungsrichter zu verfügen, und darüber ein schriftlicher und begründeter Beschluß zu den Akten zu hinterlegen. Aufhebung der Untersuchungshaft.

In jenen Fällen, wo das Untersuchungs-Verfahren im Einvernehmen mit dem Staatsanwälte zu pflegen ist (§. 63), hat der Untersuchungsrichter wegen Aufhebung der Haft auch den Staatsanwalt zu hören, und wenn dieser damit nicht einverstanden ist, die Entscheidung des Gerichtshofes einzuholen (§§. 64 und 65).

Die Beschwerdeführung des Staatsanwaltes gegen den Beschluß des Gerichtshofes, wodurch die Untersuchungshaft aufgehoben wird, hat nur dann aufschiebende Wirkung, wenn der Staatsanwalt seine Beschwerde gleich bei Eröffnung des Beschlusses anmeldet, und längstens binnen drei Tagen ausführt.

§. 162.

Jedem auf freiem Fuße Untersuchten hat der Untersuchungsrichter das Versprechen abzufordern, daß er sich ohne Genehmigung des Untersuchungsrichters weder von seinem Aufenthaltsorte entfernen, noch sich verborgen halten werde. Der Bruch dieses Versprechens zieht die Verhängung der Untersuchungshaft wider den Beschuldigten nach sich. Versprechen der auf freiem Fuße Untersuchten.

Dritter Abschnitt.

Von der Behandlung der Untersuchungsgefangenen.

§. 163.

Sowohl in der vorläufigen Verwahrung, als in der Untersuchungshaft sind die Beschuldigten mit möglicher Schonung ihrer Person und Ehre zu behandeln. Die Untersuchungsgefängnisse sollen hinlänglich Luft und Licht, und wenigstens so viel Raum haben, daß der Gefangene darin gehen könne. Sie sollen trocken, reinlich und so beschaffen seyn, daß die Gesundheit des Verhafteten keiner Gefahr ausgesetzt werde, und daß er überhaupt, außer den wegen der Sicherheit und Hausordnung im Allgemeinen getroffenen Vorrichtungen, nur jene Beschränkungen erleide, welche erforderlich sind, um sich seiner Person zu versichern, und für die Untersuchung nachtheilige Verabredungen zu hindern. Rücksicht für Ehre und Gesundheit bei Vollziehung der Untersuchungshaft.

§. 164.

Oddzielenie
osób uwięzio-
nych, pod
śledztwem
zostających,
jednej od
drugiej.

Uwięzionych należy, ile możności, trzymać każdego z osobna w oddzielnych więzieniach. Tam, gdzie takie oddzielenie nie jest podobnym do wykonania, sąd starać się powinien o to, ażeby osoby różnej płci, uczestnicy tej samej zbrodni lub tego samego wykroczenia, ci, którzy tylko o wykroczenie są posądzeni, ze zbrodniarzami, niewprawni lub młodociani zbrodniarze z wprawnymi lub dorosłymi razem w jednym więzieniu trzymanymi nie byli. Przytem oddzieleniu więźniów pod śledztwem zostających należy także mieć wzgląd na stopień ich wykształcenia, tudzież na rodzaj zbrodni lub wykroczenia, o które są posądzeni.

§. 165.

Ohchodzenie
się z nimi,
pod względem
wygód życia i
zatrudnienia.

Wygody i zatrudnienia, do których przywykł uwięziony, i które odpowiadają stanowi i majątkowi jego, może mu dozwolić przełożony sąd na koszt jego, jak dalece takowe pogodzić się dadzą z celem uwięzienia, i ani porządku domu, ani bezpieczeństwa nie naruszają.

Nie wolno jest uwięzionym podczas śledztwa ani na rękę dawać gotowych pieniędzy, ani mu takowych w rękę zostawiać. Odzież, pościel, pożywienie i inne efekta mogą być dostarczane uwięzionemu zewnątrz tylko za szczegółowym pozwoleniem przełożonego sądu, i powinny być ściśle przetrząśnione przed ich użyciem. Więźniom zaś, posądzonym o bardzo ciężką zbrodnię, takich tylko potraw dostarczać można, które w samymże zakładzie karnym przysposobione zostały.

§. 166.

Odwiędziny.

Jeżeli uwięziony żąda, aby go odwiedził lekarz lub kapłan jego wyznania, według własnego wyboru, lub gdy krewni albo osoby, zostające z nim w interesach, lub takie, z którymi naradzić się życzy, odwiedzić go pragną, wówczas może być udzielonym na to pozwolenie, pod warunkami nakazanymi przez regułę domu. Takiego rodzaju odwiędziny, wyjąwszy rozmowę z obrońcą (§. 215.), mogą mieć miejsce tylko w przytomności osoby sądowej, rozmowa zaś z odwiędzającymi odbywać się może tylko w języku zrozumiałym teje osobie sądowej.

§. 167.

Odbieranie
lub odsyłanie
listów.

Uwięziony tylko za pozwoleniem sędziego prowadzącego śledztwo może listy odbierać i odsyłać do innych osób, i to tylko wtedy, gdy sędzia prowadzący śledztwo takowe odczytał, i odesłanie lub wręczenie ich uwięzionemu uznał za nieszkodliwe. Nie można jednakże uwięzionym nigdy odmawiać pozwolenia, przesłania podań do wyższych władz sądowych.

§. 164.

Die Verhafteten sollen, so viel möglich ist, jeder allein in einem eigenen Gefängnisse verwahrt werden. Wo diese abge sonderte Verwahrung nicht thunlich ist, hat das Gericht dafür zu sorgen, daß nicht Personen verschiedenen Geschlechtes; Theilnehmer an demselben Verbrechen oder Vergehen; die bloß eines Vergehens Beschuldigten mit Verbrechen; ungeübte oder jugendliche Verbrecher mit geübten oder erwachsenen zusammen in Ein Gefängniß gebracht werden. Auch ist bei dieser Vertheilung der Untersuchungs-Gefangenen auf deren Bildungsstufe und auf die Art der ihnen zur Last liegenden Verbrechen oder Vergehen Rücksicht zu nehmen.

Absonderung der Untersuchungsgefängenen von einander.

§. 165.

Gewohnte Bequemlichkeiten und Beschäftigungen, die den Stande und den Vermögensverhältnissen des Gefangenen entsprechen, dürfen ihm auf dessen Kosten von dem Vorsteher des Gerichtes bewilliget werden, insoferne sie mit dem Zwecke der Haft vereinbar sind, und weder die Ordnung des Hauses stören, noch die Sicherheit gefährden.

Behandlung derselben, insbesondere in Beziehung auf Lebensbequemlichkeiten und Beschäftigung;

Keinem Untersuchungsgefangenen darf bares Geld auf die Hand gegeben, oder in Händen belassen werden. Kleidungsstücke, Bettgewand, Nahrungsmittel und andere Effekten dürfen den Gefangenen nur vermöge besonderer Bewilligung des Gerichtsvorstehers von Außen zukommen, und sind vor ihrer Verwendung genau zu untersuchen. Den eines sehr schweren Verbrechens beschuldigten Gefangenen dürfen aber immer nur solche Speisen gereicht werden, welche in der Gefangen-Anstalt selbst zubereitet worden sind.

§. 166.

Wenn der Gefangene den Besuch eines Arztes oder eines Geistlichen seiner Konfession nach eigener Wahl verlangt, oder wenn ihn Verwandte oder Personen, die mit ihm in Geschäftsverhältnissen stehen, oder mit welchen er sich zu berathen wünscht, besuchen wollen, so kann die Erlaubniß hierzu unter den durch die Hausordnung gegebenen Bedingungen erteilt werden. Solche Besuche finden jedoch, die Rücksprache mit dem Vertheidiger ausgenommen (§. 215), nur in Gegenwart einer Gerichtsperson Statt, und Unterredungen mit den Besuchenden dürfen nur in einer der Gerichtsperson verständlichen Sprache gepflogen werden.

Besuche;

§. 167.

Der Verhaftete darf nur mit Bewilligung des Untersuchungsrichters Briefe empfangen, oder an Andere absenden, und nur, nachdem der Untersuchungsrichter dieselben gelesen und deren Absendung oder Aushändigung an den Verhafteten unbedenklich gefunden hat. Die Erlaubniß zur Absendung von Eingaben an höhere Justizbehörden darf dem Gefangenen nie verweigert werden.

Empfang oder Absendung von Briefen;

§. 168.

Okucie. Kajdany wtedy tylko wolno włożyć uwięzionemu, jeżeli chciał uchodzić z więzienia, lub jeżeli w innym sposobie nie może być bezpiecznie trzymanym, albotóż, jeżeli to potrzebném jest z powodu, iż jego osoba może się stać niebezpieczną dla innych, mianowicie dla dozorców więzień.

Co się tyczy karania w drodze dyscyplinarnej takich więźniów, pod śledztwem zostających, którzy się dopuszczają zachowania się krnąbrnego, gwałtownego, obrazającego, innych podburzającego, lub w ogólności przepisom przeciwnego, zatrzymują moc swoje przepisy dotąd obowiązujące.

§. 169.

Przepisy dla dozorców więzień. Również, pozostają w swjej mocy przepisy i instrukcje, dla dozorców więzień wydane.

W szczególności każdy dozorca więzień winien codziennie w więzieniach, pod jego bezpośredni dozór oddanych, w których się uwięziony znajduje, uważnie obejrzeć ściany, piece, drzwi, okna, łoża, a i kajdany na tych więźniach, którzy są okuci, czyli nie spostrzeże znaków przygotowania, które więzień czynił do ucieczki, a w przypadku takiego odkrycia natychmiast uczynić o tem relację przełożonemu sądu.

Dozorcóm więzień zakazaném jest pod ciężką karą odbierać podarunki od więźniów pod jakimkolwiek bądź pozorem. Również nie wolno im nigdy samowolnie uderzyć więźnia, wyjąwszy w tym przypadku, gdy przez niego zaczepieni będą. O wszystkim, cokolwiek znajdą szczególnego w czynach lub mowach uwięzionego, winni są niezwłocznie uczynić relację przełożonemu sądu.

§. 170.

Protokół więźniów. Wszyscy więźnie spisani być powinni w dokładnym protokóle. Rubryki tegoż protokółu są:

- a) liczba, pod którą więzień przyproawdzonym jest. Ta liczba bieży od początku do końca roku bez przerwy. Przy końcu roku należy tych, którzy pozostali w więzieniu, przenieść do protokółu następującego roku w tym porządku, w jakim w przeszłym się znajdowali, zaczynając rząd liczb od początku;
- b) dzień, w którym uwięziony przyproawdzonym został;
- c) nazwisko władzy, która go przytrzymała;
- d) imię i nazwisko uwięzionego;
- e) liczba więzienia, i szczegółowe ostrożności, z któremi uwięzienie jest połączone;

§. 168.

Fesseln sind dem Verhafteten nur dann anzulegen, wenn er Entweichungsversuche gemacht hat, oder nicht anders sicher verwahrt werden kann, oder wenn dies wegen besonderer Gefährlichkeit seiner Person zur Sicherheit Anderer, insbesondere der Gefangen-Aufseher erforderlich erscheint.

Wegen Disziplinar-Bestrafung derjenigen Untersuchungs-Gefangenen, welche sich ein widerspänstiges, ungestümes, beleidigendes, Andere aufreizendes, oder sonst vorschriftswidriges Benehmen zu Schulden kommen lassen, haben die bestehenden Vorschriften in Wirksamkeit zu verbleiben.

§. 169.

Ebenso haben auch die für die Gefangen-Aufseher bestehenden Vorschriften und Instruktionen aufrecht zu bleiben.

Vorschriften
für Gefangen-
Aufseher.

Insbepondere hat jeder Gefangen-Aufseher täglich in den seiner unmittelbaren Aufsicht anvertrauten Gefängnissen, worin sich ein Verhafteter befindet, die Wände, Defen, Thüren, Fenster, Lagerstätten, und bei gefesselten Gefangenen auch die Fesseln derselben mit Aufmerksamkeit zu besichtigen, ob nicht Zeichen einer von dem Verhafteten zur Entweichung versuchten Vorbereitung wahrzunehmen seien, und im Falle einer solchen Entdeckung sogleich dem Gerichtsvorsteher die Anzeige zu machen.

Den Gefangen-Aufsehern ist ferner unter strenger Strafe verboten, von den Gefangenen unter was immer für einem Vorwande ein Geschenk anzunehmen. Auch dürfen sie an einen Gefangenen, außer in dem Falle, wenn sie von ihm angegriffen werden, nie eigenmächtig Hand anlegen. Von Allem, was ihnen an des Verhafteten Handlungen oder Reden auffällt, haben sie unverzüglich dem Gerichtsvorsteher die Anzeige zu machen.

§. 170.

Ueber alle Verhaftete ist ein genaues Protokoll zu führen. Die Rubriken dieses Protokoll über die Gefangenen sind:

- a) die Zahl, unter welcher der Verhaftete eingebracht worden ist. Diese läuft vom Anfange bis zum Ende des Jahres ununterbrochen fort. Zu Ende des Jahres sind die im Verhafte Verbliebenen in das Protokoll des künftigen Jahres nach der Ordnung, wie sie im vorigen standen, mit wieder anfangender Zahlenreihe zu übertragen;
- b) der Tag, an welchem der Verhaftete eingebracht worden;
- c) der Name der Behörde, durch welche die Anhaltung geschehen ist;
- d) der Vor- und Zuname des Verhafteten;
- e) die Zahl des Gefängnisses, und die besonderen Vorsichten, unter welchen etwa der Verhaft dauert;

- f) zachowanie się uwięzionego w więzieniu.
 g) dzień i sposób, w jaki wyszedł z więzienia; przez śmierć, ucieczkę, wypuszczenie lub inne osądzenie.

§. 171.

Peryodyczna
wizytacja
więzień
śledczych.

Przełożeni sądów śledczych, również jak Trybunały pierwszej instancyi, obowiązani są od czasu do czasu, a przynajmniej raz w miesiąc, z przybraniem osoby sądowej, odwiedzać niespodzianie podległe im więzienia, w nieobecności dozorców więzień wypytać się uwięzionych o zaopatrzenie, jakie mają, i o obchodzenie się z nimi, i zarządzić, co potrzeba dla uchylenia wad spostrzeżonych, dla zaprowadzenia lub utrzymania potrzebnego bezpieczeństwa, karności, porządku i czystości w więzieniach; uwięzionym, o ile możności, los ich znosić uczynić, a w ogólności baczyć na to, ażeby przepisy szczegółowe, wydane pod względem urzędzenia więzień śledczych i postępowania z więźniami ściśle zachowanemi były.

Jeżeli zachodzą uzasadnione zazalenia przeciw dozorcóm więzień, surowa kara powinna być na nich rozciągnięta.

Przy każdym odwiedzeniu więzień należy spisać protokół, który, przez przełożonego i przez przybraną osobę urzędową podpisany, i w aktach sądowych zachowanym być powinien.

Również obowiązany jest Naczelnik władzy politycznej krajowej (Namiestnictwa, Rządów krajowych, oddziału Namiestnictwa), jakoteż Przełożony władzy obwodowej (komitatowej) politycznej, czynić przegląd więzień śledczych, znajdujących się w ich obrębach, przy podróżach urzędowych, a wady, jakie spostrzegli, nie tylko wyszczególnić w ogólności w relacyach, które składać winni o swych podróżach urzędowych, lecz także szczegółowe uczynić o nich doniesienie Sądowi krajowemu wyższemu.

Oddział czwarty.

O wysłuchaniu obwinionego.

§. 172.

Jak należy
słuchać obwi-
nionego.

Do protokołu z posądzonym (§. 148.) należy przybrać przysięgłego protokolanta i dwóch świadków sądowych. Sędzia prowadzący śledztwo powinien rozpocząć wysłuchanie niezwłocznie, raz zaś zaczętego nie przerywać przez dłuższy czas bez ważnej przyczyny. Sędzia prowadzący śledztwo może owszem słuchać dalej obwinionego każdego dnia, każdej godziny, tak często i tak długo, jak mu się to wydaje potrzebnem. Szczególnie zaś wtenczas nie należy przestawać, jeżeli pytany właśnie czyni wyznanie winy, albotóż wykazuje w związku

- f) des Gefangenen Betragen im Verhafte;
 g) der Tag, und die Art, wie derselbe aus dem Verhafte gekommen ist; durch Tod, Entfliehung, Entlassung oder andere Aburtheilung.

§. 171.

Die Vorsteher der Untersuchungsgerichte, so wie der Gerichtshöfe erster Instanz sind verpflichtet, von Zeit zu Zeit, und wenigstens Einmal in jedem Monate, unter Zuziehung einer Gerichtsperson die ihnen unterstehenden Gefängnisse unversehens zu besuchen, die Verhafteten in Abwesenheit der Gefangenwärter über ihre Verpflegung und Behandlung zu befragen, wegen Abstellung der etwa entdeckten Gebrechen, und wegen Erhaltung oder Einführung der nöthigen Sicherheit, guten Zucht, Ordnung und Reinlichkeit in den Gefängnissen das Nöthige zu verfügen; den Verhafteten, so weit es thunlich ist, ihr Schicksal erträglicher zu machen, und überhaupt dafür zu sorgen, daß die, hinsichtlich der Einrichtung der Untersuchungsgefängnisse und der Behandlung der Gefangenen bestehenden besonderen Vorschriften genau beobachtet werden.

Verlobliche
 Distation der
 Untersuchungs-
 Gefängnisse.

Wenn gegründete Beschwerden gegen die Gefangen-Aufseher vorkommen, so sind dieselben streng zu bestrafen.

Ueber jede Untersuchung der Gefängnisse ist ein Protokoll aufzunehmen, von dem Vorsteher und der beigezogenen Gerichtsperson zu unterfertigen, und bei den Gerichtsakten aufzubewahren.

Auch der Chef der politischen Landesbehörde (Statthalterei — Landesregierung — Statthalterei-Abtheilung), sowie der Vorsteher der politischen Kreis- (Komitats-) Behörde sind verpflichtet, bei ihren Amtsbereisungen die in ihren Sprengeln gelegenen Untersuchungsgefängnisse zu untersuchen, und die von ihnen etwa wahrgenommenen Gebrechen nicht bloß in ihren über die Amtsbereisungen im Allgemeinen zu erstattenden Berichten zu bemerken, sondern insbesondere auch dem Oberlandesgerichte mitzutheilen.

Vierter Abschnitt.

Von dem Verhöre des Beschuldigten.

§. 172.

Zu dem Verhöre des Beschuldigten (§. 148) sind ein beiderer Protokollführer und zwei Gerichtszeugen beizuziehen. Dieses Verhör soll der Untersuchungsrichter ohne Verzug vornehmen, sobald es geschehen kann, und das einmal angefangene ohne wichtiges Hinderniß nicht durch längere Zeit unterbrechen. Dagegen steht dem Untersuchungsrichter frei, das Verhör an jedem Tage, zu jeder Stunde, so oft und so lange es ihm zuträglich scheint, fortzusetzen. Insbesondere soll dann nicht ausgesetzt werden, wenn der Befragte im Bekenntnisse der Schuld, oder in zusammenhängender

Wie das Ver-
 höre des Be-
 schuldigten vor-
 zunehmen ist.

niewinność swoją, lub gdy się pokazuje, iż przez pytania, które mu są stawione, do tego doprowadzonym został, iż wyjawieniu prawdy ująć nie może, lub że w innym sposobie nastrocza się sposobność odkrycia bliższych śladów prawdy.

§. 173.

Sluchanie posądzonego odbywać się powinno z przyzwoitością i powolnością.

Jeżeli posądzony okuty jest w kajdany, należy mu takowe zdjąć w czasie sluchania go, chyba że się obawiać należy niebezpieczeństwa dla innych osób.

§. 174.

Pytania
ogólne.

Przed rozpoczęciem badania posądzonego należy go upomnieć, żeby na stawione mu pytania odpowiadał stanowczo, wyraźnie i zgodnie z prawdą. Następnie posądzony powinien być zapytany o imię i nazwisko swoje, o wiek, religiję, o miejsce urodzenia i zamieszkania, o stan, rzemiosło lub zatrudnienie, następnie, jeżeli to do śledztwa jest potrzebnem, o jego stosunki familijne i majątkowe, o bieg życia, w szczególności zaś, czyli i dla czego już był pod śledztwem lub karany, nakoniec o to, czyli jest mu wiadomą przyczyna jego aresztowania, lub jego badania.

§. 175.

Jakie powinny
być pytania
szczegółowe.

Jeżeli posądzony mówi, iż nie wie tej przyczyny, sędzia prowadzący śledztwo winien mu w ogólności wskazać zbrodnię lub wykroczenie, o które jest posądzonym, i nakłonić go, ażeby okoliczności, stanowiące przedmiot obwinienia, w związku i szczegółowo opowiedział. Unikając wszelkiej niepotrzebnej rozwlekłości, należy dalsze pytania skierować ku uzupełnieniu tego, co brakuje, ku oddaleniu spostrzeżonych niejasności i sprzeczności, a mianowicie tak stawiać, żeby obwiniony dowiedział się stopniowo o wszystkich poszlakach i oznaniach innych osób przeciw niemu, i by mu nastroczona była sposobność dostateczna do ich uchylenia, i usprawiedliwienia siebie. Jeżeli dla usprawiedliwienia swego wyjawia czyny lub dowody, wówczas należy takowe sprawdzić, jeżeli nie są widocznie fałszywemi, lub podanemi tylko dla uzyskania zwłoki.

§. 176.

Pytania, stawione obwinionemu, nie powinny być niepewne, ciemne, dające się rozmaicie tłumaczyć, lub podchwytliwe, lecz muszą być jasne, płynące jedno z drugiego w naturalnym porządku rzeczy, i ułożone tak jasno, ażeby pytany dobrze je zrozumieć, i stanowczo na nie odpowiedzieć mógł.

W szczególności każde pytanie obejmować powinno jedną (tylko) okoliczność, wszystkie zaś wyczerpnąć powinny rzecz całą. Należy unikać pytań,

Ausweisung seiner Schuldlosigkeit begriffen, oder, wenn wahrgenommen wird, daß er durch die ihm gestellten Fragen dahin gebracht worden, der Wahrheit nicht ausweichen zu können, oder, daß sonst sich Gelegenheit anbiete, auf nähere Spuren zur Entdeckung der Wahrheit zu kommen.

§. 173.

Jedes Verhör soll mit Anstand und Gelassenheit vorgenommen werden.

Ist der Beschuldigte mit Fesseln belegt worden, so sind ihm dieselben während des Verhöres abzunehmen, wenn von ihm nicht etwa eine Gefahr für die Sicherheit anderer Personen zu besorgen ist.

§. 174.

Vor dem Beginne des Verhöres ist der Beschuldigte zu ermahnen, daß er die ihm vorzulegenden Fragen bestimmt, deutlich und der Wahrheit gemäß beantworte. Sodann ist der Beschuldigte über seinen Vor- und Zunamen, sein Alter, seine Religion, seinen Geburts- und Wohnort, über Stand, Gewerbe oder Beschäftigung, ferner, soweit es zum Zwecke der Untersuchung erforderlich erscheint, über seine Familien- und Vermögensverhältnisse, seinen Lebenslauf, insbesondere, ob und weshalb er schon in Untersuchung oder Strafe gewesen, endlich darüber zu befragen, ob ihm die Ursache seiner etwaigen Verhaftung, sowie seiner Vernehmung bekannt sei.

Allgemeine
Fragen.

§. 175.

Gibt der Beschuldigte an, diese Ursache nicht zu kennen, so hat ihm der Untersuchungsrichter das Verbrechen oder Vergehen, dessen er beschuldigt ist, im Allgemeinen zu bezeichnen, und ihn zu veranlassen, daß er sich über die Thatsachen, welche den Gegenstand der Beschuldigung bilden, in einer zusammenhängenden umständlichen Erzählung äußere. Die weiteren Fragen sind, mit Vermeidung aller unnöthigen Weitläufigkeit, auf die Ergänzung des Fehlenden, auf die Entfernung wahrgenommener Dunkelheiten und Widersprüche zu richten, und insbesondere so zu stellen, daß der Beschuldigte alle gegen ihn vorliegenden Verdachtsgründe und Aussagen anderer Personen nach und nach erfahre, und vollständige Gelegenheit zu deren Beseitigung und zu seiner Rechtfertigung erhalte. Gibt er Thatsachen oder Beweismittel zu seiner Entlastung an, so müssen dieselben, sofern sie nicht offenbar unrichtig sind, oder nur zur Verzögerung angegeben wurden, erhoben werden.

Wie die beson-
deren Fragen
beschaffen seyn
müssen.

§. 176.

Die an den Beschuldigten zu stellenden Fragen dürfen nicht unbestimmt, dunkel, mehrdeutig oder verfänglich, sondern müssen klar, eine aus der anderen in der natürlichen Ordnung des Vorganges fließend, und so deutlich gefaßt seyn, daß der Befragte sie wohl verstehen und bestimmt beantworten könne.

Insbefondere hat jede Frage nur einen einzigen Umstand zu enthalten, alle zusammen aber haben den ganzen Vorgang zu erschöpfen. Fragen, wodurch dem Be-

przez które obwinionemu poddaje się takie okoliczności czynu, których istnienie dopiero on w swych odpowiedziach stwierdzić powinien (pytania podstawne). Przy wypytywaniu się o spółwinowajców, sędzia prowadzący śledztwo powinien, ile możliwości, starać się o to, aby nie wskazywać na pewne osoby, czyli to wymieniając ich nazwiska, czyliż inne znamiona łatwo poznać się dające.

W końcu należy pytania skierować ku temu, żeby można dojść sposobu, w jakiby poszkodowany przyjąć mógł do wynagrodzenia swego (§. 127.).

§. 177.

Przepisy
szczegółowe:
a) jeżeli ob-
winiony robi
wybiegi, lub
gdy się za-
pięra;

Jeżeli posądzony w odpowiedziach swoich używa wybiegów, zapiera się zupełnie poszlaków przeciw niemu zachodzących, lub twierdzi, iż okoliczności, które mu zarzucają, wcale mu są niewiadome; natenczas należy poszlaki przeciw niemu wależące powoli wplatać w pytania z coraz większą mocą, ażeby tym sposobem przyszedł do własnego przekonania, iż jego zapieranie się w obec dowodów, już istniejących, nie mu nie pomoże.

Odwolywać się wyraźnie do dowodów pod ręką będących, wtenczas tylko potrzeba, gdy pytany w odpowiedziach swoich takowe zaprzecza. W razie takiego zaprzeczenia należy mu przedłożyć dowody przeciw niemu wależące, wymieniać świadków, i odezwać z ich zeznań ustępy stanoweze. Jeżeli dawniejsze i późniejsze zeznania obwinionego nie zgadzają się z sobą, mianowicie jeżeli obwiniony odwołuje to, do czego się dawniej przyznawał, należy go pytać o powód tej niezgodności i o przyczyny odwołania. Wszelako nie wolno wcale używać ani obietnic, ani przedstawień fałszywych, ani gróźb, ani przymusu, ani też żadnego innego podstępów, chociażby w dobrej myśli, w tym celu, żeby nakłonić posądzonego do przyznania się, lub do innych pewnych zeznań, również nie należy zwlekać śledztwa, usiłując osiągnąć przez to przyznanie się obwinionego.

§. 178.

b) aby mu dać
potrzebny
namysłu do
odpowiedzi;

Przy odpowiedziach na pytania stawione nie należy naglić na pytanego. Jeżeli zdaje się nie pojmować pytania, należy mu go powtórzyć. Mianowicie wtedy pytanie powtórzyć należy, jeżeli odpowiedź nie jest zastosowaną do pytania, i tylko tę odpowiedź, którą na powtórne pytanie powtórzy, należy zamieścić w protokóle, chociażby nie była stosowną. Przy pytaniach, odnoszących się do szczegółowych okoliczności, lub do odleglejszego czasu, należy badanemu pozwolić jakiegoś czasu do namysłu. Gdyby to spowodowało dłuższą przerwę w słuchaniu obwinionego, należy tę okoliczność zanotować w protokóle.

Schuldigten Thatumstände vorgehalten werden, die erst durch seine Antwort festgestellt werden sollen (Suggestiv-Fragen), sind gänzlich zu vermeiden. Bei der Erforschung von Mitschuldigen soll der Untersuchungsrichter, so viel thunlich, die Bezeichnung bestimmter Personen durch Namen oder andere leicht kennbare Merkmale vermeiden.

Endlich sollen die Fragen auch darauf gerichtet seyn, zu erheben, in welcher Weise der Beschädigte zu seiner Entschädigung gelangen könne (§. 127).

§. 177.

Bei einem Beschuldigten, der in seinen Antworten Verschlagenheit zeigt, die gegen ihn vorhandene Beschuldigung gänzlich läugnet, oder die ihm zur Last gelegten Thatfachen gar nicht zu wissen behauptet, sind die wider ihn vorliegenden Verdachtsgründe in die Fragen nach und nach, und immer mit mehrerer Stärke einzuflechten, damit er dadurch auf die selbsteigene Ueberzeugung geführt werde, daß sein Lügen wider die bereits vorliegenden Beweise vergeblich sei. Die ausdrückliche Beziehung auf die vorhandenen Beweise ist in den Fragen nur so weit nöthig, als der Befragte in seinen Antworten denselben widerspricht. Bei einem solchen Widerspruche sind ihm die wider ihn streitenden Beweise vorzulegen, die Zeugen namhaft zu machen, und aus deren Aussagen die wesentlichen Stellen vorzulesen. Weichen frühere oder spätere Angaben des Beschuldigten von einander ab, widerruft er insbesondere frühere Geständnisse, so ist er über die Veranlassung zu jenen Abweichungen und die Gründe seines Widerrufes zu befragen. — Es dürfen aber durchaus weder Versprechungen oder falsche Vorspiegelungen, noch Drohungen, Zwangsmittel, oder irgend ein anderer, wenn auch gut gemeinter Kunstgriff angewendet werden, um den Beschuldigten zu einem Geständnisse oder zu anderen bestimmten Angaben zu bewegen, und ebenso wenig darf die Untersuchung durch das Bemühen, ein Geständniß zu erlangen, verzögert werden

Besondere Vorschriften:
a) wenn der Beschuldigte Verschlagenheit zeigt, oder läugnet;

§. 178.

In der Beantwortung der gestellten Fragen ist der Befragte nicht zu übereilen. Scheint er die Frage nicht vollkommen zu begreifen, so ist ihm solche zu wiederholen. Diese Wiederholung hat insbesondere dann zu geschehen, wenn die Antwort der Frage nicht anpassend ist, und nur die auch hierauf wiederholte, obgleich nicht anpassende Antwort, soll in das Protokoll eingetragen werden. Bei Fragen, die auf besondere Umstände oder auf entferntere Zeit hinausgehen, muß dem Verhörten einiges Nachdenken zugestanden werden, um sich besinnen zu können. Sollte dadurch eine längere Unterbrechung des Verhöres veranlaßt werden, so ist dieser Umstand in dem Protokolle anzumerken.

b) um ihm zur Beantwortung die nöthige Besonnenheit zu lassen;

§. 179.

Gdyby słuchany czyłito z bojaźni, czyłiteż z niepokoju umysłu zaczął się mieszać, i gdyby spostrzeżono, iż to pomieszanie jego pochodzi głównie z wewnętrznej świadomości swęj winy, sędzia prowadzący śledztwo powinien z przyzwoitą powagą nalegać na niego, aby wyznał prawdę. O tém, równie jak gdy przy jakim pytaniu, lub odpowiedzi spostrzeżone będą gwałtowne wstrząśnienia umysłu, lub widoczne wzruszenia pytanego, uwaga według prawdziwego stanu rzeczy do protokołu zamieszczoną być powinna.

§. 180.

c) przy okazywaniu przedmiotów w celu poznawania ich (rekognicya);

Przedmioty odnoszące się do występków, lub służące do przekonania posądzonego, należy mu przedłożyć do poznawania, wezwawszy go wprzód, aby takowe dokładnie opisał, i znamiona, odróżniające ich od innych, wyjawił; jeżeli zaś przedmioty te przedłożonemi mu być nie mogą, należy go do nich zaprowadzić dla ich poznawania.

§. 181.

d) przy opowiadaniu lub przyznawaniu się do innych występków;

Jeżeli obwiniony zapuszcza się w opowiadanie, lub przyznaje się do takich występków, o których sąd nie ma poszlaków, ani téż żadnej innej wiadomości nie posiada, zeznanie obwinionego i w tym przedmiocie powinno być zamieszczone do protokołu tak, jak go składa, nie przerywając mu w opowiadaniu.

§. 182.

e) jeżeli posądzony udaje głuchego, niemego, szalonego, lub głupowatego.

Jeżeli posądzony nie chce odpowiadać albo weale, albo na pewne pytania, lub gdy udaje głuchego, niemego, szalonego lub głupowatego, zaś sędzia prowadzący śledztwo przekonany jest w tych ostatnich przypadkach, czyłito przez własne spostrzeżenia, czyłito przez wysłuchanie świadków i biegłych, iż to jest udaniem, wtedy powinien zwrócić uwagę obwinionego na to, iż postępowanie takie nie wstrzyma śledztwa, lecz go tylko przedłuży, tudzież iż obwiniony tym sposobem może się pozbawić środków obrony, któreby mu służyć mogły.

§. 183.

f) stawienie do oczu (konfrontacya) obwinionego z innymi osobami.

Jeżeli zeznania posądzonego różnią się w ważnych punktach od zeznań przeciw niemu zeznającego świadka, spółwinowajcy lub spółobwinionego, wówczas należy mu w ciągu śledztwa te osoby stawić do oczu, jednakże tylko wtedy, jeżeli sędzia prowadzący śledztwo uznaje tego potrzebę, lub gdy obwiniony dla obrony swojej wyraźnie stawienia do oczu żąda.

§. 179.

Würde der Verhörte durch Furcht oder Gemüthsbeklemmung aus der Fassung gebracht, und ließe sich wahrnehmen, daß diese Bangigkeit hauptsächlich aus dem inneren Bewußtsein der Schuld herrühre, so soll der Untersuchungsrichter mit anständigem Ernste in ihn dringen, die Wahrheit zu entdecken. Darüber sowohl, als überhaupt, wenn an dem Befragten bei einer Frage oder Antwort eine besondere Gemüthserschütterung, oder auffallende Regungen beobachtet werden, ist die Bemerkung nach der wahren Beschaffenheit in das Protokoll einzurücken.

§. 180.

Gegenstände, die sich auf die strafbaren Handlungen beziehen, oder zur Ueberweisung des Beschuldigten dienen, sind ihm, nachdem er vorläufig zur genauen Beschreibung und Angabe der unterscheidenden Kennzeichen aufgefordert worden ist, zur Anerkennung vorzulegen, und er ist, sofern eine Vorlegung derselben nicht möglich ist, zu diesen Gegenständen zum Behufe ihrer Anerkennung zu führen.

c) bei Vorzeigung von Gegenständen zur Anerkennung (Rekognition);

§. 181.

Läßt sich der Beschuldigte in die Erzählung oder in ein Geständniß solcher strafbaren Handlungen ein, worüber dem Gerichte keine Verdachtsgründe vorliegen, oder auch sonst gar Nichts bekannt ist, so muß die Aussage des Beschuldigten auch hierüber, sowie er sie ablegt, und ohne daß er hierbei unterbrochen werden soll, aufgenommen werden.

d) bei Erzählung oder Geständniß anderer strafbarer Handlungen;

§. 182.

Verweigert der Beschuldigte überhaupt oder auf bestimmte Fragen zu antworten, oder stellt er sich taub, stumm, wahn- oder blödsinnig, und ist der Untersuchungsrichter in den letzteren Fällen entweder durch seine eigenen Wahrnehmungen, oder durch Vernehmung von Zeugen oder Sachverständigen von der Verstellung überzeugt, so ist der Beschuldigte aufmerksam zu machen, daß sein Verhalten die Untersuchung nicht hemmen, sondern nur verlängern, und daß er sich dadurch möglicher Weise etwaiger Vertheidigungsgründe berauben könne.

e) wenn sich der Beschuldigte taub, stumm, wahn- oder blödsinnig stellt.

§. 183.

Wenn die Aussagen eines Beschuldigten in erheblichen Punkten von den Aussagen eines wider ihn aus sagenden Zeugen, Mitschuldigen oder Mitbeschuldigten abweichen, so sind ihm diese im Laufe des Untersuchungsverfahrens nur dann entgegenzustellen, wenn es der Untersuchungsrichter für nothwendig erachtet, oder wenn der Beschuldigte diese Gegenstellung zum Behufe seiner Vertheidigung ausdrücklich verlangt.

f) Gegenstellung (Konfrontation) des Beschuldigten mit anderen Personen.

Osoby wymienione w §. 113. lit. a) mogą się uchylić od konfrontacyi z obwinionym, jakkolwiek były słuchanemi za świadków, chyba że on sam żąda tego dla obrony swojej.

Przy takich konfrontacyach należy postępować zgodnie z przepisami podanemi w §. 129.

§. 184.

Prowadzenie
protokółu.

Przy każdym słuchaniu posądzonego należy prowadzić protokół. Protokół powinien być pisanym na arkuszach zgiętych przez połowę bez przestanku, chociaż śledztwo odbywa się w przerywanych posiedzeniach. Na wstępie onegoż, i na każdym dalszym posiedzeniu, należy zamieścić dzień i godzinę, kiedy się rozpoczęło, tudzież osoby przy tém obecne, przy końcu zaś godzinę ukończonego lub przerwane go słuchania, równie jak przyczynę, dla której śledztwo spóźnionem, lub na dłuższy czas przerwaniem zostało. W kolumnie po lewej ręce należy zapisać dosłownie pytanie stawione, po prawej daną na to odpowiedź. Jeżeli obwiniony nie zna języka w sądzie używanego, lub gdy jest głuchym albo niemym, należy postąpić według §§. 123. i 124. Jeżeli jest przybrany tłumacz, natenczas należy zapisać najpierw pytanie w języku sądowym, i zaraz pod tém dosłowne jego tłumaczenie, i równie odpowiedź najpierw w języku zapytanego, i zaraz pod tém w dosłownem tłumaczeniu. Każde pytanie powinno być oznaczone liczbą bieżącą bez przerwy przez całe śledztwo, a każda odpowiedź otrzyma liczbę pytania, do którego należy.

Pytany powinien sam podpisać każdy arkusz protokółu, albotóż gdy pisać nie umie, położyć na nim znak swęj ręki, przy końcu całego protokółu, zaś obowiązani są urzędnicy sądowi i świadkowie sądowi, przytomni przy słuchaniu, potwierdzić swym podpisem podpis, lub znak położony przez słuchanego. Również należy zamieścić do protokółu dokładny opis osoby i odzieży obwinionego, jeżeli to już przy jego aresztowaniu skutecznionem nie zostało (§. 160. lit. a).

§. 185.

Jak należy
protokółować
pytania i od-
powiedzi.

Słuchany ma prawo dyktować odpowiedzi swoje protokoliście. W punktach bardzo zawikłanych wolno mu nawet, odpowiedź swoją samemu pisać do protokółu. We wszystkich innych przypadkach sędzia prowadzący śledztwo winien jest, odpowiedź otrzymaną na każde zapytanie, dyktować protokoliście, i przytém zatrzymać, ile możności, własne wyrazy pytanego, i tak, ażeby tenże każde słowo słyszeć mógł. Przy końcu każdego posłuchania należy słuchanemu odczytać jego zeznania do protokółu podane, lub na jego żądanie pozwolić mu, żeby sam protokół odczytał. Jeżeli żąda, aby zmianę jaką uczynić, należy

Die im §. 113 lit. a) aufgeführten Personen dürfen, wenn sie sich auch als Zeugen haben abhören lassen, die Gegenstellung mit dem Beschuldigten ablehnen; außer wenn sie dieser selbst zum Behufe seiner Vertheidigung fordert.

Bei solchen Gegenstellungen ist das in dem §. 129 vorgeschriebene Verfahren zu beobachten.

§. 184.

Ueber jedes Verhör ist ein Protokoll zu führen. Dasselbe soll auf halb gebrochenen Bögen fortlaufend, wenn gleich das Verhör in ununterbrochenen Sitzungen aufgenommen wird, geschrieben werden. Am Eingange desselben, und bei jeder weiteren Sitzung soll Tag und Stunde, wann damit angefangen worden, nebst den Personen, welche dabei gegenwärtig sind, am Schlusse die Stunde des geendigten oder abgebrochenen Verhöres, und ebenso die Ursache angemerkt werden, warum eine etwaige Verspätung oder längere Unterbrechung des Verhöres eingetreten ist. Auf der links liegenden Spalte ist die gestellte Frage, auf der rechten die gegebene Antwort wörtlich einzutragen. Ist der Beschuldigte der Gerichtssprache nicht kundig, oder ist er taub oder stumm, so sind die Vorschriften der §§. 123 und 124 anzuwenden. Wird ein Dolmetscher beigezogen, so ist zuerst die Frage in der Sprache des Gerichtes, und gleich darunter die wörtliche Uebersetzung, und ebenso die Antwort, zuerst in der Sprache des Befragten, und gleich darunter in der wörtlichen Uebersetzung niederzuschreiben. Jede Frage erhält eine Zahl, die in dem ganzen Verhöre ununterbrochen fortläuft, und jede Antwort wird mit der Zahl der Frage bezeichnet, zu der sie gehört.

Protokollführung.

Von dem Verhörten selbst ist jeder Bogen des Protokolles zu unterschreiben, oder wenn er nicht schreiben kann, mit seinem Handzeichen zu versehen, und am Schlusse des ganzen Protokolles diese von dem Verhörten geschehene Unterschrift oder Bezeichnung von den Gerichtsbeamten und Gerichtszeugen, welche dem Verhöre beiwohnen, mit ihrer Unterschrift zu bestätigen. Endlich ist, wenn dieß nicht schon aus Anlaß der Verhaftung des Beschuldigten geschehen ist (§. 160 lit. a), eine genaue Beschreibung der Person und Kleidung desselben in das Protokoll aufzunehmen.

§. 185.

Dem Verhörten steht frei, seine Antworten dem Protokollführer in die Feder zu diktiren. Bei sehr verwickelten Punkten darf ihm auch gestattet werden, seine Antwort selbst in das Protokoll zu schreiben. In allen übrigen Fällen muß der Untersuchungsrichter die auf jede Frage erhaltene Antwort dem Protokollführer so, daß der Verhörte jedes Wort vernehmen kann, in die Feder sagen, und dabei so viel als möglich die eigenen Ausdrücke des Verhörten beibehalten. Am Ende eines jeden Verhöres ist dem Verhörten seine zu Protokoll gegebene Aussage vorzulesen, oder auf sein Verlangen ihm auch das eigene Nachlesen des Protokolles zu gestatten. Verlangt er

Wie die Fragen und Antworten zu protokolliren sind.

takową także do protokołu zapisać, nie zmieniając jednakże, nie w tém, co już jest napisaném.

IV.

O ukończeniu postępowania na drodze śledztwa.

§. 186.

Kiedy śledztwo zakoń-
czyć należy.
Reguła.

Sędzia prowadzący śledztwo, zakończyć takowe powinien, jeżeli z dotychczasowych zeznań wynika, iż nie ma istoty występnego uczynku; lub gdy wszelkie poszlaki przeciw obwinionemu są zniesione; lub też jeżeli od dalszych badań nie można się spodziewać lepszego wyjaśnienia ani co do istoty czynu, ani też co do sprawy onegoż.

§. 187.

Wyjątki.

Jeżeli przeciw obwinionemu wytoczoném zostało śledztwo z powodu więcej zbrodni lub wykroczeń, natenczas ukończenie śledztwa co do ważniejszych z pomiędzy tych zbrodni lub wykroczeń nie należy zwlekać dla mniej ważnych występków, jeżeli takowe, o ile przewidzieć można, nie będą miały ważnego wpływu ani na wymiar kary, ani na wynagrodzenie.

§. 188.

Jeżeli przy takiej zbrodni lub takim wykroczeniu, na które ustawa postanowiła karę najwięcej pięciu lat więzienia, posądzony schwytanym został na gorącym uczynku, lub jeżeli przy wysłuchaniu przez sędziego prowadzącego śledztwo, lub przez sędziego powiatu, zastępującego miejsce onegoż (§. 13.), uczynił tenże wyznanie winy dokładne, i poparte przez inne dochodzenia, czyli to policyjne, czyli też sądowe; natenczas sędzia prowadzący śledztwo odstąpić winien od dalszych czynności śledczych, a mianowicie od dalszego słuchania świadków i biegłych, których uprzedniego wysłuchania obwiniony sam wyraźnie nie żąda, skoro tylko istota występkę jest w zupełności wywiedzioną, a dotychczasowe badania dostatecznemi się wydają; ażeby utwierdzić zaskarzenie, i ocenić wszelkie okoliczności, mogące mieć wpływ na wymiar kary i wynagrodzenia.

§. 189.

Od wyprowadzenia lub dalszego ciągu śledztwa zbrodni i takich wykroczeń, które z urzędu dochodzonemi być powinny, sędzia prowadzący śledztwo wtenczas także odstąpić winien, gdy Prokurator rządowy zażąda tego z polecenia które w skutku najwyższego pozwolenia Ministra Sprawiedliwości mu udzieli.

eine Aenderung hieran, so ist diese in das Protokoll aufzunehmen, ohne daß an demjenigen, was bereits geschrieben steht, irgend etwas abgeändert werden darf.

IV.

Von der Beendigung des Untersuchungsverfahrens.

§. 186.

Das Untersuchungsverfahren ist von dem Untersuchungsrichter abzuschließen, wenn aus den gepflogenen Erhebungen hervorgeht, daß kein Thatbestand einer strafbaren Handlung vorhanden sei; — oder wenn alle Verdachtsgründe gegen den Beschuldigten behoben sind; — oder wenn sich von weiteren Erhebungen eine bessere Aufklärung, weder in Beziehung auf den Thatbestand, noch in Ansehung des Thäters erwarten läßt.

Wann eine Untersuchung abzuschließen ist. Regel.

§. 187.

Ist die Untersuchung wider den Beschuldigten wegen mehrerer Verbrechen oder Vergehen geführt worden, so soll die Abschließung derselben über die wichtigeren dieser Verbrechen oder Vergehen nicht durch die Nachforschung wegen der geringeren strafbaren Handlungen verzögert werden, insoferne dieselben voraussichtlich keinen wesentlichen Einfluß auf die Strafbemessung oder die Entschädigung äußern werden.

Ausnahmen.

§. 188.

Wenn bei einem Vergehen oder einem solchen Verbrechen, worauf nach dem Gesetze höchstens fünfjährige Kerkerstrafe zu verhängen ist, der Beschuldigte auf frischer That ergriffen wurde, oder wenn er bei seiner Vernehmung vor dem Untersuchungsrichter, oder vor dem statt desselben einschreitenden Bezirksgerichte (§. 13), ein vollständiges und durch die übrigen polizeilichen oder gerichtlichen Erhebungen unterstütztes Geständniß seiner Schuld abgelegt hat, so soll der Untersuchungsrichter, sobald der Thatbestand der strafbaren Handlung festgestellt ist und die gepflogenen Erhebungen hinreichend erscheinen, um die Anklage zu begründen, und alle Umstände zu beurtheilen, welche auf die Bemessung der Strafe und der Entschädigung Einfluß nehmen können, von weiteren Untersuchungshandlungen, und insbesondere von der weiteren Vernehmung von Zeugen und Sachverständigen, deren vorläufige Abhörung der Beschuldigte selbst nicht ausdrücklich verlangt, abstehen.

§. 189.

Von der Einleitung oder Fortsetzung des Untersuchungsverfahrens wegen Verbrechen und wegen der von Amtswegen zu verfolgenden Vergehen hat der Untersuchungsrichter auch dann abzustehen, wenn der Staatsanwalt über den mit Allerhöchster Bewilligung erteilten Auftrag des Justizministers es verlangt. Bei Vergehen aber, die

Co się zaś tyczy wykroczeń, które tylko na żądanie strony interesowanej na drodze karniej dochodzonemi być mogą, należy odstąpić od dalszego prowadzenia śledztwa, skoro tylko strona kiedykolwiekbądź w ciągu śledztwa tego zażąda.

Jednakże nawet w tych przypadkach należy akta śledcze przedłożyć Trybunałowi do powzięcia uchwały (§§. 191., 197. licz. 4 i 198. lit. a).

Zresztą w tych przypadkach obwiniony, jeżeli nie poprzestaje na odstąpieniu, może żądać, ażeby sprawdzono dowody, które dla okazania zupełnej niewinności swojej dostarczyć jest w stanie, tudzież ażeby mu wystawione świadectwo urzędowe, jeżeli w skutku tego i uchwały Trybunału niewinność jego w rzeczy samej udowodnioną zostanie.

Przeciw odmówieniu zaświadczenia tego, lub zezwoleniu na takowe, wolne jest odwołanie się (§. 202.) tak, jak przeciw uchwałom Trybunału. orzekającym zawieszenie, odstąpienie od śledztwa lub oskarzenie.

§. 190.

Badanie koń-
cowe obwi-
nionego.

Każdy obwiniony słuchanym być powinien przed ukończeniem śledztwa jeszcze raz, czyli nie ma jeszcze co dodać do obrony swojej. Przed tém ostatecznym słuchaniem należy obwinionego uczynić uważnym, że mu na żądanie mogą być dozwolone trzy dni do namysłu, i to objaśnienie, równie jak badanie końcowe należy zamieścić w protokóle stosownie do przepisów, w §§. 184. i 185. podanych.

§. 191.

Przedłożenie
aktów śled-
czych Trybu-
nałowi.

Skoro tylko sędzia śledczy zakończy śledztwo, winien jest wszystkie akta przedłożyć Trybunałowi.

Rozdział osmy.

● rozprawie i uchwałach Trybunału nad śledztwem zakończonem.

§. 192.

Co Trybunał
z aktami
śledczemi
uczynić wi-
nien.

Skoro akta przyjdą do Trybunału, Prezydujący Trybunału winien do tego wyznaczyć referenta, który akta rozpoznać, jeżeli uważa za potrzebne, krótki wyciąg z nich zrobić (§. 193.), i takowy wraz z aktami w krótkiej drodze Prokuratorowi rządowemu zakomunikować powinien. Prokurator winien zwrócić akta Trybunałowi wraz z wnioskiem swoim, opartym na zasadach w krótkości i na piśmie zdziałanym. Przytém referent Trybunału i Prokurator powinni sobie wzajemnie ułatwiać przegląd aktów i pamiętać na to, iż każde śledztwo w prze-

nur auf Verlangen eines Betheiligten strafgerichtlich verfolgt werden dürfen, ist von der Fortsetzung der Untersuchung abzustehen, sobald dieser wann immer im Laufe des Untersuchungs-Verfahrens es verlangt.

Es sind jedoch auch in diesen Fällen die Untersuchungsakten an den Gerichtshof zur Beschlußfassung vorzulegen (§§. 191, 197 Z. 4, und 198, lit. a).

Uebrigens ist in diesen Fällen der Beschuldigte, wenn er sich mit der Ablassung nicht begnügen will, berechtigt, zu verlangen, daß Entlastungsbeweise, die er für seine gänzliche Schuldlosigkeit liefern zu können glaubt, erhoben werden, und daß ihm, wenn hierdurch nach dem Beschlusse des Gerichtshofes seine Schuldlosigkeit wirklich erwiesen wird, hierüber ein Amtszeugniß ausgefertigt werde.

Gegen die Verweigerung oder Bewilligung dieses Zeugnisses ist, wie gegen die Einstellungs-, Ablassungs- und Anklagebeschlüsse des Gerichtshofes, die Berufung zulässig (§. 202).

§. 190.

Jeder Beschuldigte ist vor dem Schlusse der Untersuchung nochmal zu vernehmen, was er etwa noch zu seiner Vertheidigung anzubringen habe. — Vor diesem **Schlus-** Schlusshör
des Beschuldigt-
ten. verhöre ist er aufmerksam zu machen, daß ihm zu demselben auf sein Verlangen eine dreitägige Bedenkzeit eingeräumt werden könne, und diese Belehrung, sowie das **Schlus-** verhör selbst, in das Verhörs-Protokoll nach den in den §§. 184 und 185 enthaltenen Vorschriften aufzunehmen.

§. 191.

Sobald von dem Untersuchungsrichter die Untersuchung abgeschlossen ist, hat er **Samm-** Vorlegung der
Untersuchungs-
Akten an den
Gerichtshof. tümliche Akten dem Gerichtshofe vorzulegen.

Achtes Hauptstück.

Von der Verhandlung und den Beschlüssen des Gerichtshofes über das abgeschlossene Untersuchungsverfahren.

§. 192.

Sobald die Untersuchungsakten bei dem Gerichtshofe eingelangt sind, hat der **Verfü-** Verfügung des
Gerichtshofes
mit den Unter-
suchungsakten. Gerichtsvorsteher dafür einen Referenten zu bezeichnen, welcher die Akten zu prüfen, daraus, wenn er es nöthig findet (§. 193), einen kurzen Auszug zu verfassen, und denselben sammt den Akten im kurzen Wege dem Staatsanwalte mitzutheilen hat. Dieser hat die Akten sammt einem schriftlichen und kurz zu begründenden Antrage dem Gerichtshofe zurückzustellen. Dabei sollen der Referent des Gerichtshofes und der Staatsanwalt sich gegenseitig die Einsicht der Akten erleichtern, und darauf bedacht

ciągu dni 8, zaś w razie, gdy procesa są bardzo zawite i wielkiej objętości, najdalej w przeciągu dni 14, po nadesłaniu wprowadzone być musi na posiedzenie Trybunału. Jeżeli referent i Prokurator rządowy zgadzają się na to, iż uprzednio jeszcze dochodzenia lub uzupełnienia śledztwa są potrzebne, należy takowe nakazać bezzwłocznie, jeżeli także Przełożony Trybunału zgadza się na to. W przypadku zaś, gdy referent i Prokurator nie zgadzają się w tém, lub gdy Przełożony Trybunału wniosku nie zatwierdzi, Trybunał sam rozstrzygnie (§. 195.).

W śledztwach, odbywających się w miejscu, w którym Trybunał ma siedzibę swoją, Przełożony może także tego mianować referentem, który śledztwo prowadził jako sędzia śledczy.

§. 193.

Narada Trybunału nad temi.

Przy naradzie, którą Trybunał trzymać powinien nad śledztwem uznanem za zupełne, albo w razie zdań podzielonych, nad potrzebą dalszych wyjaśnień (§. 192.), referent winien najpierw wyłożyć istotę rzeczy, co w przypadkach pojedynczych także ustnie w taki sposób stać się może, iż punkta, przy rozstrzygnięciu rzeczy stanowcze, z aktów odczytane będą. Poczem Prokurator rządowy wniosek swój przedstawi, który wprowadzić na piśmie przygotowanym być powinien, lecz uzasadnienie jego ustnemu wywodowi pozostawionem być może.

§. 194.

Protokół narady.

Do protokołu, prowadzonego przy naradzie, zamieścić należy nie tylko wnioski Prokuratora i referenta, wraz z powodami do uzasadnienia onychże przywiedzionymi, lecz także wszelkie zdania od nich odmienne, równie jak powyższą uchwałę.

§. 195.

Nakaz uzupełnienia śledztwa.

Jeżeli według uchwały Trybunału potrzebne są jeszcze dalsze dochodzenia lub uzupełnienia, Trybunał winien w tej mierze uprzednio uczynić kroki potrzebne. Przeciw takiej uchwale Trybunału nie wolno się odwoływać do wyższej instancyi.

§. 196.

Uchwała, nakazująca wstrzymanie, odstąpienie od śledztwa, lub zaskarżenie.

Jeżeli Trybunał uzna siebie właściwym (§. 50.), a oraz śledztwo za zupełne, natenczas powinien powziąć uchwałę, iż albo

seyn, daß jede Untersuchung innerhalb acht Tagen, und bei sehr verwickelten und umfassenden Prozessen doch längstens binnen 14 Tagen nach ihrer Einlangung, bei dem Gerichtshofe zum Vortrage gebracht werde. — Sind der Referent und der Staatsanwalt darüber einverstanden, daß vorläufig noch Erhebungen oder Ergänzungen der Untersuchung nöthig seien, so sind dieselben, insoferne auch der Vorsteher des Gerichtshofes diesen Antrag genehmiget, ohne Weiteres zu veranlassen. In dem Falle aber, wenn dießfalls der Referent und der Staatsanwalt uneinig sind, oder wenn der Vorsteher des Gerichtshofes den Antrag nicht genehmiget, entscheidet darüber der Gerichtshof (§. 195).

Bei denjenigen Untersuchungen, welche am Orte des Gerichtshofes selbst geführt wurden, kann der Vorsteher desselben auch denjenigen zum Referenten bestellen, welcher als Untersuchungsrichter die Untersuchung geführt hat.

§. 193.

Bei der Berathung, welche der Gerichtshof über die für vollständig angesehene Untersuchung, oder im Falle getheilter Meinungen über die Nothwendigkeit weiterer Ergänzungen (§. 192), zu halten hat, ist zuerst von dem Referenten der Sachverhalt vorzutragen, was bei einfachen Fällen auch mündlich in der Art geschehen kann, daß die für die Entscheidung wesentlichen Punkte aus den Akten selbst abgelesen werden. Hierauf hat der Staatsanwalt seinen Antrag vorzutragen, welcher zwar schriftlich vorbereitet seyn muß, dessen Begründung aber der mündlichen Erörterung vorbehalten werden kann.

Berathung des
Gerichtshofes
darüber.

§. 194.

Zu daß über diese Berathung zu führende Protokoll sind sowohl die Anträge des Staatsanwaltes und des Referenten sammt den dafür geltend gemachten Gründen, als auch alle einzelnen von dem letzteren abweichenden Meinungen, und der gefaßte Beschluß aufzunehmen.

Berathungs-
Protokoll.

§. 195.

Sind nach dem Beschlusse des Gerichtshofes noch weitere Erhebungen oder Ergänzungen erforderlich, so ist dazu von demselben vorläufig die geeignete Vorkehrung zu treffen. Gegen einen solchen Beschluß des Gerichtshofes ist kein weiterer Rechtszug offen.

Veranlassung
von Ergänzungen
der Unter-
suchung.

§. 196.

Erkennt sich der Gerichtshof für zuständig (§. 50), und die Untersuchung für vollständig, so hat er den Beschluß zu fassen, daß entweder

Einstellungs-,
Ablassungs-
oder Anklage-
Beschluß.

- a) śledztwo wstępne powstrzymać, (uchwała wstrzymująca); albo
- b) od wszelkiego dalszego postępowania przeciw posądzonemu odstąpić (uchwała odstępująca); albotóż
- c) posądzonego w stan zaskarżenia stawić należy (uchwała zaskarżenia).

§. 197.

Kiedy powzięta być powinna uchwała wstrzymująca.

Uchwałę wstrzymującą należy powziąć, gdy już w ciągu śledztwa wstępnego, zanim więc jeszcze śledztwo przeciw pewnej osobie wytoczonym zostało (§. 145.), okaże się:

1. iż albo nie ma istoty uczynku, przez ustawę za zbrodnie lub wykroczenie uznanego (§§. 15. lit. a) 62. i 63); albotóż

2. iż zachodzą okoliczności, znoszące karygodność uczynku; albo

3. że postępowanie na drodze karnéj rozpoczętém lub prowadzoném było bez żądania strony interesowanej, którego ustawa wymaga; lub téż

4. że od rozpoczęcia albo dalszego prowadzenia postępowania na żądanie Prokuratora albo skarżyciela prywatnego sąd odstąpił na mocy §. 189.; albo nakoniec

5. że przeciw nikomu niema prawnych poszlaków winy popełnionej rzeczywiście zbrodni lub wykroczenia, tak, iż prawdopodobny sprawca ich nie może być odgadnionym.

§. 198.

Kiedy należy powziąć uchwałę odstępującą.

Uchwałę odstępującą sąd powziąć winien, gdy wprawdzie śledztwo już rozpoczętém było z powodu zbrodni lub wykroczenia przeciw pewnej osobie, zaś w ciągu onego

a) okaże się jeden z przypadków wyszczególnionych w §. 197. pod liczbami 1—4; albo jeżeli

b) poszlaki prawne, walczące przeciw obwinionemu, zupełnie albo przynajmniej tak dalece zostały osłabione, iż za prawnie posądzonego nie może być więcéj uważanym (§§. 134. i 135.).

§. 199.

Forma wystawiania uchwał powstrzymywania i odstąpienia.

Do każdéj uchwały powstrzymującej lub odstępującej należy załączyć powody, z których czerpaną była.

Jeżeli Trybunał w wywiedzionym występku nie uznaje wprawdzie istoty czynu zbrodni lub wykroczenia, lub przestępstwa, natenczas winien wpraw-

- a) die Voruntersuchung einzustellen (Einstellungs-Beschluß); oder
- b) von jedem weiteren Verfahren gegen den Untersuchten abzulassen (Ablassungs-Beschluß); oder
- c) der Untersuchte in Anklagestand zu versetzen sei (Anklage-Beschluß).

§. 197.

Ein Einstellungs-Beschluß ist zu fassen, wenn sich schon im Laufe der Voruntersuchung, bevor also die Untersuchung wider eine bestimmte Person eingeleitet ist (§. 145), zeigt, daß entweder

Wenn ein Einstellungs-Beschluß zu fassen ist.

1. der Thatbestand einer von dem Gesetze als Verbrechen oder Vergehen erklärten Handlung nicht vorhanden ist (§§. 15 lit. a), 62 und 63); oder daß
2. Thatsachen erwiesen vorliegen, welche die Strafbarkeit der Handlung aufheben; oder daß
3. das strafgerichtliche Verfahren ohne das nach dem Gesetze erforderliche Verlangen eines Betheiligten eingeleitet oder fortgesetzt wurde; oder daß
4. von der Einleitung oder Fortsetzung des Verfahrens nach Vorschrift des §. 189 auf Begehren des Staatsanwaltes oder Privat-Anklägers abgesehen wurde; oder wenn endlich
5. gegen Niemanden rechtliche Verdachtsgründe der Schuld eines wirklich vorhandenen Verbrechens oder Vergehens vorliegen, und sich daher der wahrscheinliche Thäter desselben nicht ermitteln läßt.

§. 198.

Ein Ablassungs-Beschluß ist zu fassen, wenn zwar gegen eine bestimmte Person bereits die Untersuchung wegen eines Verbrechens oder Vergehens eingeleitet war, sich aber erst im Verlaufe derselben entweder

Wenn ein Ablassungs-Beschluß zu fassen ist.

- a) einer der im §. 197, Zahlen 1—4 bezeichneten Fälle ergibt; oder wenn
- b) die gegen den Beschuldigten vorgekommenen rechtlichen Verdachtsgründe vollkommen, oder doch in dem Maße entkräftet wurden, daß er nicht mehr als rechtlich beschuldigt erscheint (§§. 134 und 135).

§. 199.

Jedem Einstellungs- und Ablassungs-Beschlusse sind die Gründe beizufügen, aus welchen er erfolgt.

Ausfertigungsform der Einstellungs- und Ablassungs-Beschlüsse.

Erkennt der Gerichtshof in der erhobenen strafbaren Handlung zwar nicht den Thatbestand eines Verbrechens oder Vergehens, wohl aber den einer Uebertretung, so

dzie powziąć uchwałę powstrzymującą lub odstępującą (§. 197. l. 1. i §. 198. lit. a), jednakże równocześnie odesłać akta do sądu właściwego (§. 418.).

Jeżeli uchwała odstępująca powzięta była z tego powodu, iż uczynek, pod zarzutem którego znajduje się obwiniony, nie okazuje się być występny, albowiż, iż wszelkie, przeciw niemu walczące poszlaki zupełnie zostały zbitemi, natenczas uchwałę odstępującą należy wystawić inkwizytowi w formie świadectwa niewinności.

Jeżeli powzięta będzie uchwała odstąpienia od śledztwa na jakiejśbądź zasadzie, a posądzony zostawał dotąd w areszcie, należy natenczas wyrazić w uchwale, iż natychmiast, gdy uchwała odstępująca zyska moc prawa, aresztowany na wolność wypuszczonym być powinien.

§. 200.

Kiedy powzięta być powinna uchwała zaskarżenia.

Uchwała zaskarżenia powzięta być może tylko wtedy, gdy osoba, pod śledztwem zostająca, okazuje się być prawnie obwinioną o pewną zbrodnię lub wykroczenie. Uchwała zaskarżenia musi

- a) wymienić imię i nazwisko zaskarzonego, o ile te wywiedzionemi być mogą, i jego imienisko, jeżeli znanym był pod takowem;
- b) wymienić zbrodnię lub wykroczenie, z powodu której stawienie w stan zaskarżenia następuje, tudzież inne występkę zostające w związku z tamtymi;
- c) oznaczyć ustęp prawa, według którego karany być ma;
- d) wyrazić, czyli zaskarżony ma być trzymanym w areszcie, czyli na wolnej stopie; następnie
- e) obejmować objaśnienie dla obwinionego co do prawa odwołania się do wyższego Sądu, tudzież co do praw obrony przeciw zaskarżeniu (§§. 213—215.);
- f) dokładne oznaczenie osób, mających być przyzwanemi do słownej rozprawy końcowej.

Jako świadków i biegłych Trybunał tylko takie osoby przyzywać winien, których zeznanie według skutku postępowania na drodze śledztwa ważny wpływ mieć mogą na przyszłe rozstrzygnięcie.

Jeżeli zaś zachodzą okoliczności wspomniane w §. 188., Trybunał do słownej rozprawy końcowej winien tylko tych świadków i biegłych zażądać, których wysłuchanie uznaje za niezbędnie potrzebne do dalszego wyjaśnienia; nakoniec

- g) należy w powodach rozstrzygnięcia wyrazić prawne poszlaki; na których się opiera stawienie w stan zaskarżenia.

hat er zwar den Einstellungs- oder Ablassungs-Beschluß zu fassen (§. 197 Zahl 1, und §. 198 lit. a), jedoch zugleich die Akten an das zuständige Gericht zu leiten (§. 418).

Wird ein Ablassungs-Beschluß aus dem Grunde geschöpft, weil entweder sich in der dem Beschuldigten zur Last gelegten That gar keine strafbare Handlung erkennen läßt, oder weil alle wider ihn vorgekommenen rechtlichen Verdachtsgründe vollkommen entkräftet wurden, so ist der Ablassungs-Beschluß in Form eines Schuldsigkeits-Zeugnisses für den Untersuchten auszufertigen.

Wurde ein Ablassungs-Beschluß aus was immer für einem Grunde geschöpft, und war der Beschuldigte bisher im Verhaftete, so ist in dem Beschlusse zugleich auszusprechen, daß sogleich nach eingetretener Rechtskraft desselben der Verhaftete in Freiheit zu setzen sei.

§. 200.

Ein Anklage-Beschluß kann nur dann gefaßt werden, wenn derjenige, wider welchen die Untersuchung stattgefunden hat, eines bestimmten Verbrechens oder Vergehens rechtlich beschuldigt erscheint. Der Anklage-Beschluß muß

Wann ein Anklage-Beschluß zu fassen sei.

- a) den Vor- und Zunamen des Angeklagten, soweit dieselben erhoben werden können, und dessen Spitznamen, wenn er unter einem solchen bekannt war;
- b) das Verbrechen oder Vergehen, wegen dessen die Versegung in den Anklagestand erfolgt, und die übrigen etwa damit zusammentreffenden strafbaren Handlungen namhaft machen;
- c) die Gesetzesstelle bezeichnen, wornach er zu bestrafen wäre;
- d) ausdrücken, ob der Angeklagte in Verhaft, oder auf freiem Fuße zu halten sei; ferner
- e) die Belehrung über die dem Beschuldigten zukommende Berufung, und über die Befugnisse zur Vertheidigung gegen die Anklage (§§. 213—215);
- f) die genaue Bezeichnung derjenigen Personen enthalten, welche zu der mündlichen Schlußverhandlung vorzuladen sind.

Als Zeugen und Sachverständige hat der Gerichtshof nur solche Personen vorzuladen, deren Aussage nach dem Ergebnisse des Untersuchungsverfahrens für die künftige Entscheidung von wesentlichem Einflusse seyn kann.

Wenn aber die im §. 188 erwähnten Voraussetzungen eintreten, so hat der Gerichtshof zur mündlichen Schlußverhandlung nur diejenigen Zeugen und Sachverständigen vorzuladen, deren Abhörung demselben zur weiteren Aufklärung unerläßlich erscheint. — Endlich sind

- g) in den Entscheidungsgründen die rechtlichen Verdachtsgründe zu bezeichnen, worauf sich die Versegung in den Anklagestand stützt.

§. 201.

Oznajmienie
(doreczenie
lub ogłosze-
nie) uchwał
wstrzymują-
cych, odstę-
pujących i
zaskarzają-
cych, tudzież
dalsze rozpo-
rządzenia
w tej mierze.

O każdej uchwale wstrzymującej, odstępującej i zaskarzającej zawiadomionym być powinien Prokurator rządowy i skarżyciel prywatny, pierwszy przez zakomunikowanie mu uchwały do przejrzenia, drugi zaś przez doreczenie mu odpisu z urzędu.

Uchwały odstąpienia i zaskarżenia wraz z powodami rozstrzygnięcia ogłoszone być powinny także i obwinionemu, jeżeli jest w więzieniu, ustnie przez członka sądu śledczego. Prztym należy go oświecić co do służącego mu prawa odwołania się do wyższej instancyi przeciw uchwale zaskarżenia, tudzież o prawach bronięcia się przeciw zaskarżeniu (§§. 213—215), i o tém oświeceniu go uczynić wzmiankę w protokóle, spisać się mającym. Na żądanie należy mu wydać odpis urzędowy takich uchwał Trybunału i ich powodów. Jeżeli zaś nie jest uwięzionym, odpis ten należy mu wręczyć z urzędu przez Sąd powiatowy miejsca jego pobytu.

Gdy powzięta została uchwała wstrzymująca lub odstępująca, natenczas należy akta śledztwa dopiero wtenczas zwrócić sądowi śledczemu, gdy uchwała zyskała moc prawa; gdy zaś wyjdzie uchwała zaskarżenia, należy te akta natychmiast po ogłoszeniu uchwały zwrócić sądowi śledczemu, jeżeli obwiniony jest w więzieniu sądu śledczego, i żąda przegłądać takowe dla spisania powołania do wyższej instancyi zgłoszonego przeciw uchwale zaskarżenia (§. 203.).

Jeżeli zaskarżony nie znajdował się pod śledztwem Trybunału, lub na szczególny rozkaz jego nie był temu już dawniej odstawionym, odstawienie jego do więzienia śledczego Trybunału w powszechności wtedy dopiero nastąpić może, gdy uchwała zaskarżenia zyska moc prawa.

Rozdział dziewiąty.

o prawie odwołania się do wyższej instancyi przeciw uchwałom w skutku zakończonego śledztwa powziętym.

§. 202.

Które osoby
mają prawo
odwołania się.

Prokurator rządowy, skarżyciel prywatny, równie jak obwiniony, mają prawo odwołania się do Sądu krajowego wyższego przeciw uchwałom Trybunału, wspomnianym w pierwszym ustępie §. 50., tudzież w §§. 196—200., i to odwołanie wstrzymuje skutek uchwał. Jeżeli strony odwołują się do Sądu wyższego z powodu niewłaściwości sądu, natenczas wszystkie inne punkta zażalenia z tém odwołaniem połączonemi być powinny.

§. 201.

Der Staatsanwalt und Privat-Ankläger sind von jedem Einstellungs-, Ablafsungs- oder Anklage-Beschlusse, und zwar der Privat-Ankläger durch Zufertigung einer Abschrift von Amtswegen, der Staatsanwalt aber durch Mittheilung des Beschlusses zur Einsicht, zu verständigen.

Eröffnung (Zufertigung) der Einstellung-, Ablafsungs- und Anklage-Beschlüsse, und weitere Vorlehrungen darüber.

Ablafsungs- und Anklage-Beschlüsse sind sammt den Entscheidungsgründen auch dem Beschuldigten, und zwar, wenn er verhaftet ist, mündlich durch ein Mitglied des Untersuchungsgerichtes, zu verkündigen. Dabei ist er über die ihm gegen einen Anklage-Beschluß zukommende Berufung, und über die Befugnisse zu seiner Vertheidigung gegen die Anklage (§§. 213—215) zu belehren, und die erfolgte Belehrung in dem aufzunehmenden Protokolle zu bestätigen. — Auf sein Verlangen muß ihm von solchen Beschlüssen des Gerichtshofes und deren Entscheidungsgründen auch eine ämtliche Abschrift ausfertigt werden. Ist er aber nicht verhaftet, so ist ihm diese Abschrift von Amtswegen durch das Bezirksgericht seines Aufenthaltsortes zuzustellen.

Ist ein Einstellungs- oder Ablafsungs-Beschluß geschöpft worden, so sind die Untersuchungsakten erst nach eingetretener Rechtskraft eines solchen Beschlusses an das Untersuchungsgericht zurückzuleiten; bei einem Anklagebeschlusse aber sind diese Akten, wenn der Beschuldigte bei dem Untersuchungsgerichte in Verhaft ist, und die Einsicht derselben zum Behufe der Ausführung einer gegen den Anklagebeschlusse angemeldeten Berufung verlangt (§. 203), sogleich nach Eröffnung dieses Beschlusses dem Untersuchungsgerichte zurück zu stellen.

Die Einlieferung des verhafteten Angeklagten in das Untersuchungsgefängniß des Gerichtshofes hat in dem Falle, wenn er nicht ohnehin bei dem Gerichtshofe untersucht, oder über besondere Weisung des letzteren nicht schon früher dahin abgeliefert worden ist, in der Regel erst nach eingetretener Rechtskraft des Anklagebeschlusses zu geschehen.

Neuntes Hauptstück.

Von der Berufung gegen die Beschlüsse über das abgeschlossene Untersuchungsverfahren.

§. 202.

Sowohl der Staatsanwalt und Privat-Ankläger, als auch der Beschuldigte sind befugt, gegen die im ersten Absätze des §. 50, und in den §§. 196—200 bestimmten Beschlüsse des Gerichtshofes mit aufschiebender Wirkung die Berufung an das Oberlandesgericht zu ergreifen. Wird die Berufung wegen Unzuständigkeit des Gerichtes eingelegt, so müssen mit derselben auch alle übrigen Beschwerdepunkte verbunden werden.

Welchen Personen das Recht der Berufung zusteht.

Prokurator rządowy może założyć rekurs przeciw uchwałom, które uważa za nieprawne, nawet wtenczas, gdy ten w skutkach swoich na korzyść obwinionego wypaść może.

§. 203.

Kiedy, gdzie i jak rekurs założyć należy.

Do rekursu zgłosić się należy w przeciągu 24 godzin od dnia ogłoszenia uchwały w sądzie prowadzącym śledztwo; jeżeli zaś obwinionemu uchwała została doręczoną przez inny sąd (§. 201.), obwiniony może, jeżeli to przekłada, zgłosić się także w tym sądzie. Jeżeli obwiniony zgłosił się w tym sądzie, tenże winien zgłoszenie się bez zwłoki udzielić sądowi śledczemu

Kto się zrzekł prawa założenia rekursu, odwołać zrzeczenia swego więcej nie może.

Rekurs sam wyniesiony być winien ustnie lub na piśmie najdalej w przeciągu dni ośmiu od dnia zgłoszenia się do sądu, który śledztwo prowadził. Do ułożenia rekursu zaskarżony może sobie obrać zastępcę biegłego w prawie, lub w braku takiego, innego rozumnego i nieposzlakowanego męża. Temu, jak każdemu, mającemu prawo odwołania się, należy dla ułożenia rekursu pozwolić przeglądać akta śledcze pod należytym dozorem.

Odwołanie się, do którego zgłoszono się zapóźno, albo po nastąpieniu zrzeczeniu się, równie jak wywód onegoż, wyniesiony już po upływie terminu prawnie zakreślonego, sąd prowadzący śledztwo odrzucić powinien.

§. 204.

Przedłożenie aktów odwołania się do Sądu wyższego.

Jeżeli przeciw uchwale Trybunału zgłoszono się do rekursu, sąd prowadzący śledztwo winien po upływie terminu do założenia onegoż zakreślonego przestać akta odpowiednie wraz z wywodem rekursu, lub jeżeli rekurs w czasie założonym nie był, tylko z jego zgłoszeniem się do Trybunału, Trybunał zaś do Sądu krajowego wyższego, i załączyć do tego protokół narady, odnoszący się do uchwały, przeciw której odwołanie się wymierzonym jest. Jeżeli tego wymaga potrzeba, Trybunał w relacji swojej winien punkta zażalenia w krótkości wyjaśnić.

§. 205.

Uzupełnienie śledztwa i odstępnie od dawniejszej uchwały w skutku rekursu.

Jeżeli Trybunał sam uzna, iż z powodu rekursu potrzebnymi są dalsze dochodzenia, winien jest z urzędu takowe zarządzić, a jeżeli w skutku tego spostrzeże, iż należy odstąpić od dawniej powziętej uchwały, winien wystawić nową uchwałę przy zastrzeżeniu powtórnego odwołania się przeciw onéjże

Der Staatsanwalt kann die Berufung gegen ihm gesetzwidrig erscheinende Beschlüsse auch dann ergreifen, wenn dieselbe in ihrer Wirkung dem Beschuldigten zum Vortheile gereichen würde.

§. 203.

Die Berufung ist, innerhalb 24 Stunden vom Tage der Eröffnung des Beschlusses, bei dem Untersuchungsgerichte, oder, in soferne dem Beschuldigten der Beschluß durch ein anderes Gericht zugestellt wurde (§. 201), wenn er es vorzieht, auch bei diesem anzumelden. Ist von dem Beschuldigten die Anmeldung bei dem letzteren geschehen, so hat dasselbe diese Anmeldung ohne allen Verzug dem Untersuchungsgerichte mitzutheilen.

Eine etwa erfolgte Verzichtleistung auf die Berufung kann von dem Verzichtleistenden nicht mehr widerrufen werden.

Die Ausführung der Berufung ist längstens innerhalb acht Tagen, vom Tage der Anmeldung an zu rechnen, bei dem Untersuchungsgerichte entweder mündlich oder schriftlich anzubringen. Zur Ausführung der Berufung kann sich der Angeklagte einen rechtskundigen Vertreter, oder im Abgange eines solchen auch einer anderen verständigen und unbescholtenen Mann als Vertheidiger wählen. Diesem sowohl, als auch jedem zur Berufung Berechtigten ist zum Behufe der Ausführung derselben die Einsicht der Untersuchungsakten unter der gehörigen Aufsicht zu gestatten.

Eine verspätete, oder nach erfolgter Verzichtleistung angemeldete Berufung, sowie auch eine nicht innerhalb der gesetzlichen Frist angebrachte Ausführung derselben hat das Untersuchungsgericht zurückzuweisen.

§. 204.

Ist gegen den Beschluß des Gerichtshofes eine Berufung angebracht worden, so sind nach Ablauf der zur Ausführung derselben offen stehenden Fristen von dem Untersuchungsgerichte die erforderlichen Akten sammt der daselbst eingebrachten Ausführung der Berufung, oder wenn keine solche rechtzeitig eingelegt wurde, mit der Anmeldung allein, an den Gerichtshof, und von diesem an das Oberlandesgericht einzuschicken, und das Berathungsprotokoll hinsichtlich desjenigen Beschlusses beizuschließen, wider welchen die Berufung gerichtet ist. Wenn es nothwendig erscheint, sind in dem Einbegleitungsberichte des Gerichtshofes die Beschwerdepunkte kurz zu beleuchten.

§. 205.

Findet der untere Gerichtshof selbst, daß aus Anlaß der Berufung noch weitere Erhebungen nöthig seien, so hat er dieselben von Amtswegen einzuleiten, und wenn er in Folge derselben von seinem früheren Beschlusse abzugehen findet, den neuen Beschluß unter Vorbehalt der neuerlichen Berufung gegen denselben auszufertigen.

Wann, wo und wie die Berufung anzubringen.

Einsendung der Berufungsakten an das höhere Gericht.

Ergänzung der Untersuchung und Abgehen vom früheren Beschlusse in Folge einer Berufung.

Jeżeli zaś pozostaje przy dawniejszej uchwale swojej, natenczas winien akta wraz z nowemi dochodzeniami natychmiast przedłożyć Sądowi krajowemu wyższemu.

Przy rozprawach Sądów krajowych i obwodowych, odbywających się w skutku wniesionych rekursów, winien być obecnym Prokurator rządowy, i Sąd powinien wysłuchać wniosków jego.

§. 206.

Jak Sąd wyższy z aktami rekursowemi rozporządzić powinien.

Gdy akta nadejdą do Sądu krajowego wyższego, Prezydujący winien do nich wyznaczyć referenta, któremu wolno jest, nie robiąc nowego wyciągu z aktów, użyć wyciągu z aktów Trybunału pierwszej instancji, i dodać tylko do niego potrzebne uzupełnienia i sprostowania.

§. 207.

Uchwała Sądu wyższego:
a) w razie niewłaściwości sądów;

Jeżeli przy naradzie Sądu krajowego wyższego, sąd, który śledztwo prowadził, lub Trybunał uznanym będzie za niewłaściwy, Sąd wyższy winien mimo tego wejść w rozpoznanie czynności urzędowych i uchwał powziętych przez sąd niewłaściwy, i jeżeli oprócz niewłaściwości innego zarzutu uczynić mu nie może, winien jest uznać je za ważne, a zatem wejść w rozpoznanie rzeczy głównej, i tylko dalszy ciąg postępowania odkazać do sądu właściwego.

Jeżeli sąd właściwy znajduje się w obrębie innego Sądu krajowego wyższego, należy się z tym uprzednio porozumieć, czyli postępowanie ma być pozostawionem przy sądzie dotychczasowym, czyli też odstąpionem innemu sądowi. Jeżeli obydwa Sądy wyższe krajowe w tej mierze zgodzić się nie mogą, rozstrzygnięcie zależy od najwyższego Trybunału sądowego (§. 50.).

Każdy sąd winien jest skutecznie czynności, polecone mu przez przełożony Sąd krajowy wyższy, zresztą zaś rozstrzygać stosownie do ustawy

§. 208.

b) jeżeli w dotychczasowym postępowaniu spostrzeże czynności sprzeczne z ustawami, lub wady

Jeżeli Sąd krajowy wyższy uzna sąd za właściwy, lub mniema, iż co do właściwości nie zachodzą ważne przeszkody, natenczas powinien dochodzić, czyli w dotychczasowym postępowaniu nie zaszły takie czynności sprzeczne z ustawą lub wady, które stoją w drodze gruntownemu rozstrzygnięciu rzeczy. Jeżeli tak jest w rzeczy samej, winien jest natychmiast akta zwrócić sądowi niższemu z poleceniem, ażeby ten spostrzeżone wady poprawił, i jeżeli po dokonaniem uzupełnieniu od dawniejszej uchwały swojej odstąpić zamyśla, nową uchwałę wydał, i takową z zastrzeżeniem powtórnego rekursu przeciw niej wystawił; jeżeli zaś przy dawniejszej uchwale pozostaje, ażeby akta wraz z dokonaniem uzupełnieniami natychmiast do Sądu krajowego wyższego przesłał.

Beharret er jedoch bei seinem früheren Beschlusse, so sind die Akten sammt den neuen Erhebungen sogleich an das Oberlandesgericht vorzulegen.

Bei den Verhandlungen der Landes- und Kreisgerichte über angebrachte Berufungen hat auch der Staatsanwalt gegenwärtig zu seyn, um mit seinen Anträgen vernommen zu werden.

§. 206.

Nach Einlangung der Akten bei dem Oberlandesgerichte hat der Präsident dafür einen Referenten zu bezeichnen, welchem frei steht, ohne Anfertigung eines neuen Aktenauszuges, den Aktenauszug des Gerichtshofes erster Instanz zu benützen, und demselben nur die nöthigen Ergänzungen und Berichtigungen beizufügen.

Verfügung des höheren Gerichtes mit den Berufungskakten.

§. 207.

Wird bei der von dem Oberlandesgerichte hierüber stattfindenden Berathung das Untersuchungsgericht oder der Gerichtshof nicht für zuständig erkannt, so hat es dennoch die von dem inkompetenten Gerichte vorgenommenen Amtshandlungen und Beschlüsse zu prüfen, und wenn ihnen außer der Unzuständigkeit kein Bedenken entgegen steht, dieselben für wirksam zu erklären, daher in die Hauptsache einzugehen, und allenfalls nur die Fortsetzung des Verfahrens dem zuständigen Gerichte zuzuweisen.

Beschlußfassung des höheren Gerichtes:
a) im Falle einer Unzuständigkeit der Gerichte;

Befindet sich das zuständige Gericht in dem Sprengel eines anderen Oberlandesgerichtes, so ist sich vorläufig mit diesem in das Einvernehmen zu setzen, ob das Verfahren bei dem bisherigen Gerichte zu belassen, oder an ein anderes Gericht abzutreten sei. — Können sich die beiden Oberlandesgerichte hierüber nicht einigen, so entscheidet der oberste Gerichtshof (§. 50).

Jedes Gericht hat sich der ihm von dem vorgefetzten Oberlandesgerichte aufgetragenen Amtshandlung zu unterziehen, im Uebrigen aber nach dem Gesetze zu entscheiden.

§. 208.

Erkennt das Oberlandesgericht das Gericht für zuständig, oder über die Bedenken hinsichtlich der Zuständigkeit hinauszugehen, so hat es zu prüfen, ob nicht in dem bisherigen Verfahren solche Gesehwidrigkeiten oder Mängel unterlaufen sind, welche eine gründliche Entscheidung hindern. Ist dieses der Fall, so hat es die Akten sogleich dem unteren Gerichte mit dem Auftrage zurückzusenden, daß es die bemerkten Mängel zu verbessern, und wenn es nach vorgenommener Ergänzung von seinem früheren Beschlusse abzugehen findet, einen neuen Beschluß zu fassen, und denselben unter Vorbehalt der neuerlichen Berufung dagegen auszufertigen, in dem Falle aber, wenn es auf seinem früheren Beschlusse beharret, die Akten sammt den vorgenommenen Ergänzungen sogleich an das Oberlandesgericht einzuschicken habe.

b) wenn es Gesehwidrigkeiten oder Mängel in dem bisherigen Verfahren findet.

O uchwałach Sądu krajowego wyższego, na mocy których takie uzupełnienia nakazanymi zostają, stron nie należy zawiadamiać szczegółowo; i przeciw nim nie wolno także odwoływać się do Sądu wyższego.

Jeżeli Sąd krajowy wyższy spostrzeże mniejsze wady, nie mające wpływu na rozstrzygnięcie, natenczas rozstrzygnięcie wydać, jednakże spostrzeżone wady zawsze w osobnym piśmie zganić powinien.

Jeżeli takie wady spostrzeżone zostały w czynnościach urzędowych Prokuratora, Nadprokurator rządowy zganić je powinien (§. 32. lit. c.).

§. 209.

Jak dalece Sąd wyższy może zmienić orzeczenie sądu niższego nawet na niekorzyść obwinionego.

Jeżeli nie zachodzą żadne przeszkody, wspomniane w §§. 207. i 208, Sąd krajowy wyższy winien jest wejść w rozstrzygnięcie rzeczy głównej, i jeżeli rekurs założony został przez obwinionego, Sąd krajowy wyższy nie może zmienić orzeczenia na niekorzyść obwinionego.

Jeżeli zaś rekurs założony został przez Prokuratora rządowego lub skaznika prywatnego, Sąd krajowy wyższy może dawniejsze orzeczenie zmienić tak na korzyść, jakoteż na niekorzyść obwinionego.

§. 210.

Rozpoznanie z urzędu punktów, nie będących przedmiotem rekursu na korzyść obwinionego.

W ogólności Sąd krajowy wyższy winien przy każdym przedłożonym mu rekursie dochodzić, czyli postępowanie i rozstrzygnięcie sędziego niższego było zgodne z ustawami ze wszelkich miar; i jeżeli uzna, iż zmiana uchwały sądu niższego na rzecz obwinionego oparta jest na ustawie, powinien nakazać tę zmianę z urzędu nawet co do tych punktów i tych obwinionych, względem których rekurs założony nie był.

§. 211.

Jak dalece wolno odwoływać się do najwyższego Trybunału. Postępowanie w takim razie.

Jeżeli Sąd krajowy wyższy zatwierdzi uchwałę sądu pierwszej instancji, natenczas przeciw temu rekurs założony być nie może. Obwiniony także wtedy nie może iść dalszą drogą prawa, jeżeli Sąd krajowy wyższy zmienił uchwałę sądu pierwszego na korzyść jego.

Oprócz powyższych przypadków, osoby w §. 202. wymienione, mogą przeciw rozstrzygnięciu Sądu krajowego wyższego założyć rekurs do najwyższego Trybunału sądowego, mający także skutek powstrzymujący. Przepisy §§. 203. do 205. zastosowane być powinny także i do tego rekursu. Sąd krajowy wyższy winien akta rekursu, które otrzyma, odesłać do najwyższego Trybunału sądowego, który postąpi z nimi według przepisu §§. 207—210.

Von den Beschlüssen des Oberlandesgerichtes, wodurch derlei Ergänzungen angeordnet werden, sind die Parteien nicht insbesondere zu verständigen, und es ist dagegen auch kein weiterer Rechtszug zulässig.

Fallen dem Oberlandesgerichte nur mindere Gebrechen auf, welche auf die Entscheidung keinen Einfluß haben, so hat es zwar mit der letzteren vorzugehen jedoch die wahrgenommenen Gebrechen jederzeit durch eine besondere Ausfertigung zu rügen.

Werden derlei Gebrechen in den Amtshandlungen des Staatsanwaltes wahrgenommen, so hat sie der Ober-Staatsanwalt zu rügen (§. 32 lit. e).

§. 209.

Steht keines der in den §§. 207 und 208 erwähnten Hindernisse entgegen, so hat das Oberlandesgericht in die Entscheidung der Hauptsache einzugehen, wobei, wenn die Berufung nur von dem Beschuldigten ergriffen worden ist, das Oberlandesgericht das Erkenntniß nicht zum Nachtheile des Beschuldigten abändern kann.

Ist aber die Berufung von dem Staatsanwalte oder Privatankläger erhoben worden, so kann das Oberlandesgericht das frühere Erkenntniß sowohl zum Vortheile, als zum Nachtheile des Beschuldigten abändern.

§. 210.

Ueberhaupt hat das Oberlandesgericht bei jeder ihm vorgelegten Berufung zu prüfen, ob der Vorgang und die Entscheidung des unteren Richters in allen Beziehungen gesetzmäßig war, und wenn es eine Abänderung des unterrichterlichen Beschlusses zu Gunsten eines Beschuldigten im Gesetze gegründet findet, dieselbe von Amtswegen auch hinsichtlich derjenigen Punkte und Beschuldigten zu verfügen, hinsichtlich welcher keine Berufung stattgefunden hat.

§. 211.

Wird von dem Oberlandesgerichte der erstrichterliche Beschluß bestätigt, so ist dagegen keine Berufung zulässig. Dem Beschuldigten steht ferner auch dann kein weiterer Rechtszug offen, wenn von dem Oberlandesgerichte der erstrichterliche Beschluß zu dessen Gunsten abgeändert worden ist.

Außer diesen Fällen aber kommt gegen die Entscheidung des Oberlandesgerichtes den im §. 202 genannten Personen eine weitere Berufung an den obersten Gerichtshof zu, welche ebenfalls aufschiebende Wirkung hat. Die Vorschriften der §§. 203 bis 205 haben auch rücksichtlich dieser Berufung zu gelten. Das Oberlandesgericht hat die ihm zukommenden Berufungssakten an den obersten Gerichtshof einzuschicken, welcher hierüber nach Vorschrift der §§. 207—210 vorzugehen hat.

In wieferne von dem höhern Gerichte das unterrichterliche Erkenntniß auch zum Nachtheile des Beschuldigten abgeändert werden könne.

Prüfung von Amtswegen auch der nicht der Berufung unterzogenen Punkte zu Gunsten jeder Beschuldigten.

In wieferne eine Berufung an den obersten Gerichtshof zulässig ist. Verfahren darüber.

Przeciw rozstrzygnięciu najwyższego Trybunału sądowego rekurs dozwolonym nie jest.

§. 212.

Ogłoszenie i doręczenie orzeczeń wyższych instancyj.

Względem ogłaszania i doręczania orzeczeń Sądów wyższych należy się stosować do przepisów, objętych w §. 201. O takich orzeczeniach należy zawiadomić wszystkie strony, które przeciw orzeczeniu niższego sądu rekurs założyły, a w wystawieniu dla obwinionego dodane być powinno także na piśmie objaśnienie, które w §. 201. jest przepisaniem.

Rozdział dziesiąty.

● rozprawie końcowej słownej.

§. 213.

Jak dalece zaskarżonemu dodatym być ma obrońca.

Przy ogłoszeniu uchwały zaskarżenia (§§. 201. i 212.), należy zawiadomić zaskarżonego, iż ma prawo przybrać sobie obrońcę przy rozprawie końcowej, i albo sam ustanowić sobie takowego, albo wybór jego pozostawić sądowi, przed którym rozprawa końcowa odbywać się ma.

We wszystkich przypadkach, gdzie idzie o zbrodnię, na którą ustawa stanowi karę śmierci, lub karę więzienia najmniej lat pięciu, zaskarżonemu obrońca z urzędu powinien być postanowionym, chociażby sam przybrać go sobie nie chciał.

Jeżeli zaskarżony według stosunków swoich znanych sądowi, nie jest w stanie opłacić kosztów obrony z własnego majątku, sąd powinien mu dodać obrońcę ubogich.

We wszystkich przypadkach, w których sąd obrońcę ma mianować, powinien go wybrać z liczby obrońców zamieszkałych w miejscu sądu (§. 214.). Jeżeli zaś sąd chce ustanowić obrońcę z liczby adwokatów, może tam, gdzie się znajduje wydział adwokatów (izba adwokatów), zdać na niego mianowanie osoby obrońcy.

Jeżeli jest więcej zaskarżonych wspólnie o ten sam występki, którzy sobie sami wybierają obrońców swoich, natenczas zawisło od nich samych, czyli kilku z nich bronić się każą spólnemu obrońcy. Jeżeli zaś sąd mianuje obrońców dla kilku spółzaskarżonych, Prezydujący w rozprawie sądowej może ustanowić dla kilku z nich jednego lub kilku spólnych obrońców, w miarę jak interes ich jest albo spólnym, albo sprzecznym, lub gdy mianowanie ich będzie pozostawionem

Gegen die Entscheidung des obersten Gerichtshofes ist keine Berufung zulässig.

§. 212.

Auch rücksichtlich der Verkündigung und Zustellung der Erkenntnisse höherer Gerichte sind die Vorschriften des §. 201 in Anwendung zu bringen. Von solchen Erkenntnissen sind jedoch alle Personen zu verständigen, welche gegen die unterrichterliche Entscheidung die Berufung ergriffen haben, und in der Ausfertigung an den Beschuldigten muß die im §. 201 vorgeschriebene Belehrung auch schriftlich beigelegt werden.

Verkündigung und Zustellung der Erkenntnisse höherer Instanzen.

Zehntes Hauptstück.

Von der mündlichen Schlußverhandlung.

§. 213.

Bei der Eröffnung des Anklagebeschlusses (§§. 201 und 212) ist dem Angeklagten zugleich bekannt zu machen, daß er befugt sei, sich bei dem Schlußverfahren eines Vertheidigers zu bedienen, und sich denselben entweder selbst zu bestellen, oder dessen Wahl dem Gerichte zu überlassen, vor welchem das Schlußverfahren stattfinden soll.

In wieferne dem Angeklagten ein Vertheidiger beigegeben sei

In allen Fällen, wo es sich um ein Verbrechen handelt, worauf im Gesetze die Todes- oder eine Kerkerstrafe von mindestens fünf Jahren verhängt ist, ist dem Angeklagten ein Vertheidiger von Amtswegen zu bestellen, selbst wenn er sich eines solchen nicht bedienen will.

Ist ein Angeklagter nach seinen dem Gerichte bekannten Verhältnissen nicht im Stande, die Vertheidigungskosten aus eigenem Vermögen zu zahlen, so ist ihm von dem Gerichte ein Armenvertreter beigegeben.

In allen Fällen, wo das Gericht einen Vertreter zu bestellen hat, ist derselbe aus der Zahl der am Orte des Gerichtes wohnhaften Vertheidiger (§. 214) zu nehmen. Will aber das Gericht einen Vertreter aus der Zahl der Advokaten bestellen, so kann es an Orten, wo sich ein Advokaten-Ausschuß (Advokaten-Kammer) befindet, die Benennung seiner Person diesem Ausschusse überlassen.

Sind mehrere der nämlichen strafbaren Handlung Mitangeklagte vorhanden, welche sich selbst ihre Vertreter wählen, so bleibt es ihnen auch selbst überlassen, ob sich mehrere derselben durch einen gemeinschaftlichen Vertheidiger vertreten lassen wollen. Sind aber die Vertheidiger für mehrere Mitangeklagte von dem Gerichte zu bestellen, so steht es dem Vorsitzenden der Gerichtsverhandlung frei, für mehrere derselben nach Maßgabe ihres gemeinschaftlichen oder widerstrebenden Interesses einen oder mehrere

wydziałowi adwokatów, sąd może temuż oznaczyć liczbę, która ze względu na te okoliczności jest potrzebną.

Jeżeli obrońcy po przeglądnięciu aktów i po rozmówieniu się z osobami, których bronić mają, uznają za niestosowną obronę w sposobie, przez Prezydującego przeznaczonym, wolno im jest przedstawić większą liczbę obrońców, lub podzielić obronę między siebie w inny sposób. Również wolno jest każdemu obrońcy, któremu poleconą została obrona kilku spółzaskarżonych, których obrony według zdania swego zgodzić nie może, tudzież wolno jest obwinionemu, który mniema, iż obrońca ustanowiony nie będzie go mógł bronić należycie, przedstawić to Prezydującemu, i prosić o stosowną zmianę.

§. 214.

Wykaz
obrońców.

Każdy Sąd krajowy wyższy obowiązany jest w swoim obrębie ułożyć wykaz obrońców, który z początkiem każdego roku odnowionym, ogłoszonym i w każdym sądzie karnym przybitym być powinien. W tym wykazie zamieszczeni być powinni najpierw wszyscy adwokaci, rzeczywiście wykonujący adwokaturę w obrębie Sądu krajowego wyższego. Na żądanie mogą być także zamieszczeni w tym wykazie wszyscy prawnicy, którzy złożyli egzamin na sędziego, na adwokata lub notaryusza, tudzież publiczni profesorowie prawa, jeżeli Sąd krajowy wyższy po dochodzeniu rzeczy powziął przekonanie, iż żaden zarzut na nich nie ciąży. — Kto przez wyłączenie z tego wykazu mniema się być uciążonym, może zazalenie swoje wynieść do Ministra Sprawiedliwości. — Kto zamieszczonym jest w wykazie jako obrońca, obowiązany jest przyjąć obrony, jakie mu w miejscu zamieszkania jego sąd karny poleci.

Adwokaci, rzeczywiście pełniący urząd adwokata w jakiejś części Państwa, mogą przyjąć obronę nawet zewnątrz obrębu ich zamieszkania.

Urzednicy rządowi nie mogą być przyjętymi do wykazu obrońców, jeżeli się nie wykażą pozwoleniem swęj władzy przelożonej.

Urzednicy sądu karnego, w którym się ma odbywać rozprawa końcowa, obowiązani są w braku innych obrońców, na rozkaz Przelożonego w sądzie, przyjmować obrony, chociaż nie są zamieszczeni w wykazie obrońców.

§. 215.

Rozmowa za-
skarżonego
z obrońcą i
przejrzenie
aktów.

Zaskarżony może się rozmawiać z swoim obrońcą w nieprzytomności osoby urzędowej. Obrońcy i obwinionemu można pozwolić przegląd aktów pod dozorem, wyjąwszy protokoły narady Trybunału, referaty, wnioski Prokuratora

gemeinsame Vertreter zu bestellen, oder wenn die Benennung derselben dem Advokaten-Ausschusse überlassen wird, diesem die Zahl zu bezeichnen, welche mit Rücksicht auf diese Verhältnisse erforderlich ist.

Den aufgestellten Vertretern bleibt es aber unbenommen, in dem Falle, wenn sie nach Einsicht der Akten, und nach genommener Rücksprache mit den von ihnen zu vertretenden Personen, die Vertheidigung in der von dem Gerichtsvorsitzenden bestimmten Weise nicht angemessen finden, auch eine größere Zahl von Vertretern in Antrag zu bringen, oder die Vertheidigung auf andere Weise unter sich zu vertheilen. — Auch steht es jedem Vertheidiger, welchem die Vertheidigung mehrerer Mitangeklagten übertragen worden ist, deren Vertretung er nicht vereinigen zu können glaubt, und dem Beschuldigten, wenn er glaubt, daß der ihm bestellte Vertheidiger seine Vertretung nicht gehörig werde führen können, frei, dieses dem Vorsitzenden anzuzeigen, und um die geeignete Abänderung anzusuchen.

§. 214.

Jedes Oberlandesgericht hat für seinen Sprengel eine Vertheidigerliste anzulegen, welche mit Anfang eines jeden Jahres zu erneuern, kund zu machen, und bei jedem Strafgerichte anzuschlagen ist. In diese Liste sind vorerst alle im Sprengel des Oberlandesgerichtes die Advokatur wirklich ausübenden Advokaten aufzunehmen. Es können aber in dieselbe auf ihr Ansuchen auch für das Richteramt, die Advokatur oder das Notariat geprüfte Rechtsverständige, sowie öffentliche Lehrer der Rechtswissenschaft aufgenommen werden, wenn das Oberlandesgericht nach den gepflogenen Erhebungen sich von deren Unbedenklichkeit überzeugt hat. — Wer sich durch die Ausschließung aus dieser Liste gekränkt erachtet, kann darüber bei dem Justizministerium Beschwerde führen. — Jeder in die Liste aufgenommene Vertheidiger ist zur Uebernahme der ihm an seinem Wohnorte von dem Strafgerichte übertragenen Vertheidigungen verpflichtet.

Vertheidiger-
liste.

Die in was immer für einem Theile des Reiches die Advokatur wirklich ausübenden Advokaten sind berechtigt, eine Vertheidigung auch außer dem Sprengel ihres Wohnsitzes zu übernehmen.

Staatsbeamte können nicht in die Vertheidigerliste aufgenommen werden, wenn sie nicht die Bewilligung ihrer vorgesetzten Dienstbehörde beibringen.

Die Beamten des Strafgerichtes, bei dem eine Schlußverhandlung stattzufinden hat, sind in Ermanglung anderer Vertheidiger verpflichtet, auf Anordnung des Gerichtsvorstehers Vertheidigungen zu übernehmen, auch wenn sie nicht in die Vertheidigerliste aufgenommen sind.

§. 215.

Der Angeklagte kann sich mit seinem Vertheidiger ohne Beisein einer Gerichts-Person besprechen. Die Einsicht der Akten, mit Ausnahme der Berathungsprotokolle des Gerichtshofes, der Referate, der Anträge des Staatsanwaltes zu geheimen Sigen-

Besprechung
des Angeklag-
ten mit dem
Vertheidiger
und Einsicht der
Akten.

względem posiedzeń potajemnych, i inne akta urzędowe, dotyczące się tylko wewnętrzne go toku czynności sądowych; również mogą, jeżeli tego widzą potrzebę, wyjąć odpisy niektórych aktów. Na żądanie należy im bezpłatnie wydać odpisy protokółów obejrzenia naoczno go, zdań biegłych, i dokumentów oryginalnych, będących przedmiotem występku.

§. 216.

Słuchanie za-
skarzonego
przez Prze-
łożonego
w sądzie.

Jeżeli zaskarzony jest uwięzionym, i znajduje się w więzieniu śledczym Trybunału (§. 201.), natenczas członek Trybunału, któremu poleconym jest kierunek rozprawy końcówój, winien zaraz, gdy uchwała zaskarzenia zyska moc prawa, wysłuchać go, i zapytać w szczególności, czyli do zeznań swoich, uczynionych w ciągu postępowania śledczego, ma co dodać, i jeżeli tak jest, spisać w tym przedmiocie protokół. Jeżeli sobie jeszcze nie obrał obrońcy, należy mu go ustanowić przy tój sposobności, w tych przypadkach, w których mu obrońca na jego żądanie, albo z urzędu przez sąd dodany być powinien (§. 213.).

Jeżeli zaskarzony nie jest w więzieniu, należy go do tego wysłuchania osobno przyzwać.

§. 217.

Zaskarzenie.

W razie zbrodni, na które postanowiona jest kara śmierci, albo najmniej kara pięciu lat więzienia, Prokurator rządowy winien w przeciągu dni ośmiu, i tylko w razie wielkiej obszerności śledztwa, w przeciągu dni czternastu od dnia, w którym uchwała zaskarzenia zyska moc prawa, przedłożyć sądowi zaskarzenie na piśmie, i w takowem, odnosząc się do uchwały zaskarzenia (§. 200.), wyłożyć krótko i zwięzłe istotę czynu, dowody i poszlaki, tudzież zażądać, aby nakazaną była rozprawa końcowa, i załączyć spis świadków i biegłych, mających być przyzwanymi.

Wniosek co do orzeczenia, które Trybunał wydać ma, pozostawionym być powinien do rozprawy końcówój (§. 253.).

Opuszczenie terminu wyżej wspomnionego nie pociąga wprawdzie za sobą utraty zaskarzenia; jednakże Prokurator rządowy, który się w tym przedmiocie winy dopuścił, pociągnięty być powinien do ciężkiej odpowiedzialności przez swego Przełożonego.

Pismo obejmujące zaskarzenie należy złożyć w aktach śledczych, i uwiadomić o niem zaskarzonego zaraz po jego nadejściu, ażeby tak ón sam, jakoteż jego obrońca mógł przejrzeć także to pismo, i w razie potrzeby wyjąć go w odpisie (§. 215.).

gen und anderer Aktsakte, welche nur den inneren Geschäftsgang der Gerichte betreffen, ist dem Vertheidiger und dem Beschuldigten unter Aufsicht, zu gestatten; auch können sie sich von einzelnen Aktenstücken, soweit es ihnen nothwendig erscheint, Abschriften nehmen. Von den Augenscheinsprotokollen, den Gutachten der Sachverständigen, und von Original-Urkunden, welche den Gegenstand der strafbaren Handlung bilden, sind ihnen auf Verlangen unentgeltlich Abschriften zu erteilen.

§. 216.

Ist der Angeklagte verhaftet und bereits in dem Untersuchungsgefängnisse des Gerichtshofes (§. 201), so ist er sogleich nach eingetretener Rechtskraft des Anklagebeschlusses von dem Mitgliede des Gerichtshofes, welchem die Leitung der Schlußverhandlung übertragen ist, zu vernehmen und insbesondere zu befragen, ob er seinen in dem Untersuchungsverfahren abgelegten Aussagen etwas beizusetzen finde, und wenn dieß der Fall ist, darüber ein Protokoll aufzunehmen.

Vernehmung
des Angeklag-
ten durch den
Gerichtsvor-
sitzenden.

Hat er noch keinen Vertheidiger gewählt, so ist in jenen Fällen, wo ihm kein solcher auf sein Ansuchen, oder von Amtswegen vom Gerichte beizugeben ist (§. 213), derselbe bei dieser Gelegenheit zu bestellen.

Ist der Angeklagte nicht verhaftet, so ist er zu dieser Vernehmung insbesondere vorzuladen.

§. 217.

Bei allen mit der Todes-, oder mit wenigstens fünfjähriger Kerkerstrafe bedrohten Verbrechen hat der Staatsanwalt binnen acht Tagen, und nur bei großer Weilläufigkeit der Untersuchung längstens innerhalb vierzehn Tagen, nachdem der Anklagebeschluß in Rechtskraft erwachsen ist, eine Anklageschrift bei dem Gerichte zu überreichen, und in derselben, mit Bezugnahme auf den Anklagebeschluß (§. 200), den Thatbestand, die Beweise und Verdachtsgründe kurz und bündig auseinander zu setzen, das Begehren auf Anordnung der Schlußverhandlung zu stellen, und das Verzeichniß der vorzuladenden Zeugen und Sachverständigen beizufügen.

Anklageschrift

Der Antrag auf den vom Gerichtshofe zu schöpfenden Ausspruch bleibt der Schlußverhandlung selbst vorbehalten (§. 253).

Das Versäumniß der angeführten Frist hat zwar nicht den Verlust der Anklage zur Folge; jedoch ist der schuldtragende Staatsanwalt von seinem Vorgesetzten zu strenger Verantwortung zu ziehen.

Die Anklageschrift selbst ist zu den Untersuchungsakten zu legen, und der Angeklagte sogleich nach deren Einlangen hiervon zu verständigen, damit er sowohl, als sein Vertheidiger, auch von dieser Schrift Einsicht nehmen, und nöthigenfalls hiervon eine Abschrift verlangen könne (§. 215).

§. 218.

Ustne wnie-
sienie zaska-
rzenia.

We wszystkich innych przypadkach karnych Prokurator rządowy lub skarżyciel prywatny winien jest przedstawić zaskarzenie ustnie przy rozprawie końcowej w miarę uchwały zaskarzenia; jednakże powinien w terminie, w §. 217. wspomnianym, podać do sądu spis świadków i biegłych, mających być przyzwanymi, o czém zaskarżony zawiadomionym być powinien w sposobie wyżej przepisany.

§. 219.

Naznaczenie
dnia do roz-
prawy końco-
wej i wezwa-
nia do
takowej.

Zaraz po nadejściu pisma zaskarżenia lub wykazu świadków (§§. 217. i 218.), Prezydujący Trybunału naznaczy dzień do rozprawy końcowej w ten sposób, iżby w przypadkach, w których według ustawy wyrok śmierci lub najmniej pięciu lat więzienia wydanym być powinien, zaskarżonemu zostawionym był do przygotowania przeciąg najmniej dni ośmiu, we wszystkich innych przypadkach zaś najmniej dni trzech, licząc od oznajmienia o tém przez wezwanie. Na żądanie lub za przyzwoleniem zaskarżonego terminu te także skróconemi być mogą.

O dniu rozprawy końcowej należy zaskarżonego, jeżeli jest uwięzionym, zawiadomić słownie przez członka Trybunału; jeżeli zaś jest na wolnej stopie, przez wezwanie pismienne. Również należy przyzwać na pismie obrońcę, Prokuratora rządowego, skarżyciela prywatnego, i poszkodowanego. Świadków i biegłych należy przyzwać w taki sposób, ażeby między wręczeniem przyzwania i dniem, w którym rozprawa końcowa odbywać się ma, ile możności zostawionym był przeciąg dni trzech, tudzież ażeby przyzwani mogli stawić się w tym przeciągu czasu.

Poszkodowany przyzwanym być powinien z tém dołożeniem, iż w przypadku niestawienia się, rozprawa mimo tego odbywać się będzie, i że w tym razie tylko zeznania jego, które w ciągu śledztwa uczynił, równie jak inne dochodzenia, tyczące się wielkości szkody, odczytanemi będą.

§. 220.

Możliwe uzu-
pełnienia do-
chodzeń
wstępnych
i przyzwanie
nowych
świadków
i biegłych.

Jeżeli zaskarżony lub jego obrońca mniema, iż dla obrony jego jeszcze należy sprawdzić jaką okoliczność czynu, lub że oprócz świadków i biegłych, których Trybunał wezwał do rozprawy końcowej słownej, potrzebném jest jeszcze słuchanie innych osób lub nowych biegłych; natenczas winien jest tenże zawiadomić sąd o żądaniu swoim najdalej we dwadzieścia cztery godzin przed dniem, na który naznaczoną została rozprawa końcowa, z wyrażeniem nazwisk zamieszkania świadków, tudzież okoliczności, względem których wysłuchanymi być mają, równie z dodaniem okoliczności i stosunków, które przez zdanie

§. 218.

Bei allen anderen Straffällen hat der Staatsanwalt oder der Privatankläger die ^{Mündliche An-} Anklage nach Maßgabe des Anklagebeschlusses bei der Schlußverhandlung mündlich ^{bringung der} vorzutragen; jedoch innerhalb der im §. 217 erwähnten Frist die Liste der vorzuladenden Zeugen und Sachverständigen bei Gericht zu überreichen, wovon der Angeklagte in der oben vorgeschriebenen Weise zu verständigen ist.

§. 219.

Sogleich nach Einlangung der Anklageschrift oder der Zeugenliste (§§. 217 und 218) bestimmt der Vorsteher des Gerichtshofes den Tag der Schlußverhandlung in der Art, daß dem Angeklagten in jenen Fällen, wo nach dem Gesetze auf Todesstrafe oder wenigstens fünfjährige Kerkerstrafe zu erkennen wäre, eine Frist von wenigstens acht, in allen übrigen Fällen von wenigstens drei Tagen von der Eröffnung der Vorladung an, zur Vorbereitung bleibe. Auf Begehren oder mit Zustimmung des Angeklagten können diese Fristen auch abgekürzt werden.

Bestimmung
des Tages der
Schlußver-
handlung und
Vorladungen
zu derselben.

Der Tag der Schlußverhandlung ist dem Angeklagten, wenn er verhaftet ist, mündlich durch ein Mitglied des Gerichtshofes; wenn er aber auf freiem Fuße ist, durch eine schriftliche Vorladung bekannt zu geben. Auch der Bertheidiger, der Staatsanwalt, der Privatankläger und der Beschädigte sind schriftlich vorzuladen. Die Vorladung der Zeugen und Sachverständigen hat so zu geschehen, daß zwischen der Zustellung der Vorladung und dem Tage, an dem die Schlußverhandlung stattfinden soll, wo es thunlich ist, ein Zeitraum von drei Tagen offen bleibe, und daß den Borge-ladenen das Erscheinen innerhalb dieser Zeit möglich sei.

Der Beschädigte ist mit dem Beisage vorzuladen, daß im Falle seines Nichterscheins die Verhandlung dennoch vor sich gehen, und daß dann nur seine etwa in dem Untersuchungsverfahren abgelegte Aussage, und die sonstigen Erhebungen über die Größe des Schadens vorgelesen werden würden.

§. 220.

Glaubt der Angeklagte oder dessen Bertheidiger, daß zum Behufe seiner Berthei-digung noch irgend ein Thatumstand erhoben werden soll, oder daß außer den vom Gerichtshofe zur mündlichen Schlußverhandlung vorgeladenen Zeugen und Sachverständigen die Vernehmung noch anderer Personen, oder neuer Sachverständiger, nothwendig sei, so hat er sein Begehren mit Bezeichnung der Namen und Wohnorte der Zeugen und der Umstände, worüber sie vernommen, so wie der Umstände und Verhältnisse, welche durch das Gutachten anderer Kunstverständigen aufgeklärt werden sollen, dem Gerichte spätestens vierundzwanzig Stunden vor dem Tage der angeordneten

Etwaige Er-
gänzung der
Vorerhebun-
gen, und Vor-
ladung neuer
Zeugen oder
Sachverständi-
gen.

innych biegłych wyjaśnionemi być powinny. Sąd stanowić o tém będzie po wysłuchaniu Prokuratora rządowego. Jeżeli Prokurator rządowy sam przy tej sposobności, lub w przedłożonym już wykazie (§§. 217. i 218.) uczynił wniosek, żeby oprócz świadków i biegłych, przez Trybunał wymienionych (§. 200. lit. f) jeszcze inni przyzwanymi byli, Trybunał winien także i w tej mierze orzeczenie wydać, i jeżeli tego uzna potrzebę, nowych tych okoliczności przez sędziego, który śledztwo prowadził, dla uzupełnienia postępowania śledczego dochodzić rozkazać.

Jak skoro te nowe dochodzenia lub uzupełnienia nadejdą, sąd winien niezwłocznie wziąć je pod obradę, a jeżeli się przytém okażą okoliczności ważne, któreby były sprowadziły inne rozstrzygnięcie, gdyby były wiadomemi w czasie uchwały zaskarżenia, natenczas wolno jest Trybunałowi odstąpić od dawniejszój uchwały zaskarżenia - wtenczas nawet, gdyby była powziętą lub zatwierdzoną przez Sąd wyższy, i nową uchwałę stanowić (§§. 196. i 202.).

Zażalenia o to, iż Trybunał nie zezwolił na żądanie Prokuratora lub zaskarzonego, o którym wspomina ustęp poprzedzający, mogą tylko być połączone z odwołaniem się przeciw rozstrzygnięciu rozprawy końcowej. (§. 295.).

§. 221.

Odroczenie
początku roz-
prawy koń-
cowej.

Jeżeli zaskarżony udowodni, iż z powodu choroby, lub z powodu innój niezbędnej przeszkody nie może się stawić do rozprawy końcowej, należy odroczyć takową, dopóki przeszkoda uchyłoną nie zostanie. Również może Trybunał nakazać odroczenie dla innych ważnych powodów, na wniosek Prokuratora rządowego, skarżyciela prywatnego, obwinionego lub jego obrońcy. Przeciw uchwałom, mocą których pozwoloném jest odroczenie, nie ma rekursów. Żażalenia przeciw odmówieniu odroczenia nie wstrzymują toku sprawy, i tylko z odwołaniem się w rzeczy głównej połączone być mogą.

§. 222.

Które osoby
muszą być
obecne przy
rozprawie
końcowej.

Przy rozprawie końcowej obecnymi być muszą od początku do końca, oprócz przełożonego Trybunału lub tego, któremu przewodnictwo zlecił, sędziowie przeznaczeni do stanowienia wyroku, protokolista, Prokurator rządowy lub skarżyciel prywatny, i obrońca zaskarzonego w tych przypadkach, w których na mocy ustawy zaskarżony obrońcę mieć powinien (§. 213.).

Przełożony Trybunału może do rozpraw, o których wnosić można, iż dłużej trwać będą, przybrać jeszcze jednego lub dwóch sędziów zastępców, którzy

Schlussverhandlung bekannt zu geben. Das Gericht entscheidet hierüber nach Anhörung des Staatsanwaltes. Hat der Staatsanwalt selbst entweder bei dieser Gelegenheit oder schon in der vorgelegten Liste (§§. 217 und 218) den Antrag gestellt, daß außer den vom Gerichtshofe bezeichneten (§. 200 lit. f.), auch noch andere Zeugen oder Sachverständige vorgeladen werden sollen, so hat der Gerichtshof auch hierüber zu entscheiden, und wenn er es für nöthig findet, die neuen Umstände durch den Untersuchungsrichter zur Ergänzung des Untersuchungsverfahrens erheben zu lassen.

Sobald diese neuen Erhebungen oder Ergänzungen eingelangt sind, hat der Gerichtshof unverzüglich darüber zu berathen, und wenn sich hierbei wichtige Umstände zeigen, welche, wenn sie zur Zeit des Anklagebesschlusses bekannt gewesen wären, eine andere Entscheidung herbeigeführt haben würden, so steht dem Gerichtshofe frei, von dem früheren Anklagebesschlusse, selbst wenn er von einem höheren Gerichte geschöpft oder bestätigt worden ist, abzugehen, und einen neuen Beschlusse zu fassen (§§. 196 und 202).

Beschwerden wegen Nichtbewilligung der im vorstehenden Absätze erwähnten Begehren des Staatsanwaltes oder des Angeklagten können nur mit der Berufung gegen die Entscheidung über die Schlussverhandlung verbunden werden (§. 295).

§. 221.

Weiset der Angeklagte nach, daß er wegen Krankheit oder eines anderen unabwehrbaren Hindernisses bei der Schlussverhandlung nicht erscheinen kann, so ist diese bis zur Beseitigung des Hindernisses aufzuschieben. Auch aus anderen erheblichen Gründen kann auf Antrag des Staatsanwaltes, des Privatanklägers, des Beschuldigten oder des Verteidigers von dem Gerichtshofe eine Vertagung angeordnet werden. Gegen Beschlüsse, wodurch eine Vertagung bewilliget wird, findet kein Rechtszug statt. Beschwerden über die Verweigerung einer Vertagung sind ohne hemmende Rechtswirkung, und dürfen nur mit der Berufung über die Hauptsache verbunden werden.

Aufschiebung des Beginnes der Schlussverhandlung.

§. 222.

Bei der Schlussverhandlung müssen nebst dem Vorsteher des Gerichtshofes oder demjenigen, welchem er den Vorsitz hierbei übertragen hat, die zur Schöpfung des Erkenntnisses bestimmten Richter, der Protokollführer, der Staatsanwalt oder Privatankläger, und in jenen Fällen, wo nach dem Gesetze der Angeklagte einen Verteidiger haben muß (§. 213), auch dieser vom Anfange bis zum Ende gegenwärtig seyn.

Welche Personen bei der Schlussverhandlung anwesend seyn müssen.

Dem Vorsteher des Gerichtshofes steht es frei, bei Verhandlungen, die eine längere Dauer erwarten lassen, noch einen oder zwei Ersahrichter zuzuziehen, welche

równie przy całej rozprawie bez przerwy obecnymi być, a w razie przeszkody wydarzonej jednemu lub drugiemu sędziemu, jego miejsce zastępywać powinni. Czynności Prokuratorstwa, równie jak protokółowanie, mogą być podzielonemi między kilka osób, i kolejno sprawowanemi.

§. 223.

Przypuszczenie słuchaczy do rozprawy końcowej.

Do słownej rozprawy końcowej można przypuszczać słuchaczy w liczbie ograniczonej.

Wstęp wolny mają, o ile tego miejsce pozwala, wszyscy urzędnicy sądowi konceptowi; obrońcy zapisani w wykazach Sądów krajowych wyższych; wyżsi urzędnicy administracyjni, mający sobie polecony dozór publicznego bezpieczeństwa, albo przestrzeganie publicznego spokoju i porządku, tudzież organa bezpieczeństwa, publiczni nauczyciele nauk prawnych i politycznych, nakoniec poszkodowani i te osoby poufne, o których przypuszczenie zaskarżony lub pokrzywdzony szczegółowo uprasza, których liczba na każdego z nich najwięcej pięciu dochodzić może, i które tylko wtenczas przypuszczone być mogą, jeżeli Trybunał przeciw ich osobom nie ma nic do zarzucenia.

Oprócz tego Przełożony sądu może według zdania swego pozwolić wstęp osobom dorosłym i przyzwoitym plei męzkiej.

§. 224.

Posiedzenie tajne.

Jednakże, jeżeli Trybunał z uwagi na obyczajność lub wstydlivość pokrzywdzonego lub świadków, z uwagi na bezpieczeństwo publiczne lub przyzwoitość, albotóż dla tego, iż w przypadku wykreceń, przeciwko dobrej sławie popełnionych, zaskarżony i pokrzywdzony jednogłośnie tego żądają, nakaze posiedzenie tajne; w takim razie wyłączeni są wszyscy słuchacze, wyjąwszy osoby w §. 222. wspomniane, pokrzywdzonego i osoby poufne, obrane przez same strony. Trybunał może nakazać posiedzenie tajne w każdym okresie rozprawy. Przeciw tej uchwale, równie jak przeciw odmówieniu wstępu niektórym osobom nie ma dalszej drogi prawa.

§. 225.

Kierunek rozprawy przez Prezidenta.

Prezydujący kieruje rozprawą, słucha zaskarżonego i świadków, oznacza porządek, w którym ci, co głosu żądają, mówić mają, jak świadkowie i biegli słuchanymi, akta postępowania śledczego, których odczytanie ón sam lub sąd za potrzebne uznaje (§. 241.), odczytanemi i inne dowody przedstawionemi być powinny.

ebenfalls der ganzen Verhandlung ohne Unterbrechung beizuwohnen, und im Verhinderungsfalle des einen oder anderen Richters an dessen Stelle zu treten haben. Die Verrichtungen der Staatsanwaltschaft, sowie der Protokollführung können unter mehrere Personen vertheilt und auch abwechselnd besorgt werden.

§. 223.

Zu der mündlichen Schlußverhandlung dürfen Zuhörer in beschränkter Anzahl zugelassen werden.

Zulassung von
Zuhörern zur
Schlußver-
handlung.

Den Zutritt haben, so es der Raum zuläßt, alle Justiz-Konzeptsbeamte; die in die Vertheidigerlisten der Oberlandesgerichte aufgenommenen Vertheidiger; ferner die mit der Aufsicht über die öffentliche Sicherheit, oder mit der Handhabung der öffentlichen Ruhe und Ordnung betrauten höheren Verwaltungsbeamten und Sicherheits-Organe; öffentliche Lehrer der Rechts- und Staatswissenschaften; endlich die Beschädigten, und diejenigen Vertrauenspersonen, um deren Zulassung der Angeklagte oder der Verletzte insbesondere ansucht, deren Zahl aber für jeden derselben höchstens fünf betragen darf, und welche nur dann zugelassen sind, wenn der Gerichtshof keine persönliche Bedenken gegen dieselben hat.

Außerdem kann der Zutritt erwachsenen und anständigen Personen des männlichen Geschlechtes von dem Gerichtsvorsitzenden nach seinem Ermessen bewilliget werden.

§. 224.

Wenn jedoch der Gerichtshof aus Rücksichten für die Sittlichkeit, oder die Schamhaftigkeit des Beschädigten oder der Zeugen; aus Rücksichten für die öffentliche Sicherheit oder für die Schicklichkeit, oder weil es bei Vergehen der Ehrenbeleidigungen der Angeklagte und Verletzte einverständlich begehren, eine geheime Sitzung anordnet; so sind außer den im §. 222 genannten Personen, dem Beschädigten und den von den Parteien selbst gewählten Vertrauenspersonen, alle übrigen Zuhörer ausgeschlossen. Die Anordnung einer geheimen Sitzung kann in jedem Zeitpunkte der Verhandlung stattfinden. Gegen diesen Beschluß, sowie gegen die Verweigerung der Zulassung einzelner Personen findet kein weiterer Rechtszug Statt.

Geheime
Sitzung.

§. 225.

Der Vorsitzende leitet die Verhandlung, vernimmt den Angeklagten und die Zeugen, bestimmt die Reihenfolge, in welcher diejenigen, welche das Wort verlangen, zu sprechen haben, die Zeugen und Sachverständigen vernommen, diejenigen Akten des Untersuchungs-Verfahrens, deren Vorlesung er selbst oder das Gericht für nothwendig findet (§. 241), vorgelesen und andere Beweise dargelegt werden sollen.

Leitung der
Verhandlung
durch den Vor-
sitzenden.

Jeżeli rozprawa rozciąga się na więcej występków, punktów zaskarżenia lub spótzaskarzonych, Przełożony może nakazać, ażeby rozprawa, tycząca się pojedynczych punktów zaskarżenia lub oskarzonych, osobno prowadzoną była.

Staraniem jego być powinno, przyczynić się do wykrycia prawdy. Wszelkie zaś wnioski i rozbiórania, mogące przedłużać rozprawę końcową bez korzyści dla wyjaśnienia rzeczy, powinien pomijać.

§. 226.

Władza
dystryplinaryna
onegoż.

Do Prezydującego należy utrzymanie spokoju i porządku, tudzież przyzwoitości odpowiedniej godności sądu w sali sądowej. Nie wolno dawać oznaków ani pochwały, ani nagany. Prezydujący ma prawo napomnieć o zachowanie porządku osoby, naruszające porządek takimi oznakami lub w inny sposób, a w razie potrzeby nakazać, aby pojedynczy, a nawet wszyscy słuchacze opuścili salę posiedzeń. Jeżeli się kto opiera jego rozkazom, lub jeżeli się powtarzają takie przeszkadzania, Prezydujący może nawet nakazać przyaresztować opierających się, i według okoliczności albo wytoczyć przeciw nim postępowanie karne na mocy ustawy (§. 247), albotóż skazać ich na karę aresztu aż do dni ośmiu. Przeciw takiemu orzeczeniu kary niema dalszej drogi prawa.

§. 227.

Rozstrzyga-
nie pytań in-
cydentalnych.

Jeżeli w ciągu rozprawy końcowej strony w pojedynczych punktach postępowania stawiają wnioski przeciwne, lub jeżeli Prezydujący Sąd nie przychylił się do wniosku strony, chociaż się druga strona nie sprzeciwia; Sąd takie kwestye incydentalne rozstrzyga natychmiast, i przeciw jego rozstrzygnięciu niema osobnej drogi prawa, któraby dalszą rozprawę wstrzymała.

§. 228.

Rozpoczęcie
rozprawy
końcowej.

Rozprawa końcowa poczyna się wywołaniem sprawy przez protokolanta. Zaskarżony staje bez kajdan, jednakże, jeżeli jest uwięzionym, pod strażą. Przedmioty mogące być potrzebnymi do dowodu, powinny być przyniesione do sali sądowej przed rozpoczęciem rozprawy.

Gdy sprawa wywołana zostanie, Prezydujący upomnieć powinien, „iż ktokolwiek przed Sądem staje, powinien się zachować z uszanowaniem i umiarkowaniem, w szczególności, że obrońcy stron służyć winni tylko prawdzie i sprawiedliwości, że im zatem wolno wszystko to wprowadzać w granicach prawdy, co posłużyć może do obrony ich klientów, a mianowicie do usprawiedliwienia lub obrony zaskarżonego, lecz że nie powinni niczego wprowadzać, coby było przeciwném ich wiedzy i sumieniu, lub niezgodne z ustawą.“

Ist über mehrere strafbare Handlungen, Anklagepunkte oder Mitangeklagte zu verhandeln, so kann von dem Vorsitzenden angeordnet werden, daß die Verhandlung über die einzelnen Punkte oder Angeklagten getrennt von einander vorgenommen werde.

Seine Bemühung soll darauf gerichtet seyn, die Ermittlung der Wahrheit zu befördern. Dagegen hat er alle Anträge und Erörterungen zu beseitigen, welche die Schlußverhandlung ohne Nutzen für die Aufklärung der Sache verzögern würden.

§. 226.

Dem Vorsitzenden liegt die Erhaltung der Ruhe und Ordnung und des der Würde des Gerichtes entsprechenden Anstandes in dem Gerichtssale ab. Zeichen des Beifalles oder der Mißbilligung sind untersagt. Der Vorsitzende ist berechtigt, Personen, welche die Sitzung durch solche Zeichen oder auf andere Weise stören, zur Ordnung zu ermahnen, und nöthigenfalles einzelne oder alle Zuhörer aus dem Sitzungssale entfernen zu lassen. Widersezt sich Jemand seinen Befehlen, oder werden die Störungen wiederholt, so kann der Vorsitzende die Widersetzlichen auch verhaften lassen, und nach Umständen entweder das gesetzliche Strafverfahren wider sie einleiten lassen (§. 247), oder sie zu einer Gefängnißstrafe bis zu acht Tagen verurtheilen. Gegen ein solches Straf Erkenntniß ist kein Rechtsmittel zulässig.

Disziplinar-
gewalt des-
selben.

§. 227.

Wenn im Laufe der Schlußverhandlung über einzelne Punkte des Verfahrens von den Parteien entgegengesetzte Anträge gestellt werden, oder wenn der Vorsitzende des Gerichtes dem unbestrittenen Antrage einer Partei nicht Statt zu geben findet, so entscheidet über solche Zwischenfragen das Gericht sogleich, ohne daß gegen seine Entscheidung ein selbständiges, die weitere Verhandlung hemmendes Rechtsmittel zulässig ist.

Entscheidung
von Zwischen-
fragen.

§. 228.

Die Schlußverhandlung beginnt mit dem Aufrufe der Sache durch den Protokollführer. Der Angeklagte erscheint ungesesselt, jedoch, wenn er verhaftet ist, in Begleitung einer Wache. — Die vorausseztlich zur Beweisführung erforderlichen Gegenstände müssen vor dem Beginne der Verhandlung in den Gerichtssal gebracht werden.

Eröffnung der
Schlußver-
handlung

Nachdem der Aufruf der Sache geschehen, hat der Vorsitzende in Erinnerung zu bringen, „daß jeder vor Gericht Erscheinende sich mit der dem Gerichte schuldigen Ehrfurcht und Mäßigung zu benehmen habe, und daß insbesondere die Vertreter der Parteien nur der Wahrheit und Gerechtigkeit zu dienen haben, daß ihnen daher zwar unbenommen sei, Alles geltend zu machen, was innerhalb der Grenzen der Wahrheit zum Schutze ihrer Klienten, und insbesondere zur Rechtfertigung oder Vertheidigung des Angeklagten dienen kann, daß sie jedoch Nichts vorbringen sollen, was gegen ihr besseres Wissen und Gewissen, oder gegen das Gesetz wäre.“

§. 229.

Przywołanie
świadków i
biegłych do
napomnienia
ich o wyzna-
nie prawdy.

Następnie wywołanymi będą przyzwani świadkowie i biegli, i Prezydujący upomni tych świadków, którzy już w ciągu śledztwa złożyli przysięgę (§. 131), tudzież tych biegłych, którzy już w ogólności są pod przysięgą (§. 81.), o świętości złożonej przez nich przysięgi, napomni wszystkich innych, iż zeznania swoje przysięgą stwierdzić będą musieli, i nakaze potem świadkom i biegłym, aby odeszli na ustęp do izby, dla nich przeznaczonj (§. 236.).

Prezydujący nakaze także, według zdania swego, użycie takich środków, które są potrzebne, aby zapobiedz porozumiewaniu się, lub znowom świadków między sobą.

§. 230.

Przyprowa-
dzenie i uka-
ranie świad-
ków, którzy
nie stanęli.

Jeżeli świadkowie lub biegli, pomimo otrzymanego wezwania, nie stawią się do rozprawy końcowej, Sąd może natychmiast nakazać, aby byli przypro-
wadzeni. Jeżeli to jest niepodobnem, Sąd po wysłuchaniu Prokuratora rządo-
wego i zaskarzonego lub obrońcy jego rozstrzygnie, czyli rozprawa końcowa
ma być odroczoną, lub dalej prowadzoną, i czyli w ostatnim przypadku poprze-
stać należy na odezycaniu zeznania, które nie stający już dawniej złożyli.

Nie stający skazanym być powinien na karę pięciu do pięćdziesięciu reń-
skich. Jeżeli rozprawa końcowa została odroczoną, wówczas powinien także
ponosić koszta posiedzenia, które przez niestawienie się swoje daremnem uczy-
nił. Ażeby mieć bezpieczeństwo co do jego stawienia się przy posiedzeniu
nanowo nakazanem, można wydać rozkaz przystawienia go.

§. 231.

Srodki pra-
wne przeciw
takim zasą-
dzeniom.

Przeciw takim zasądzeniom świadek lub biegły może założyć zazalenie
przed Sądem skazującym go, w przeciągu dni ośmiu od wręczenia mu zasą-
dzenia. Jeżeli może udowodnić, iż mu wezwanie nie zostało wręczonem na-
leżycie, lub że przeszkoda nieprzewidziana i niezbędna nie dozwoliła mu się
stawić, Sąd może go uwolnić zupełnie od kary wymierzonj. Złagodzenie kary
wymierzonj, lub nakazanego mu zwrotu kosztów może być wyrzeczone wten-
czas, jeżeli jest w stanie udowodnić, iż ta kara, lub to skazanie na koszta
nie są w zadnym stosunku do jego spóźnienia się. Przeciw tym orzeczeniom
Trybunału niema dalszj drogi prawa.

§. 229.

Sohin werden die vorgeladenen Zeugen und Sachverständigen aufgerufen, und der Vorsitzende erinnert diejenigen Zeugen, welche schon in dem Untersuchungs-Verfahren beeidigt wurden (§. 131), sowie jene Sachverständigen, welche bereits im Allgemeinen beeidigt sind (§. 81), an die Heiligkeit des von ihnen abgelegten Eides, ermahnt alle übrigen, daß sie ihre Aussagen auch zu beschwören haben werden, und läßt hierauf die Zeugen und Sachverständigen in das für sie bestimmte Zimmer abtreten (§. 236).

Vorrufung der Zeugen und Sachverständigen zur Wahrheits-Erinnerung.

Er ordnet nach seinem Ermessen auch die erforderlichen Maßregeln an, um Verabredungen oder Besprechungen der Zeugen untereinander zu verhindern.

§. 230.

Wenn Zeugen oder Sachverständige der an sie ergangenen Vorladung ungeachtet bei der Schlußverhandlung nicht erscheinen, so kann das Gericht deren allsogleiche Vorführung verfügen. Ist diese nicht möglich, so entscheidet das Gericht nach Anhörung des Staatsanwaltes und des Angeklagten oder seines Verteidigers, ob die Schlußverhandlung vertagt oder fortgesetzt, und sich im letzteren Falle auf die Vorlesung der von dem Richterschieneenen etwa schon früher abgelegten Aussage beschränkt werden soll.

Vorführung und Bestrafung nicht erschienenener Zeugen.

Der Ausgebliebene ist zu einer Geldstrafe von fünf bis fünfzig Gulden zu verurtheilen. Ist die Schlußverhandlung vertagt worden, so hat er überdieß die Kosten der durch sein Ausbleiben vereitelten Sitzung zu tragen. Auch kann, um sein Erscheinen bei der neu angeordneten Sitzung zu sichern, ein Vorführungsbefehl wider ihn erlassen werden.

§. 231.

Gegen diese Verurtheilungen kann der Zeuge oder Sachverständige binnen acht Tagen nach der an ihn erfolgten Zustellung des Erkenntnisses bei dem verurtheilenden Gerichte Einspruch erheben. Wenn er nachzuweisen vermag, daß ihm die Vorladung nicht gehörig behändigt worden, oder daß ihn ein unvorhergesehenes und unabwendbares Hinderniß vom Erscheinen abgehalten habe, kann er von der wider ihn ausgesprochenen Strafe gänzlich losgezählt werden. Eine Mäßigung der verhängten Strafe oder des ihm auferlegten Kostenbetrages kann ausgesprochen werden, wenn er darzuthun im Stande ist, daß diese Strafe oder Kostenverurtheilung nicht im Verhältnisse zu seinem Verschulden steht. Gegen diese Erkenntnisse des Gerichtshofes ist kein weiteres Rechtsmittel zulässig.

Rechtsmittel gegen solche Verurtheilungen.

§. 232.

Pytania ogólne, stawione zaskarzonemu i przedstawienie zaskarżenia.

Gdy świadkowie i biegli pójdą na ustęp (§. 229), Prezydujący zapyta zaskarzonego o imię i nazwisko, o wiek, stan, rzemiosło lub zatrudnienie, religię, miejsce urodzenia i zamieszkania, napomni go, aby uważał na zaskarzenie przedstawie się mające, i tok rozprawy, i każe w głos odczytać protokoliście uchwałę zaskarżenia. Następnie winien Prokurator rządowy lub skarżyciel prywatny przedstawić słownie zaskarzenie i połączone z niem wnioski, a nawet odczytać takowe, jeżeli to mu się wydaje potrzebném w zawitych przypadkach.

Jeżeli przyzwany skarżyciel prywatny nie stanie przy rozprawie końcowej, nie uzyskawszy piérwój jój odroczenia (§. 221); lub jeżeli przy téjże nie przedstawi zaskarżenia swego, natenczas uważanym być powinien za odstępującego od niego (§. 249.).

§. 233.

Wysłuchanie zaskarzonego.

Po przedstawieniu zaskarżenia Prezydujący winien uprzednio wezwać zaskarzonego, ażeby zgodnie z prawdą odpowiedział na takowe, i opowiedział cały bieg występku, o który jest posądzonym.

Jeżeli zaskarzony powtórzy przyznanie się, które już uczynił w ciągu postępowania śledczego (§. 188), lub jeżeli w opowiadaniu swoim uczyni przyznanie winy swojej, mające wszelkie przymioty prawnego dowodu (§§. 264—266); w takim razie nawet świadkowie i biegli przyzwani o tyle tylko słuchanymi być powinni, o ile zaskarzony sam, albo Prokurator rządowy wysłuchania ich wyraźnie żądają, lub jeżeli Trybunał uznaje to za niezbędnie potrzebném, ażeby otrzymać wymagane potwierdzenie przyznania, i wyjaśnić te okoliczności, które dla rozstrzygnięcia są ważnemi, a następnie należy przystąpić do przedstawień końcowych Prokuratora i stron (§§. 253—255.).

§. 234.

Oprócz powyższego przypadku Prezydujący winien wysłuchać obwinionego według przepisów §§. 173—183.

Wolno jest oskarzonemu, nawet w ciągu rozprawy rozmawiać się z obrońcą swoim; nie wolno mu zaś jest naradzać się z nim nad tém, jak ma wprost odpowiedzieć na zadane mu pytania.

Jeżeli zaskarzony zapiéra się występku, o który jest posądzonym, czyli to całkiem, czyli w części, lub na wezwanie, aby sam opowiedział cały tok rzeczy, nie chce odpowiedzieć, natenczas należy przystąpić do wysłuchania świad-

§. 232.

Nachdem Zeugen und Sachverständige abgetreten sind (§. 229), befragt der Vorsitzende den Angeklagten um Vor- und Zunamen, Alter, Stand, Gewerbe oder Beschäftigung, Religion, Geburts- und Wohnort, ermahnt ihn zur Aufmerksamkeit auf die vorzutragende Anklage und den Gang der Verhandlung, und läßt sofort durch den Protokollführer mit lauter Stimme den Anklagebeschluß verlesen. Dann hat der Staatsanwalt oder der Privatankläger die Anklage und seine damit verbundenen Anträge mündlich vorzutragen, und in soweit es ihm bei verwickelten Fällen nothwendig erscheint, auch vorzulesen.

Allgemeine Fragen an den Angeklagten und Vortrag der Anklage.

Erscheint der vorgeladene Privat-Ankläger bei der Schlußverhandlung nicht, ohne vorher deren Vertagung bewirkt zu haben (§. 221); oder bringt er bei derselben seine Anklage nicht an, so ist dieß als eine Abstehung von derselben anzusehen (§. 249).

§. 233.

Nachdem die Anklage vorgetragen ist, hat der Vorsitzende vorerst den Angeklagten zur wahrheitgetreuen Beantwortung derselben, und zur Erzählung des ganzen Herganges der ihm zur Last gelegten strafbaren Handlung aufzufordern.

Verhör des Angeklagten.

Wiederholt hiernach der Angeklagte das bereits in dem Untersuchungs-Verfahren abgelegte Geständniß (§. 188), oder legt er in seiner Erzählung überhaupt ein mit allen Erfordernissen eines rechtlichen Beweises ausgestattetes Geständniß seiner Schuld ab (§§. 264—266), so ist mit der Vernehmung selbst der vorgeforderten Zeugen und Sachverständigen nur in soweit vorzugehen, als entweder der Angeklagte selbst, oder der Staatsanwalt deren Vernehmung ausdrücklich begehrt, oder als es dem Gerichtshofe unerläßlich nothwendig erscheint, um die erforderliche Bestätigung des Geständnisses zu erlangen, und diejenigen Umstände aufzuklären, welche für die Entscheidung von Erheblichkeit sind, und es ist sofort zu den Schlußvorträgen des Staatsanwaltes und der Parteien zu schreiten (§§. 253—255).

§. 234.

Außer diesem Falle ist die Abhörung des Beschuldigten von dem Vorsitzenden nach Vorschrift der §§. 173—183 vorzunehmen.

Dem Angeklagten ist unbenommen, sich auch während der Verhandlung mit seinem Vertheidiger zu besprechen; es ist ihm jedoch nicht gestattet, sich mit demselben über die unmittelbare Beantwortung der an ihn gestellten Fragen zu berathen.

Wenn der Angeklagte die ihm zur Last gelegte strafbare Handlung ganz oder theilweise läugnet, oder auf die an ihn gestellte Aufforderung zur eigenen Erzählung des Herganges der Sache die Antwort verweigert, so ist zur Vernehmung der vorge-

ków i biegłych, którzy są przyzwani. Tak samo postępować należy, jeżeli z pomiędzy kilku spółzaskarzonych nawet tylko jeden, przy swoim zapiętraniu się obstać.

§. 235.

Postępowanie
w razie od-
wołania da-
wniej uczy-
nionego przy-
znania się.

Jeżeli zaś oskarżony odwołuje to, do czego się przyznał w ciągu postępowania śledczego (§. 188.), i dla czego téż do rozprawy końcowej świadkowie i biegli przyzwanymi nie zostali (§. 200. lit. *f*), należy go zapytać o powody odwołania, a jeżeli te powody nie są oczywiście błahemi, należy nakazać dochodzić tych okoliczności, na których odwołanie swoje opiera. Jeżeli to natychmiast stać się nie może, należy rozprawę odroczyć.

Do nowój rozprawy należy przyzwać wszystkich tych świadków, których Trybunał po wysłuchaniu Prokuratora rządowego wysłuchać uważa potrzebę, czyli to dla ocenienia, o ile odwołanie ich uzasadnionym, czyli téż na przypadek, gdyby moc dowodu przyznania się osłabioną została przez okoliczności sprawdzone, do przekonania obwinionego.

§. 236.

Wysłuchanie
świadków i
biegłych.

Świadkowie i biegli przywołani będą pojedynczo z izby dla świadków przeznaczonój, i słuchani być powinni w powszechności (§§. 238. i 244.) w przytomności zaskarzonego, według przepisów, wydanych co do ich słuchania w postępowaniu śledczém, jednakże oddzielnie jeden od drugiego w taki sposób, iż, wyjąwszy konfrontacyę (§. 129.), świadek jeszcze nie słuchany nigdy przy słuchaniu reszty świadków, ani téż biegły jeszcze nie słuchany, przy słuchaniu innych biegłych przytomnym być nie może. Wszakże Prezydujący, widząc, iż to jest pomocném do wybadania prawdy, może nakazać, żeby biegli tak w czasie słuchania zaskarzonego, równie jak świadków pozostali w sali posiedzeń. Po złożeniu zeznania każdy świadek i biegły w powszechności na ustęp pójść powinien, jeżeli Prezydujący na mocy urzędu swego, albo w skutku uchwały Sądu powziętój na wniosek Prokuratora lub strony nie nakaze, ażeby oni dla wyjaśnienia rzeczy, lub dla konfrontacyi z innemi świadkami pozostali, lub ich później znowu przywołać nie kaze.

§. 237.

Biegli, świadkowie i spółzaskarzeni, którzy uczynili zeznania, tyżące się osoby zaskarzonego, zapytani być powinni wyraźnie, czyli zaskarżony obecny jest ten sam, o którym zeznali.

Zaskarżony zapytanym być powinien, po wysłuchaniu każdego z nich, w szczególności, co ma odpowiedzieć na zeznanie, które dopiéro co słyszał, i

ladenen Zeugen und Sachverständigen zu schreiten. — Dasselbe hat auch dann zu geschehen, wenn von mehreren Mitangeklagten auch nur Einer im Säugnen beharret. i

§. 235.

Widerruft aber der Angeklagte das von ihm in dem Untersuchungs-Verfahren abgelegte Geständniß (§. 188), auf dessen Grundlage keine Zeugen und Sachverständigen zur Schlußverhandlung vorgeladen worden sind (§. 200 lit. f), so ist er um die Gründe seines Widerrufs zu befragen, und wenn diese Gründe nicht offenbar unstatthaft sind, die Erhebung derjenigen Umstände zu veranlassen, welche den Widerruf begründen sollen. In sofern dies nicht sogleich geschehen kann, ist die Verhandlung zu vertagen.

Verfahren im Falle des Widerrufs eines früher abgelegten Geständnisses.

Zu der neuen Verhandlung sind dann alle diejenigen Zeugen vorzuladen, deren Vernehmung der Gerichtshof nach Anhörung des Staatsanwaltes entweder zur Beurtheilung der Grundhaltigkeit des Widerrufs, oder für den Fall, als die Beweiskraft des Geständnisses durch die erhobenen Umstände geschwächt worden wäre, zur Ueberweisung des Beschuldigten für nöthig erkennt.

§. 236.

Zeugen und Sachverständige werden einzeln aus dem Zeugenzimmer vorgerufen, und sind in der Regel (§§. 238 und 244) in Anwesenheit des Angeklagten nach den für deren Vernehmung in dem Untersuchungs-Verfahren gegebenen Vorschriften, jedoch in der Art von einander abgesondert abzuhören, daß, außer dem Falle der Gegenstellung (§. 129), ein noch nicht vernommener Zeuge nie bei der Abhörung der übrigen Zeugen, und ebenso der noch nicht vernommene Sachverständige nicht bei der Abhörung der übrigen Sachverständigen zugegen seyn darf. Allerdings aber kann der Vorsitzende, wenn er es zur Erforschung der Wahrheit zweckdienlich findet, verfügen, daß die Sachverständigen sowohl während der Vernehmung des Angeklagten, als der Zeugen im Gerichtssaale bleiben. Nach abgelegter Aussage hat jeder Zeuge und Sachverständige in der Regel abzutreten, wenn nicht der Vorsitzende von Amtswegen, oder über Beschluß des Gerichtes nach dem Antrage des Staatsanwaltes oder einer Partei, deren Verbleiben zur Aufklärung der Sache, oder zur Gegenstellung mit andern Zeugen insbesondere anordnet, oder sie späterhin wieder vorrufen läßt.

Vernehmung der Zeugen und Sachverständigen.

§. 237.

Sachverständige, Zeugen und Mitbeschuldigte, welche etwas über die Person des Angeklagten ausgesagt haben, sind ausdrücklich zu befragen, ob der anwesende Angeklagte derjenige sei, von dem sie gesprochen.

Der Angeklagte muß nach der Abhörung eines jeden derselben insbesondere befragt werden, was er auf die eben vernommene Aussage zu entgegnen habe, sowie

w ogólności zaskarzony pytany być może w ciągu rozprawy końcowej tyle razy, ilekroć to do wyjaśnienia jakiej okoliczności jest potrzebnem.

§. 238.

Prezydujący może także nakazać zaskarzonemu, żeby w czasie wysłuchania świadka lub spółzaskarzonego wyszedł z sali posiedzeń, jeżeli wysłuchanie ich uprzednie w nieprzytomności zaskarzonego do zbadania prawdy uważa za stosowniejsze. Wszelako obowiązany jest, gdy zaskarzony napowrót wprowadzonym zostanie, uwiadomić go o istotnej treści wszystkich zeznań i wydarzeń, które miały miejsce w nieprzytomności jego, i zapytać go, co on na to odpowiedzieć może.

§. 239.

Biegli i świadkowie, którzy jeszcze nie złożyli przysięgi, winni są stwierdzić przysięgą zeznanie swoje, tamci według przepisu §. 81., świadkowie zaś według przepisu §. 131., jeżeli złożeniu ich przysięgi żadna prawna przeszkoda nie stoi w drodze (§§. 80. i 132.).

Osoby wspomniane w §. 113. mają prawo, uchylić się od zeznania nawet wtenczas, gdy w ciągu postępowania na drodze śledztwa uczyniły zeznania i przysięgę złożyły. Czyli świadkowie, którzy już w ciągu postępowania na drodze śledztwa złożyli przysięgę, złożyć ją mają także jeszcze i w tym przypadku, gdy w ciągu rozprawy końcowej poczynili ważne dodatki do dawniejszych zeznań swoich, czyliż z powodu sprzeczności z dawniejszemi zeznaniami, téj przysięgi od nich odbierać nie należy, to zawisło od zdania Trybunału.

§. 240.

Postępowanie przeciw świadkom i biegłym, jeżeli wyznają fałszywie. Jeżeli się okaże z rozprawy końcowej, że świadek lub biegły poczynił zeznania fałszywe, Trybunał po wysłuchaniu Prokuratora może go kazać natychmiast przyaresztować, i wytoczyć przeciw niemu śledztwo karne.

§. 241.

Odczytanie aktów i zeznań w ciągu postępowania śledczego poczynionych, i poznawanie (rekognicya) przedmiotów. Prezydujący każe odczytać akta postępowania śledczego, które na mocy §. 225. do odczytania są przeznaczone. W szczególności zaś, na wniosek Prokuratora rządowego lub jednej ze stron, muszą być odczytane protokoły wysłuchania świadków i biegłych wtenczas, jeżeli świadkowie lub biegli, którzy słuchanymi byli w ciągu śledztwa, tymczasem pomarli, lub ich pobyt jest niewiadomym; jeżeli z powodu wieku, choroby lub ułomności, lub z powodu wiel-

überhaupt eine Befragung des Angeklagten im Laufe der Schlußverhandlung so oft stattfinden kann, als es zur Aufklärung irgend eines Umstandes nöthig erscheint.

§. 238.

Der Vorsitzende aber ist auch befugt, den Angeklagten während der Abhörung eines Zeugen oder Mitbeschuldigten aus dem Sitzungssaal abtreten zu lassen, wenn er die vorläufige Vernehmung desselben ohne Beisein des Angeklagten zur Erforschung der Wahrheit für zweckmäßiger hält. Er muß ihn aber nach seiner Wiedereinführung von dem wesentlichen Inhalte aller in seiner Abwesenheit vorgekommenen Aussagen und erheblichen Vorgänge in Kenntniß setzen, und befragen, was er hierauf zu bemerken habe.

§. 239.

Diejenigen Sachverständigen und Zeugen, welche noch nicht beeidigt worden sind, haben, und zwar die ersteren nach Vorschrift des §. 81, die Zeugen nach Vorschrift des §. 131, ihre Aussage zu beschwören, wenn ihrer Beeidigung kein gesetzliches Hinderniß im Wege steht (§§. 80 und 132).

Den im §. 113 genannten Personen kommt das Recht, sich der Aussage zu entschlagen, selbst dann zu, wenn sie sich auch in dem Untersuchungs-Verfahren der Aussage und der Beeidigung unterzogen haben. Ob Zeugen, welche bereits in dem Untersuchungsverfahren beeidigt wurden, in dem Falle, wenn sie bei der Schlußverhandlung neue und erhebliche Zusätze zu ihren früheren Aussagen gemacht haben, darüber beeidigt werden sollen, oder ob diese Beeidigung wegen Widerspruch mit ihren früheren Angaben zu unterbleiben habe, hängt von dem Ermessen des Gerichtshofes ab.

§. 240.

Ergibt sich aus der Schlußverhandlung, daß ein Zeuge oder Sachverständiger Verfahren gegen Zeugen und Sachverständige, wenn sie falsch aussagen.

Ergibt sich aus der Schlußverhandlung, daß ein Zeuge oder Sachverständiger falsch ausgesagt habe, so kann der Gerichtshof nach Anhörung des Staatsanwaltes denselben sogleich verhaften lassen, und die strafgerichtliche Verfolgung einleiten.

§. 241.

Die nach §. 225 zur Vorlesung bestimmten Akten des Untersuchungs-Verfahrens hat der Vorsitzende vorlesen zu lassen. Insbesondere müssen, auf Antrag des Staatsanwaltes oder einer der Parteien, die Protokolle über die Vernehmung der Zeugen und Sachverständigen dann vorgelesen werden, wenn die Zeugen oder Sachverständigen, die in dem Untersuchungs-Verfahren vernommen wurden, in der Zwischenzeit gestorben, oder unbekanntem Aufenthaltes sind; wenn ihr persönliches Erscheinen wegen ihres Alters, Vorlesung von Akten und Aussagen des Untersuchungs-Verfahrens und Anerkennung (Rekognition) von Gegenständen.

kiego oddalenia ich pobytu, lubtż dla innych ważnych powodów sami osobiście stawić się nie mogą; jeżeli osoby wspomniane w §. 113. nie chcą powtórzyć zeznań swoich, które w ciągu śledztwa pod przysięgą złożyły; albo gdy Prokurator rządowy lub skarżyciel prywatny i zaskarżony zgadzają się na odczytanie. Jeżeli się nie zgadzają, Trybunał rozstrzyga (§. 227.). Gdy świadkowie lub biegli odstępują w ważnych punktach od zeznań swoich uczynionych w ciągu śledztwa, Prezydujący może, nawet bez wniosku Prokuratora rządowego albo strony, kazać odczytać dawniejsze ich zeznania z aktów śledztwa.

Protokoły obejrzenia naoczego, wyroki karne wydane dawniej przeciw zaskarżonemu i inne dokumenta ważne pod względem rozstrzygnięcia, mogą także być odczytanymi.

Po każdym odczytaniu zaskarżonego zapytać należy, co na to może powiedzieć.

Przedmioty odnoszące się do występku, i mogące służyć do przekonania, Prezydujący każe przedłożyć zaskarżonemu, a jeżeli tego potrzeba także świadkom i biegłym, zażądawszy pićrwiej od nich, aby opisali przedmiot, który poznawać mają (§. 128.), i wezwie ich, aby się oświadczyli, czyli je poznają.

§. 242.

Prawo Prezydującego przyzywania nowych świadków i biegłych, żądania nowych zdań biegłych, i nakazywania nowych dochodzeń.

Prezydujący ma prawo w ciągu rozprawy końcowej przyzwać, a w razie potrzeby rozkazać przystawić i wysłuchać świadków i biegłych, którzy dotąd nie byli słuchanymi, a od których stosownie do toku rozprawy spodziewać się można wyjaśnienia co do czynów ważnych i zaprzeczanych. On może zażądać także nowych opinij od biegłych, może nakazać dostarczenie nowych dowodów, uczynić wraz z Sądem obejrzenie naoczne, lub wyznaczyć do tego członka Sądu, który relacyę o tém złożył jest obowiązany. Czyli od tych nowych świadków i biegłych odebrana ma być przysięga, czyli nie, o tém stanowi Trybunał po wysłuchaniu stron obydwóch.

§. 243.

Kto może stawiać pytania osobom, mającym być słuchanymi.

Oprócz Prezydującego mogą także inni członkowie Sądu i Prokurator rządowy, skarżyciel prywatny, zaskarżony i poszkodowany, równie jak ich zastępcy zadawać pytania każdej osobie słuchanej, otrzymawszy pićrwiej na to pozwolenie Prezydującego. Prezydujący może wszakże odrzucić każde pytanie, które mu się wydaje niestosowném.

wegen einer Krankheit oder Gebrechlichkeit, wegen ihres entfernten Aufenthaltes oder aus anderen erheblichen Gründen füglich nicht bewerkstelliget werden konnte; wenn die im §. 113 genannten Personen sich der Wiederholung der im Untersuchungs-Verfahren abgelegten und beschworenen Aussage entschlagen; oder wenn der Staatsanwalt oder Privat-Ankläger und der Angeklagte über die Vorlesung einverstanden sind. In Ermanglung eines solchen Einverständnisses entscheidet der Gerichtshof (§. 227). Weichen Zeugen oder Sachverständige in wesentlichen Punkten von ihren in dem Untersuchungs-Verfahren gemachten Angaben ab, so kann der Vorsitzende die früheren Aussagen auch ohne Antrag des Staatsanwaltes oder der Partei aus den Untersuchungsakten vorlesen lassen.

Augenscheinsprotokolle, früher gegen den Angeklagten ergangene Straferkenntnisse und andere für die Entscheidung erhebliche Urkunden können ebenfalls vorgelesen werden.

Nach jeder Vorlesung ist der Angeklagte zu befragen, was er darüber zu bemerken habe.

Diejenigen Gegenstände, welche auf die strafbare Handlung Beziehung haben, und zur Ueberweisung dienen können, läßt der Vorsitzende dem Angeklagten, und in soweit es nöthig ist, auch den Zeugen und Sachverständigen nach vorläufiger Abforderung der Beschreibung des anzuerkennenden Gegenstandes (§. 128) vorlegen, und fordert sie auf, sich zu erklären, ob sie dieselben anerkennen.

§. 242.

Der Vorsitzende ist ermächtigt, bisher nicht abgehörte Zeugen und Sachverständige, von welchen nach dem Gange der Verhandlung Aufklärung über erhebliche und bestrittene Thatsachen zu erwarten ist, im Laufe der Schlußverhandlung vorladen und nöthigenfalles vorführen zu lassen und zu vernehmen. Er kann auch neue Gutachten abfordern, oder andere Beweismittel herbeischaffen lassen, mit dem Gerichte einen Augenschein vornehmen, oder hierzu ein Mitglied des Gerichtes abordnen, welches darüber Bericht zu erstatten hat. Ob eine Beeidigung dieser neuen Zeugen oder Sachverständigen stattfinde, darüber hat nach deren Abhörung und nach Vernehmung beider Theile der Gerichtshof zu entscheiden.

Nicht des Vorsitzenden, neue Zeugen und Sachverständige vorzuladen, neue Gutachten abzufordern, und neue Erhebungen einzuleiten.

§. 243.

Außer dem Vorsitzenden sind auch die übrigen Gerichtsmitglieder und der Staatsanwalt, der Privat-Ankläger, der Angeklagte und der Beschädigte, sowie ihre Vertreter berechtigt, an jede zu vernehmende Person Fragen zu stellen, nachdem sie hierzu von dem Vorsitzenden das Wort erhalten haben. Der Vorsitzende hat jedoch jede Frage, die ihm unpassend erscheint, zurückzuweisen.

Wer an die zu vernehmenden Personen Fragen stellen dürfte.

§. 244.

Ukaranie
w drodze dys-
cyplinarnej
stron lub ich
zastępców za
nieprzyzwoi-
tości

Zaskarżony, skarżyciel prywatny i poszkodowany, równie jak ich obrońcy, mogą wprowadzać wszystko, cokolwiek do ocenienia wiarygodności świadka lub biegłego, albo do odparcia ich zeznań posłużyć może.

Jeżeli zaś albo strona, albo świadek lub biegły przeciw którejkolwiek osobie słuchanej, przeciw obrońcy, przeciw Prokuratorowi rządowemu, lub przeciw osobie sądowej miota obelgi, albo czyni zarzuty widocznie bezzasadne i do rzeczy nie należące, albo jeżeli nie zachowuje uszanowania winnego Sądowi, postępując nieprzyzwoicie, Sąd może w takim przypadku na żądanie obrazonego, albo nawet z urzędu rozciągnąć stosowną karę dyscyplinarną na winnego. Jeżeli oskarżony zachowuje się nieprzyzwoicie, i mimo upomnienia Prezydującego, i groźby, że wyprowadzonym zostanie z posiedzenia, od tego nie odstępuje; natenczas może na mocy uchwały Sądu, przeciw której nie ma dalszej drogi prawa, nazawsze, albo na jakiś czas być wyprowadzonym z posiedzenia, rozprawa może być prowadzoną w jego nieobecności, a orzeczenie Sądu może mu być ogłoszone przez członka onegoż w obecności protokolisty.

§. 245.

Jeżeli obrońca strony staje się winnym takiego przestępstwa, Sąd może mu dać naganę, lub skazać go na karę pieniężną aż do wysokości stu złotych r. mon. kon., zaś przy zachodzących okolicznościach uciążliwych, Sąd krajowy wyższy, może go na przedstawienie Sądu karnego wykreślić na czas jaki z wyroku obrońców.

Jeżeli obrońca mimo otrzymanego upomnienia, lub wymienionej kary, nie poprzestaje zachowywać się nieprzyzwoicie w ciągu rozprawy, Prezydujący może mu odebrać głos, i wezwać stronę, którą on broni, aby sobie innego obrońcę obrała, a w razie potrzeby naznaczyć takowego z urzędu. Gdyby się przyszło obawiać, iż w taki sposób obrona oskarżonego byłaby niedostateczną, Sąd może odroczyć rozprawę na koszt winnego obrońcy.

§. 246.

Kary wzmiankowane w poprzedzających dwóch paragrafach należy wykonać, nie dopuszczając przeciw nim dalszej drogi prawa.

§. 244.

Der Angeklagte sowohl, als auch der Privat-Ankläger und der Beschädigte, sowie deren Vertreter sind berechtigt, Alles geltend zu machen, was zur Beurtheilung der Glaubwürdigkeit eines Zeugen oder Sachverständigen, oder zur Widerlegung seiner Angaben dienen kann.

Disziplinarbe-
strafung von
Unziemlichkei-
ten der Par-
teien oder ih-
rer Vertreter.

Wenn jedoch von einer dieser Parteien, oder von einem Zeugen oder Sachverständigen gegen irgend eine der vernommenen Personen, oder gegen einen Vertreter, gegen den Staatsanwalt, oder gegen eine Gerichtsperson Beschimpfungen, oder offenbar ungegründete, oder zur Sache nicht gehörige Beschuldigungen vorgebracht werden, oder überhaupt die dem Gerichte schuldige Ehrfurcht durch ein unanständiges Benehmen verletzt wird, so kann das Gericht wider den Schuldigen auf Antrag des Beleidigten, oder auch von Amtswegen eine angemessene Disziplinarstrafe verhängen. Der Angeklagte kann überdies, wenn er sich ein ungeziemendes Benehmen zu Schulden kommen läßt, und ungeachtet der Ermahnung des Vorsitzenden, und der Drohung, daß er aus der Sitzung entfernt werden wird, nicht davon absteht, durch Beschluß des Gerichtes, wogegen kein Rechtsmittel zulässig ist, ganz oder für einige Zeit aus der Sitzung entfernt, die Verhandlung in seiner Abwesenheit fortgesetzt, und ihm das Erkenntniß des Gerichtes durch ein Mitglied desselben in Gegenwart des Protokollführers verkündet werden.

§. 245.

Macht sich der Vertreter einer Partei einer solchen Uebertretung schuldig, so kann er von dem Gerichte mit einem Verweise oder einer Geldstrafe bis zum Betrage von hundert Gulden belegt, und bei erschwerenden Umständen auf Antrag des Strafgerichtes noch überdies vom Oberlandesgerichte auf angemessene Zeit aus der Bertheidigerliste gelöscht werden (§. 214).

Setzt ein Vertreter ein solches ungebührliches Benehmen, trotz der erhaltenen Ermahnung oder verhängten Strafe, bei der Verhandlung fort, so kann ihm der Vorsitzende das Wort entziehen, und die durch ihn vertretene Partei zur Wahl eines anderen Vertreters auffordern, und nöthigenfalles von Amtswegen einen solchen ernennen. Wäre aber zu besorgen, daß auf solche Weise die Bertheidigung eines Angeklagten nicht genügend stattfinden würde, so kann von dem Gerichte die Vertagung der Verhandlung auf Kosten des schuldigen Vertreters angeordnet werden.

§ 246.

Die in den vorstehenden zwei Paragraphen erwähnten Strafen sind sogleich nach der Verhandlung zu vollziehen, ohne daß dagegen ein Rechtsmittel zulässig ist.

§. 247.

Ukaranie bezpośrednie uczynku, popełnionego na posiedzeniu Sądu i podlegającego karze według powszechnej ustawy karnój.

Jeżeli w ciągu rozprawy końcowej, w sali posiedzeń ktokolwiek bądź popełni zbrodnię, wykroczenie lub przestępstwo podlegające sądowość. Sądów karnych, i sprawca przytóm schwytanym zostanie na gorącym uczynku; natenczas może Trybunał, przerywając rozprawę końcową, lub przy końcu takowej, po wysłuchaniu obwinionego i obecnych świadków i po wysłuchaniu Prokuratora rządowego, wydać natychmiast wyrok w tój mierze. Jeżeli obwiniony skazanym zostanie za to na karę, Sąd nie może już więcéj za ten sam uczynek wymierzać kary dyscyplinarnej.

§. 248.

Przerwanie i odroczenie rozprawy końcowej.

Rozprawa końcowa słowna, raz rozpoczęta, nie może być dłużéj przerywana, jak tylko o ile Prezydujący uważa za potrzebne dla koniecznego wyczynku. W przypadkach nagłych może także być prowadzona według zdania Sądu w niedziele i święta. Odroczenie jéj Sąd może uchwalić w następujących przypadkach:

- a) gdy w ciągu onéjże zaskarżony zachoruje w taki sposób, iż dłużéj być nie może obecnym przy rozprawie, jeżeli nie pozwoli na to, ażeby rozprawa nawet w jego nieobecności dalej prowadzona była, i ażeby zeznania, które w ciągu śledztwa poczynił, odczytanymi zostały;
- b) jeżeli Trybunał z jakiegobądź powodu uważa za potrzebne nakazać nowe dochodzenia lub śledztwa, albo dostarczenia nowych dowodów (§§. 220., 235., 250., 251.);
- c) jeżeli z powodu zewnętrznych przeszkód czasowe odroczenie wydaje się potrzebném lub stosowném; (§§. 221., 230., 245., 252.).

§. 249.

Postanowienia szczegółowe:

a) gdy Prokurator rządowy lub skarżyciel prywatny odstępuje od skargi.

Jeżeli w ciągu rozprawy końcowej Prokurator rządowy odstąpi od skargi w skutku udzielonego mu za najwyższym pozwoleniem polecenia Ministra Sprawiedliwości; lub jeżeli w razie takich wykroczeń, które tylko na żądanie strony interesowanej na drodze karnéj dochodzonemi być mogą, skarżyciel prywatny odstępuje od swego żądania; w takich przypadkach należy natychmiast przerywać rozprawę końcową względnie tego występku, względnie którego odstąpienie było oznajmioném (§. 289.).

§. 250.

b) jeżeli uczynek jest innym występkiem, aniżeli tym, jak o piéwa uchwała za skarczenia.

Jeżeli się pokaże przy rozprawie końcowej, że uczynek, pod którego zarzutem jest zaskarżony, innym jest występkiem, a nie tym, który obejmuje w so-

§. 247.

Wird aber während der Schlußverhandlung im Sitzungssaale von wem immer ein Verbrechen, Vergehen, oder eine der Gerichtsbarkeit der Strafgerichte zugewiesene Uebertretung begangen, wobei der Thäter auf frischer That ergriffen wird, so kann mit Unterbrechung der Schlußverhandlung, oder am Ende derselben, nach Vernehmung des Beschuldigten und der etwa vorhandenen Zeugen, und nach Anhörung des Staatsanwaltes, von dem Gerichtshofe sogleich darüber erkannt werden. Wird der Beschuldigte deshalb zu einer Strafe verurtheilt, so kann wegen derselben Handlung von dem Strafgerichte weiter keine Disziplinarstrafe verhängt werden.

Unmittelbare
Strafverhän-
gung wegen
einer in derGe-
richtsfigung,
begangenen,
nach dem all-
gemeinen
Strafgesetze zu
abtundenden
Handlung.

§. 248.

Die mündliche Schlußverhandlung darf, wenn sie einmal begonnen hat, nur so weit unterbrochen werden, als es der Vorzögende zur nöthigen Erholung erforderlich findet. In dringenden Fällen kann sie nach dem Ermessen des Gerichtes auch an Sonn- und Feiertagen fortgesetzt werden. Eine Vertagung derselben kann von dem Gerichtshofe in folgenden Fällen beschlossen werden:

Unterbrechung
und Vertagung
der Schluß-
verhandlung.

- a) wenn während derselben der Angeklagte in der Art erkrankt, daß er nicht weiter der Verhandlung beizuhelfen kann, soferne er nicht einwilliget, daß die Verhandlung auch während seiner Abwesenheit fortgesetzt werde, und daß die von ihm in dem Untersuchungs-Verfahren abgelegten Aussagen vorgelesen werden;
- b) wenn der Gerichtshof aus irgend einem Anlasse vorläufig noch neue Erhebungen oder Untersuchungshandlungen einzuleiten, oder neue Beweismittel herbeizuschaffen findet (§§. 220, 235, 250 und 251);
- c) wenn wegen äußerer Hindernisse eine zeitweilige Aufschiebung sich als nothwendig oder zweckmäßig darstellt (§§. 221, 230, 245, 252).

§. 249.

Wenn im Laufe der Schlußverhandlung der Staatsanwalt über den mit Allerhöchster Genehmigung erteilten Auftrag des Justizministers von der Anklage zurücktritt; — oder wenn bei Vergehen, die nur auf Verlangen eines Betheiligten strafgerichtlich verfolgt werden dürfen, der Privat-Ankläger von seinem Begehren absteht; so ist die Schlußverhandlung rücksichtlich jener strafbaren Handlung, in Ansehung welcher der Rücktritt erklärt wurde, sogleich abzubrechen (§. 289).

Besondere
Bestimmun-
gen:

a) wenn der
Staatsanwalt
oder der Pri-
vat-Ankläger
von der An-
klage absteht;

§. 250.

Zeigt sich bei der Schlußverhandlung, daß die dem Angeklagten zur Last fallende That eine andere strafbare Handlung ist, als worauf der Anklagebeschluß lautet, sei es

b) wenn die
That eine an-
dere strafbare
Handlung ist,
als worauf
der Anklage-
beschluß lautet;

bie uchwała zaskarżenia, bądź że jest zbrodnią równie więcej lub mniej ciężką, wykroczeniem albo występkiem w §. 9. wyrażonym; wówczas Prezydujący winien natychmiast, lub jeżeli dopiero przy naradzie Trybunału powstanie wątpliwość, przed wydaniem wyroku uczynić uważnymi Prokuratora rządowego i zaskarżonego, iż przedstawienia swoje końcowe rozciągnąć winni i na tę nową postać występków.

Jednakże, jeżeli Trybunał uzna za potrzebne nowe dochodzenia w tej mierze; lub jeżeli przy rozprawie końcowej, odbywającej się nie przed Sądem krajowym tego miejsca, w którym władza krajowa polityczna ma siedzibę swoją, występki okaże się być jedną ze zbrodni wyrażonych w §. 10. lit. a); natenczas należy przerwać rozprawę, i w pierwszym przypadku nakazać, aby śledztwo zostało uzupełnionem w tem co potrzeba (§§. 220. i 242.), i bez nowej uchwały zaskarżenia naznaczyć nową rozprawę końcową; w drugim przypadku zaś odstąpić postępowanie zakończające do Sądu właściwego.

§. 251.

e) jeżeli przy-
tóm okaże się
inny występ-
pek obwinio-
nego, podle-
gający temu
samemu Sąd-
dowi;

Jeżeli przy rozprawie końcowej zaskarżony posądzonym zostanie jeszcze o inny występki, podlegający sądowności tego samego Sądu karnego (§§. 40—42), Sąd nakaże w tym względzie potrzebne poczynić dochodzenia, a jeżeli nowo wykryty występki takięj samęj lub mniejszēj podlega karze, jak zbrodnia lub wykroczenie, będące przedmiotem zaskarżenia; natenczas rozprawa końcowa, bez nowęj uchwały zaskarżenia, winna się rozciągać także i na występki nowo wykryty.

Jeżeli zaś nowo wykryta zbrodnia lub wykroczenie większēj podlega karze, jak występki, z powodu którego naznaczoną została rozprawa końcowa; wówczas należy ją przerwać, i poprzednio względem nowo wykrytęj zbrodni lub wykroczenia powziąć uchwałę zaskarżenia lub odstąpienia. Dopiero, gdy uchwała, tycząca się i tēj zbrodni lub wykroczenia zyska moc prawa, należy co do wszystkich występkiów znanych nową rozprawę końcową wyznaczyć.

§. 252.

d) jeżeli ta-
kowy podlega
innemu Sąd-
owi.

Jeżeli zaś nowo wykryta zbrodnia lub wykroczenie podlega szczegółowemu sądownictwu innego Sądu karnego (§. 10. lit. a) i §. 16. ustępi drugi); lub jeżeli inny Sąd karny rozciągnął nad niemi sądownictwo swoje przez wyprzedzenie (§. 41.); natenczas należy przerwać rozprawę końcową, i odstąpić dalsze jęj prowadzenie właściwemu Sądowi karnemu, co do wszystkich wy-

nun ein gleich, mehr oder minder schweres Verbrechen, ein Vergehen oder eine der im §. 9 bezeichneten Uebertretungen; so hat der Vorsitzende sogleich, oder wenn sich hierüber erst bei der Berathung des Gerichtshofes ein Bedenken ergibt, vor der Schöpfung des Erkenntnisses den Staatsanwalt und den Angeklagten aufmerksam zu machen, daß sie ihre Schlußvorträge auch auf diese neue Gestaltung der strafbaren Handlung auszudehnen haben.

Wenn jedoch der Gerichtshof deshalb neue Erhebungen für nöthig erkennt; oder wenn sich bei einer Schlußverhandlung, die nicht vor dem Landesgerichte desjenigen Ortes, wo die politische Landesbehörde ihren Sitz hat, gepflogen wird, die strafbare Handlung als eines der im §. 10 lit. a) bezeichneten Verbrechen darstellt, so ist die Verhandlung abzubrechen, und im ersten Falle die nöthige Ergänzung der Untersuchung einzuleiten (§§. 220 und 242), und ohne einen neuen Anklagebeschluß eine neuerliche Schlußverhandlung anzuordnen; im zweiten Falle aber das Schlußverfahren an das kompetente Gericht abzutreten.

§. 251.

Kommt bei der Schlußverhandlung wider den Angeklagten die rechtliche Beschuldigung einer anderen der Gerichtsbarkeit des nämlichen Strafgerichtes unterliegenden strafbaren Handlung hervor (§§. 40—42), so sind darüber die nöthigen Erhebungen einzuleiten, und in dem Falle, wenn die neu hervorkommende strafbare Handlung gleich schwer, oder minder strafbar ist, als dasjenige Verbrechen oder Vergehen, worauf der Anklagebeschluß lautet, hat sich die Schlußverhandlung, ohne neuen Anklagebeschluß, auch auf die neu hervorgekommene strafbare Handlung auszudehnen.

e) wenn nebst bei eine andere, demselben Gerichtsstande unterliegende strafbare Handlung des Beschuldigten hervorkommt;

Ist aber das neu hervorgekommene Verbrechen oder Vergehen schwerer strafbar, als dasjenige, wegen dessen die Schlußverhandlung angeordnet wurde, so ist diese einstweilen auszusetzen, und vorläufig über das neu hervorgekommene Verbrechen oder Vergehen ein Anklage- oder Ablassungsbeschluß zu schöpfen. — Erst nach eingetretener Rechtskraft des Beschlusses auch über dieses neue Verbrechen oder Vergehen ist eine neuerliche Schlußverhandlung über alle vorliegenden strafbaren Handlungen anzuordnen.

§. 252.

Unterliegt aber das neu hervorgekommene Verbrechen oder Vergehen dem besonderen Gerichtsstande eines anderen Strafgerichtes (§. 10 lit. a) und §. 16 zweiter Absatz); oder erscheint in Beziehung auf dasselbe der Gerichtsstand eines anderen Strafgerichtes schon früher durch Zuvorkommen begründet (§. 41); so ist die Schlußverhandlung abzubrechen, und rüchrichtlich aller vorliegenden strafbaren Handlungen an

d) wenn die selbe einem anderen Gerichtsstande unterliegt.

krytych występów, jeżeli nie jest rzeczą stosowniejszą prosić Sądu krajowego wyższego o delegację (§. 49.).

§. 253.

Kiedy należy zamknąć rozprawę końcową.

Skoro rzecz dostatecznie jest wyjaśnioną, ażeby gruntownie osądzoną być mogła (§§. 233. i 234.), należy zamknąć rozprawę końcową, a Prokurator rządowy i strony powinny uczynić ostateczne przedstawienia.

Przedstawienia ostateczne Prokuratora i stron.

Najpierw winien Prokurator uczynić przedstawienie swoje, w którym może wprowadzonych dowodów w krótkości zebrać, i ostateczne swe wnioski przedstawić powinien. Przymtem wolno mu jest zaskarzenie, zawarte w uchwale zaskarżenia (§§. 200. i 217.) zmienić tak co do kwestyi winy, jakoteż co do określenia występku i wymiaru kary (§§. 247. i 250—252.).

Jeżeli występował skarżyciel prywatny, ón zabięra głos bezpośrednio po Prokuratorze rządowym, lub jeżeli ten odmówi spódziałania swego (§. 37.) w miejscu onegoż; po Prokuratorze i skarżycielu prywatnym zaś zabięra głos poszkodowany lub jego obrońca, jeżeli był obecnym przy rozprawie, dla uzasadnienia swoich pretensyj prywatnych.

Następnie zabierze głos zaskarżony i jego obrońca, aby odpowiedzieć. Jeżeli Prokurator rządowy, skarżyciel prywatny albo poszkodowany mają na to co odrzćć, po nich zawsze należy pozwolić zaskarżonemu i jego obrońcy ostatni głos zabrać.

W tych przedstawieniach końcowych należy unikać wszelkich nie należących do rzeczy wywodów, wszelkiej niepotrzebnej rozwlekłości i wszelkiego powtarzania.

§. 254.

Kiedy można odłączyć przedstawienia końcowe co do czynu od wyводу co do zastosowania ustawy.

W powszechności należy w przedstawieniach końcowych nie odłączać pytania co do dowodu lub winy od kwestyi zastosowania ustawy i wymierzenia kary. Tylko w procesach bardzo zawitych i wielkich może Prezydujący, czyli to na uczyniony wniosek, czyli też z urzędu rozkazać, ażeby w przedstawieniach końcowych oddzielić kwestyę winy od kwestyi wymierzenia kary.

Przeciw takiej uchwale Trybunału nie ma dalszćj drogi prawa, bez względu na to, czyli odłączenie pozwolonćm, czyli też odrzuconćm zostało.

das zuständige Strafgericht zur Fortsetzung abzutreten, wenn es nicht etwa zweckmäßig erscheint, bei dem Oberlandesgerichte um Delegation einzuschreiten (§. 49).

§. 253.

Sobald die Sache hinlänglich erörtert ist, um ein gründliches Erkenntniß schöpfen zu können (§§. 233 und 234), ist die Schlußverhandlung zu beendigen, und es sind der Staatsanwalt und die Parteien mit ihren Schlußvorträgen zu hören.

Wenn die Schlußverhandlung zu beendigen ist.

Zuerst hat der Staatsanwalt seinen Vortrag zu halten, in welchem er die Ergebnisse der Beweisführung kurz zusammenzufassen und seine Schlußanträge zu stellen hat. Dabei steht ihm frei, die in dem Anklagebeschlusse enthaltene Anklage (§§. 200 und 217) sowohl hinsichtlich der Schuldfrage, als auch in Beziehung auf die Bezeichnung der strafbaren Handlung und auf die Strafbemessung abzuändern (§§. 247 und 250—252).

Schlußvorträge des Staatsanwaltes und der Parteien.

Ist ein Privat-Ankläger eingeschritten, so erhält er unmittelbar nach dem Staatsanwalte, oder in soferne der Letztere die Mitwirkung versagt (§. 37), an desselben Stelle; nach dem Staatsanwalte und Privat-Ankläger aber der Beschädigte oder sein Vertreter wenn er bei der Verhandlung erschienen ist, das Wort zur Begründung seiner privatrechtlichen Ansprüche.

Sofort wird dem Angeklagten und seinem Vertheidiger das Wort eingeräumt, um zu antworten. Finden hierauf der Staatsanwalt, der Privat-Ankläger oder der Beschädigte noch etwas zu erwidern, so gebührt dem Angeklagten und seinem Vertheidiger jedenfalls die Schlußrede.

Bei diesen Schlußvorträgen ist die Einmischung aller nicht zur Sache gehörigen Erörterungen und jede nutzlose Weitläufigkeit und Wiederholung zu vermeiden.

§. 254.

In der Regel ist in den Schlußvorträgen sowohl über die Beweis- oder Schuldfrage, als auch über die Anwendung des Strafgesetzes und die Bemessung der Strafe ungetrennt zu verhandeln. Nur bei sehr verwickelten oder ausgedehnten Strafprozessen steht es dem Vorsitzenden frei, entweder über einen gestellten Antrag, oder auch von Amtes wegen zu verfügen, daß die Schlußvorträge über die Schuldfrage von jenen über die Bemessung der Strafe getrennt werden.

Wenn die Schlußvorträge über die Thatfrage von jenen über die Gesetzes-Anwendung getrennt werden dürfen.

Gegen den dießfälligen Beschluß des Gerichtshofes, mag dadurch die Trennung bewilliget oder verweigert worden seyn, ist kein weiterer Rechtszug zulässig.

§. 255.

Jeżeli Sąd nakaze oddzielenie, wtedy wywód Prokuratora rządowego równie jak stron ograniczać się powinien najprzód na okoliczności czynu, wynikające z rozprawy końcowej, na zestawienie dowodów za i przeciw winie przemawiających, i na określenie kwalifikacji czynu według ustawy, pomijając wszelkie wywody co do kary, wymierzoną być mającej.

Następnie winien Trybunał najprzód zawyrokować co do winy (§§. 283. i 287—290.) i ogłosić wyrok swój (§. 291.), a jeżeli wyrok wydanym będzie, iż zaskarżony jest winnym, Trybunał nakaze Prokuratorowi rządowemu lub skarżycielowi prywatnemu, i zaskarżonemu lub jego obrońcy, ażeby na nowo przedstawili wywody ostateczne, przyczem jednakże nie należy się zapuszczać w ocenianie kwestyi winy, lecz tylko wyjaśnić pytanie co do kary, wymierzyć się mającej. tudzież co do innych punktów, które w wyroku karnym rozstrzygniętymi być powinny (§. 283. lit. *b—d*). Po wysłuchaniu takowych Trybunał także względem téj kwestyi wyrok wydać powinien.

§. 256.

Odejście Trybunału na ustęp dla wydania wyroku bez Prokuratora rządowego.

Do wydania wyroku Trybunał powinien odejść na ustęp bez Prokuratora rządowego.

§. 257.

Prowadzenie protokołu.

Przy każdej rozprawie końcowej słownej protokół prowadzonym być powinien. Takowy ma obejmować nazwiska członków obecnych Trybunału, Prokuratora rządowego, skarżyciela prywatnego, oskarżonego i jego obrońcy, tudzież poszkodowanego, będącego obecnym. W protokóle zapisanymi być powinny wszystkie w ciągu rozprawy wydarzające się ważniejsze okoliczności. W szczególności należy zamieścić tamże, jaey świadkowie i biegli byli stuchanymi, i jakie akta były odczytanymi; następnie czyli świadkowie i biegli złożyli przysięgę, lub dla czego przysięga od nich odebrana nie była; oprócz tego należy w nim uczynić wzmiankę o wszystkich wnioskach czynionych przez strony, równie jak o rozstrzygnięciach wydanych przez Prezydującego lub przez Sąd, nakoniec o zeznaniach oskarżonego i świadków, równie jak biegłych, a ile takowe odmiennymi są od zeznań w ciągu śledztwa poczynionych, lub dodatki do nich w sobie zawierają. Jeżeli to być może, pierwsze spisanie tego wszystkiego protokolista stenograficznie uskutecznić powinien.

Co się tyczy przedstawień końcowych (§§. 253—255.), dostateczne są wyjątki z nich w protokóle. Względem narad i głosowań Trybunału, które

§. 255.

Wird die Trennung angeordnet, so haben sich die Ausführungen des Staatsanwaltes und der Parteien vorerst auf die thatsächlichen Ergebnisse der Schlußverhandlung, auf die Zusammenfassung der für oder wider die Schuld vorgekommenen Beweise und auf die gesetzliche Qualifikation der That, mit Ausschließung aller Erörterungen über die zu verhängende Strafe, zu beschränken.

Hiernach hat der Gerichtshof vorläufig über die Schuldfrage zu entscheiden (§§. 283 und 287—290, seine Entscheidung zu verkündigen (§. 291), und in dem Falle, wenn der Ausspruch auf die Schuld des Angeklagten erfolgt ist, die neuerlichen Schlußvorträge des Staatsanwaltes oder Privat-Anklägers und des Angeklagten oder seines Verteidigers anzuordnen, wobei sich aber nicht mehr in eine Würdigung der Schuldfrage einzulassen, sondern nur die anzuwendende Strafe und die übrigen in einem Straf-Urtheile noch zu entscheidenden Punkte (§. 283 lit. b—d) zu erörtern sind. Nach Anhörung derselben hat der Gerichtshof auch hierüber zu entscheiden.

§. 256.

Zur Schöpfung des Erkenntnisses hat sich der Gerichtshof ohne den Staatsan-

Zurückziehung
des Gerichtshofes zur Schöpfung des Erkenntnisses ohne Staatsanwalt.

§. 257.

Ueber jede mündliche Schlußverhandlung ist ein Protokoll aufzunehmen. Das-

Protokollführung.

Hinsichtlich der Schlußvorträge (§§. 253—255) genügt eine auszugsweise Aufnahme. Ueber alle bei der Schlußverhandlung vorkommenden Berathungen und Abstimm-

przychodzą przy rozprawie końcowej, należy osobny protokół prowadzić, a zaś w protokóle rozpraw należy zanotować tylko ogłoszone uchwały.

Po ukończeniu rozprawy nie potrzeba ani odczytania, ani zatwierdzania protokołu; wszelako tam, gdzie idzie o to, aby w protokóle zamieszczone były dokładnie i dosłownie pewne ustępy, Prezydujący może nakazać, aby niektóre części protokołu były odczytanymi. Również wolno jest stronom, dla zawarowania praw swoich żądać, ażeby szczegółowe zeznania, przedstawione wnioski lub inne pojedyncze wydarzenia zamieszczonemi zostały w protokóle. Po ukończeniu posiedzenia Prezydujący i protokolista winni są podpisać protokół.

Rozdział jedenasty.

● dowodach prawnych.

§. 258.

Co sędzia za
prawdę trzy-
mać powinien.

Sędzia powinien dokładnie rozważyć zachodzące dowody. To tylko przy osądzeniu za prawdę uznane być może, co prawnie jest udowodnioném.

§. 259.

Przy tém sądzeniu Sąd winien mieć na względzie nietylko wszelkie dowody, wprowadzone w rozprawie końcowej słownej, lecz także te, które w ciągu śledztwa były wprowadzonemi, jak dalece w rozprawie końcowej z nich użytek był zrobiony, i moc ich w ciągu téjże rozprawy ani zniszczoną, ani też osłabioną nie została.

§. 260.

Zasada ogólna
przy ocenia-
niu mocy pra-
wniej dowo-
dów.

Prawną moc dowodów należy oceniać według przepisów podanych w następujących §§. 261—282; wszelako każdy dowód nie sam przez się, lecz w związku z całym śledztwem i z całą rozprawą na uwagę brany być powinien. Skoro więc bezstronności świadectw przez stosunki osobiste, albo też wiarygodność jakiegobądź dowodu, czyli to przez doświadczenia przeciwnie, czyli też z powodu, iż takowy nie jest podobnym do prawdy według naturalnego i zwyczajnego biegu okoliczności w związku swoim, zachwiana zostanie, dowód traci moc swoją, a w ten sposób osłabiony nie może być uważany za prawny.

Zatém, chociaż się znajdują wymogi dowodu, które w niniejszej ustawie przy szczegółowych rodzajach dowodów są wyrażone, sędzia nie jest obowiązany uznać zaskarżonego winnym (§. 283.), jeżeli przy dokładném rozwa-

mungen des Gerichtshofes ist ein besonderes Protokoll zu führen, und in dem Verhandlungs-Protokolle sind nur die kundgemachten Beschlüsse anzumerken.

Einer Vorlesung und Genehmigung des Protokolles nach der Verhandlung bedarf es nicht, doch kann der Vorsitzende, wo es auf genaue Feststellung der wörtlichen Fassung ankommt, die Vorlesung einzelner Theile des Protokollsentwurfes anordnen. Den Parteien steht es auch frei, zur Wahrung ihrer Rechte die Feststellung einzelner Aussagen, gestellter Anträge oder anderer besonderer Vorgänge durch das Protokoll zu fordern. Nach dem Schluß der Sitzung ist das Protokoll von dem Vorsitzenden und dem Schriftführer zu unterzeichnen.

Fünftes Hauptstück.

Von den rechtlichen Beweisen.

§. 258.

Der Richter hat die vorhandenen Beweise genau zu erwägen. Nur dasjenige kann in der Beurtheilung für wahr gehalten werden, was rechtlich bewiesen ist.

Grund des richterlichen Fürwahrhaltens.

§. 259.

Bei dieser Beurtheilung hat das erkennende Gericht nicht nur alle in der mündlichen Schlußverhandlung, sondern auch die in dem Untersuchungs-Verfahren vorgekommenen Beweismittel zu berücksichtigen, in soferne von ihnen in der Schlußverhandlung Gebrauch gemacht worden ist, und durch dieselbe deren Beweiskraft weder zerstört, noch geschwächt erscheint.

§. 260.

Die rechtliche Kraft der Beweise ist nach den in den folgenden §§. 261—282 vorkommenden Bestimmungen zu beurtheilen; jedoch ist kein Beweismittel für sich allein, sondern jedes in Verbindung mit der ganzen Untersuchung und Verhandlung in Betracht zu ziehen. Sobald daher entweder die Unparteilichkeit der Zeugnisse durch persönliche Verhältnisse, oder die Glaubwürdigkeit was immer für eines Beweises durch entgegenstehende Erfahrungen, oder wegen dessen Unwahrscheinlichkeit nach dem natürlichen und gewöhnlichen Gange der Ereignisse in ihrem Zusammenhange bedenklich gemacht wird, verliert der Beweis an seiner Kraft, und ein auf solche Art geschwächter Beweis kann nicht mehr als rechtlich betrachtet werden.

Allgemeiner Grundsatz für die Beurtheilung der rechtlichen Kraft der Beweise.

Der Richter ist folglich auch bei dem Dasein der in dem gegenwärtigen Gesetze bei den einzelnen Beweisarten aufgeführten Beweiserfordernisse nicht verpflichtet, den Angeklagten als schuldig zu verurtheilen (§. 283), wenn er aus der aufmerksamen

zeniu wszystkich okoliczności nie powziął przekonania o jego winie, lecz mu jeszcze z powodów przeciwnych i wyraźnie określonych (§. 292. lit. g) wątpliwości pozostają. Jednakże sędzia nie może w takim przypadku uważać za uzasadnienie takie przypuszczenia lub spostrzeżenia, których wyraźny przepis ustawy na uwagę brać nie pozwala (§. 3. i 233. ustawy karnéj), lub które się nie znajdują w przeprowadzonej rozprawie.

§. 261.

**Prawe rodza-
je dowodów:**

Dowód prawny stanowić mogą:

- I. sądowe obejrzenie naoczne;
- II. zdania biegłych;
- III. przyznanie się obwinionego;
- IV. zeznania świadków, do których należy policzyć także poszkodowanego i przyznających się spółwinnych;
- V. dokumenta i pisma; lubtż
- VI. zbieg kilku rodzajów dowodów niezupełnych, albo kilku poszlaków (dowód złożony).

§. 262.

**I. Sądowe
obejrzenie
naoczne.**

I. Sądowe obejrzenie naoczne wtenczas tylko za dowód uważaném być może, jeżeli uskutecznoném zostało w formie prawnej.

§. 263.

**II. Opinia
biegłych.**

II. Cokolwiek przez opinię kilku biegłych, a według okoliczności nawet tylko jednego biegłego (§. 78.) w formie prawnej ztwierdzoném jest, może być uważaném za prawnie dowiedzione.

§. 264.

**III. Przyzna-
nie się obwi-
nionego.**

III. Przyznanie się obwinionego wtenczas tylko za prawny dowód przeciw niemu służyć może, gdy

- a) uczynioném było wyraźnie, dokładnie i stanowczo, nie zaś dwuznacznemi gestami lub znakami;
- b) w stanie zupełnej przytomności umysłu;
- c) gdy polega na własném szczegółowém opowiadaniu, zaś nie na potwierdzeniu tylko przedłożonych zapytań;
- d) gdy się zgadza co do istoty z okolicznościami udowodnionemi występku; tudzież

Erwägung aller Umstände die Ueberzeugung von der Schuld desselben nicht erlangt hat, sondern ihm darüber aus entgegenstehenden, aber deutlich zu bezeichnenden Gründen (§. 292 lit. g) noch Zweifel übrig bleiben. Dabei darf jedoch der Richter nicht Voraussetzungen oder Wahrnehmungen als Begründung annehmen, deren Berücksichtigung eine ausdrückliche Bestimmung des Gesetzes untersagt (§§. 3 und 233 des Strafgesetzes), oder welche in der gepflogenen Verhandlung nicht enthalten sind.

§. 261.

Ein rechtlicher Beweis kann hergestellt werden:

Rechtliche Beweisarten:

- I. durch den richterlichen Augenschein;
- II. durch Gutachten der Sachverständigen;
- III. durch das Geständniß des Beschuldigten;
- IV. durch die Aussage von Zeugen, wohin auch der Beschädigte, und geständige Mitschuldige zu rechnen sind;
- V. durch Urkunden oder Schriften, oder
- VI. durch das Zusammentreffen mehrerer unvollständiger Beweisarten, oder mehrerer Verdachtsgründe (zusammengesetzter Beweis).

§. 262.

I. Der richterliche Augenschein kann nur dann als Beweis angesehen werden, wenn er in gesetzlicher Form vorgenommen wurde.

I. Der richterliche Augenschein.

§. 263.

II. Was durch den Befund mehrerer, oder nach Umständen auch nur eines Sachverständigen (§. 78), in der gesetzlichen Form bestätigt wird, kann für rechtlich bewiesen gehalten werden.

II. Der Befund der Sachverständigen.

§. 264.

III. Das Geständniß des Beschuldigten kann gegen ihn nur dann zum rechtlichen Beweise dienen, wenn es

III. Das Geständniß des Beschuldigten.

- a) ausdrücklich, deutlich und bestimmt, und nicht etwa durch zweideutige Geberden oder Zeichen abgelegt wurde;
- b) im Zustande vollen Bewußtseins geschehen ist;
- c) auf dessen eigener umständlicher Erzählung, nicht etwa auf bloßen Bejahungen vorgehaltener Fragen beruht;
- d) mit den über die Umstände der strafbaren Handlung eingeholten Erfahrungen im Wesentlichen übereinstimmt; und

e) gdy uczynioném było albo w ciągu rozprawy końcowej słownej przed Sądem wyrokującym, albo w ciągu postępowania na drodze śledztwa przed sędzią prowadzącym śledztwo, przed władzą bezpieczeństwa, jak dalece takowa w przypadkach przewidzianych w drugim i trzecim ustępie §. 9 do postępowania karnego jest powołaną, albowież przed Sądem powiatowym zamiast Sądu śledczego działającym (§. 13.).

§. 265.

Przyznanie się mające takie przymioty nie utracą mocy dowodu, chociażby już nie można więcej wysledzić uczynku przyznanego ze wszystkimi okolicznościami; dostatecznóm jest, jeżeli niektóre okoliczności, przez które występki, jako uczyniony potwierdzonym zostaje, są udowodnionemi, i jeżeli nie się nie okaże, coby prawdziwość przyznania podało w powątpiewanie. Gdyby zaś oprócz przyznania się, nie można otrzymać żadnego śladu uczynku, przyznanie się samo przez się nie jest prawnym dowodem.

§. 266.

Przyznanie się, otrzymane wbrew przepisom ustawy, przez objętnice, groźby, gwałt lub inne środki nieprawne, nie może służyć za dowód prawny. Jeżeli zaś następnie powtórzonóm zostanie w stanie umysłu wolnym od wszelkiego nieprawego wpływu, i zawiera okoliczności takie, które się zgadzają z udowodnionemi okolicznościami występkę, obwinionemu zaś wiadomemi byćby nie mogły, gdyby ón sam nie był sprawcą onegoż, wtenczas takie przyznanie się może służyć za dowód prawny.

§. 267.

Jeżeli obwiniony odwołuje przyznanie się, które uczynioném było w sposobie prawnym, i ma wszelkie przymioty §^{tu} 264^{go}, przez to nie utracą ono jeszcze mocy dowodu; chyba że odwołujący podaje wiarygodną przyczynę, dla której dawniej fałszywie się przyznał, albo takie okoliczności, które stosownie do poczynionych doświadczeń prawdziwości dawniej uczynionego przyznania się w powątpiewanie podają.

§. 268.

Jeżeli obwiniony przyznaje się wprawdzie, iż popełnił uczynek, lecz twierdzi, iż nie działał w złym zamiarze, lub że zamierzał mniejsze zło, jak to, co rzeczywiście nastąpiło, twierdzenie jego wtedy tylko może być uważaném za wiarygodne, jeżeli uczynek wydarzył się nagle, a zło nie leży już w samymże

e) entweder bei der mündlichen Schlußverhandlung vor dem erkennenden Gerichte, oder in dem Untersuchungsverfahren vor dem Untersuchungsrichter, vor der Sicherheitsbehörde, in soweit dieselbe in den im zweiten und dritten Absätze des §. 9 vorgesehenen Fällen zum Strafverfahren berufen ist, oder vor dem statt des Untersuchungsgerichtes einschreitenden Bezirksgerichte (§. 13) abgelegt wurde.

§. 265.

Ein so beschaffenes Geständniß verliert nichts an seiner Beweiskraft, wenn gleich nicht mehr möglich ist, die eingestandene That vollkommen nach allen Umständen zu erforschen; es ist genug, daß einige Umstände, wodurch die geschehene strafbare Handlung bestätigt wird, erhoben sind, und daß nichts hervorkomme, was die Wahrheit des Geständnisses zweifelhaft macht. Wäre es aber durchaus unmöglich, außer dem Geständnisse eine weitere Spur von der That zu erhalten, so ist das Geständniß allein kein rechtlicher Beweis.

§. 266.

Ein Geständniß, welches der Vorschrift des Gesetzes zuwider, durch Verheißung, Drohung, Gewaltthätigkeit oder sonst unerlaubte Mittel erlangt worden ist, kann nicht zum rechtlichen Beweise dienen. Wenn es aber in der Folge in einem von jedem widerrechtlichen Einflusse freien Gemüthszustande wiederholt wird, und Thatumstände enthält, die mit den Erhebungen über die Beschaffenheit der strafbaren Handlung übereinstimmen, dem Beschuldigten aber nicht bekannt seyn könnten, wenn er nicht der Thäter wäre, so kann ein solches Geständniß als ein rechtlicher Beweis gelten.

§. 267.

Widerruft der Beschuldigte ein früher auf gesetzliche Weise abgelegtes, und mit den Erfordernissen des §. 264 versehenes Geständniß, so verliert dasselbe dadurch nicht seine Beweiskraft; es sei denn, daß der Widerrufende eine glaubwürdige Ursache, warum er früher ein falsches Geständniß abgelegt habe, oder solche Umstände vorbringt, welche nach der darüber eingeholten Erfahrung die Wahrheit des früheren Geständnisses mit Grund bezweifeln lassen.

§. 268.

Wenn der Beschuldigte zwar die Verübung der That gesteht, aber angibt, daß er nicht mit bösem Vorsatze gehandelt, oder daß er ein geringeres Uebel als das wirklich erfolgte beabsichtigt habe, so kann seine Angabe nur dann für glaubwürdig gehalten werden, wenn sich die That plötzlich ereignet hat, und das Uebel nicht schon in

uczynku, lub według naturalnego porządku rzeczy nie musiało koniecznie wynikać z uczynku, albowiż zwykle z takich uczynków nie wynika.

Jeżeli zaś obwiniony przygotowywał sposobność i środki do wykonania uczynku, lub starał się usunąć przeszkody, stojące w drodze wykonaniu jego, wówczas można go uważać za przekonanego o zły zamiar, jeżeli z dochodzenia nie okażą się szczególne okoliczności i stosunki, które na inny zamiar wskazują.

§. 269.

IV. Zeznania świadków.

IV. Ażeby okoliczność czynu uważaną być mogła za udowodnioną przez zeznania świadków, potrzebnym jest w powszechności, żeby była stwierdzoną zgodnym zeznaniem przynajmniej dwóch świadków, i żeby ich zeznanie następujące miało przymioty:

- a) zeznanie uczynionem być powinno z wszelką wolnością, i nie powinno być podsunęte świadkowi, ani przez porozumienie się, podszepty, naprowadzenie, przekręcenie, przekupienie, nagrodę, ani też przez zagrożenie lub gwałt;
- b) powinno wyraźnie, w zupełności i stanowczo wyrażać czyn lub okoliczność, którego prawdziwość ma zatwierdzić;
- c) powinno się opierać na spostrzeżeniu świadka własnym, i w stanie należytej przytomności uczynionem, nie na opowiadaniu obcym, na domysłach, prawdopodobieństwach lub wnioskach;
- d) powinno być uczynionem pod przysięgą;
- e) ani z osobistych przymiotów, ani ze stosunków świadka, ani też z treści zeznania nie powinna się okazywać wątpliwość przeciw niemu;
- f) zeznanie powinno się zgadzać z innymi wiadomościami przynajmniej o tyle, ażeby co do okoliczności stanowych sprzeczności nie było; nakoniec
- g) powinno być uczynionem, albo przynajmniej potwierdzonym w rozprawie końcowej słownej przed Sądem wyrokującym; albowiż w tych przypadkach, w których na mocy przepisu §§. 230. i 241. można poprzestać na odczytaniu zeznań świadków, złożonych w ciągu śledztwa, powinno być odczytanem przy rozprawie końcowej słownej.

§. 270.

W następujących przypadkach może także stanowić dowód prawny zeznanie jednego świadka, mające wszystkie przymioty §^{tu} 269:

der Handlung selbst gelegen ist, oder nach der natürlichen Ordnung der Dinge nicht schon nothwendig aus der Handlung erfolgen mußte, oder nicht gewöhnlich aus solchen Handlungen zu erfolgen pflegt.

Hat aber der Beschuldigte Gelegenheit und Mittel, die That auszuüben, vorbereitet, oder die der Ausübung entgegenstehenden Hindernisse zu entfernen gesucht, so kann er auch des bösen Vorsages für überwiesen gehalten werden, wenn sich nicht aus der Untersuchung besondere Umstände und Verhältnisse ergeben, welche füglich eine andere Absicht erkennen lassen.

§. 269.

IV. Damit ein Thatumstand als durch die Aussagen von Zeugen erwiesen angenommen werden könne, ist in der Regel nothwendig, daß er durch die übereinstimmende Aussage von wenigstens zwei Zeugen bestätigt werde, und daß deren Aussage mit folgenden Erfordernissen versehen sei:

IV. Die Aussage von Zeugen.

- a) sie muß in voller Freiheit abgelegt, weder durch Verstandniß, Anstiftung, Verleitung, Verdrehung, Bestechung, Belohnung, noch durch Bedrohung oder Gewaltthätigkeit dem Zeugen in den Mund gelegt seyn;
- b) sie muß die That oder den Umstand, wovon sie die Wahrheit bestätigen soll, ausdrücklich, deutlich und bestimmt enthalten;
- c) auf des Zeugen eigener und im Zustande der erforderlichen Besonnenheit gemachten Wahrnehmung, nicht auf Hörensagen, Vermuthungen, Wahrscheinlichkeiten oder Schlußfolgerungen beruhen;
- d) sie muß beschworen seyn;
- e) es darf sich weder aus der persönlichen Beschaffenheit, oder den Verhältnissen des Zeugen, noch aus dem Inhalte der Aussage ein begründetes Bedenken gegen dessen Glaubwürdigkeit ergeben;
- f) die Aussage muß mit den übrigen Erfahrungen wenigstens in so weit übereinstimmen, daß in wesentlichen Umständen kein Widerspruch erscheint; endlich muß sie
- g) in der mündlichen Schlußverhandlung vor dem erkennenden Gerichte selbst abgelegt, oder doch bestätigt; oder in den Fällen, wo sich hierbei nach Vorschrift der §§. 230 und 241 auf die Vorlesung der im Untersuchungsverfahren abgelegten Zeugenaussage beschränkt werden kann, bei der mündlichen Schlußverhandlung vorgelesen worden seyn.

§. 270.

In folgenden Fällen kann ein rechtlicher Beweis auch durch die mit allen Erfordernissen des §. 269 versehene Aussage eines Zeugen hergestellt werden:

1. Zeznanie tego, na którym popełniony został występki, może w braku innych dowodów stanowić dowód prawny co do rodzaju uczynku, i dowodzić przeciw obwinionemu, który się przyznał lub przekonany został o występku, szczegółowe okoliczności, postępek ociążające. Jednakże samo zeznanie poszkodowanego nie może rozstrzygnąć pytania, „czyli i jaki występki popełniony został przez obwinionego?“ wyjąwszy przypadek pod liczbą 2. niniejszego paragrafu wskazany.

2. Ilość szkody wyrządzonej przez występki czyli to na gotowym majątku, czyli też na innych przedmiotach ocennych, prawie dowiedzoną być może przez świadectwo poszkodowanego lub tego, w którego zachowaniu rzecz poszkodowana się znajdowała, chociaż wynagrodzenie lub zadosyćuczynienie nastąpi.

3. Do udowodnienia okoliczności występku, które jest wymaganem, aby przyznanie się obwinionego miało prawną moc dowodu, dostatecznem jest zgodne z niem zeznanie jednego świadka.

4. Jeżeli występki powtarzany był często, lub popełnianym był przez dłuższy czas lub w kilku czynnościach częściowych, pojedyncze przypadki powtarzania lub czynności częściowe mogą także być udowodnionemi przez zeznanie jednego świadka, jeżeli takie okoliczności czynu stwierdzonemi zostały przez więcej jak dwóch pojedynczo stojących świadków, których zeznania nie sprzeciwiają się z sobą, i jeżeli tak stwierdzone okoliczności czynu stoją z sobą w związku.

W §. 282. oznaczonem jest, jak dalece do przekonania obwinionego przez zbieg poszlaków, udowodnioną być może bytność prawnych poszlaków nawet przez pojedynczo stojące zeznania.

§. 271.

Zeznania osób, które się przyznały, iż miały udział w tym samym występku, mogą wystarczyć do prawnego przekonania obwinionego, który się zapiera, jeżeli dwie takie osoby wyznały jednogłośnie, iż spólnie z nim popełniły występki, i jeżeli zeznania swoje przy rozprawie końcowej słownej, obwinionemu powtórzyli do oczu.

Oprócz tego zeznania ich:

- a) muszą mieć przymioty, wskazane w §. 269. lit. a), b), c), e), f) i g);
- b) zgadzać się powinny zupełnie co do takich pytań, które im zadane będą względem szczegółowych okoliczności, będących w związku ze wspólnym występkiem, a których przed pytaniem nie mogli przewidzieć;

1. Die Aussage desjenigen, an dem die strafbare Handlung verübt worden ist, kann in Ermanglung anderer Beweise den rechtlichen Beweis über die Beschaffenheit der That begründen, und gegen den Beschuldigten, welcher der strafbaren Handlung geständig oder überwiesen ist, auch einzelne, die That erschwerende Umstände beweisen. Doch kann durch die Aussagen des Beschädigten allein die Frage: „ob und welche strafbare Handlung von dem Beschuldigten verübt worden ist?“ außer dem unter Zahl 2 dieses Paragraphes bezeichneten Falle, nicht entschieden werden.

2. Der Betrag des durch die That an barem Vermögen oder an anderen schätzbaren Gegenständen verursachten Schadens kann durch das Zeugniß des Beschädigten oder desjenigen, in dessen Verwahrung sich die Sache, woran der Schade geschehen ist, befunden hat, als rechtlich erwiesen angesehen werden, obschon die Entschädigung oder Genugthuung erfolgt.

3. Um diejenige Erfahrung über die Umstände der strafbaren Handlung einzuholen, welche zur rechtlichen Beweisraft des Geständnisses des Beschuldigten erfordert wird, genügt die damit übereinstimmende Aussage Eines Zeugen.

4. Wenn eine strafbare Handlung öfters wiederholt, oder durch längere Zeit, oder in mehreren Theilakten fortgesetzt wurde, so können die einzelnen Wiederholungsfälle oder Theilakte derselben auch durch die Aussage je Eines Zeugen als erwiesen angenommen werden, wenn solche Thatumstände durch mehr als zwei einzeln stehende Zeugen bestätigt werden, deren Angaben einander nicht widersprechen, und wenn die dadurch bestätigten Thatsachen mit einander im Zusammenhange stehen.

In wieferne zur Ueberweisung des Beschuldigten durch Zusammentreffen von Verdachtsgründen der Beweis über den Bestand rechtlicher Verdachtsgründe auch durch vereinzelte Aussagen hergestellt werden könne, wird in dem §. 282 bestimmt.

§. 271.

Die Aussagen von Personen, welche der Mitschuld an der nemlichen strafbaren Handlung geständig sind, können zur rechtlichen Ueberweisung eines läugnenden Beschuldigten hinreichen, wenn zwei derselben wider ihn über die gemeinschaftlich mit ihnen verübte strafbare Handlung einhellig ausgesagt, und ihre Aussagen dem Beschuldigten in der mündlichen Schlußverhandlung in das Angesicht wiederholt haben. Zugleich müssen ihre Aussagen:

- a) mit den Erfordernissen des §. 269, lit. a), b), c), e), f) und g) versehen seyn;
- b) in Rücksicht solcher Fragen, die ihnen über besondere, mit der gemeinschaftlichen strafbaren Handlung zusammenhängende Umstände gestellt werden, und von ihnen vor ihrer Vernehmung nicht vorausgesehen werden konnten, unter sich ganz übereinstimmen;

c) muszą być potwierdzonemi co do wszystkich stanowych okoliczności, pod których zarzutem oni sami zostają, przez inne dochodzenia, tak iż niema powodu posądzać ich o porozumienie, albowież powątpiewać o prawdziwość ich zeznań.

§. 272.

Dokumenty.

V. Jeżeli dokument albo pismo jakie samo zawiera w sobie występki, jak n. p. pisane obelgi, dokument podrobiony lub zfałszowany, albo pismienne występane wezwanie do popełnienia zbrodni lub wykroczenia; natenieżas może być uważanym za prawny dowód istoty występków, jeżeli jest udowodnionem, iż pochodzi od obwinionego, i jeżeli przeciw niemu nie zachodzą żadne wątpliwości.

§. 273.

Jak dalece inne dokumenty lub pisma, pochodzące od obwinionego jako zeznania pismienne, a zaś gdy są wystawione przez trzecie osoby, jako świadectwa pismienne zasługują na wiarę, to należy oceniać według reguł ustanowionych co do dowodu złożonego (§. 140. i §§. 278—282.).

§. 274.

Autentyczność dokumentu lub pisma, gdy jest zaprzeczoną, udowodnioną być musi. Jak dalece opinia biegłych z porównania pism stanowić może dowód autentyczności dokumentu lub pisma, to zostawionem jest do ocenienia sędziemu z uwagą na inne okoliczności. Jeżeli obwiniony podpis, znajdujący się na dokumencie lub piśmie, uznał za swój własny, lecz zaprzecza, iż treść od niego pochodzi, lub że miał o niej wiadomość, sędzia rozważyć powinien jak dalece takiemu twierdzeniu wiarę dać można.

§. 275.

Świadectwa, wyjęte z ksiąg urodzin, ślubów i zmarłych i inne dokumenty publiczne, t. j. takie, które wystawił urząd publiczny, albo nawet tylko urzędnik, do wystawienia takich dokumentów upoważniony i przysięgą związany, na mocy urzędu swego, uważane być winny za prawne dowody tych okoliczności, dla których zatwierdzenia są wystawionemi, jeżeli wystawiający z tej czynności urzędowej nie ma się obawiać korzyści lub szkody, lub jeżeli przeciw wiarygodności takiego dokumentu nie zachodzą inne uzasadnione wątpliwości.

§. 276.

Z takimże samymi ograniczeniami uważanemi być powinny za prawne dowody zamieszczonych w nich czynności urzędowych owe protokoły, które są

c) in allen wesentlichen, ihnen selbst zur Last liegenden Umständen durch andere Erhebungen bestätigt seyn, so daß kein Grund vorhanden ist, ein vorläufiges Bekenntniß zu argwöhnen, oder sonst an der Wahrheit der Aussagen zu zweifeln.

§. 272.

V. Wenn eine Urkunde oder Schrift die strafbare Handlung selbst enthält, wie z. B. eine Schmähschrift, eine nachgemachte oder verfälschte Urkunde, oder eine schriftliche strafbare Aufforderung zu einem Verbrechen oder Vergehen; so kann sie als rechtlicher Beweis des Thatbestandes der strafbaren Handlung gelten, insofern der Beweis hergestellt ist daß sie von dem Beschuldigten herrühre, und wenn sonst keine Bedenken dagegen obwalten.

Urkunden.

§. 273.

In wieferne andere Urkunden oder Schriften, wenn sie von dem Beschuldigten herrühren, als schriftliche Geständnisse; und wenn sie von dritten Personen ausgefertigt sind, als schriftliche Zeugnisse Glauben verdienen, ist nach den über den zusammengesetzten Beweis aufgestellten Regeln zu beurtheilen (§. 140 und §§. 278—282).

§. 274.

Wird die Echtheit einer Urkunde oder Schrift geläugnet, so muß dieselbe bewiesen werden. In wie weit der Kunstbefund über die Vergleichung der Handschriften einen rechtlichen Beweis über die Echtheit einer Urkunde oder Schrift herstellt, ist dem Ermessen des Richters mit Rücksicht auf die übrigen Umstände überlassen. Hat der Beschuldigte die auf einer Urkunde oder Schrift vorkommende Unterschrift als die seinige anerkannt, dabei aber geläugnet, daß der Inhalt von ihm herrühre, oder daß er solchen gekannt habe, so hat der Richter zu erwägen, in wieferne dieser Angabe zu glauben sei.

§. 275.

Zeugnisse, welche aus den Geburts-, Trauungs- und Todtenregistern ausgezogen werden, und andere öffentliche, d. i. solche Urkunden, welche von einem öffentlichen Amte, oder auch nur von einem zur Ausstellung solcher Urkunden berechtigten und eidlich verpflichteten Beamten vermöge seines Amtes ausgestellt werden, sind als rechtliche Beweise dessen anzusehen, worüber sie errichtet sind, wenn nicht der Aussteller aus dieser Amtshandlung Vortheil oder Schaden zu erwarten hat, oder sonst gegründete Bedenken gegen die Glaubwürdigkeit einer solchen Urkunde vorkommen.

§. 276.

Unter den gleichen Beschränkungen sind auch die von dem Untersuchungsrichter, oder von einer in dessen Namen einschreitenden anderen Behörde, und die von dem

spisane przez sędziego prowadzącego śledztwo, lub przez inną w jego imieniu działającą władzę, lub też przez Trybunał.

§. 277.

Oprócz przypadków, w §§. 275. i 276. wspomnionych, uważać należy świadectwa pojedynczych urzędników lub sług, tyczące się nawet czynności urzędowych lub okoliczności, wydarzających się w ciągu śledztwa lub rozprawy karniej, tylko jako zeznania innego świadka.

§. 278.

VI. Dowód złożony:

VI. Dowód złożony.
a) Zbieg kilku rodzajów dowodu niezupełnego;

a) Każda okoliczność może być także uważaną za prawnie udowodnioną, jeżeli w niej schodzą się zgodnie dwa z pomiędzy dowodów niezupełnych, wyszczególnionych w §. 140.

§. 279.

b) zbieg poszlaków.

b) Obwiniony, który się zapięra, może być uważanym za prawnie przekonanego ze zbiegu poszlaków, jednakże tylko wtenczas, jeżeli następujące trzy warunki razem się schodzą:

1. Czyn wraz ze wszystkimi okolicznościami, które stanowią jego karygodność, udowodnionym być musi.

2. Przeciw obwinionemu muszą zachodzić prawne poszlaki rodzaju w §§. 138.—140. wymienionego, lub równej mocy w wymaganj liczbie.

3. Ze związku, jaki zachodzi między poszlakami, okolicznościami i stosunkami przez śledztwo wykrytymi, musi wynikać tak bliskie i wyraźne połączenie czynu z osobą zaskarzonego, iż według naturalnego i zwykłego biegu wypadków nie pozostaje żadna wątpliwość, że ón ten uczynek popełnił.

§. 280.

W powszechności wymagany jest do tego dowodu zbieg trzech prawnych poszlaków. Każdy poszlak prawny powinien obejmować jedną okoliczność. Jeżeli się zjdzie kilka takich okoliczności, które w §§. 138.—140. pod jedną liczbą są wyszczególnione, uważane być powinny tylko za jeden poszlak prawny. W ogólności jedna okoliczność zawsze tylko raz policzoną być może, i nigdy w różnych względach uważana, kilku prawnych poszlaków stanowić nie może.

Gerichtshofe aufgenommenen Protokolle als rechtliche Beweise der darin angemerkten Amtshandlungen anzusehen.

§. 277.

Außer den in den §§. 275 und 276 erwähnten Fällen aber sind Zeugnisse einzelner Beamten oder Diener selbst über Amtsverrichtungen oder über Umstände, welche während einer strafgerichtlichen Untersuchung oder Verhandlung vorkommen, nur den Aussagen eines anderen Zeugen gleichzuhaltten.

§. 278.

VI. Zusammengesetzter Beweis:

a) Jeder Thatumstand kann auch dadurch als rechtlich erwiesen angenommen werden, wenn auf demselben zwei der im §. 140 aufgezählten unvollständigen Beweisarten übereinstimmend zusammentreffen.

VI. Zusammengesetzter Beweis:
a) Zusammentreffen mehrerer unvollständiger Beweisarten;

§. 279.

b) Ein die That läugnender Beschuldigter kann aus dem Zusammentreffen von Verdachtsgründen, jedoch nur dann für rechtlich überwiesen gehalten werden, wenn folgende drei Bedingungen vereinigt eintreffen:

b) Zusammentreffen von Verdachtsgründen.

1. Es muß die That mit allen Umständen, welche ihre Strafbarkeit begründen, rechtlich erwiesen seyn.

2. Es muß gegen den Beschuldigten die erforderliche Zahl rechtlicher Verdachtsgründe von der in den §§. 138 — 140 angeführten Art, oder von gleicher Stärke zusammentreffen.

3. Aus der Verbindung der durch die Untersuchung erhobenen Verdachtsgründe, Umstände und Verhältnisse muß sich eine so nahe und deutliche Beziehung der That auf die Person des Angeklagten ergeben, daß nach dem natürlichen und gewöhnlichen Gange der Ereignisse kein Grund zu zweifeln übrig bleibt, daß er die That begangen habe.

§. 280.

In der Regel ist zu diesem Beweise das Zusammentreffen von drei rechtlichen Verdachtsgründen nothwendig. Jeder rechtliche Verdachtsgrund muß einen besonderen Thatumstand enthalten. Treffen mehrere von den in den §§. 138 — 140 unter derselben Zahl vorkommenden Umständen zusammen, so sind sie doch nur als ein rechtlicher Verdachtsgrund zu rechnen. Ueberhaupt kann ein einzelner Thatumstand immer nur Einmal in Anschlag gebracht werden, und nie in verschiedenen Beziehungen aufgefaßt, mehrere rechtliche Verdachtsgründe bilden.

§. 281.

Jednakże za dostateczne do prawnego dowodu uważanemi być mogą:

- a) dwa wyszczególnione w §. 140. niezupelne rodzaje dowodów, jeżeli się schodzą razem (§. 278.);
- b) nawet jeden lub dwa w §§. 138. i 139. wyszczególnione poszlaki, jeżeli

1. przeciwieństwo tego, co obwiniony dla osłabienia podejrzenia prawnego przeciw sobie wprowadził, jest udowodnioném, a zatem jego odpowiedzi oczywiście są fałszywemi; — albotóż

2. jeżeli, bez względu na wspomniane poszlaki, wynika ze śledztwa i z odpowiedzi, iż zaskarzony jest osobą, o której jej życie i złe imię, jej stosunki, usposobienie umysłu lub szczególne pobudki do popełnienia tego, lub z podobnych skłonności wynikającego uczynku wnosić kaza, iż popełniła ten występki, o który jest obwiniona.

Jako okoliczności, z których to (liczba 2.) wnosić można, uważać należy:

- a) jeżeli obwiniony już dawniej z powodu takiego samego, lub z podobnej pobudki wynikającego występku podpadł pod śledztwo i nie został uznany za niewinnego, lub w obecnym wypadku karnym za winnego takiego występku uznany zostanie;
- b) jeżeli z jedną lub więcej osobami, które mu jako zbrodniarze, lub jako ludzie złej sławy znanemi były, ściśle lub podejrzenie obcuje;
- c) jeżeli w razie występku pochodzącego z żądzy zysku, nie może się wykazać godziwym sposobem wyżywienia się.

Jeżeli obydwa, pod liczbą 1. i 2. wspomniane stosunki razem się zejda, natenczas do dowodu jest dostatecznym, jeżeli tylko jeden z poszlaków wyszczególnionych w §§. 138. i 139. do nich przystąpi.

§. 282.

Poszlaki prawne, tudzież okoliczności ws. omiiane w §. 281., których zbieg jest potrzebnym do przekonania obwinionego, powinny być, każdy z osobna, prawnie dowiedzionemi, i ani odpowiedzi obwinionego, ani też przeciwne dowództwa lub inne okoliczności, przemawiające za niewinnością obwinionego, które sąd na zasadzie §. 260. starannie rozważyć winien, nie powinny ich osłabiać, lub podać w powątpiewanie.

Jeżeli zaś kilka okoliczności, które dopiero przez połączenie z sobą stanowią poszlak prawny, potwierdzonemi zostaną przez rozmaitych, jednakże

§. 281.

Es können jedoch als hinreichend zum rechtlichen Beweise angesehen werden:

- a) zwei der im §. 140 aufgezählten unvollständigen Beweisarten, wenn solche übereinstimmend zusammentreffen (§. 278);
- b) auch Eine derselben, oder zwei der in den §§. 138 und 139 angegebenen Verdachtsgründe, wenn entweder

1. das Gegentheil dessen, was der Beschuldigte zur Entkräftung des gegen ihn vorhandenen rechtlichen Verdachtes angebracht hat, bewiesen, nichin seine Verantwortung offenbar falsch ist; — oder wenn

2. sich unabhängig von den erwähnten Verdachtsgründen aus der Untersuchung oder Verhandlung ergibt, daß der Angeklagte eine Person ist, zu der man sich nach ihrem Lebenswandel oder Rufe, nach ihren Verhältnissen, ihrer Gemüthsbeschaffenheit oder ihren besonderen Beweggründen zu dieser, oder nach ihrer Geneigtheit zu einer auf ähnlichen Triebfedern beruhenden That derjenigen strafbaren Handlung leicht versehen kann, deren sie beschuldigt ist.

Als Umstände, woraus das Letztere (Zahl 2) gefolgert werden kann, sind insbesondere anzusehen:

- a) wenn der Beschuldigte schon früher wegen einer gleichen, oder auf ähnlicher Triebfeder beruhenden strafbaren Handlung in Untersuchung gezogen, und nicht für schuldlos erkannt worden ist, oder wegen einer solchen in dem gegenwärtigen Straffalle für schuldig erkannt wird;
- b) wenn er mit einer oder mehreren ihm als Verbrecher oder sonst als übel berüchtigt bekannten Personen vertrauten oder verdächtigen Umgang hat;
- c) bei strafbaren Handlungen aus Gewinnsucht, wenn er sich über keinen ehrbaren Nahrungszweig auszuweisen vermag.

Treffen beide, unter Zahl 1 und 2 erwähnte Verhältnisse ein, so kann das Hinzutreten auch nur Eines der in den §§. 138 und 139 aufgeführten Verdachtsgründe zur Herstellung des Beweises genügen.

§. 282.

Die rechtlichen Verdachtsgründe, sowie die im §. 281 erwähnten Umstände, durch deren Zusammentreffen die Ueberweisung eines Beschuldigten stattfinden soll, müssen jeder für sich rechtlich bewiesen seyn, und weder durch die Verantwortung des Beschuldigten, noch durch entgegenstehende Erfahrungen oder andere Umstände, welche für die Schuldblosigkeit des Beschuldigten sprechen, und von dem Gerichte sorgfältig nach Maßgabe des §. 260 zu würdigen sind, entkräftet oder zweifelhaft werden.

Wenn aber mehrere Thatumstände, die erst durch ihren Zusammenhang unter einander einen Verdachtsgrund bilden, durch verschiedene, obwohl in Bezug auf jeden dieser

względem każdej z tych okoliczności pojedynczo stojących świadków, a każde ich zeznanie ma przymioty wskazane w §§. 269.—271.; natenczas poszlak wynikający z połączenia takich wzajemnie się wspierających okoliczności, za prawnie dowiedziony uważanym być może.

Jeżeli przeciw obwinionemu większa jest liczba poszlaków, i jak ta, którą ustawa wymaga do prawnego dowodu (§§. 280. i 281.), w takim przypadku także dowód występku za przeprowadzony uważanym być może, jakkolwiek każdy poszlak tylko przez rozmaitych, pojedynczo stojących świadków potwierdzonym jest, jeżeli wspierające się wzajemnie poszlaki w całości potwierdzonymi zostają przez zeznania, mające wszystkie przymioty w §§. 269.—271. wymagane, więcej niż dwóch świadków.

Rozdział dwunasty.

⊙ wyroku po zamkniętej rozprawie końcowej.

§. 283.

Wyrok kary. Jeżeli przeciw zaskarżonemu stanął prawny dowód występku, natenczas przeciw niemu wyrok kary wydanym będzie, obejmujący następujące punkta:

- a) prawne określenie zbrodni, wykroczenia lub przestępstwa, których zaskarżony winnym uznany został, według ich gatunku i rodzaju z dołożeniem, czyli takowe dokonanemi, czyli tylko zamierzonymi były, czyli zaskarżony był bezpośrednim sprawcą, współwinnym lub uczestnikiem onychże. Jeżeli zaskarżony uznany zostanie za winnego kilku występków, chociaż jednego rodzaju, należy takowe dokładnie rozróżnić;
- b) odwołanie się do ustępów ustawy, mających być zastosowanemi do zaskarżonego;
- c) karę, na którą skazanym został;
- d) rozstrzygnięcie co do kosztów procesu i pretensyj prywatnych.

§. 284.

Kiedy skazać
nie można na
karę śmierci,

Wyrok śmierci wtenczas tylko wydanym być może, gdy zbrodnia, na którą ustawa tę karę stanowi, udowodniona jest prawnie przeciw obwinionemu, albo przez przyznanie się jego, albowież przez świadectwa pod przysięgą złożone, i oraz istota czynu co do wszystkich okoliczności ważnych dokładnie i prawnie jest udowodnioną.

Thatumstände vereinzelt Zeugen bestätigt werden, so kann, wenn jede dieser Aussagen mit den in den §§. 269—271 bezeichneten Erfordernissen versehen ist, der aus der Verbindung solcher sich gegenseitig unterstützenden Thatumstände entspringende Verdachtgrund dennoch als rechtlich erwiesen angesehen werden.

Ebenso kann, wenn gegen den Beschuldigten eine größere, als die vom Gesetze zum rechtlichen Beweise erforderliche Zahl von Verdachtgründen (§§. 280 und 281) vorkommt, der Beweis über die strafbare Handlung selbst als hergestellt angesehen werden, obschon jeder Verdachtgrund nur durch verschiedene, einzeln stehende Zeugen bestätigt wird, wenn die sich unterstützenden Verdachtgründe im Ganzen durch die mit allen Erfordernissen der §§. 269—271 versehenen Aussagen von mehr als zwei Zeugen bestätigt werden.

Zwölftes Hauptstück.

Von dem Erkenntnisse nach beendigter Schlussverhandlung.

§. 283.

Ist wider den Angeklagten der rechtliche Beweis der Schuld einer strafbaren Handlung hergestellt, so ist wider ihn ein Strafurtheil zu schöpfen, welches folgende Punkte zu enthalten hat:

- a) die gesetzliche Bezeichnung des Verbrechens, Vergehens oder der Uebertretung, deren der Angeklagte schuldig erklärt wird, nach ihrer Gattung und Art, und mit der Angabe, ob dieselbe vollbracht oder nur versucht wurde, und ob der Angeklagte unmittelbarer Thäter, Mitschuldiger oder Theilnehmer derselben sei. Wird der Angeklagte mehrerer, wenn auch gleichartiger strafbarer Handlungen schuldig erkannt, so sind dieselben mit deutlicher Unterscheidung zu bezeichnen;
- b) die Beziehung auf die wider den Angeklagten anzuwendenden Gesetzesstellen;
- c) die Strafe, zu welcher er verurtheilt wird;
- d) die Entscheidung über die Prozeßkosten, und über die privatrechtlichen Ansprüche.

§. 284.

Auf Todesstrafe kann das Urtheil nur dann ergehen, wenn das von dem Gesetze mit dieser Strafe belegte Verbrechen wider den Beschuldigten durch sein Geständniß, oder durch beschworne Zeugnisse rechtlich bewiesen, und zugleich der Thatbestand vollkommen nach allen erheblichen Umständen rechtlich bewiesen ist.

Wenn nicht
auf Todes-
strafe.

Jeżeli istota czynu nie może już być więcej wywiedzioną w taki sposób, albo jeżeli wina dowiedziona jest prawnie, lecz nie przez przyznanie się, ani też zeznania świadków pod przysięgą, natenczas wyrok wydanym być powinien skazujący na ciężkie więzienie od dziesięciu do lat dwudziestu, a według okoliczności na całe życie. Zapięcie się złego zamiaru nie przeszkadza wymierzeniu kary śmierci ustawą przepisanej, jeżeli tylko obwiniony przekonany został na mocy §. 268., iż miał zły zamiar.

§. 285.

aniteż na
karę dożywo-
tniego wię-
zienia.

Jeżeli zbrodniarz w czasie, gdy popełnił zbrodnię, na którą ustawa karę śmierci lub dożywotniego więzienia stanowi, jeszcze nie ukończył dwudziestego roku życia, wtedy skazanym być powinien tylko na ciężkie więzienie od dziesięciu do lat dwudziestu. Taką samą karę zamiast kary śmierci należy wymierzyć także wtenczas, gdy zachodzi przypadek objęty w §. 231. ustawy karniej.

§. 286.

Prawo, stu-
żące Trybu-
nałowi pier-
wszej instan-
cyi, nadzw-
yczajnego zła-
godzenia kary
ustawą za-
kręślonąj.

Jeżeli na korzyść zasądzonego przemawiają bardzo ważne i przeważające okoliczności, winę łagodzące, Trybunał ma wtenczas prawo, karę dożywotniego więzienia, w ustawie wyrzeczoną, skrócić do lat dziesięciu; — karę więzienia, która według ustawy między dziesięć a dwadzieścia lat wymierzona być powinna, skrócić do lat pięciu; — nakoniec karę więzienia, według ustawy od pięciu do dziesięciu lat trwać mającą, skrócić do lat dwóch; jednakże w żadnym z tych przypadków nie może zmienić stopnia.

Jak dalece w mniejszych wypadkach karnych może nastąpić nadzwyczajne złagodzenie lub zmienienie kary więzienia, przez ustawę wymierzonąj, o tém stanowią §§. 54. i 55. ustawy karniej.

Jeżeli ustawa wyraźnie naznacza, iż za wykroczenie lub przestępstwo nastąpić ma utrata towarów, rzeczy sprzedażnych lub sprzętów, utrata rzemiosła lub innych praw i upoważnień, tudzież wydalenie ze wszystkich krajów koronnych (§. 240. ustawy karniej lit. *b*), *c*) i *h*), takich kar Trybunał pierwszej instancyi ani przebaczyć ani złagodzić nie może; kary aresztu, kary pieniężne, i inne kary, wspomniane w §. 240. ustawy karniej, tudzież wszelkie zaostżenia więzienia (§§. 19. i 253. ustawy karniej), tylko według przepisu ustawy złagodzonemi, przebaczonemi lub zmienionemi być mogą (§. 294.).

Kann der Thatbestand auf solche Art nicht mehr erhoben werden, oder ist die Schuld nicht durch Geständniß oder beschworne Zeugenaussagen rechtlich erwiesen, so ist auf zehn bis zwanzigjährige, und nach Umständen auch auf lebenslange schwere Kerkerstrafe zu erkennen. Das Lügen des bösen Vorsatzes, wenn der Beschuldigte dessen nach §. 268 für überwiesen gehalten wird, hindert die Verhängung der von dem Gesetze bestimmten Todesstrafe nicht.

§. 285.

Hat der Verbrecher zur Zeit des begangenen Verbrechens, worauf im Gesetze die Todes-, oder lebenslange Kerkerstrafe verhängt ist, das Alter von zwanzig Jahren noch nicht zurückgelegt, so ist er nur zu zehn- bis zwanzigjährigem schweren Kerker zu verurtheilen. Auf diese letztere Strafe ist statt der Todesstrafe auch dann zu erkennen, wenn der im §. 231 des Strafgesetzes bezeichnete Fall eintritt.

§. 286.

Wenn bei einem Verurtheilten sehr wichtige und überwiegende Milderungs- Umstände eintreffen, so steht dem Gerichtshofe das Befugniß zu, die in dem Gesetze verhängte lebenslange Kerkerstrafe bis auf zehn; — den nach dem Gesetze zwischen zehn bis zwanzig Jahren zu bemessenden Kerker bis auf fünf; — endlich die in der gesetzlichen Dauer von fünf bis zehn Jahren festgesetzte Kerkerstrafe bis auf zwei Jahre herabzusetzen; jedoch darf er in keinem dieser Fälle den Grad abändern.

In wieferne bei minderen Straffällen eine außerordentliche Milderung oder Veränderung der von dem Gesetze verhängten Kerkerstrafe verfügt werden dürfe, wird in den §§. 54 und 55 des Strafgesetzes bestimmt.

Die nach dem Gesetze wegen Vergehen oder Uebertretungen zu verhängenden Strafen des Verfalles von Waaren, Feilschaften oder Geräthen, des Verlustes eines Gewerbes oder anderer Rechte und Befugnisse und der Abschaffung: aus sämmtlichen Kronländern (§. 240 des Strafgesetzes lit. b), c) und h), können, wenn sie im Gesetze ausdrücklich angeordnet sind, von dem Gerichtshofe erster Instanz weder nachgesehen, noch gemildert; Arrest-, Geld- und die übrigen im §. 240 des Strafgesetzes erwähnten Strafen aber, und alle Verschärfungen der Freiheitsstrafen: (§§. 19 und 253 des Strafgesetzes) nur nach Vorschrift des Strafgesetzes gemildert, nachgesehen oder verwandelt werden (§. 294).

§. 287.

Wyrok uwolnienia od skargi dla niedostateczności dowodów.

Jeżeli według uznania sądu nie ma prawnego dowodu winy, lecz wszystkie przeciw zaskarzonemu zachodzące poszlaki nie są zupełnie osłabionemi, wtedy należy wydać wyrok tój treści: „iż zaskarzony dla braku dostatecznych dowodów od zaskarzenia uwolnionym zostaje“.

§. 288.

Wyrok niewinności.

Jeżeli zaś wszelkie poszlaki, jakiegokolwiek na zaskarżonym ciążyły, zostały zupełnie zbitemi; albotóż jeżeli uczynek, o który był posądzonym, w istocie swój nie jest zbrodnią ani wykroczeniem, za które był stawionym w stan zaskarżenia: lub jeżeli zaskarżony znajdował się w takim położeniu, iż mu uczynek przeczeń popełniony za winę przypisanym być nie może; wyrok w tych przypadkach opiewać powinien: „iż zaskarżony uwolnionym zostaje od zaskarżenia o występki jemu zarzucony, i za niewinnego jest uznany“.

§. 289.

Uchwała odstąpienia.

W następujących przypadkach należy załatwić rozprawę końcową przez uchwałę odstąpienia bez wydania wyroku:

- a) jeżeli się okaże, iż występki, o który zaskarżony jest posądzonym, z powodu przedawnienia lub innych później wydarzonych okoliczności już więcej karze nie podlega;
- b) gdy się okaże, iż zaskarżenie o występki wniesionem i prowadzonym było bez żądania osoby, na której żądanie tylko taki występki na drodze karnej dochodzonym być może;
- c) gdy w ciągu rozprawy końcowej Prokurator rządowy na wniosek Ministra Sprawiedliwości (§. 249.) od skargi odstąpi; albo
- d) jeżeli przy takich wykroczeniach, które tylko na żądanie strony interesowanej na drodze karnej dochodzonymi być mogą, skarżyciel prywatny od swego żądania odstąpi.

Jednakże w tych przypadkach obwiniony może żądać, ażeby dowody ku uniewinnieniu jego służące, których dostarczyć jest w stanie, sprawdzone zostały przez sąd, a to jeszcze w ciągu posiedzenia, jeżeli takowe natychmiast stawić może, oprócz tego przypadku zaś następnie; tudzież, ażeby mu, przy udowodnionej niewinności, wystawionem było przez sąd świadectwo urzędowe. Przeciw uchwale Trybunału, wydanej co do wystawienia takiego świadectwa, dozwolonem jest powołanie się do wyższej instancyi, podobnie jak przeciw wyrokom Sądu karnego (§. 295.).

§. 287.

Wenn nach dem Erkenntnisse des Gerichtes zwar kein rechtlicher Beweis der Schuld hergestellt, dennoch aber nicht alle wider den Angeklagten vorgekommenen Verdachtsgründe vollkommen entkräftet sind, so ist das Urtheil dahin zu fällen: „daß der Angeklagte wegen Unzulänglichkeit der Beweismittel von der Anklage freigesprochen werde.“

Urtheil auf Freisprechung vor der Anklage wegen Unzulänglichkeit der Beweismittel.

§. 288.

Sind hingegen alle wider den Angeklagten vorgekommenen Verdachtsgründe vollkommen entkräftet worden; — oder begründet die ihm zur Last fallende That nicht den Thatbestand desjenigen Verbrechens oder Vergehens, wegen dessen er in Anklagestand versetzt wurde; — oder erscheint der Angeklagte hinsichtlich der von ihm begangenen Handlung als unzurechnungsfähig, so hat das Urtheil dahin zu lauten: „daß er von der ihm angeschuldeten strafbaren Handlung losgesprochen und schuldlos erkannt werde.“

Schuldlosigkeit-Urtheil.

§. 289.

In folgenden Fällen ist die Schlußverhandlung ohne Urtheilsfällung durch Ablasungsbeschluß zu erledigen:

Ablassungsbeschluß.

- a) wenn sich zeigt, daß die Strafbarkeit der dem Angeklagten zur Last gelegten Handlung durch Verjährung oder andere nachgefolgte Thatfachen erloschen ist
- b) wenn sich herausstellt, daß die Anklage wegen einer strafbaren Handlung, die nur auf Verlangen eines Betheiligten strafgerichtlich verfolgt werden darf, ohne dessen Einschreiten erhoben oder fortgesetzt wurde;
- c) wenn im Laufe der Schlußverhandlung der Staatsanwalt über Auftrag des Justizministers (§. 249) von der Anklage zurücktritt; oder
- d) wenn bei Vergehen, die nur auf Verlangen eines Betheiligten strafgerichtlich verfolgt werden dürfen, der Privatankläger von seinem Begehren absteht.

In diesen Fällen ist jedoch der Beschuldigte berechtigt, zu verlangen, daß Entlastungsbeweise, die er für seine Schuldlosigkeit liefern zu können glaubt, von dem Gerichte, in sofern dieselben sogleich herbeigeschafft werden können, noch während der Sitzung, außerdem aber nachträglich erhoben werden, und daß ihm, wenn seine Schuldlosigkeit erwiesen wird, hierüber von dem Gerichtshofe ein Amtszeugniß ausfertigt werde. Gegen den Beschluß des Gerichtshofes hinsichtlich der Ertheilung dieses Zeugnisses ist die Berufung, wie gegen die Urtheile des Strafgerichtes zulässig (§. 295).

§. 290.

Treść wyroku, jeżeli uczynek nie jest tym występkiem, o który zaskarżenie zostało wyniesionem, lecz innym; lub gdy zaskarżony obwinionym był o kilka występów.

Jeżeli się okazuje z rozprawy końcowej, iż uczynek nie jest tym występkiem, z powodu którego nastąpiła uchwała zaskarżenia, lecz innym (§. 250.), wyrok na ten ostatni występki wedle ustawy wydanym być powinien (§§. 283., 287., 288., 289.), lecz zarazem należy w wyroku Trybunału uczynić wzmiankę, iż zaskarżony został za niewinnego uznanym zbrodni lub wykroczenia, pod którego zarzutem zostawał na mocy uchwały zaskarżenia, alboważ dla braku dostatecznych dowodów uwolnionym został.

Jeżeli zaskarżony już w uchwale zaskarżenia obwinionym był o więcej występów; lub gdy postępowanie w ciągu rozprawy końcowej rozciągniętem zostało jeszcze na inną zbrodnię, inne wykroczenie lub przestępstwo, oprócz tego, z którego powodu zaskarżenie nastąpiło (§§. 247., 251. i 252.); wtenczas należy w wyroku wyrazić orzeczenie względem każdego z tych występów z osobna (§§. 283., 287., 288., 289.).

§. 291.

Ogłoszenie wyroku.

Zaraz po zapadłym wyroku Prezydujący winien ogłosić takowy, w obec zgromadzonego Sądu (§. 222.) i w obecności zaskarżonego, jeżeli był obecnym rozprawie (§. 244.) z krótkim wyłożeniem powodów sądenia i odniesieniem się do zastosowanych ustępów ustawy, tudzież oświecić zarazem zaskarżonego, iż mu zostaje otwartą droga odwołania się do wyższej instancyi.

Do tego ogłoszenia można przypuścić słuchaczów nawet wtenczas, gdy rozprawa końcowa odbywała się tajnie (§. 224.).

Jeżeli Trybunał nie jest w stanie wydać i ogłosić wyroku swojego zaraz po zamknięciu rozprawy końcowej, Prezydujący winien jest w sposobie wyżej wspomnianym wyznaczyć dzień i godzinę, kiedy wyrok ogłoszonym będzie.

§. 292.

Wystawienie wyroku Trybunału na piśmie wraz z powodami sądenia.

Wyrok Trybunału powinien być wystosowanym na piśmie najdalej w przeciągu 24 godzin, i wystosowanie onegoż podpisane przez Prezydującego i protokolistę powinno być doręczone niezwłocznie Prokuratorowi rządowemu, skarżycielowi prywatnemu, zaskarżonemu i poszkodowanemu.

Powyższe wystosowanie obejmować powinno:

- a) Oznaczenie Trybunału, tudzież nazwiska członków jego, którzy mieli udział przy wyrokowaniu;

§. 290.

Ergibt sich aus der Schlußverhandlung, daß die That eine andere strafbare Handlung sei, als wegen welcher der Anklagebeschluß erfolgte (§. 250); so ist zwar über die erstere nach dem Gesetze zu erkennen (§§. 283, 287, 288, 289), in dem Erkenntnisse des Gerichtshofes aber zugleich auszudrücken, daß der Angeklagte von dem ihm durch den Anklagebeschluß ursprünglich zur Last gelegten Verbrechen oder Vergehen entweder losgesprochen und schuldlos erkannt, oder wegen Unzulänglichkeit der Beweismittel freigesprochen wurde.

Inhalt des Erkenntnisses, wenn die That eine andere strafbare Handlung ist, als wegen welcher die Anklage geschieht; oder wenn der Angeklagte mehrerer strafbaren Handlungen beschuldigt war.

War der Angeklagte schon durch den Anklagebeschluß mehrerer strafbarer Handlungen beschuldigt; — oder ist das Verfahren im Laufe der Schlußverhandlung noch auf ein anderes Verbrechen, Vergehen oder eine andere Uebertretung ausgedehnt worden, als wegen welcher die Anklage geschehen war (§§. 247, 251 und 252), so ist in dem Erkenntnisse der Ausspruch hinsichtlich jeder dieser mehreren strafbaren Handlungen besonders auszudrücken (§§. 283, 287, 288, 289).

§. 291.

Unmittelbar nach Fällung des Erkenntnisses ist dasselbe von dem Vorsitzenden vor dem versammelten Gerichte (§. 222) und in Gegenwart des Angeklagten, wenn er bei der Verhandlung anwesend war (§. 244), mit kurzer Angabe der Entscheidungsgründe, und mit Beziehung auf die angewendeten Gesetzesstellen zu verkündigen, und der Angeklagte zugleich über die ihm dagegen offen stehende Berufung zu belehren.

Verkündigung des Erkenntnisses.

Zu dieser Verkündigung können Zuhörer auch in dem Falle zugelassen werden, wenn die Schlußverhandlung selbst geheim gepflogen wurde (§. 224).

Findet sich der Gerichtshof außer Stande, mit der Fällung und Verkündigung seines Erkenntnisses sogleich nach beendigter Schlußverhandlung vorzugehen, so hat der Vorsitzende auf die ebenerwähnte Art den Tag und die Stunde bekannt zu machen, wann die Verkündigung des Erkenntnisses stattfinden werde.

§. 292.

Das Erkenntniß des Gerichtshofes ist längstens innerhalb 24 Stunden schriftlich abzufassen, und in einer von dem Vorsitzenden und dem Protokollführer zu unterzeichnenden Ausfertigung sowohl dem Staatsanwalte und Privatankläger, als auch dem Angeklagten und dem Beschädigten unverzüglich zuzustellen.

Ausfertigung des Erkenntnisses des Gerichtshofes sammt Entscheidungsgründen.

Diese Ausfertigung hat zu enthalten:

- a) die Bezeichnung des Gerichtshofes und die Namen der bei der Entscheidung mitwirkenden Mitglieder desselben;

- b) nazwisko Prokuratora rządowego i skarżyciela prywatnego, jeżeli takowy działał;
- c) imię i nazwisko, tudzież imionisko zaskarzonego, jego wiek, stan, rzemiosło lub zatrudnienie, i nazwisko jego obrońcy;
- d) dzień i treść istotną uchwały zaskarżenia;
- e) dzień rozprawy końcowej i wydanego wyroku;
- f) właściwe orzeczenie Sądu, stosownie do przepisów objętych w §§. 283., 287., 288., 289. i 290.

Do każdego wyroku należy także dodać

- g) powody sądenia. Z tych powinno się w szczególności stanowczo okazać, jakie okoliczności i na mocy jakich dowodów prawnych Sąd je za udowodnione uznał; dlaczego nie miał względu na okoliczności, dowody lub przyczyny uniewinnienia, które były wprowadzonymi, lubtż dla których przyczyn Sąd nie mógł powziąć przekonania o pewności jakiej okoliczności lub o winie zaskarzonego (§. 260.), albo dlaczego podejrzenie ciężące na obwinionym uznaje za usunięte w całości lub części, a w razie zasądzenia, jakie okoliczności uciążające lub łagodzące winę Sąd znalazł.

§. 293.

Przedłożenie
wyroku
śmierci do
Sądu krajo-
wego wyż-
szego.

Jeżeli Trybunał wyda wyrok śmierci, winien jest zaraz po wydaniu tegoż wyroku, z przybraniem Prokuratora rządowego, wziąć pod obradę, czyli skazany jest godnym ulaskawienia, lub nie, i jaka kara w pierwszym przypadku zamiast kary śmierci byłaby stosowną. Dopiero potem, gdy nawet w tym przedmiocie uchwała będzie powzięta, należy wyrok ogłosić z tą uwagą, iż takowy Monarsze przedłożonym być musi. Należy wszakże oświecić zaskarzonego, iż nawet przeciw temu wyrokowi otwartą mu jest droga dalszego odwołania się. Następnie Trybunał winien jest wyrok śmierci wraz z wyżwspomnioném zdaniem swoim, ze wszystkimi aktami téj sprawy, a w przypadku, gdy przeciw temu wyrokowi założoném jest odwołanie się do wyższej instancyi, wraz z tém odwołaniem się przesać do Sądu krajowego wyższego.

Jeżeli wyrok śmierci wydanym jest przeciw kilku osobom, należy w nim także ustanowić porządek, według którego skazani traconymi być mają.

- b) den Namen des Staatsanwaltes und des Privatanklägers, wenn ein solcher eingeschritten ist;
- c) den Vor- und Zunamen, und den allfälligen Spitznamen des Angeklagten, dessen Alter, Stand, Gewerbe oder Beschäftigung, und den Namen seines Vertheidigers;
- d) den Tag und den wesentlichen Inhalt des Anklagebeschlusses;
- e) den Tag der Schlußverhandlung und des gefällten Erkenntnisses;
- f) den eigentlichen Ausspruch des Gerichtes nach der Vorschrift der §§. 283, 287, 288, 289 und 290.

Jedem Erkenntnisse sind endlich

- g) die Entscheidungsgründe beizufügen. Aus denselben muß insbesondere mit Bestimmtheit zu entnehmen seyn, welche Thatumstände, und vermöge welcher rechtlichen Beweise sie das Gericht als erwiesen angenommen; warum es etwa vorgekommene Thatfachen, Beweismittel oder Entschuldigungsgründe unberücksichtigt gelassen, oder aus welchen Gründen sich dasselbe von der Gewißheit eines Thatumstandes, oder insbesondere von der Schuld des Angeklagten nicht überzeugen konnte (§. 260); oder warum es den gegen den Beschuldigten vorgekommenen Verdacht ganz oder theilweise als entkräftet erkannt, und im Falle der Verurtheilung, welche Erschwerungs- oder Milderungsumstände es gefunden habe.

§. 293.

Wird von dem Gerichtshofe auf Todesstrafe erkannt, so hat er unmittelbar nach geschöpftem Todesurtheile, mit Zuziehung des Staatsanwaltes, in Berathung zu nehmen, ob ihm der Verurtheilte einer Begnadigung würdig erscheine oder nicht, und welche Strafe im ersteren Falle statt der Todesstrafe angemessen wäre. Erst nachdem auch hierüber der Beschluß gefaßt wurde, ist das Urtheil mit der Bemerkung zu verkündigen, daß dasselbe dem Landesfürsten vorgelegt werden müsse. Doch ist der Angeklagte zu belehren, daß ihm gegen dieses Urtheil auch die Berufung offen stehe. Hiernach hat der Gerichtshof das Todesurtheil sammt dem obenerwähnten Gutachten allen übrigen Vorakten, und in dem Falle, wenn gegen dieses Urtheil auch eine Berufung eingelegt wird, zugleich mit dieser an das Oberlandesgericht einzuschicken.

Wird gegen mehrere Personen auf Todesstrafe erkannt, so ist in dem Urtheile auch die Ordnung festzusetzen, in welcher die Verurtheilten hingerichtet werden sollen.

§. 294.

Przedłożenie
urzędowe wy-
roku karnego
do Sądu kra-
jowego wyż-
szego z po-
wodu nad-
zwyczajnego
złagodzenia.

Jeżeli w przypadkach, w których nie idzie o karę śmierci, Trybunał uważa skazanego za godnego takiego złagodzenia kary, które przechodzi granice władzy jego nadanej mu w §. 286.; natenczas winien wprawdzie wydać wyrok w granicach upoważnienia swego, jednakże z przybraniem Prokuratora rządowego wraz uchwałę powziąć powinien, jakie przedstawienie względem złagodzenia kary wyższym władzom sądowym uczynioném być ma.

Następnie należy wyrok wydany na zasadzie prawa ogłosić i wystosować, potem zaś takowy wraz ze zdaniem Trybunału i ze wszystkimi aktami z urzędu, a jeżeli założoném było odwołanie się do wyższego Sądu, wraz z tém przedłożyć Sądowi krajowemu wyższemu.

Rozdział trzynasty.

O odwołaniu się przeciw wyrokom wydanym w skutku rozprawy końcowej, o zażaleniach przeciw innym rozporządzeniom Trybunałów, i o orzeczeniach Sądów wyższych.

§. 295.

Odwołanie
przeciw wy-
rokom Trybu-
nału pier-
wszej instan-
cyi i Sądów
krajowych
wyższych.

Przeciw każdemu wyrokowi Trybunału pierwszej instancji, wydanému w skutku rozprawy końcowej (§§. 283., 287., 288., 289. i 290.), można się odwołać do Sądu krajowego wyższego, a od rozstrzygnięć tegoż według okoliczności do najwyższego Trybunału sądowego (§. 301), i to odwołanie się ma skutek zawieszający.

§. 296.

Cel odwołania
się.

Odwołanie się może mieć na celu albo łagodniejsze, albotóż surowsze osądzenie zaskarzonego, albotóż tylko zmianę wyroku co do pretensyj prywatnych, albo co do kosztów postępowania karnego.

§. 297.

Powód odwo-
lania się.

Powód odwołania może się odnosić albo do wad co do formy, albo do treści wyroku.

§. 298.

a) Wady co
do formy;

Dla wad formalnych wtedy tylko odwołanie może mieć miejsce, jeżeli w postępowaniu takie zaszły usterki, które na wydanie wyroku wpływ wywierać mogą; albo jeżeli w wyroku samym ważne formalności chybionemi zostały.

§. 294.

Hält der Gerichtshof in Fällen, wo es sich nicht um die Todesstrafe handelt, den Verurtheilten einer solchen Strafmilderung würdig, welche die Grenzen der ihm nach §. 286 eingeräumten Macht überschreitet, so hat er das Urtheil zwar innerhalb der Grenzen seiner Befugnisse zu fällen, jedoch mit Beziehung des Staatsanwaltes zugleich darüber Beschluß zu fassen, welcher weitere Milderungs-Antrag an die höheren Gerichtsbehörden zu stellen sei.

Vorlage von Strafurtheiler von Amtswegen an das Oberlandesgericht wegen außerordentlicher Milderung.

Hierauf ist das nach Maßgabe des Gesetzes geschöpfte Urtheil zu verkündigen und auszufertigen, dann aber sammt dem Gutachten des Gerichtshofes und allen Akten von Amtswegen; und in soferne etwa auch eine Berufung eingelegt wurde, zugleich mit dieser an das Oberlandesgericht vorzulegen.

Dreizehntes Hauptstück.

Von der Berufung gegen die Erkenntnisse über die Schlussverhandlung, von den Beschwerden gegen andere Verfügungen der Gerichtshöfe, und von den Erkenntnissen der höheren Gerichte.

§. 295.

Gegen jedes von dem Gerichtshofe erster Instanz über die Schlussverhandlung geschöpfte Erkenntniß (§§. 283, 287, 288, 289 und 290) ist die Berufung mit ausschließender Wirkung an das Oberlandesgericht, und von dessen Entscheidungen nach Umständen (§. 301) auch an den obersten Gerichtshof zulässig.

Berufungen gegen die Erkenntnisse des Gerichtshofes erster Instanz und der Oberlandesgerichte.

§. 296.

Die Berufung kann entweder die mildere oder strengere Beurtheilung des Angeklagten, oder auch nur eine Abänderung des Erkenntnisses hinsichtlich der privatrechtlichen Ansprüche, oder hinsichtlich der Kosten des Strafverfahrens zum Zwecke haben.

Zweck der Berufung.

§. 297.

Der Grund der Berufung kann sich entweder auf Formgebrechen, oder auf den Inhalt des Ausspruches beziehen.

Grund der Berufung.

§. 298.

Wegen Formgebrechen kann eine Berufung nur dann stattfinden, wenn entweder in dem Verfahren solche Mängel unterlaufen sind, welche auf die Schöpfung des Erkenntnisses Einfluß nehmen konnten; oder wenn in dem Erkenntniße selbst wesentliche Förmlichkeiten verletzt worden sind.

a) Formgebrechen;

§. 299.

b) Treść wyroku.

Przeciw samejże treści orzeczenia można założyć odwołanie się z powodów następujących: iż

- a) uczynek, o który zaskarżony jest posądzonym, uznany został przez Sąd za występki, chociaż takowy według okoliczności przez Sąd za prawnie udowodnione uznanych, nie podlega karze z mocy ustawy; lub też iż kara za przedawnioną lub w inny sposób wygasła uważana być powinna; albo przeciwnie, iż uczynek, o który zaskarżony jest posądzonym, wbrew postanowieniom ustawy uznany został za nie ulegający karze, lub za wygasły; albo iż
- b) uczynek będący przedmiotem osądzenia, przez fałszywe tłumaczenie lub zastosowanie podciągnięty został pod ustawę karną (fałszywie kwalifikowany), nie mogącą być do niego zastosowaną;
- c) iż przy rozstrzygnięciu okoliczności, jaka za pewną przyjętą została, chociaż nie ma na to dostatecznego dowodu (§. 260.); lub przeciwnie, iż okoliczność jaka nie została uznana za prawnie udowodnioną, chociaż jest na to dowód, jakiego ustawa wymaga (§. 260.);
- d) iż nie zachowano granic, zakreślonych ustawą do wymierzenia kary, albo iż nawet wewnątrz tych granic kara za surowo lub za łagodnie wymierzona została; albo
- e) iż wyrok w przedmiocie pretensyj prawa prywatnego, lub kosztów procesu jest nieprawnym (§. 300. lit. d).

§. 300.

Którym osobom służy prawo odwołania się.

Odwołać się mogą do Sądu wyższego:

- a) Prokurator rządowy i skarżyciel prywatny;
- b) zaskarżony;
- c) jego małżonek, krewni w linii wstępnej i zstępnej i opiekun jego, a to albo wspólnie z nim, albo sami osobno, nawet wbrew jego woli, a nawet po jego śmierci; nakoniec
- d) także poszkodowany, albo w ogólności ten, który się mniema być pokrzywdzonym w pretensjach prywatnych swoich, lub jego dziedzice.

§. 301.

Ograniczenie prawa odwołania się.

Przeciw tym rozstrzygnięciom Sądu krajowego wyższego, przez które wyrok pierwszej instancji potwierdzonym został, nikt odwoływać się nie może (§. 309.).

§. 299.

Gegen den Inhalt des Ausspruches selbst kann die Berufung insbesondere aus b) Inhalt des Ausspruches.
folgenden Gründen eingelegt werden, weil

- a) die dem Angeklagten zur Last gelegte That von dem unteren Gerichte als eine strafbare Handlung erklärt wurde, obschon sie nach den von ihm für rechtlich erwiesen angenommenen Thatumständen als gesetzlich nicht strafbar, oder deren Strafbarkeit als verjährt oder auf andere Art erloschen hätte angesehen werden sollen; oder umgekehrt, weil die dem Angeklagten zur Last gelegte That gegen die gesetzlichen Bestimmungen für nicht strafbar oder für erloschen erklärt wurde; oder
- b) die der Entscheidung zum Grunde gelegte That durch unrichtige Auslegung oder Anwendung einem Strafgesetze unterzogen (unrichtig qualifizirt) worden ist, welches darauf keine Anwendung hat;
- c) bei der Entscheidung eine Thatsache als gewiß angenommen wurde, obgleich darüber der erforderliche Beweis nicht vorliegt (§. 260); oder wenn umgekehrt eine Thatsache nicht als rechtlich erwiesen angenommen wurde, während die nach dem Gesetze zum rechtlichen Beweise dieser Thatsache bestimmten Erfordernisse (§. 260) vorhanden sind;
- d) die von dem Gesetze für die Bemessung der Strafe festgesetzten Grenzen nicht beobachtet worden sind, oder auch innerhalb derselben die Strafe zu streng oder zu gelinde bemessen worden; oder weil
- e) sich das Erkenntniß hinsichtlich der privatrechtlichen Ansprüche oder der Prozeßkosten als gesetzwidrig darstellt (§. 300 lit. d).

§. 300.

Die Berufung kann ergriffen werden:

- a) von dem Staatsanwalt und Privatankläger;
- b) von dem Angeklagten;
- c) von dessen Ehegatten, Verwandten in auf- und absteigender Linie und dessen Vormund, und zwar sowohl gemeinschaftlich mit ihm selbst, oder für sich allein, selbst wider dessen Willen und auch nach seinem Tode; endlich auch
- d) von dem Beschädigten, oder überhaupt demjenigen, der sich in seinen privatrechtlichen Ansprüchen verletzt glaubt, oder von dessen Erben.

§. 301.

Gegen diejenigen Entscheidungen des Oberlandesgerichtes aber, wodurch das erst-
richterliche Erkenntniß bestätigt wurde, steht Niemanden eine Berufung zu (§. 309).
Beschrankung
des Berufungs-
Befugnisses.

Welchen Per-
sonen das Recht
der Berufung
zusteht.

Osoby wspomniane w §. 300. pod lit. *b)* i *c)* wtenczas nawet nie mogą się odwoływać przeciw rozstrzygnięciom Sądu krajowego wyższego, gdy Sąd krajowy wyższy odmienił wyrok pierwszej instancyi na korzyść zaskarzonego.

Osoby zaś w tymże samym paragrafie pod lit. *d)* wyrażone mogą założyć odwołanie jedynie przeciw wyrokowi karnemu, i to tylko tak dalece, jeżeli wyrok ten nie zawiera wcale rozstrzygnięcia co do pretensyj prywatnych, zaś według ustawy zawierać je powinien (§§. 359.—361.); lubtż jeżeli się mienią być uciążonemi rozstrzygnięciem w tej mierze. Przeciw rozstrzygnięciom Sądu krajowego wyższego tylko tak dalece odwoływać się mogą, jak dalece Sąd krajowy wyższy zmienił wyrok pierwszej instancyi co do pretensyj prywatnych na ich szkodę.

§. 302.

Wniesienie,
odwołania się i
postępowanie
w tej mierze.

Wszelkie odwołanie się należy wnieść w przeciągu 24 godzin od dnia wręzonego wyroku (§. 292.) do Trybunału, który wydał wyrok w pierwszej instancyi, a wywód onegoż w przeciągu następujących dni ośmiu podanym być powinien.

Zresztą do tych odwołań i do postępowania w tej mierze zachować się mającego, należy zastosować przepisy w §§. 203., 204., 206., 207. i 212. objęte.

§. 303.

Zniesienie
wyroku pier-
wszej instan-
cyi dla wad
co do formy.

Gdy Sąd krajowy wyższy znajdzie, iż w postępowaniu, albo przy wyrokowaniu takie wady co do formy popełnionemi zostały (§. 298.), które mają wpływ na wydanie wyroku, natenczas, o ile to potrzebnem się wydaje, winien znieść dawniejsze orzeczenie i postępowanie, i nakazać Sądowi niższemu, aby te wady poprawił, i nowy wyrok wydał; przeciw któremu nowe odwołanie się ma miejsce.

§. 304.

Rozstrzy-
gnięcie
w rzeczy głów-
nej.
Jak dalece
może nastąpić
zmiana na
szkodę za-
skarzonego.

Jeżeli Sąd krajowy wyższy uzna za potrzebne przystąpić do rozpoznania rzeczy głównej, natenczas winien wydać rozstrzygnięcie na zasadzie ustawy przy zachowaniu przepisów objętych w §§. 209. i 210. Gdy odwołanie założonem zostało ze strony osób, wymienionych pod lit. *d)* §. 300., wyrok niższego Sądu pod względem pretensyj prawa prywatnego może być zmienionym nawet na szkodę skazanego; na korzyść jego zaś tylko wtedy, jeżeli z powodu tych pretensyj sam skazany, lub inni w jego interesie założyli odwołanie.

Den im §. 300 unter lit. b) und c) genannten Personen steht gegen die Entscheidungen des Oberlandesgerichtes auch dann keine Berufung zu, wenn von dem Oberlandesgerichte das erstrichterliche Erkenntniß zu Gunsten des Angeklagten abgeändert worden ist.

Von den eben da unter lit. d) bezeichneten Personen aber darf die Berufung bloß gegen ein Strafurtheil, und nur in soweit ergriffen werden, als dasselbe über die privatrechtlichen Ansprüche entweder gar nicht erkannt hat, während nach dem Gesetze hierüber hätte erkannt werden können (§§. 359—361); oder als sie sich durch den Inhalt des hierüber gefällten Erkenntnisses beschwert erachten. Gegen Entscheidungen des Oberlandesgerichtes steht ihnen die Berufung nur in soferne zu, als durch das Oberlandesgericht das erstrichterliche Erkenntniß in Beziehung auf privatrechtliche Ansprüche zu ihrem Nachtheile abgeändert worden ist.

§. 302.

Jede dieser Berufungen ist innerhalb 24 Stunden vom Tage der Zustellung des Erkenntnisses (§. 292) bei dem in erster Instanz erkennenden Gerichtshofe anzumelden, und die Ausführung derselben innerhalb der nächsten acht Tage anzubringen.

Einbringung
der Berufung
und Verfahren
darüber.

Im Uebrigen sind auch in Beziehung auf diese Berufungen und auf das dabei zu beobachtende Verfahren die in den §§. 203, 204, 206, 207 und 212 enthaltenen Vorschriften in Anwendung zu bringen.

§. 303.

Findet das Oberlandesgericht, daß in dem Verfahren oder bei dem Erkenntnisse solche Formgebrechen (§. 298) unterlaufen sind, welche auf die Schöpfung des Erkenntnisses selbst Einfluß nehmen, so hat es, in soweit dieß nothwendig erscheint, das frühere Erkenntniß und Verfahren aufzuheben, und das untere Gericht zur Verbesserung, sowie zur Schöpfung eines neuen Erkenntnisses anzuweisen, wogegen eine neuerliche Berufung offen steht.

Aufhebung des
unterrichtlichen
Erkenntnisses und Ver-
fahrens wegen
Formgebre-
chen.

§. 304.

Findet aber das Oberlandesgericht in die Hauptsache selbst einzugehen, so hat es mit Beobachtung der Vorschriften der §§. 209 und 210 nach dem Gesetze zu entscheiden. Ist die Berufung von einer der unter lit. d) des §. 300 genannten Personen ergriffen worden, so kann das unterrichtliche Erkenntniß in Beziehung auf die privatrechtlichen Ansprüche auch zum Nachtheile des Verurtheilten, zu dessen Vortheile aber nur dann abgeändert werden, wenn wegen dieser Ansprüche auch von dem Verurtheilten selbst oder von Anderen in dessen Interesse Berufung ergriffen worden ist.

Entscheidung
in der Haupt-
sache.

In wieferne
eine Abände-
rung auch zum
Nachtheile des
Angeklagten
stattfinden
darf.

§. 305.

Upoważnienie
Sądu krajo-
wego wyższe-
go, do nad-
zwyczajnego
złagodzenia
kary ustawa
naznaczonej.

Sąd krajowy wyższy ma moc, przy zachodzących okolicznościach łagodzących przeważających, i bardzo ważnych skrócić karę dożywotniego więzienia przez ustawę naznaczoną do lat pięciu; — więzienie na mocy ustawy od dziesięciu do lat dwudziestu wymierzone, do lat trzech; — nakoniec karę więzienia, według ustawy od pięciu do dziesięciu lat trwać mającą do jednego roku, jednakże w żadnym z tych przypadków nie może zmieniać stopnia. Co się tyczy upoważnienia Sądów wszystkich instancyj do nadzwyczajnego złagodzenia, lub zmieniania kary więzienia w ustawie naznaczonej, w mniejszych wypadkach karnych stosować się należy do §§. 54. i 55. ustawy karniej.

Sąd krajowy wyższy może kary aresztu, kary pieniężne i inne w §. 240. ustawy karniej wspomniane kary, które z mocy ustawy na wykroczenia lub przestępstwa są naznaczone, złagodzić nie tylko z powodu wskazanych w §. 266. ustawy karniej, lecz także i dla innych przeważających okoliczności łagodzących, i przebaczyć zaostżenia kar więzienia (§§. 19. i 253. ustawy karniej) całkowicie lub w części, z wyjątkiem wygnania z kraju, tam gdzie takowe w ustawie jako zaostżenie więzienia wyraźnie jest nakazanem. Utraty towarów, rzeczy sprzedażnych, lub sprzętów, utraty rzemiosła lub innych praw i upoważnień, tudzież kary wydalenia ze wszystkich krajów koronnych, jeżeli te kary wyraźnie są nakazanemi w ustawie (§. 240. ustawy karniej lit. *b*), *c*) i *h*), nawet Sąd krajowy wyższy ani przebaczyć, ani złagodzić nie może.

§. 306.

Przedłożenie
z urzędu do
najwyższego
Trybunału dla
nadzwyczaj-
nego złago-
dzenia.

Sąd krajowy wyższy, uznając skazanego godnym złagodzenia, przechodzącego granice swego własnego upoważnienia (§. 305), winien wprowadzić wydać wyrok na mocy ustawy, lecz oraz powinien powziąć uchwałę co do wniosku o stosowne złagodzenie, i takowy jeszcze przed wystosowaniem swego wyroku, jeżeli takowy nie może podlegać dalszemu odwołaniu się, wraz z wszystkimi aktami przedłożyć z urzędu najwyższemu Trybunałowi sądowemu.

Jeżeli zaś przeciw wyrokowi Sądu krajowego wyższego w jakichkolwiek bądź punktach odwołanie założonem być może, natenczas wyrok ten przed przedłożeniem do najwyższego Trybunału wystosowanym (§. 212.), i Trybunałowi pierwszej instancji nakazanem być powinno, po upłynionym terminie do odwołania się przeznaczonym, akta, a jeżeli odwołanie wniesionem zostało, i to także przedłożyć na nowo Sądowi krajowemu wyższemu.

§. 305.

Dem Oberlandesgerichte ist die Macht eingeräumt, bei dem Zusammentreffen überwiegender und sehr wichtiger Milderungsumstände die in dem Gesetze verhängte lebenslange Kerkerstrafe bis auf fünf; — den nach dem Gesetze zwischen zehn bis zwanzig Jahren zu bemessenden Kerker bis auf drei; — endlich die in der gesetzlichen Dauer von fünf bis zehn Jahren festgesetzte Kerkerstrafe bis auf Ein Jahr herabzusetzen, jedoch in keinem dieser Fälle den Grad abzuändern. Hinsichtlich des den Gerichten aller Instanzen bei minderen Straffällen eingeräumten Befugnisses zur außerordentlichen Milderung oder Veränderung der von dem Gesetze verhängten Kerkerstrafe sind die §§. 54 und 55 des Strafgesetzes zu beobachten.

Befugniß des Oberlandesgerichtes zur außerordentlichen Milderung der gesetzlichen Strafen.

Die nach dem Gesetze wegen Vergehen oder Uebertretungen zu verhängenden Arrest-, Geld- und übrigen im §. 240 des Strafgesetzes erwähnten Strafen können von dem Oberlandesgerichte nicht bloß aus den im §. 266 des Strafgesetzes bezeichneten, sondern auch aus anderen überwiegenden Milderungsgründen gemildert, und die Verschärfungen der Freiheitsstrafen (§§. 19 und 253 des Strafgesetzes), mit Ausnahme der Landesverweisung, wo diese als Verschärfung der Kerkerstrafe im Gesetze ausdrücklich angeordnet ist, ganz oder zum Theile nachgesehen werden. Die Strafen des Verfalles von Waaren, Feilschaften oder Geräthen, des Verlustes eines Gewerbes, oder anderer Rechte und Befugnisse, und der Abschaffung aus sämmtlichen Kronländern, wenn sie im Gesetze ausdrücklich angeordnet sind (§. 240 des Strafgesetzes lit. b), c) und h), können auch von dem Oberlandesgerichte weder nachgesehen, noch gemildert werden.

§. 306.

Erkennt das Oberlandesgericht den Verurtheilten einer, die Grenzen seiner eigenen Macht (§. 305) überschreitenden Milderung für würdig, so hat es zwar das Erkenntniß nach dem Gesetze zu schöpfen, zugleich aber den Beschluß über den entsprechenden Milderungs-Antrag zu fassen, und diesen, wenn sein Erkenntniß keiner weiteren Berufung unterliegen kann, noch vor Ausfertigung des letzteren, sammt allen Akten von Amtswegen dem obersten Gerichtshofe vorzulegen.

Vorlage von Amtswegen an den obersten Gerichtshof zur außerordentlichen Milderung.

Ist jedoch gegen das von dem Oberlandesgerichte gefällte Erkenntniß in was immer für Punkten noch eine Berufung zulässig, so muß dasselbe vor der Vorlage an den obersten Gerichtshof ausgefertigt (§. 212), und dem Gerichtshofe erster Instanz aufgetragen werden, nach verstrichener Berufungspflicht die Akten, und wenn eine Berufung ergriffen wird, auch diese dem Oberlandesgerichte wieder vorzulegen.

§. 307.

Postępowanie
w Sądzie kra-
jowym wyż-
szym co do
przedłożo-
nych mu wy-
roków śmierci
i wyroków
kar z wnio-
skiem nad-
zwyczajnego
złagodzenia.

Stosownie do przepisów, co do odwołania się wydanych (§§. 206., 207., 210., 212., 303.—306.), Sąd krajowy wyższy postępować, powinien także wtenczas, gdy mu przedłożonemi zostaną z urzędu wyroki śmierci do potwierdzenia (§. 293.), albo wyroki kary z wnioskiem nadzwyczajnego złagodzenia.

§. 308.

Przedłożeni
wyroków
śmierci do
najwyższego
Trybunału.

Jeżeli Sąd krajowy wyższy wyda wyrok śmierci, winien jest wyrok swój, zanim go wystosuje, przedłożyć najwyższemu Trybunałowi sądowemu, bądź że przez ten wyrok orzeczenie Sądu niższego zostało potwierdzonem, lub w jakim-bądź punkcie zmienionem. tudzież winien jest, po wysłuchaniu Nadprokuratora rządowego, wyjawić zdanie swoje, jak dalece zasądzonemu godnym ulaskawienia uznaje.

§. 309.

Władza, jaką
ma Sąd wyż-
szy względem
wyroków
przedłożo-
nych mu do
nadzwyczaj-
nego złago-
dzenia.

Gdy Sądowi krajowemu wyższemu przedłożonym będzie wyrok kary do nadzwyczajnego złagodzenia, a przeciw temuż przedłożonemu wyrokowi ani Prokurator rządowy, ani skarżyciel prywatny nie założył odwołania, Sąd wyższy może wyrok niższej instancyi tylko potwierdzić lub złagodzić, nigdy zaś zaostrzyć takowego ze szkodą zasądzonemu. Przeciw wyrokowi, potwierdzonemu w taki sposób przez Sąd krajowy wyższy nie może nikt, a zaś przeciw złagodzeniu, wyrzeczonemu przez Sąd krajowy wyższy może tylko Prokurator rządowy lub skarżyciel prywatny zanieść dalsze odwołanie do najwyższego Trybunału sądowego.

§. 310.

Postępowanie
przy roz-
strzygnięciu
wyroków,
przedłożo-
nych najwyż-
szemu Try-
bunałowi.

Również i najwyższy Trybunał sądowy winien przy naradzie i rozstrzygnięciu wyroków, które w skutku odwołania się lub przedłożenia z urzędu do niego dojdą, postępować według §§. 303., 304. i 309. Jeżeli Trybunał najwyższy zgodzi się na potwierdzenie wyroku śmierci, lubtż w skutku odwołania się Prokuratora rządowego wyda wyrok kary śmierci, winien jest wyrok śmierci wraz z stanowczym wnioskiem swoim, „czyli są powody przemawiające za ulaskawieniem zasądzonemu, i jaka w tym przypadku stosowna kara zamiast kary śmierci naznaczoną być ma“, przedłożyć Ministrowi Sprawiedliwości w celu dalszego przedstawienia Monarsze.

§. 307.

Nach den für die Berufung geltenden Vorschriften (§§. 206, 207, 210, 212, 303—306) hat das Oberlandesgericht auch dann vorzugehen, wenn ihm von Amtswegen Todesurtheile zur Bestätigung (§. 293), oder Strafurtheile mit dem Antrage auf außerordentliche Milderung (§. 294) vorgelegt werden.

Verfahren bei dem Oberlandesgerichte rüchlichlich der ihm vorgelegten Todesurtheile und der zur außerordentlichen Milderung beantragten Strafurtheile.

§. 308.

Wird von dem Oberlandesgerichte auf die Todesstrafe erkannt, so hat es sein Erkenntniß, es möge dadurch das untergerichtliche Urtheil bestätigt, oder in was immer für Punkten abgeändert worden seyn, ohne dasselbe früher auszufertigen, dem obersten Gerichtshofe vorzulegen, und sich zugleich nach Anhörung des Oberstaatsanwaltes darüber zu äußern, in wieferne ihm der Verurtheilte einer Begnadigung würdig erscheine.

Vorlage der Todesurtheile an den obersten Gerichtshof.

§. 309.

Wird dem Oberlandesgerichte ein Strafurtheil zur außerordentlichen Milderung vorgelegt, und gegen das vorgelegte Urtheil nicht zugleich eine Berufung des Staatsanwaltes oder Privatanklägers ergriffen; so kann das untergerichtliche Erkenntniß von dem höheren Gerichte nur bestätigt oder gemildert, niemals aber zum Nachtheile des Verurtheilten verschärft werden. Gegen das auf solche Weise von dem Oberlandesgerichte bestätigte Urtheil steht Niemanden; gegen die von dem Oberlandesgerichte ausgesprochene Milderung aber nur dem Staatsanwalte oder Privatankläger eine weitere Berufung an den obersten Gerichtshof zu.

Macht des Obergerichs in Beziehung auf die ihm zur außerordentlichen Milderung vorgelegten Urtheile.

§. 310.

Auch der oberste Gerichtshof hat bei der Berathung und Entscheidung über die durch Berufung, oder durch Vorlage von Amtswegen dahin gelangenden Erkenntnisse nach den §§. 303, 304 und 309 vorzugehen. Findet der oberste Gerichtshof ein ihm vorgelegtes Todesurtheil zu bestätigen, oder über eine von dem Staatsanwalte ergriffene Berufung auf die Todesstrafe zu erkennen, so hat er das Todesurtheil mit seinem bestimmten Antrage: „ob Gründe für die Begnadigung des Verurtheilten sprechen, und im bejahenden Falle, welche angemessene Strafe statt der Todesstrafe zu bestimmen wäre“, dem Justizminister zur weiteren Beförderung an den Landesfürsten vorzulegen.

Verfahren über die der Entscheidung des obersten Gerichtshofes unterzogenen Erkenntnisse.

§. 311.

Moc najwyższego Trybunału sądowego do nadzwyczajnego złagodzenia kary.

Najwyższy Trybunał sądowy może we wszystkich przypadkach, w których powołanym jest wydać orzeczenie swoje (§. 310.) przy zachodzących przeważających okolicznościach łagodzących, złagodzić według zdania swego karę więzienia, w ustawie naznaczoną, nie tylko co do długości jej trwania, lecz także co do stopnia, tudzież może przebaczyć zaostrenia kar więzienia (§§. 19. i 253. ustawy karnéj) w całości lub części, i złagodzić kary pieniężne i inne kary, na wykroczenia i przestępstwa naznaczone (§. 240. ustawy karnéj), a nawet zupełnie je przebaczyć, jeżeli jeszcze inna prócz nich kara jest naznaczona, a zatem winny zupełnie bezkarnym nie wyjdzie.

§. 312.

Przeciw orzeczeniom najwyższego Trybunału nie ma już dalszej drogi prawa.

Przeciw orzeczeniom najwyższego Trybunału sądowego w żadnym przypadku dalsza droga prawa dopuszczoną być nie może.

§. 313.

Jak dalece w wyrokach karnych policzyć można uwięzienie w czasie śledztwa na czas kary.

Sądom krajowym wyższym, równie jak najwyższemu Trybunałowi sądowemu wolno jest, w przypadkach karnych, poddanych z jakiegobądź powodu pod ich wyrokowanie, wyrzecz w wyroku swoim zarazem, jak dalece policzyć należy uwięzienie, bez winy zasądzonego w ciągu śledztwa dłużej trwające, na rachunek kary więzienia, na którą skazanym został (§. 17. ustawy karnéj).

Jeżeli w wyroku kary Sądów wyższych w tej mierze nie nastąpi postanowienie wyraźne, zaś albo sam zasądzony, albo z jego przyzwoleniem ktokolwiekbądź z jego krewnych (§. 300. lit. *b*) i *c*) założył przeciw wyrokowi niższej instancyi odwołanie, a to odrzuconém zostało, w takim przypadku uwięzienie zasądzonego od dnia ogłoszenia mu orzeczenia Sądu niższego, aż do oznajmienia mu wyroku Sądu wyższego (§. 212.) nie należy policzyć na rachunek kary. Jeżeli zaś w skutku takiego odwołania się wyrok Sądu niższego zmienionym zostanie na korzyść zasądzonego, lub jeżeli z jakiego innego powodu akta przedłożonemi zostały do Sądu wyższego, natenczas uwięzienie w tym przeciągu czasu upłynione, na rachunek kary policzoném być powinno.

§. 314.

Zażalenia przeciw innym rozporządzeniom Trybunałów.

Gdyby się kto mniemał uciążonym rozporządzeniami Trybunałów, nie należącymi do orzeczeń wskazanych w §. 295., wolno mu jest wnieść przeciw temu zażalenie do Sądu wyższego, jeżeli dalsza droga prawa w ustawie szczegółowo nie jest zakazaną.

Na takie zażalenia postępować należy stosownie do przepisów, o odwołaniach wydanych, a jeżeli rozstrzygnięcie w tym przedmiocie nie może być połączone z wyrokiem, w skutku odwołania się wydanym, rozstrzygnąć należy przez rezolucję.

§. 311.

Der oberste Gerichtshof kann in allen Fällen, wo er zu einem Erkenntnisse berufen ist (§. 310), wegen überwiegender Milderungsstände nach seinem Ermessen die im Gesetze bestimmten Freiheitsstrafen nicht nur in der Dauer, sondern auch in dem Grade mildern, die Verschärfungen der Freiheitsstrafen (§§. 19 und 253 des Strafgesetzes) ganz oder zum Theile nachsehen, und ebenso die Geld- und übrigen wegen Vergehen oder Uebertretungen zu verhängenden Strafen (§. 240 des Strafgesetzes) mildern, oder in soferne sie mit einer anderen Strafe zusammentreffen, und daher der Schuldige nicht gänzlich straflos bleibt, auch ganz nachsehen.

Befugniß des obersten Gerichtshofes zur außerordentlichen Milderung der Strafe.

§. 312.

Gegen die Erkenntnisse des obersten Gerichtshofes ist in keinem Falle ein weiterer Rechtszug zulässig.

Gegen Erkenntnisse des obersten Gerichtshofes ist kein Rechtszug zulässig.

§. 313.

Sowohl den Oberlandesgerichten, als dem obersten Gerichtshofe steht frei, bei den aus was immer für einem Anlasse ihrem Erkenntnisse unterzogenen Straffällen in ihren Strafurtheilen zugleich auszusprechen, ob und wie weit eine Einrechnung des von dem Verurtheilten ohne sein Verschulden durch längere Zeit ausgestandenen Untersuchungs-Verhaftes in die verhängte Freiheitsstrafe stattfinden soll (§. 17 des Strafgesetzes).

In wie weit bei Strafurtheilen eine Einrechnung des Untersuchungs-Verhaftes in die Strafzeit stattfinden könne.

Erfolgt darüber in dem Strafurtheile der höheren Gerichte keine ausdrückliche Bestimmung, so ist in dem Falle, wenn der Verurtheilte selbst, oder mit seiner Zustimmung einer seiner Angehörigen (§. 300 lit. b) und c) gegen das unterrichterliche Erkenntniß die Berufung ergriffen hat, und diese verworfen wird, der Verhaft des Verurtheilten vom Tage der Verkündigung des unterrichterlichen Erkenntnisses bis zur Eröffnung des oberrichterlichen Urtheiles (§. 212) in die Strafzeit nicht einzurechnen. Wird aber in Folge dieser Berufung das unterrichterliche Urtheil zu Gunsten des Verurtheilten abgeändert, oder wurden die Akten an das höhere Gericht aus irgend einem anderen Grunde vorgelegt, so ist der in der Zwischenzeit ausgestandene Haft in die Strafzeit einzurechnen.

§. 314.

Sollte sich Jemand durch Verfügungen der Gerichtshöfe, welche nicht zu den im §. 295 bezeichneten Erkenntnissen gehören, beschwert finden, so steht ihm auch dagegen, in soferne der weitere Rechtszug im Gesetze nicht insbesondere untersagt ist, die Beschwerde an das höhere Gericht offen.

Beschwerden gegen andere Verfügungen der Gerichtshöfe.

Ueber solche Beschwerden ist nach den über die Berufungen gegebenen Vorschriften zu verfahren, und in soweit die Entscheidung darüber nicht mit einem Erkenntnisse über eine Berufung verbunden werden kann, durch Bescheid zu erkennen.

§. 315.

Ukaranie za odwołanie się i zażalenie, bez prawa do tego i swawolnie wnoszone.

Każdy Sąd wyższy mocen jest skazać na karę pieniężną aż do sumy stu złr. także osoby, lub ich obrońców, którzy zanoszą odwołanie, nie mając prawa do tego, lub tych, którzy przy tój sposobności, albo w ogóle w podaniach swoich do Sądów karnych fałszywe okoliczności twierdzą; tych, którzy przeciw jasnej literze prawa się spierają, lub winnym sposobie swawolne zażalenie wnoszą; lubtż tych, którzy przytém uwłaczają cześć i przyzwoitość Sądów winnój; przeciw temu niema dalszój drogi prawa.

Rozdział czternasty.

O wykonaniu wyroków Sądów karnych.

§. 316.

Sposób, w jaki wykonać należy wyroki niewinności i uwolnienia dla braku dostatecznych dowodów, tudzież uchwał odstąpienia.

Jeżeli uwięziony wyrokiem został uznany za niewinnego, lub gdy dla braku dostatecznych dowodów od zaskarżenia jest uwolnionym, lub gdy przeciw niemu wydaną została uchwała odstąpienia, natenczas powinien być natychmiast, gdy wyrok zyska moc prawa, wypuszczonym na wolność, nawet w niedzielę lub święto.

§. 317.

Wypuszczenie na wolność tych, którzy dla braku dostatecznych dowodów uwolnionymi, tudzież tych, którzy na karę skazanymi zostali.

Wszelki wyrok, na mocy którego zaskarżony tylko dla braku dostatecznych dowodów od zaskarżenia uwolnionym został, należy natychmiast, gdy zyska moc prawa, w odpisie zakomunikować władzy bezpieczeństwa, będącej w tém miejscu, w którym zaskarżony ma mieszkanie swoje, a jeżeli to miejsce nie jest wiadomém, władzy bezpieczeństwa, znajdującój się w miejscu Sądu karnego.

Jeżeli Sąd karny z przeprowadzonego postępowania karnego poweźmie przekonanie, iż bezwarunkowe wypuszczenie takiego obwinionego z więzienia, albotż skazanego po odbytój karze z miejsca kary, byłoby szkodliwém dla bezpieczeństwa publicznego, wówczas winien jest wcześniej o tém uczynić doniesienie do Sądu krajowego wyższego, ten zaś takowe do politycznego Naczelnika kraju przestać powinien.

§. 318.

Wykonanie wyroków kar przez Sądy karne bez pośrednictwa Prokuratora rządowego.

Sąd karny, przed którym się odbywała sprawa w pierwszój instancji, winien jest wyrok karny bez pośrednictwa Prokuratora rządowego wykonać w powszechności niezwłocznie, jak skoro tylko zyska moc prawa.

§. 315.

Jedem höheren Gerichte steht das Befugniß zu, diejenigen Personen oder deren Vertreter, welche eine Berufung ergreifen, ohne hierzu berechtigt zu seyn; oder welche hierbei, oder überhaupt in ihren Eingaben an die Strafgerichte Thatumstände fälschlich vorgeben; welche gegen den klaren Buchstaben des Gesetzes gestritten haben, oder sich sonst eine muthwillige Beschwerdeführung zu Schulden kommen ließen; oder welche hierbei die den Gerichten schuldige Ehrfurcht oder den Anstand verletzen, zu einer Geldbuße bis zu Einhundert Gulden zu verurtheilen, wogegen kein weiterer Rechtszug offen steht.

Abmündung un-
befugter und
muthwilliger
Berufungen
oder Beschwer-
deführungen.

Vierzehntes Hauptstück.

Von der Vollstreckung der strafgerichtlichen Erkenntnisse.

§. 316.

Wenn ein Verhafteter durch Urtheil schuldlos erkannt, oder wegen Unzulänglichkeit der Beweismittel von der Anklage freigesprochen wurde, oder wenn gegen ihn ein Ablassungsbeschluß erfolgte, so ist er sogleich nach eingetretener Rechtskraft des Erkenntnisses, selbst an einem Sonn- oder Feiertage, in Freiheit zu setzen.

Art der Vollzie-
hung d. Schuld-
losigkeit-
und Freispre-
chungsurtheile
wegen Unzu-
länglichkeit der
Beweismittel,
und der Ablass-
ungsbeschlüsse.

§. 317.

Jedes Erkenntniß, wodurch der Angeklagte nur wegen Unzulänglichkeit der Beweismittel von der Anklage freigesprochen wird, ist sogleich nach erlangter Rechtskraft, der Sicherheitsbehörde desjenigen Ortes, wo der Angeklagte seinen Wohnsitz hat, und wenn kein solcher bekannt ist, der Sicherheitsbehörde am Orte des Strafgerichtes in Abschrift mitzutheilen.

Freilassung der
wegen Unzu-
länglichkeit der
Beweismittel
Freigesproche-
nen und der
Sträflinge.

Ueberzeugt sich das Strafgericht aus dem gepflogenen Strafverfahren, daß die unbedingte Entlassung eines solchen Beschuldigten aus dem Verhafte, oder eines Verurtheilten nach ausgestandener Strafe aus dem Straforte für die öffentliche Sicherheit sehr bedenklich seyn würde, so hat es die angemessene Mittheilung darüber rechtzeitig an das Oberlandesgericht zu machen, welches dieselbe an den politischen Landes-Chef zu leiten hat.

§. 318.

Jedes Strafurtheil ist ohne Dazwischenkunft des Staatsanwaltes von dem Strafgerichte, vor welchem die Verhandlung in erster Instanz stattfand, und zwar in der Regel ungesäumt, nachdem es in Rechtskraft erwachsen ist, in Vollzug zu setzen.

Vollziehung
der Strafur-
theile durch
Strafgerichte
ohne Dazwi-
schenkunft des
Staatsanwal-
tes.

§. 319.

Odroczenie wykonania;
a) na osobach chorych i ciężarnych

Jeżeli skazany na karę w czasie, gdy wyrok kary wykonany być ma, jest chorym na umyśle, lub ciężką na ciele złożony chorobą, albo gdy skazana jest przy nadziei, wykonanie kary w powszechności tak długo odroczyć należy, dopóki ten stan nie przestanie. Wtenczas tylko wykonanie wyroku na osobie ciężarnej nastąpić może, jeżeli więzienie trwające aż do jej rozwiązania uciążliwszém by było dla niej, jak kara, na którą jest skazaną.

§. 320.

b) na członkach stanu duchownego;

Każdy wyrok karny, wydany przeciw członkowi stanu duchownego za zbrodnie lub wykroczenie, gdy zostanie prawomocnym, powinien być uprzednio przez Sąd karny zakomunikowanym Biskupowi lub głowie duchownej, do którego obrębu skazany należy, ażeby jeszcze przed wykonaniem wyroku karnego mogło być zarządzeniem odjęcie godności duchownej. Jeżeli to zarządzenie nie nastąpi w przeciągu dni 30, wyrok kary i bez tego wykonany być powinien.

Czyli w przypadku wyroku kary, wydanego przeciw duchownemu, należy władzy duchownej na żądanie zakomunikować akta śledztwa i rozprawy, o tém stanowią szczegółowe rozporządzenia.

§. 321.

Zawiadomienie o zasądzeniu urzędników, nauczycieli, adwokatów i t. d.

Wyroki karne, wydane na urzędników i sługi rządu lub gmin, na nauczycieli publicznych, na adwokatów, notaryuszów, przełożonych lub mężów wydziałowych gmin, należy, gdy zostaną prawomocnymi, natychmiast wykonać.

Jednakże należy wraz odpis wierzytelny wyroku zakomunikować bezpośrednio przełożonemu skazanego w urządzie, albo téj władzy, która dozór dyscyplinarny nad nim prowadzić, lub czynności jego doglądać jest powołaną. O wykonaniu kary więzienia na osobach, w ostatnim ustępie §^{tu} 158. wspomnianych, należy zawsze wprzód zawiadomić ich bezpośredniego przełożonego, jeżeli już bez tego nie znajdują się w więzieniu.

Jeżeli zasądzenie jakie na mocy ustawy pociąga za sobą dla zasądzzonego utratę szlachectwa lub orderów, znaków honorowych, tytułów lub urzędów publicznych, stopni i godności akademicznych, poborów z kas publicznych, lub innych praw i upoważnień, odpis wyroku prawomocnego powinien być przez Sąd karny zakomunikowanym także téj władzy, która ma prawo poczynić w téj mierze należne rozporządzenia.

§. 319.

Wenn jedoch der zu einer Strafe Verurtheilte zur Zeit, wo das Strafurtheil in Vollzug gesetzt werden soll, geisteskrank oder körperlich schwer krank, oder die Verurtheilte schwanger ist, hat die Vollziehung in der Regel so lange zu unterbleiben, bis dieser Zustand aufgehört hat. Nur dann kann der Vollzug auch gegen eine Schwangere eingeleitet werden, wenn der bis zu ihrer Entbindung fortdauernde Verhaft für sie härter seyn würde, als die zuerkannte Strafe.

Anschub der Vollstreckung:
a) bei Kranken oder schwangeren Personen;

§. 320.

Jedes wider ein Mitglied des geistlichen Standes wegen eines Verbrechens oder Vergehens ergangene rechtskräftige Strafurtheil ist vorläufig von dem Strafgerichte dem Bischöfe oder geistlichen Oberhaupte, dessen Sprengel der Verurtheilte angehört, bekannt zu geben, damit noch vor der Vollziehung, des Strafurtheiles über die Entsetzung von der geistlichen Würde verfügt werden könne. Erfolgt diese Verfügung nicht binnen 30 Tagen, so ist das Strafurtheil ohne Weiteres in Vollzug zu setzen.

b) bei Mitgliedern des geistlichen Standes.

In wieferne im Falle eines gegen einen Geistlichen ergangenen Strafurtheiles der geistlichen Behörde auf deren Verlangen auch die Untersuchungs- und Verhandlungsakten mitzutheilen sind, wird durch besondere Verordnungen bestimmt.

§. 321.

Strafurtheile, welche gegen Staats- oder Gemeindebeamte oder =Diener, gegen öffentliche Lehrer, gegen Advokaten, Notare, Gemeinde-Vorsteher oder =Aussschüsse geschöpft werden, sind nach erlangter Rechtskraft ohne Weiteres in Vollzug zu setzen.

Anzeige der Verurtheilung bei Beamten, Lehrern, Advokaten u. s. w.

Zugleich ist jedoch eine beglaubigte Abschrift hiervon dem unmittelbaren Amtsvorgesetzten des Verurtheilten, oder derjenigen Behörde mitzutheilen, welche die Disziplinar-Aufsicht über denselben zu führen, oder sonst dessen Verrichtungen zu überwachen berufen ist. Der Vollzug von Freiheitsstrafen gegen die im letzten Absatze des §. 158 bezeichneten Personen ist, in soferne sie sich nicht ohnehin im Verhaftete befinden, jederzeit früher deren unmittelbaren Vorgesetzten bekannt zu machen.

Zieht eine Verurtheilung nach dem Gesetze für den Verurtheilten den Verlust des Adels, oder von Orden, Ehrenzeichen, öffentlichen Titeln oder Aemtern, akademischen Graden und Würden, Bezügen aus öffentlichen Kassen oder anderen Rechten und Befugnissen nach sich, so ist eine Abschrift des rechtskräftigen Urtheiles von dem Strafgerichte auch derjenigen Behörde mitzutheilen, welcher die deshalb erforderlichen Vorkehrungen zustehen.

§. 322.

Kiedy może
mieć miejsce
odroczenia
rozpoczęcia
kary więzie-
nia.

Rozpoczęcie wykonania kary więzienia, nie przenoszącej sześciu miesięcy, może być odroczone na czas krótki, jeżeliby przez bezzwłoczne jej wykonanie zarobkowanie lub wyżywienie niewinnej rodziny zasądzonego na upadek lub nieład był narażonym, przeciwnie zaś obawy niema, że zasądzony ucieknie. Na takie odroczenie pozwolić może tylko Sąd krajowy wyższy, po uprzednim wysłuchaniu Trybunału pierwszej instancji.

Przerywanie raz rozpoczętej kary więzienia, lub wykonanie jej w przerywanych odstępach czasu nigdy miejsca mieć nie może.

§. 323.

Wykonanie:
a) kary śmierci;

Wykonanie wyroków śmierci nastąpić powinno rano dnia drugiego po tym, w którym zasądzonemu oznajmiono, iż kara z powodu nieuzyskanego ulaskawienia na nim wykonaną będzie. Oznajmienie to odbyć się powinno w domu sądowym, w przytomności Prezydującego, dwóch sędziów i Prokuratora rządowego. Sąd karny powinien uważać na to, iżby dopełnienie tej kary nie padło ani na niedzielę, ani na święto, ani też na dzień taki, który według wyznania religijnego osoby skazanej jest dniem świątecznym, tudzież żeby wykonaniu jej w dniu naznaczonym żadna przeszkoda nie stała w drodze.

Po tém ogłoszeniu Sąd karny dodać powinien skazanemu kapłana jego wyznania, jeżeli on sam sobie takowego nie wybierze, i oznajmić mu w razie potrzeby, iż ani wzbranianie się jego przygotowania do śmierci, ani też żadna prośba o ulaskawienie, przez kogokolwiek podana, nie może wstrzymać wykonania kary śmierci.

Do skazanego przystęp pozwolony jest tylko jego krewnym i tym osobom, które on sam widzieć, lub z którymi mówić sobie zyczy.

Jeżeli przed, lub przy traceniu składane będą datki dobroczynne na korzyść skazanego, do czego jednakże nigdy wzywać nie należy, składający zaś nie oznaczają wyraźnie celu, na który mają być obróconemi, natenczas takowe obracać należy na lepsze żywienie skazanego w ostatnich dniach życia jego, na wsparcie jego rodziny, jeżeli jest ubogą i niewinną, i oprócz tego na rozdanie między ubogich miejsca, lub na inne cele pobożne według zdania Sądu karnego.

Skazany prowadzonym być powinien w wozie zamkniętym, tam gdzie takowego bez trudności dostać można, pod strażą wojskową na plac tracenia. W wozie, oprócz skazanego, znajdować się jeszcze powinni towarzyszący mu kapłan i dwóch od straży, a zaś w drugim wozie, postępującym za tamtym, jeden członek Sądu z drugą jeszcze osobą sądową. Ci komisarze sądowi za-

§. 322.

Der Beginn des Vollzuges einer Freiheitsstrafe, welche nicht sechs Monate übersteigt, kann auf kurze Zeit aufgeschoben werden, wenn durch deren unverzügliche Vollstreckung, der Erwerbungsstand oder Nahrungsbetrieb der schuldlosen Familie des Verurtheilten in Verfall oder doch in Unordnung gerathen würde, und eine Entweihung desselben nicht zu besorgen ist. Diesen Aufschub kann aber nur das Oberlandesgericht nach vorläufiger Vernehmung des Gerichtshofes erster Instanz bewilligen.

Wann eine Aufschubung des Beginnes der Freiheitsstrafe stattfinden dürfe.

Eine Unterbrechung der bereits angetretenen Freiheitsstrafe, sowie überhaupt die Vollstreckung derselben in unterbrochenen Zwischenräumen darf nie stattfinden.

§. 323.

Die Vollstreckung von Todesurtheilen geschieht am Morgen des zweiten Tages nach demjenigen, an welchem dem Verurtheilten eröffnet worden ist, daß die Strafe wegen nicht eingetretener Begnadigung an ihm werde vollzogen werden. Diese Eröffnung geschieht im Gerichtshause in Gegenwart eines Vorsitzenden, zweier Richter und des Staatsanwaltes. Das Strafgericht hat darauf zu sehen, daß die Vollziehung weder auf einen Sonn- oder Feiertag, noch auf einen solchen Tag falle, welcher nach dem Religionsbekenntnisse des Verurtheilten ein Festtag ist, und daß der Vollstreckung an dem bestimmten Tage überhaupt kein Hinderniß im Wege stehe.

Vollstreckung a) der Todesurtheile;

Nach dieser Verkündigung hat das Strafgericht dem Verurtheilten einen Seelsorger seines Religionsbekenntnisses beizugeben, in soferne er sich nicht selbst einen solchen wählt, und ihm nöthigenfalles zu bedeuten, daß weder seine Ablehnung der Vorbereitung zum Tode, noch ein von wem immer überreichtes Begnadigungsgesuch die Vollstreckung der Todesstrafe hemmen könne.

Der Zutritt zu dem Verurtheilten ist nur seinen Angehörigen und denjenigen Personen zu gestatten, die er selbst zu sehen oder zu sprechen wünscht.

Werden vor oder bei der Hinrichtung zu Gunsten des Verurtheilten milde Gaben, zu denen aber nie aufgefordert werden darf, verabreicht, so sind sie, wenn nicht die Geber selbst die Art der Verwendung ausdrücklich bestimmen, zur besseren Verpflegung des Verurtheilten in den letzten Tagen seines Lebens, dann zur Unterstützung seiner Familie, wenn sie dürftig und schuldlos ist, und außerdem zur Betheilung der Ortsarmen, oder zu anderen frommen Zwecken nach dem Ermessen des Strafgerichtes zu verwenden.

Der Verurtheilte ist in einem geschlossenen Wagen, wo ein solcher ohne Schwierigkeit beigebracht werden kann, unter militärischer Bedeckung auf den Richtplatz zu führen. In dem Wagen haben, außer dem Verurtheilten selbst, noch der ihn begleitende Seelsorger und zwei Wachen Platz zu nehmen, und ein zweiter Wagen, mit einem Mitgliede des Gerichtshofes in Begleitung einer zweiten Gerichtsperson, hat demselben

jąć powinni na placu tracenia stanowisko swoje wewnątrz ustawionój siły woj-skowej, oddać skazanego katowi, czuwać nad dopełnieniem kary śmierci, i uczynić o tém do Sądu karnego relacyę, którą do aktów przyłączyć należy. Po dopełnieniu kary śmierci należy rozdzielać krótki, wydrukowany opis uczynku wraz z wyrokiem kary, w którym nazwisko zasądzonego tylko literą początko-wą oznaczoném być powinno.

Ciało straconego, gdy noc zapadnie, powinien kat zdjąć ze szubienicy, i pochować obok miejsca tracenia, szubienicę zaś natychmiast sprzątnąć należy. Jeżeli kara śmierci dokonaną być ma na kilku osobach (§. 293.), należy urządzić tak, żeby żadna nie patrzyła się na tracenie drugiej.

§. 324.

b) kary wię-zienia;

Kary więzienia, nie mające trwać dłużej, jak rok jeden, mogą być wy-konanemi w Sądzie karnym, który wydał wyrok w pierwszój instancyi.

Skazani na dłuższe więzienie, jak jednego roku, winni odbywać karę w tych miejscach, które szczegółowemi przepisami do tego są przeznaczone.

Wszelako należy zawsze mieć staranie o to, ażeby więzienia dla zbro-dniarzy, odłączone były od tych, w których tylko za wykroczenie lub przestęp-stwo skazani karę swoje wycierpieć mają.

Odstawienie skazanego do tych miejsc kary Sąd karny skutecznie na-każe władzy bezpieczeństwa i zakomunikuje jej dokładną tabelę o stosunkach skazanego, względem czego osobne przepisy wydanemi zostaną.

§. 325.

c) chłosty;

Jeżeli w skutku wyroku skazany chłostanym być ma, chłosta wykonaną być powinna, jeżeli to bez szkody dla zdrowia skazanego stać się może, na-tychmiast przy rozpoczęciu kary, i jeszcze w Sądzie karnym, oprócz tego zaś po ustaniu tój przeszkody w ciągu trwania kary. Po wykonaniu reszty kary, skazany już więć chłostanym być nie może.

§. 326.

d) wygnania z kraju lub wydalenia;

Gdy wyrokiem kary wyrzeczoném jest wygnanie z kraju skazanego po odbyć karze, lub jego wydalenie ze wszystkich krajów koronnych, albo na-

zu folgen. Diese Gerichts-Kommissäre haben auf dem Richtplatze ihren Standort innerhalb der aufgestellten Militärmacht zu nehmen, den Verurtheilten dem Scharfrichter zu übergeben, über die Vollstreckung der Todesstrafe zu wachen, und hierüber einen Bericht an das Strafgericht zu erstatten, der den Akten beizuschließen ist. Nach gescheneher Vollstreckung ist eine kurze, in Druck gelegte Darstellung der That sammt dem Strafurtheile, in welchem aber der Geschlechtsname des Verurtheilten nur mit dem Anfangsbuchstaben bezeichnet werden darf, zu vertheilen.

Der Körper des Hingerichteten ist bei einbrechender Nacht durch den Scharfrichter von dem Strafgerüste abzunehmen und neben dem Richtplatze zu beerdigen, das Strafgerüste selbst aber unverzüglich wegzuräumen. Ist die Todesstrafe an Mehreren zu vollstrecken (§. 293), so ist die Veranstaltung zu treffen, daß Keiner die Hinrichtung des Anderen sehen könne.

§. 324.

Freiheitsstrafen, die nicht über Ein Jahr zu dauern haben, können bei dem Strafgerichte, welches das Urtheil in erster Instanz erlassen hat, vollzogen werden.

b) von Freiheitsstrafen;

Sträflinge, welche zu einer mehr als einjährigen Freiheitsstrafe verurtheilt sind, haben die Strafe an denjenigen Orten zu bestehen, welche durch besondere Vorschriften hierzu angewiesen werden.

Es ist jedoch immer dafür zu sorgen, daß die Gefängnisse für Verbrecher von denjenigen, in welchen die bloß eines Vergehens oder einer Uebertretung Schuldigen ihre Strafe auszustehen haben, abgesondert werden.

Die Ablieferung des Verurtheilten an diese Straforte hat das Strafgericht durch die landesfürstliche Sicherheitsbehörde einzuleiten, und derselben eine genaue Auskunftstabelle über die Verhältnisse des Verurtheilten mitzutheilen, worüber besondere Vorschriften erlassen werden.

§. 325.

Ist nach dem Strafurtheile an dem Verurtheilten eine körperliche Züchtigung zu vollziehen, so ist dieselbe, wenn es ohne Nachtheil für die Gesundheit des Sträflings geschehen kann, sogleich beim Antritte der Strafe, und noch bei dem Strafgerichte, außerdem aber nach dem Wegfallen dieses Hindernisses während der Strafdauer zu vollziehen. Nach Vollstreckung der übrigen Strafe darf eine körperliche Züchtigung nicht mehr zugefügt werden.

c) der körperlichen Züchtigung;

§. 326.

Ist durch ein Strafurtheil die Landesverweisung des Verurtheilten nach ausständener Strafe, oder dessen Abschaffung aus sämmtlichen Kronländern, oder auch

d) der Landesverweisung, oder einer Abschaffung;

wet tylko z jednego kraju koronnego, Sąd karny winien jest zawiadomić o tém Naczelnika tego kraju koronnego, w którym Sąd karny się znajduje.

Jeżeli wydalenie odnosi się tylko do pewnego pojedynczego miejsca, należy o tém zawiadomić polityczny Urząd powiatu.

§. 327.

e) kar pieniężnych; Kary pieniężne Sąd karny ściągać powinien bez pośrednictwa Prokuratorstwa rządowego, według osobnych przepisów, o tém wydanych.

§. 328.

f) przypadnie-
nia kaucyi; Jeżeli wyrokiem kary wyrzeczonym jest, iż dana za peryodycznym pismem kaucya przepada w całości lub w części, tę część wyroku wykonać należy według przepisu ustawy o druku.

§. 329.

g) utraty to-
warów, in-
nych rzeczy
na sprzedaż
będących,
sprzętów, zni-
szczenia
przedmiotów,
utrata rze-
miosła lub in-
nych praw
i t. d. Gdy wyrok kary pociąga za sobą utratę towarów, innych rzeczy na sprzedaż będących, lub sprzętów, zniszczenie narzędzi lub innych przedmiotów, utratę rzemiosła lub innych praw i upoważnień, Sąd karny winien w przypadku, gdzie nie może sam wprost skutecznie wykonać téj kary, wejść w porozumienie z temi władzami, do których zakresu należy wydać właściwe do tego rozkazy.

§. 330.

Przebaczenie
lub złagodze-
nie kary la-
ską Monarchy. Nieprzewidziane w ustawie złagodzenie lub przebaczenie kary zależy jedynie od Monarchy.

Jeżeli więc skazany w tym celu pragnie błagać łaski cesarskiej po rozpoczęciu swéj kary, może prośbę swoją przedstawić ustnie lub na piśmie Przełożonemu zakładu karnego, alboważ delegowanemu władz wyższych, który peryodycznie zakłady karne zwiędzają.

Takie podania wraz z świadectwem zakładu karnego co do dotychczasowego sprawowania się zasądzonogo, należy przedłożyć Sądowi krajowemu wyższemu, który z przybraniem Nadprokuratora rządowego do posiedzenia, może natychmiast odrzucić prośbę, jeżeli ją uzna za bezzasadną, i jeżeli wyrok nie wyszedł z najwyższego Trybunału sądowego. Jeżeli zaś wyrok wyszedł z najwyższego Trybunału, lub jeżeli podanie w ogólności uznaném będzie za zasługujące na względy, Sąd krajowy wyższy przedłożyć takowe powinien wraz z opinią swoją najwyższemu Trybunałowi sądowemu.

nur aus einem Kronlande ausgesprochen, so ist von dem Strafgerichte die Anzeige hiervon an den Landes-Chef desjenigen Kronlandes, in dem das Strafgericht gelegen ist, zu erstatten.

Bezieht sich die Abschaffung nur auf einen einzelnen Ort, so ist die politische Bezirksbehörde hiervon zu verständigen.

§. 327.

Geldstrafen sind von dem Strafgerichte ohne Dazwischenkunft der Staatsanwaltschaft nach den darüber bestehenden besonderen Vorschriften einzutreiben. e) von Geldstrafen;

§. 328.

Ist durch ein Strafurtheil auf gänzlichen oder theilweisen Verfall der für eine periodische Druckschrift bestehenden Kaution erkannt worden, so ist dieser Theil des Erkenntnisses nach Vorschrift der Preß-Ordnung in Vollzug zu setzen. f) vom Kautionverfall;

§. 329.

Zieht ein Strafurtheil den Verfall von Waaren, Feilschaften oder Geräthen, die Vernichtung oder Zerstörung von Geräthschaften oder anderen Gegenständen, den Verlust eines Gewerbes oder anderer Rechte und Befugnisse nach sich, so hat sich das Strafgericht, in soferne es die Vollstreckung nicht unmittelbar in Ausführung zu bringen vermag, mit denjenigen Behörden in das Einvernehmen zu setzen, in deren Wirkungskreis die Vorkehrung der hierzu erforderlichen Maßregeln einschlägt. g) des Verfalles von Waaren, Feilschaften, Geräthen; — der Zerstörung von Gegenständen, Verlust eines Gewerbes oder anderer Rechte u. s. f.

§. 330.

Eine in dem Gesetze nicht vorbedachte Milderung oder Nachsicht der verwirkten Strafe steht nur dem Landesfürsten zu. Nachsicht oder Milderung einer Strafe durch die Gnade des Landesfürsten.

Will ein Verurtheilter zu diesem Behufe nach dem Antritte der Strafe die kaiserliche Gnade anflehen, so kann er seine Bitte bei dem Vorgesetzten der Strafanstalt, oder bei den Abgeordneten der höheren Behörden, welche die periodischen Visitationen der Strafanstalten vornehmen, mündlich oder schriftlich anbringen.

Solche Gesuche sind, mit dem Zeugnisse der Strafanstalt über das bisherige Verhalten des Sträflings, dem Oberlandesgerichte vorzulegen, welches unter Zuziehung des Ober-Staatsanwaltes zur Sitzung, das Gesuch, wenn es ungegründet befunden wird, und wenn das Erkenntniß nicht von dem obersten Gerichtshofe ergangen war, sogleich zurückweisen kann. — Ist aber das Urtheil von dem obersten Gerichtshofe ergangen, oder wird das Gesuch überhaupt für rüchtswürdig erkannt, so ist dasselbe von dem Oberlandesgerichte mit dessen eigenem Gutaachten dem obersten Gerichtshofe vorzulegen.

Jeżeli Trybunał ten nie uważa za stosowne przedstawić to podanie Monarsze, powinien je natychmiast odrzucić, w przeciwnym zaś razie wraz z opinią swoją przedłożyć Ministerstwu Sprawiedliwości.

Rozdział piętnasty.

● kosztach postępowania karnego.

§. 331.

Uwolnienie od należności, portoryum, drogowego i mostowego w sprawach karnych

Wszelkie rozprawy w sprawach karnych, pochodzące od jakiegokolwiek władzy, tudzież wszelkie do tych spraw się odnoszące podania stron, wolne są od opłat i portoryów. Podwozy w takich sprawach uwolnione są w drodze tam i na powrót od opłaty myta drogowego i mostowego.

Jeżeli transport obwinionych odbywa się na wozach, gminy obowiązane są dostarczyć potrzebnych podwód, i za to mogą żądać wynagrodzenia stosownie do przepisów o podwodach wydanych.

§. 332.

Jakich kosztów wynagrodzenie ze strony obwinionego może nastąpić.

Do tych kosztów postępowania karnego, których wynagrodzenie ze strony obwinionego nastąpić może, należą:

- a) wydatki za doręczenia, przyzywania i posёлki;
- b) koszta za przystawienie, dodanie straży i transportowanie obwinionego lub innych osób;
- c) należności dla świadków, dla osób wojskowych, które dla wysłuchania świadka ze stanu wojskowego stają przed Sądem karnym, tudzież dla biegłych i tłumaczy;
- d) należności dla obrońców i innych zastępców stron;
- e) koszta za żywienie i opatrywanie obwinionego w więzieniu w ciągu śledztwa;
- f) koszta podróży i diety dla osób sądowych i Prokuratorów rządowych; nakoniec
- g) koszta za wykonanie wyroku śmierci.

Powyższe koszta, wyjąwszy opłaty pod lit. d) wyszczególnione, Rząd zaliczać będzie, przy zastrzeżeniu zwrotu według postanowień §§^{tów} 341—343.

Findet es dieser zur Vorlage an den Landesfürsten nicht geeignet, so hat er es sogleich zurückzuweisen, im bejahenden Falle aber mit seinem eigenen Gutachten dem Justizministerium vorzulegen.

Fünfzehntes Hauptstück.

Von den Kosten des Strafverfahrens.

§. 331.

Alle Verhandlungen in Strafsachen, sie mögen vor was immer für einer Behörde vorgenommen werden, und alle darauf bezüglichen Ergebnisse der Parteien sind gebühren- und portofrei. Vorspannsfuhrer aus solchen Anlässen sind für die Hin- und Rückfahrt von aller Weg- und Brückenmauth befreit.

Wenn eine Transportirung von Beschuldigten zu Wagen geschieht, so haben die Gemeinden die nöthige Vorspann beizuschaffen, und dafür die Vergütung nach den für die Vorspann bestehenden Vorschriften anzusprechen.

§. 332.

Zu denjenigen Kosten des Strafverfahrens, rüchichtlich welcher eine Vergütung von Seite des Beschuldigten stattfinden kann, gehören:

- a) die Auslagen für Zustellungen, Vorladungen und Botengänge;
- b) die Kosten für die Vorsführung, Wachbegleitung und Transportirung des Beschuldigten oder anderer Personen;
- c) die Gebühren der Zeugen, der aus Anlaß der Vernehmung eines Zeugen vom Militär-Stande bei einem Strafgerichte erscheinenden Militär-Personen, der Sachverständigen und Dolmetscher;
- d) die Gebühren der Vertheidiger und anderer Parteienvertreter;
- e) die Kosten für die Verpflegung des Beschuldigten während der Untersuchungshaft;
- f) die Reisekosten und Diäten der Gerichtspersonen und Staatsanwälte; endlich
- g) die Kosten für die Vollstreckung eines Todesurtheiles.

Diese Kosten werden, mit Ausnahme der unter lit. d) bezeichneten Gebühren, vor dem Staate vorgeschossen, vorbehaltlich des Rückersatzes nach den Bestimmungen der §§. 341—343.

Gebühren-,
Porto-, Weg-
und Brücken-
mauthfreiheit
in Strafsachen.

Rüchichtlich
welcher Kosten
eine Vergü-
tung von Seite
des Beschuldig-
ten stattfinden
kann

§. 333.

1) Opłaty za doręczania, przyzwania, posłki, przystawienie, do-danie straży lub transport osób.

Za doręczania, przyzwania i posłki należy słudze urzędowemu lub jego pomocnikowi zapłacić tylko wtedy za drogę po dziesięć krajearów za każdą milę (dwie godziny) drogi tam i napowrót, jeżeli w tym celu udać się musi do miejsca odległego więcej niż pół mili od miejsca urzędu. Taką samą należytość i z tém samém ograniczeniem należy zapłacić słudze urzędowemu za uskutecznione z sądowego polecenia przyprowadzenie, przystawienie pod strażą lub transportowanie obwinionego lub innych osób.

Gdyby zaś takie opłaty za dzień cały dla sługi pobierającego płacę roczną przynajmniej trzechset zlr. m. k., przenosiły kwotę czterdziestu ośmiu krajearów dziennie, a dla sługi mniejszą płacę pobierającego przenosiły dziennie trzydzieści i dwa krajeary, natenczas tylko w takiej kwocie składanemi być powinny.

Sądy karne winny są ułożyć wykazy odległości miejsc położonych w ich obrębie od siedziby Sądu, i takowe politycznej władzy obwodowej do potwierdzenia przedłożyć.

Jeżeli ze strony Urzędu karnego użyta będzie żandarmerya do przyprowadzenia lub eskortowania, żandarmi służbę tę czyniący mają prawo do przepisanych należytości dziennych, stosownie do przepisów, dla żandarmeryi wydanych.

§. 334.

2) Należytości świadków, tudzież osób wojskowych występujących za świadków i towarzyszących im oficerów.

Świadkom, żyjącym z zarobku dziennego lub tygodniowego, którzyby więc z ubytku nawet kilku godzin doznali uszczerbku w zarobkowaniu swoim, Sąd, który ich słucha, winien jest na ich żądanie i przy słuszném rozważeniu wszystkich okoliczności wyznaczyć nie tylko wynagrodzenie za koszta potrzebne do podróży tam i napowrót, lecz oprócz tego wynagrodzenie za ubytek w zarobku i za koszta pobytu, mogące być większemi w miejscu, w którém słuchanymi będą. Innym świadkom Sąd może na ich żądanie tylko w tym przypadku naznaczyć stosowne wynagrodzenie za koszta potrzebne do podróży i za pobyt w miejscu słuchania, jeżeli to miejsce od zwyczajnego ich zamieszkania więcej niż dwie mile (cztery godziny) jest odległym. Przyznane należytości świadkowi zaraz po wysłuchaniu wypłacić, lub jeżeli to bez winy świadka stać się nie może, w jak najkrótszym czasie, i takowe bez kosztów onemuż doręczyć należy.

Przy wezwaniu świadków należy ich uczynić uważnymi, iż o należące im się wynagrodzenie, pod utratą onegoż, najdalej w przeciągu 24 godzin po wysłuchaniu upominać się powinni.

§. 333.

Für Zustellungen, Vorladungen und Botengänge ist dem Amtsdienere oder dessen Gehilfen nur dann eine Ganggebühr, und zwar für jede Meile (je zwei Stunden) sowohl des Hin- als des Rückweges mit zehn Kreuzern zu bezahlen, wenn er sich zu diesem Behufe an einen von dem Amtsorte mehr als eine halbe Meile entfernten Ort zu begeben hat. Diese Gebühr ist unter derselben Beschränkung dem Amtsdienere auch für die von ihm in Folge gerichtlichen Auftrages vollzogene Vorführung, Wachbegleitung oder Transportirung des Beschuldigten oder anderer Personen zu bezahlen.

1. Gebühren für Zustellungen, Vorladungen, Botengänge, Vorführung, Wachbegleitung oder Transportirung von Personen:

Würden jedoch derlei Gebühren für einen ganzen Tag für ein mit einem Gehalte von wenigstens dreihundert Gulden besoldetes Individuum den Betrag von täglichen achtundvierzig; und für einen mit geringerem Gehalte Angestellten von täglichen zweiunddreißig Kreuzern übersteigen, so sind sie nur in diesem Betrage auszuführen.

Alle Strafgerichte haben Ausweise über die Entfernungen der in ihrem Sprengel gelegenen Ortschaften von dem Sitze des Gerichtes zu verfassen, und von der politischen Kreisbehörde bestätigen zu lassen.

Wird von Seite eines Strafgerichtes zu einer Vorführung oder Eskortirung die Gensd'armee aufgeboten, so hat die begleitende Mannschaft den Anspruch auf die vorschriftmäßigen Tagelder nach den für die Gensd'armee bestehenden Vorschriften.

§. 334.

Solchen Zeugen, die vom Tag- oder Wochenlohne leben, und welchen daher eine Entziehung auch nur von wenigen Stunden einen Entgang an ihrem Erwerbe bringen würde, hat das sie vernehmende Gericht auf ihr Verlangen nicht bloß eine Schadloshaltung für die nothwendigen Kosten des Hin- und Rückweges, sondern auch den Ersatz des entgangenen Erwerbes und der allenfalls nöthigen höheren Kosten des Aufenthaltes am Orte der Vernehmung, mit billiger Erwägung aller Verhältnisse, zu bestimmen. Anderen Zeugen darf auf ihr Verlangen nur in dem Falle, wenn der Ort ihrer Vernehmung von ihrem gewöhnlichen Aufenthaltsorte mehr als zwei Meilen (vier Stunden) entfernt ist, eine angemessene Vergütung der nothwendigen Auslagen für die Reise und für den Aufenthalt am Orte der Vernehmung bewilliget werden. Die zuerkannten Gebühren sind sogleich nach der Vernehmung auszuführen, oder wenn dies ohne Verschulden des Zeugen nicht sogleich geschehen kann, ihm doch in kürzester Frist und jedenfalls kostenfrei zuzumitteln.

2. Gebühren der Zeugen, der als solche erscheinenden Militär-Personen und der sie begleitenden Offiziere;

In der Vorladung sind die Zeugen aufmerksam zu machen, daß sie die ihnen gebührende Vergütung, bei Verlust derselben, längstens binnen 24 Stunden nach ihrer Vernehmung anzusprechen haben.

Jakie należytości wynagrodzone być powinny osobom wojskowym, występującym jako świadkowie przed Sądem karnym stanu cywilnego, tudzież towarzyszącym im oficerom (§§. 120. i 121.), w osobnych rozporządzeniach ustanowioném będzie.

§. 335.

3) biegłych:

Biegli, zostający w służbie rządu lub gminy, lub przy sądzie jakim stale mianowani, nie mogą za wyjawienie opinii swojej żadnego żądać wynagrodzenia, lecz tylko zwrotu wydatków, które dla zdania relacyi były potrzebnymi, i należycie są udowodnione. Inni biegli otrzymają oprócz zwrotu potrzebnych wydatków, jeszcze płacę, którą Sąd po staranném rozważeniu wszystkich okoliczności wyznaczy, a mianowicie tam, gdzie do zdania sprawy wymagane są szczególne umiejętności techniczne, lub artystyczne wiadomości lub zręczności, w kwocie od dwóch do dwudziestu, oprócz tego przypadku zaś od jednego do pięciu reńskich.

§. 336.

4) tłumaczów.

Tłumaczowi należy się za ustne tłumaczenie dokumentu w obcym języku spisane go dwadzieścia krajcarów, zaś za tłumaczenie pismienne po dwa reńskie za każdy arkusz, przyczém przynajmniej po trzydzieści wierszy na jedną stronę a po szesnaście do ośmnastu sylab na jeden wiersz liczyć należy.

Tłumaczowi, przybranemu do wysłuchania sądowego (§§. 123. i 184.), należy się za każde pół dnia jeden reński, jeżeli zaś sam protokół pisać musi, reński i trzydzieści krajcarów.

Jeżeli tłumacze ustanowieni stale pod przysięgą przy Sądzie, lub urzędnicy rządowi do takich czynności będą powołanymi, obowiązani są te prace wykonywać bezpłatnie.

§. 337.

Jednakże biegli i tłumacze mają prawo, domagać się także kosztów podróży i strawnego, jeżeli wyrzeczzone czynności pełnić muszą zewnątrz miejsca zwyczajnego zamieszkania swego, mianowicie ci, którzy zostają w służbie publicznej stosownie do przepisów powszechnych, w tej mierze obowiązujących, inni zaś według postanowień w §. 334 objętych, jednakże nawet w innej jak tam wskazanej odległości.

Wszystkie wyz wspomniane należytości należy zresztą wypłacić biegłym i tłumaczom, ile możności zaraz po uskutecznieniu ich czynności, albo im takowe bez kosztów doręczyć.

Welche Gebühren den bei einem Strafgerichte des Zivilstandes als Zeugen erscheinenden Militär- = Personen und den sie begleitenden Offizieren (§§. 120 und 121) zu vergüten seien, wird durch besondere Verordnungen bestimmt.

§. 335.

Sachverständige, welche in einer Staats- oder Gemeindebedienstung stehen, oder bei einem Gerichte bleibend als solche bestellt sind, haben für das Gutachten selbst keine Vergütung anzusprechen, sondern nur den Ersatz der zur Erstattung des Gutachtens nöthig gewesenen und gehörig nachgewiesenen Vorauslagen. Andere Sachverständige erhalten nebst dem Ersatze der nöthigen Vorauslagen, eine von dem Gerichte mit sorgfältiger Erwägung aller Umstände zu bemessende Gebühr, und zwar in dem Falle, wenn zu dem Gutachten besondere wissenschaftliche, technische oder künstlerische Kenntnisse oder Fertigkeiten erforderlich sind, von zwei bis zwanzig, außer diesem Falle aber von einem bis fünf Gulden.

§. 336.

Einem Dolmetscher gebühren für die bloß mündliche Uebersetzung einer in einer fremden Sprache abgefaßten Urkunde zwanzig Kreuzer, für eine schriftliche Uebersetzung aber zwei Gulden für jeden Bogen, wobei aber wenigstens dreißig Zeilen auf eine Seite und sechzehn bis achtzehn Sylben auf eine Zeile zu rechnen sind.

Dem Dolmetscher, welcher einer gerichtlichen Vernehmung beigezogen wird (§§. 123 und 184), gebührt für jeden halben Tag ein Gulden, und wenn er das Protokoll selbst schreiben muß, ein Gulden und dreißig Kreuzer.

Werden die bei einem Gerichte für beständig beorderten Dolmetscher oder Staatsbeamte zu derlei Verrichtungen berufen, so haben sie diese Arbeiten unentgeltlich zu verrichten.

§. 337.

Dagegen haben Sachverständige und Dolmetscher, wenn sie die vorstehenden Amtshandlungen außer dem Orte ihres gewöhnlichen Aufenthaltes zu verrichten haben, auch Reise- und Zehrungskosten, und zwar die in öffentlichen Diensten Angestellten nach Vorschrift der hierfür bestehenden allgemeinen Verordnungen, die übrigen aber nach Maßgabe der im §. 334 gegebenen Bestimmungen, jedoch allerdings auch bei einer geringeren als der dort angegebenen Entfernung anzusprechen.

Alle vorstehenden Gebühren sind übrigens den Sachverständigen und Dolmetschern, wo möglich, sogleich nach ihrer Verwendung auszuführen, oder kostenfrei zuzumitteln.

W wezwaniu pismienném należy ich uczynić uważnymi, iż pretensye swoje pod utratą prawa, najdalej w przeciągu dni 14 po zdaniu sprawy przedstawić są obowiązani.

§. 338.

5) Kosztów za opatrywanie nie obwinionego, zostającego w ciągu śledztwa w więzieniu. Koszta za opatrywanie obwinionego, zostającego w więzieniu w ciągu śledztwa, obejmują w sobie wydatki za pożywienie, łożę, opat, światło, dostarczenie i pranie bielizny, i czyszczenie sukien, tudzież koszta choroby i połogu, jeżeli się to wydarzy.

Co się tyczy kosztów choroby i połogu policzyć należy każdemu uwięzionemu wydatki rzeczywiście dla niego poczynione; co do wszystkich innych zaś kosztów opatrywania Sąd krajowy wyższy, każdy w swoim obrębie, winien w porozumieniu z Dyrekeyą krajową Skarbu corocznie, a zaś przy wydarzających się bardzo znacznych zmianach cen, nawet częściej ustanowić kwotę, na każdego uwięzionego co dzień przypadającą, w której wynagrodzenie tych kosztów zaopatrzenia nastąpić winno; wyjąwszy gdy jaki uwięziony sam z własnego majątku dostarczał sobie zaopatrzenia. (§. 165.).

Jeżeli w pojedynczych miejscach, w których się znajdują Sądy karne, jest wielka różnica w cenach rzeczy do pożywienia służących, kwota wynagrodzenia tych kosztów zaopatrzenia może być ustanowioną różnie dla różnych Sądów, znajdujących się w obrębie tego samego Sądu krajowego wyższego.

§. 339.

6) Koszta podróży i dyety osób sądowych i Prokuratorów. W których przypadkach i w jakiej kwocie wynagrodzonemi być powinny koszta podróży i strawnego osobom sądowym i Prokuratorom rządowym, o tém stanowią szczegółowe rozporządzenia.

§. 340.

7) Opłaty za wykonanie kary śmierci. Za wykonanie wyroku śmierci należy się katowi piętnaście złr. reńskich, a każdemu z jego pomocników, do tego potrzebnych, po trzy reńskie.

Jeżeli wykonanie wyroku śmierci ma być uskutecznióm zewnątrz siedziby kata, wówczas należy się mu podwoda, lub w nagłych przypadkach wynagrodzenie za ten środek transportu, którego za rozkazem Prezydenta Sądu karnego użyć musi, i oprócz tego strawnego dziennie trzy złr. reńskie ogółem dla niego i dla pomocników jego.

Ta sama należytość opłaconą być powinna z przybicia wyroku śmierci na szubienicę (§. 392.). Jednakże ta należytość raz tylko opłaconą będzie w ten czas, gdy w tém samym miejscu kilka wyroków kary równocześnie przybitemi zostanie.

In der schriftlichen Vorladung ist ihnen zu bedeuten, daß sie ihre Forderung bei Verlust des Anspruches längstens binnen 14 Tagen nach Abgabe ihres Gutachtens anzubringen haben.

§. 338.

Die Kosten für die Verpflegung des Beschuldigten während der Untersuchungshaft schließen die Auslagen für Kost, Lagerstätte, Beheizung, Licht, die etwa nöthige Beschaffung, sowie die Reinigung der Wäsche und Kleidung und allfällige Krankheits- und Entbindungskosten in sich.

6. Kosten für die Verpflegung des Beschuldigten während der Untersuchungshaft;

Hinsichtlich der Krankheits- und Entbindungskosten werden jedem Verhafteten die für ihn wirklich aufgelaufenen Auslagen angerechnet; hinsichtlich aller übrigen Verpflegungskosten ist für den Sprengel eines jeden Oberlandesgerichtes von diesem, in Einvernehmen mit der Finanz-Vandesdirektion alljährlich, und bei sehr bedeutenden Preisänderungen auch öfters, der für jeden Verhafteten auf Einen Tag entfallende Betrag festzusetzen, in welchem die Vergütung dieser Verpflegungskosten zu geschehen hat, in soweit nicht etwa ein Verhafteter sich die Verpflegung aus eigenem Vermögen beigebracht hat (§. 165).

Wenn an den verschiedenen Orten, wo sich Strafgerichte befinden, sehr große Preisunterschiede hinsichtlich der Lebensmittel bestehen, so kann der Vergütungsbetrag dieser Verpflegungskosten für verschiedene Gerichte desselben Oberlandesgerichts-Sprengels verschieden festgesetzt werden.

§. 339.

In welchen Fällen und in welchem Betrage die Vergütung der Reisekosten und Zehrungsgelder den Gerichtspersonen und den Staatsanwälten gebühre, bestimmen die bestehenden Vorschriften.

6. Reisekosten und Diäten der Gerichtspersonen und Staatsanwälte;

§. 340.

Für die Vollziehung eines Todesurtheiles gebühren dem Scharfrichter fünfzehn Gulden, und jedem seiner dazu nöthigen Gehilfen drei Gulden.

7. Gebühren für die Vollziehung von Todesurtheilen.

Geschieht der Vollzug des Todesurtheiles außer dem Wohnsitz des Scharfrichters, so gebührt ihm die Vorspann, oder in dringenden Fällen die Vergütung für jenes Beförderungsmittel, dessen er sich auf Anordnung des Strafgerichts-Vorstehers bedienen muß, und außerdem ein täglicher Zehrungsbeitrag von drei Gulden für ihn und seine Gehilfen zusammen.

Dieselbe Gebühr ist für die Anschlagung eines Todesurtheiles an den Galgen (§. 392) zu entrichten. Die Abnahme dieser Gebühr findet jedoch, wenn in demselben Orte mehrere Todesurtheile gleichzeitig angeschlagen werden, für alle zusammen nur Einmal Statt.

§. 341.

Kiedy zaskarżony obowiązany jest zwrócić kosztą.

Gdy zaskarżony wyrokiem kary uznany zostanie winnym jakiegobądź występku, choćby nawet odmiennego od tego, który jest wyrażonym w uchwale zaskarżenia, wówczas należy w wyroku wraz wyrazić, iż ón także kosztą postępowania karnego zwrócić jest obowiązany (§§. 332—340.).

Jednakże, jeżeli postępowanie odnosiło się do więcej występków, może Trybunał wedle sposobności kosztą eo do tych uczynków, względem których zaskarżony za niewinnego uznany został, wyłączyć od obowiązku zwrócenia

Obowiązek zwrócenia kosztów ciąży tylko na osobie prawomocnie skazanego, a gdy umrze już po nastąpieniu prawomocności wyroku, na jego spadku; nigdy zaś na trzecich osobach, które z mocy ustawy lub przyjętego zobowiązania starać się o jego utrzymanie powinny. Gdy jest więcej współwinnych lub uczestników, każdy z nich osobno skazanym być powinien na zapłacenie należności w §. 340 wskazanych, tudzież na ponoszenie tych kosztów, które urosły z powodu zaopatrywania jego w więzieniu w ciągu śledztwa, z powodu jego obrony lub szczególnych, tylko eo do niego zaszłych wydarzeń, albowież z jego przewinienia. Na zapłacenie wszystkich innych kosztów postępowania karnego wszyscy współwinni i uczestnicy skazanymi być powinni solidarnie. Pomimo tej solidarności, Sąd może oznaczyć części pojedynczych spółników w stosunku do stopnia ich uczestnictwa.

§. 342.

Kto w innych przypadkach kosztą ponosić powinien.

Gdy postępowanie karne zakończonem zostanie wyrokiem niewinności, lub też wyrokiem uwolnienia od skargi, albo braku dostatecznych dowodów, albo uchwałą odstąpienia, kosztą w powszechności Rząd ponosić będzie. Co się zaś tyczy takich występków, które tylko na żądanie strony interesowanej dochodzonemi być mogą na drodze karniej, zwrot kosztów nakazanym być powinien uchwałą Sądu skarżycielowi prywatnemu w tych przypadkach, gdy zaskarżony uznany został za niewinnego występku, będącego przedmiotem zaskarżenia, lub jeżeli postępowanie powstrzymanem zostało tylko na żądanie skarżyciela prywatnego (§§. 189. i 289. lit. d).

Za kosztą szczegółowe, urosłe z powodu założenia odwołania, lub z powodu żądania o wznowienie śledztwa, odpowiada ten, który założył odwołanie, lub wniósł powyższe żądanie, jeżeli pierwsze bezwarunkowo odrzuconem, drugie zaś nie zostało przypuszczonem.

§. 341.

Wird der Angeklagte durch ein Straf-Urtheil irgend einer, wenngleich von der in dem Anklagebeschlusse bezeichneten verschiedenen strafbaren Handlung schuldig erkannt, so ist in dem Urtheile zugleich auszudrücken, daß er auch die Kosten des Strafverfahrens zu ersetzen habe (§§. 332—340).

Wenn der Angeklagte zum Ersatze der Kosten verpflichtet ist.

Doch bleibt dem Gerichtshofe überlassen, in dem Falle, wenn sich das Verfahren auf mehrere strafbare Handlungen bezog, die Kosten hinsichtlich derjenigen Handlungen, deren er nicht für schuldig erkannt wird, soweit es thunlich ist, von dem Ersatze auszuscheiden.

Die Verpflichtung zum Ersatze der Kosten trifft jedoch den rechtskräftig Verurtheilten nur für seine Person, und, in soferne er nach eingetretener Rechtskraft des Urtheiles verstorben ist, seinen Nachlaß; keineswegs aber dritte Personen, welche nach dem Gesetze oder aus übernommener Pflicht für dessen Unterhalt zu sorgen haben. Von mehreren Mitschuldigen oder Theilnehmern ist jeder einzeln zur Bezahlung, der im §. 340 bezeichneten Gebühren, sowie zur Tragung derjenigen Kosten zu verurtheilen, welche durch seine Verpflegung in der Untersuchungshaft, seine Vertheidigung, oder durch besondere, nur bei ihm eingetretene Ereignisse, oder durch sein besonderes Verschulden eingetreten sind. Zur Bezahlung aller anderen Kosten des Strafverfahrens sind sämmtliche Mitschuldige oder Theilnehmer zur ungetheilten Hand zu verurtheilen. Dieser Gesamtverbindlichkeit ungeachtet, steht es dem Gerichte frei, die Antheile der einzelnen Mitschuldigen dem Verhältnisse des Grades ihrer Theilnahme entsprechend zu bestimmen.

§. 342.

Wird aber das Strafverfahren durch ein Schuldlösigkeiturtheil, oder durch ein Urtheil auf Freisprechung von der Anklage wegen Unzulänglichkeit der Beweise, oder durch einen Ablassungsbeschluß beendet, so sind die Kosten in der Regel von dem Staate zu tragen. Bei solchen strafbaren Handlungen aber, die nur auf Verlangen eines Beteiligten strafgerichtlich verfolgt werden dürfen, ist der Ersatz der Kosten durch Beschluß des Gerichtes in jenen Fällen dem Privatankläger aufzutragen, wenn entweder der Angeklagte hinsichtlich derjenigen That, wegen welcher die Anklage erfolgte, ganz schuldlos gesprochen wurde, oder wenn das Verfahren nur auf Begehren des Privatanklägers eingestellt worden ist (§§. 189 und 289 lit. d).

Wer in anderen Fällen die Kosten zu tragen haben.

Für diejenigen besonderen Kosten, welche durch eine Berufung, oder durch das Begehren um Wiederaufnahme der Untersuchung herbeigeführt werden, haftet derjenige, welcher die Berufung eingelegt, oder das erwähnte Begehren gestellt hat, in soferne die erstere unbedingt verworfen, und das letztere abgewiesen wird.

Prokuratorstwo rządu nigdy na koszta skazanem być nie może.

Gdy powodem do postępowania karnego było fałszywe doniesienie, o którym donosiciel wiedział, on także koszta zwrócić powinien.

§. 343.

Ograniczenie przy ściąganiu kosztów od skazanego.

Koszta procesu karnego (§§. 332—340.) o tyle tylko od skazanego ściągniętymi być mogą, o ile przez to, według zdania Sądu, on w wyżywieniu swoim na szwank wystawionym nie będzie, a nitęz nie dozna przeszkody w pełnieniu tych obowiązków, które ciążą na nim co do wynagrodzenia szkody, wynikłej z jego występku, tudzież co do wyżywienia rodziny jego.

Urzednicy i duchowni w więzieniu zostający, i pobierający datki alimentacyjne w ciągu trwania ich więzienia, obowiązani są z tego albo sami się zaopatrywać, albotęz wynagrodzić koszta zaopatrzenia.

§. 344.

Zażalenie przeciw wyrokowi i rozporządzeniom w przedmiocie kosztów.

W tych przypadkach, w których zażalenie co do kosztów nie może być połączone z odwołaniem przeciw wyrokowi sądowemu (§. 296.), wolno jest każdemu, co się mieni być ukrzywdzonym przez rozstrzygnięcie lub rozporządzenie Sądu pod względem kosztów (§§. 333—343.), wynieść w tym przedmiocie osobne zażalenie do Sądu krajowego wyższego, lubtęz, jeżeli ten Sąd zmienił na szkodę jego rozporządzenie Sądu pierwszjej instancji, do najwyższego Trybunału sądowego.

Zażalenie takie podawać należy do Sądu, który wydał wyrok w pierwszjej instancji, ten zaś wraz z relacją swoją przedłożyć go powinien Sądowi wyższemu.

§. 345.

Należitości dla obrońców.

Kto w procesie karnym ma obrońcę, winien jest także w powszechności sam opłacić koszta wynikające z obrony, a to nawet w tym przypadku, gdy mu obrońca z urzędu dodanym zostanie (§. 213.).

Jeżeli mu zaś dodanym był obrońca ubogich (§. 213.), temu na żądanie wynagrodzić należy ze skarbu tylko takie wydatki, które były potrzebnymi i rzeczywiście wyłożonemi zostały.

W przypadkach, w których zwrot kosztów procesu przypada na skarżyciela prywatnego, lub na tego, który wiadomie uczynił doniesienie fałszywe (§. 342.), to osoby winny są także zwrócić wszelkie koszta obrony obwionego.

Die Staatsanwaltschaft kann nie zum Ersatze der Kosten verurtheilt werden.

Wurde endlich das Strafverfahren durch eine wissentlich falsche Anzeige veranlaßt, so hat die Kosten der Anzeiger zu ersetzen.

§. 343.

Der Ersatz der Kosten des Strafverfahrens (§§. 332—340) ist jedoch von dem Verurtheilten nur in soweit einzutreiben, als er dadurch nach dem Ermessen des Gerichtes weder an seinem Nahrungsstande gefährdet, noch an der Erfüllung derjenigen Pflichten gehindert wird, welche ihm zur Leistung einer aus der strafbaren Handlung entspringenden Entschädigung, oder zur Erziehung seiner Angehörigen obliegen.

Beschränkung bei Eintreibung der Kosten von dem Verurtheilten.

Verhaftete Beamte und Geistliche, welche während ihrer Verhaftung Alimentationsbeiträge genießen, haben sich jedenfalls aus denselben entweder ihre Verpflegung selbst beizuschaffen, oder die Verpflegskosten zu vergüten.

§. 344.

In jenen Fällen, wo die Beschwerde über den Kostenpunkt nicht ohnehin mit der Berufung wider das richterliche Erkenntniß angebracht werden kann (§. 296), steht jedem, der sich durch eine Entscheidung oder Verfügung eines Gerichtes in Ansehung der Kosten (§§. 333—343) gekränkt erachtet, frei, sich darüber insbesondere bei dem Oberlandesgerichte, oder in soferne von diesem eine erstrichterliche Verfügung zu seinem Nachtheile abgeändert worden ist, bei dem obersten Gerichtshofe zu beschweren.

Beschwerde wegen der Erkenntnisse der Verfügungen hinsichtlich des Kostenpunktes.

Diese Beschwerden sind bei dem Gerichte, welches in erster Instanz entschieden hat, zu überreichen, und von diesem an das höhere Gericht einzubegleiten.

§. 345.

Wer sich im Strafverfahren eines Vertreters bedient, hat in der Regel auch die für diese Vertretung auflaufenden Kosten, und zwar selbst in dem Falle zu zahlen, wenn ihm ein solcher Vertreter von Amtswegen vom Gerichte bestellt wird (§. 213).

Gebühren der Vertreter.

Wurde dem Angeklagten ein Armenvertreter beigegeben (§. 213), so sind demselben auf sein Verlangen nur die nöthig gewesen und wirklich bestrittenen baren Auslagen, und zwar aus dem Staatsschatze zu vergüten.

In jenen Fällen, wo dem Privat-Ankläger oder demjenigen, der eine wissentlich falsche Anzeige gemacht hat, der Ersatz der Prozeßkosten überhaupt zur Last fällt (§. 342), haben diese Personen auch alle Kosten der Vertheidigung des Beschuldigten zu ersetzen.

§. 346.

Gdy obrońcy strony jakiej należy się wynagrodzenie, oznaczenie jego zostawia się do zgodnej woli obrońcy i tego, który do zapłacenia jest obowiązany, tak w tym przypadku, gdy obwiniony, skarżyciel prywatny, lub poszkodowany sam sobie obrał obrońcę, jakoteż w tym, gdy zaskarżonemu dodanym został obrońca ze Sądu; lecz dopiero po zupełnie ukończonej obronie. Jednakże nie wolno jest żadną miarą obrońcom takim, czyli to są adwokaci, czyli też należący do innego stanu wymawiać sobie naprzód, albo w ciągu procesu pewną nagrodę za obronę w ogólności, albotóż na przypadek pomyślnego skutku. Taka ugoda jest nieważną, i podlega takiej karze, jak to na mocy ustaw obowiązujących względem obrony w sprawach cywilnych jest przepisaniem.

§. 347.

Jeżeli między stroną i jej obrońcą nie przyjdzie do skutku ugoda co do należytości za obronę, wolno jest jednej i drugiej stronie prosić Sądu, który wydał wyrok w pierwszej instancji, ażeby oznaczył te należytości, bądź że obrona odnosiła się do śledztwa, do rozprawy końcowej, albotóż do spisania pism odwołania lub zażalenia.

Sąd na uczynione takie podanie stroną przeciwną wysłuchać powinien.

§. 348.

Przy oznaczeniu tych należytości Trybunały nie są obowiązane trzymać się pewnej kwoty, lecz winny są oceniać istotną zasługę obrońcy, dlatego w szczególności brać na uwagę czas i trudyłożone na sprowadzenie dowodów i na obronę, tudzież gruntowność i obrotność, którą przytém okazali, i na stosunki majątkowe tego, którego bronili.

§. 349.

Przeciw oznaczeniu tych należytości przez Sąd pierwszej instancji mogą obiedwie strony w 14 dniach od dnia doręczonej uchwały założyć rekurs do Sądu krajowego wyższego, zaś ta strona, na której szkodę oznaczenie pierwszej instancji zmienionem zostanie, może założyć rekurs do najwyższego Trybunału sądowego.

§. 350.

Należytości przez strony przyznane, lub sądownie oznaczone sięgać należy jak inne należytości adwokatów.

§. 346.

Gebührt dem Vertreter einer Partei eine Belohnung, so ist die Bestimmung derselben sowohl in dem Falle, wenn sich der Beschuldigte, der Privat-Ankläger oder der Beschädigte selbst einen solchen wählte, als auch dann, wenn dem Angeklagten ein Vertheidiger vom Gerichte bestellt wurde, nach bereits vollständig geleisteter Vertretung dem freien Uebereinkommen zwischen dem Vertreter und dem Zahlungsverpflichteten überlassen. Es ist jedoch derlei Vertretern, sie mögen Advokaten seyn, oder was immer für einem Stande angehören, in keinem Falle gestattet, sich im Vorhinein oder während des Verlaufes des Verfahrens für die zu leistende Vertretung überhaupt oder für den Fall eines günstigen Erfolges derselben eine bestimmte Belohnung zu bedingen. Ein solches Uebereinkommen ist ebenso ungiltig und strafbar, wie dieses durch die bestehenden Gesetze hinsichtlich der Vertretungen in Zivilrechts-Angelegenheiten vorgeschrieben ist.

§. 347.

Im Falle zwischen einer Partei und ihrem Vertreter über die Gebühren für die geleistete Vertretung kein Uebereinkommen zu Stande kommt, steht jedem Theile frei, bei demjenigen Gerichte, welches zur Entscheidung in erster Instanz berufen war, um die Bestimmung dieser Gebühren anzusuchen; es möge sich die Vertretung auf das Untersuchungsverfahren, auf die Schlußverhandlung, oder auf die Verfassung von Berufungs- oder Beschwerdeschriften bezogen haben.

Ueber ein solches Gesuch hat das Gericht die Gegenpartei zu vernehmen.

§. 348.

Bei Bemessung dieser Gebühren sind die Gerichtshöfe an keinen bestimmten Betrag gebunden, sondern sie haben hierbei das wesentliche Verdienst des Vertreters zu würdigen, daher insbesondere die auf die Herbeischaffung von Beweismitteln und auf die Vertretung selbst verwendete Zeit und Mühe, ferner die an den Tag gelegte Gründlichkeit und Umsicht, und die Vermögensumstände des Vertretenen, mit Billigkeit zu berücksichtigen.

§. 349.

Gegen die von dem Gerichte erster Instanz ausgesprochene Gebührenbestimmung steht beiden Theilen binnen 14 Tagen, vom Tage der Zustellung des Beschlusses, der Rekurs an das Oberlandesgericht, und im Falle, als von diesem die erstrichterliche Bestimmung abgeändert wird, demjenigen Theile, zu dessen Nachtheile die Abänderung erfolgte, an den obersten Gerichtshof zu.

§. 350.

Die von den Parteien anerkannten oder gerichtlich bestimmten Gebühren sind wie andere Advokatengebühren einzubringen.

§. 351.

Wypłacenie
i obliczenie
kosztów pro-
cesu karnego.

Szczegółowe przepisy wydanemi będą, co do asygnowania wypłacania, ściągania i obliczania kosztów procesu karnego w tej ustawie wspomnianych.

Rozdział szesnasty.

⊙ wyrokach i rozporządzeniach Sądu karnego w przedmiocie
pretensyj prawa prywatnego.

§. 352.

Dochodzenie
szkody i wy-
nagrodzenia
z urzędu.

Szkody wynikłej z występku, tudzież innych skutków prywatnych onéjże (§§. 359—361.), Sąd karny dochodzić winien z urzędu już w ciągu śledztwa (§§. 66., 75., 127., i 176.) i przyzwać poszkodowanego do rozprawy końcowej, chociaż tego sam nie żąda (§. 219.). Również należy jemu, lub jego pełnomocnikowi już w ciągu śledztwa dozwolić przeglądania aktów śledztwa, jeżeli szczegółowe nie zachodzą wątpliwości. Przy rozprawie końcowej może on dla uzasadnienia prywatnych pretensyj swoich przedstawiać wszelkie dowody co do winy zaskarzonego, równie jak co do ilości szkody, i czynić osobne wnioski względem wynagrodzenia swego (§§. 243., 244., 253., 255. i 257.). Wolno mu jest wszakże zrzec się prywatnych pretensyj swoich każdego czasu, a nawet w ciągu rozprawy końcowej.

Przy rozstrzyganiu lub rozporządzeniu co do pretensyj prywatnych (§. 283. lit. d) Sąd karny następujących przepisów trzymać się powinien.

§. 353.

Zakres Sądu
karnego
w przedmio-
cie pretensyj
prywatnych:
a) co do zwró-
cenia przed-
miotów za-
branych;

Gdy idzie o zwrócenie rzeczy należącej poszkodowanemu, a znalezionej między rzeczami zaskarzonego, spółnika lub uczestnika, lub w takim miejscu, w którym przez te osoby tylko na schowanie złożoną została, Trybunał rozporządzi, żeby po nastąpieniu prawomocności wyroku zwróconą została. Jednakże nawet w ciągu śledztwa sędzia prowadzący śledztwo może rzecz zwrócić, jeżeli przedmiot, zwróconym być mający, do prowadzenia dowodu już nie jest więcéj potrzebnym, i oprócz tego żadne inne wątpliwości nie stoją na przeszkodzie.

Zanim komu to zwróconém zostanie, czego on się domaga jako rzeczy, która mu przez występki odjętą została, udowodnioném być musi prawnie, iż do niego rzecz ta należy, i że z jego posiadania wyszła. Dowód ten, gdy winny się przyznaje, przeprowadzonym być może przez wyznanie zgodne z onym przyznaniem się winnego, i uczynione pod przysięgą tego, któremu rzecz odjętą została. Gdy winny się nie przyznaje, dostatecznym jest, jeżeli w inny sposób

§. 351.

Ueber die Anweisung, Auszahlung, Einbringung und Verrechnung der in diesem Gesetze erwähnten Kosten des Strafverfahrens werden besondere Vorschriften erfolgen.

Auszahlung und Verrechnung der Kosten des Strafverfahrens.

Sechzehntes Hauptstück.

Von den Erkenntnissen und Verfügungen des Strafgerichtes hinsichtlich der privatrechtlichen Ansprüche.

§. 352.

Den aus der strafbaren Handlung entstandenen Schaden und die übrigen privatrechtlichen Folgen derselben (§§. 359—361) hat das Strafgericht schon in dem Untersuchungs-Verfahren von Amtswegen zu erheben (§§. 64, 75, 127 und 176), und den Beschädigten, auch wenn er es nicht insbesondere verlangt, zur Schlußverhandlung vorzuladen (§. 219). Diese, oder seinem Bevollmächtigten ist, wenn nicht besondere Bedenken entgegenstehen, die Einsicht der Untersuchungsakten schon während des Untersuchungs-Verfahrens zu gestatten. Bei der Schlußverhandlung kann er zur Begründung seiner privatrechtlichen Ansprüche nicht nur alle Beweismittel über die Schuld des Angeklagten, und über die Art und Größe des Schadens vorbringen, sondern auch hinsichtlich der angesprochenen Entschädigung seine besonderen Anträge stellen (§§. 243, 244, 253, 255 und 257). — Es steht ihm aber auch frei, auf seine privatrechtlichen Ansprüche zu jeder Zeit, und auch im Laufe der Schlußverhandlung Verzicht zu leisten.

Ermittlung des Schadens und der Entschädigung von Amtswegen.

Bei der Entscheidung oder Verfügung hinsichtlich der privatrechtlichen Ansprüche (§. 283 lit. d), hat das Strafgericht folgende Vorschriften zu beobachten.

§. 353.

Handelt es sich um die Zurückstellung einer dem Beschädigten gehörigen Sache, welche unter den Habseligkeiten des Angeklagten, eines Mitschuldigen oder Theilnehmers, oder an einem solchen Orte gefunden wird, wohin sie von diesen Personen nur zur Aufbewahrung gegeben worden ist, so verordnet der Gerichtshof, daß die Zurückstellung nach eingetretener Rechtskraft des Erkenntnisses erfolge. Diese Zurückstellung kann jedoch von dem Untersuchungsrichter auch schon während des Untersuchungs-Verfahrens geschehen, wenn der zurückzustellende Gegenstand nicht weiter zur Beweisführung nöthig erscheint, und sonst keine Bedenken entgegenstehen.

Wirksamkeit des Strafgerichtes in Beziehung auf privatrechtliche Ansprüche:

a) durch Zurückstellung von entzogenen Gegenständen;

Uebrigens aber, wenn Jemanden dasjenige zurückgestellt wird, was er als eine ihm durch die strafbare Handlung entzogene Sache anspricht, muß rechtlich bewiesen seyn, daß ihm die Sache gehöre, oder aus seiner Inhabung weggekommen sei. Dieser Beweis kann bei vorhandenem Geständnisse des Schuldigen auch durch die hiermit übereinstimmende beschworene Aussage desjenigen hergestellt werden, dem die Sache entzogen wurde. Bei mangelndem Geständnisse des Schuldigen aber genügt es, daß auf andere Art rechtlich

prawnie jest dowiedzionem, iż występki popełnionym został rzeczywiście na tym, który tej rzeczy się domaga, tudzież: żeby tenże w wyznaniu swoim, pod przysięgą uczynić się mającym, rzecz oznaczył dokładnie i takimi znakami, które tylko jemu wiadomemi być mogą.

§. 354.

b) pośredniczenie, dobro-
wolne, lub od-
kazanie do
trzeciego pra-
wnego posia-
dacza;

Jeżeli rzecz odjęta przeszła już w ręce trzeciego, który nie miał udziału w występkach w sposobie do przenoszenia własności zdolnym, albo gdy była na zastaw daną, Sąd powinien starać się o to, żeby posiadający rzecz, dobrowolnie ją wydał. Jeżeli tego uzyskać nie może, wówczas należy poszkodowanego tylko zawiadomić, w czyich rękach rzecz jego się znajduje, ażeby prawa swojego w drodze cywilnej mógł dochodzić.

Jeżeli więcej poszkodowanych spierają się o własność rzeczy odjętej, Sąd karny odesłać ich winien do drogi cywilnej. a tymczasem, dopóki Sąd cywilny nie rozstrzygnie, rzecz, znajdującą się w Sądzie karnym, lub pod jego dozorem w zachowaniu swoim zatrzymać (§. 357.).

Jeżeli poszkodowany nie może udowodnić natychmiast dostatecznie swego prawa do rzeczy, należy z nią postąpić w sposobie, w §§. 355—358 wspomnianym.

§. 355.

c) ogłoszenie
opisu i sprze-
daż przedmio-
tów odjętych,
tudzież za-
chowanie
w Sądzie
onychże, lub
ceny za nie
osiągniętej:

Gdy u obwinionego znalezioną będzie rzecz, która według wszelkich pozorów jest obcą, on zaś jej właściciela nie może, albo nie chce wydać, i gdy w przeciągu dwóch miesięcy od dnia przytrzymania obwinionego nikt się nie wykaże, iż ma prawo do niej, sędzia prowadzący śledztwo winien jest ułożyć jej opis w taki sposób, iżby takowa wprawdzie poznaną być mogła od prawo do niej mającego, jednakże zamilczeć niektóre ważne jej znamiona, ażeby ten przez wymienienie onychże mógł złożyć dowód prawa swego.

§. 356.

Opis ten sędzia prowadzący śledztwo winien jest przedłożyć Trybunałowi, ten zaś powinien opis rzeczony ogłosić publicznie edyktem w tych miejscach, w których obwiniony przebywał, lub w których popełnionemi były występki, o które jest posądzonym. W tym edykcie należy wezwać prawo mającego, ażeby się zgłosił w ciągu roku od dnia trzeciego zamieszczenia edyktu w gazecie rządowej kraju koronnego, i prawo swoje do rzeczy udowodnił, w przeciwnym bowiem razie rzecz opisana sprzedaną i cena kupna w Sądzie karnym złożoną zostanie.

bewiesen sei, daß die strafbare Handlung wirklich an demjenigen verübt worden ist, der die Sache in Anspruch nimmt, und daß er in seiner zu beschwörenden Aussage die Sache kennbar, und mit solchen Merkmalen bezeichne, welche nur ihm bekannt seyn können.

§. 354.

Ist die entzogene Sache bereits in die Hände eines Dritten, der sich an der strafbaren Handlung nicht theilhat, auf eine zur Uebertragung des Eigenthums gültige Art, oder als Pfand gerathen, so hat sich das Gericht zu verwenden, daß der Inhaber sich gültig zur Abtretung der Sache herbeilasse. Kann dieses nicht bewirkt werden, so ist dem Beschädigten bloß anzuzeigen, wer seine Sache in Händen habe, damit er sein angesprochenes Recht im Zivilrechtswege suchen könne.

b) durch gültige Verwendungs- oder Anweisung an einen dritten redlichen Besitzer;

Ist das Eigenthum des entzogenen Gegenstandes (unter mehreren Beschädigten) streitig, so hat das Strafgericht dieselben auf den Zivilrechtsweg zu verweisen, und inzwischen die Aufbewahrung der Sache, wenn sie bei dem Strafgerichte liegt, oder unter dessen Obhut steht, fortzusetzen (§. 357), bis das Zivilgericht darüber verfügt hat.

Kann der Beschädigte sein Recht auf die Sache nicht sogleich genügend nachweisen, so ist mit derselben auf die in den §§. 355—358 bezeichnete Weise vorzugehen.

§. 355.

Wenn bei einem Beschuldigten eine nach allem Anscheine fremde Sache gefunden wird, deren Eigenthümer er nicht angeben kann oder will, und wenn sich binnen zwei Monaten von der Zeit der Anhaltung des Beschuldigten Niemand mit einem Anspruche auf Zurückstellung ausgewiesen hat, so ist von dem Untersuchungsrichter die Beschreibung der Sache so abzufassen, daß dieselbe zwar von dem Berechtigten erkannt werden könne, daß jedoch einige wesentliche Unterscheidungszeichen verschwiegen werden, um ihm die Bezeichnung derselben als Beweis seines Rechtes vorzubehalten.

c) durch Veröffentlichung einer Beschreibung und Veräußerung der entzogenen Gegenstände, sowie durch gerichtliche Aufbewahrung derselben, oder des dafür eingegangenen Kaufpreises;

§. 356.

Diese Beschreibung ist von dem Untersuchungsrichter dem Gerichtshofe vorzulegen, welcher dieselbe an denjenigen Orten, wo sich der Beschuldigte aufgehalten hat, oder wo die ihm zur Last gelegten strafbaren Handlungen begangen wurden, durch Edikt öffentlich bekannt zu machen hat. In diesem Edikte ist der Berechtigte aufzufordern, daß er sich binnen Jahresfrist vom Tage der dritten Einschaltung in die Regierungs-Zeitung des Kronlandes melde, und sein Recht auf die Sache nachweise, widrigens die beschriebene Sache veräußert, und der Kaufpreis bei dem Strafgerichte aufbehalten werden wird.

§. 357.

Jeżeli rzecz obca jest tego rodzaju, iż bez niebezpieczeństwa uszkodzenia nie może być przechowaną przez rok cały, lub jeżeli przechowanie jej połączone jest z kosztami, sędzia prowadzący śledztwo winien jest za przyzwoleniem Trybunału, a w nagłych przypadkach nawet bez jego przyzwolenia polecić, aby rzecz przez publiczną licytację sprzedaną została. Cena kupna w Trybunale złożoną będzie. Równocześnie należy okoliczny opis każdej sprzedanej sztuki z wymienieniem kupiciela i ceny kupna złożyć w aktach.

§. 358.

Jeżeli w przeciągu terminu, w edykiecie wyrażonego, nikt nie udowodni prawa do rzeczy opisanych, wówczas należy je sprzedać w sposobie, w poprzedzającym paragrafie wyrażonym, jeżeli to z powodu nagłości już bez tego się nie stało, i cenę kupna złożyć w kasie rządowej.

Prawo mającemu wolno jednak dochodzić na drodze cywilnej praw swoich do ceny kupna przeciw skarbowi w przeciągu lat 30 od dnia, w którym edykt do gazety rządowej kraju koronnego po trzeci raz zamieszczonym był.

§. 359.

d) orzeczenie
w wyroku co
do wynagro-
dzenia;

Sąd karny obowiązany jest wszakże nawet i w tych przypadkach, w których nie idzie o zwrot rzeczy zabranej, lecz o zwrócenie pomniejszonej szkody lub ubytku w zysku, albowiem o zagładzenie wyrządzonej obrazy (§. 1323 powsz. księgi ustaw cywilnych), przyznać w wyroku kary wynagrodzenie lub zadosyćuczynienie, o ile nie tylko kwota, lecz także i osoba, której się takowa należy, z śledztwa i rozprawy z pewnością poznana być może.

Jeżeli z dochodzenia okazują się powody do mniemania, iż poszkodowany szkodę swoją za wysoko ceni, sędzia może umiarkować takową po rozważeniu wszystkich okoliczności, a nawet po oszacowaniu przez biegłych (§. 76.).

§. 360.

w szczególności przy
zbrodniach
zdrady stanu,
rozruchu i
powstania;

Mianowicie w tych przypadkach, gdy kto zostanie uznanym za winnego zbrodni stanu, rozruchu lub powstania, Sąd karny winien jest skazać zasądnego na wynagrodzenie pretensyj, tak przez Rząd, jakoteż przez osoby prywatne rozszczęzonych.

Do szkody z tych zbrodni wynikłej należy policzyć nie tylko wszelkie uszkodzenia, wyrządzone pośrednio lub bezpośrednio, lecz także wszelkie ko-

§. 357.

Ist die fremde Sache von solcher Beschaffenheit, daß sie sich ohne Gefahr des Verderbens nicht durch Ein Jahr aufbewahren läßt, oder wäre die Aufbewahrung mit Kosten verbunden, so ist von dem Untersuchungsrichter mit Bewilligung des Gerichtshofes, und in dringenden Fällen selbst ohne dieselbe, die Veräußerung der Sache durch öffentliche Versteigerung einzuleiten. Der Kaufpreis ist bei dem Gerichtshofe zu erlegen. Zugleich ist eine umständliche Beschreibung jedes verkauften Stückes unter Bemerkung des Käufers und des Kaufpreises den Akten beizulegen.

§. 358.

Wenn binnen der Ediktalfrist Niemand ein Recht auf die beschriebenen Gegenstände darthut, so sind dieselben, wenn es der Dringlichkeit wegen nicht ehedem bereits geschehen ist (§. 357), auf die in dem vorstehenden Paragraphen angeordnete Weise zu veräußern, und der Kaufpreis an die Staatskasse abzugeben.

Dem Berechtigten steht jedoch frei, seine Ansprüche auf den Kaufpreis gegen den Staatsschatz binnen 30 Jahren vom Tage der dritten Einschaltung des Ediktes in die Regierungs-Zeitung des Kronlandes im Zivilrechtswege geltend zu machen.

§. 359.

Das Strafgericht hat aber auch in denjenigen Fällen, wo es sich nicht um die Zurückstellung einer entzogenen Sache, sondern um den Ersatz eines erlittenen Schadens oder entgangenen Gewinnes, oder um Tilgung einer verursachten Beleidigung handelt (§. 1323 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches), in dem Strafurtheile die Schadloshaltung oder Genugthuung zuzuerkennen, in soferne sowohl der Betrag derselben, als auch die Person, welcher dieselbe gebührt, aus der Untersuchung und Verhandlung mit Zuverlässigkeit entnommen werden kann.

Ergeben sich aus den gepflogenen Erhebungen Gründe, zu vermuthen, daß der Beschädigte seinen Schaden zu hoch angebe, so kann ihn der Richter, nach Erwägung aller Umstände, allenfalls nach vorgenommener Schätzung durch Sachverständige mäßigen (§. 76).

§. 360.

Insbeyondere hat das Strafgericht in den Fällen, wo Jemand des Verbrechens des Hochverrathes, Aufruhrs oder Aufstandes schuldig erklärt wird, auch über die von Seite des Staates, oder von Privatpersonen gegen den Verurtheilten geltend gemachten Ansprüche auf Schadenersatz zu erkennen.

Zu dem aus diesen Verbrechen entstandenen Schaden sind aber nicht nur alle unmittelbar oder mittelbar durch dasselbe herbegeführten Beschädigungen, sondern auch alle

d) durch Erkenntnis in dem Strafurtheile auch über die Entschädigung;

insbeyondere bei den Verbrechen des Hochverrathes, Aufruhrs und Aufstandes;

szta, wyłożone na przytłumienie zbrodniczego zamachu, lub dla przywrócenia porządku i bezpieczeństwa. Co się tyczy sposobu i ilości wydatków, które skarb Państwa w tym celu wyłożył, Sąd karny obowiązany jest uznać za dowód zupełny, według okoliczności, i samo przez się, te wykazy urzędowe i rachunki od władz administracyjnych, które przez właściwą władzę racunkową Państwa rozpoznane i za prawdziwe uznane zostały.

§. 361.

i co do innych
skutków pra-
wa prywa-
tnego;

Jeżeli z winy zaskarzonego wynika, iż jaki interes prawny z nim zawarty, lub jaki stosunek prawny ztąd wynikły, w całości lub w części jest nieważnym, wyrok karny powinien obejmować także orzeczenie co do tego, tudzież co do wynikających ztąd skutków prawnych, o ile orzeczenie w tym przedmiocie należy do sądów cywilnych, i stosownie do dowodów, przedstawionych według ustaw cywilnych ocenioném być może.

Dlatego téż pod tym warunkiem, mianowicie przy wykroczeniu lichwy, wyrzec należy, komu i kto jeszcze zapłatę lub zwrot uczynić powinien, i o ile interes zawarty jest ważnym lub nieważnym.

§. 362.

e) odesłanie
stron do drogi
prawa.

Jeżeli Sąd karny nie może z pewnością zawyrokować co do pretensyj w §§. 359—361 wspomnianych, wówczas strony na drogę cywilną odesłać należy.

§. 363.

Skutek wyro-
ków Sądu kar-
nego w przed-
miocie preten-
sij prywa-
tnych i środki
prawne prze-
ciw takowym.

Przeciw wyrokom i rozporządzeniom Sądu karnego, wydanym w przedmiocie pretensyj prywatnych, osoby wspomniane w §. 300. mają otwartą drogę odwołania się (§. 371.) na zasadzie przepisów, wskazanych w §§. 295—302. 304. i 310.

Jeżeli orzeczenie takie zyskało moc prawa, każda strona interesowana może domagać się u Sądu karnego pierwszej instancyi zanotowania prawomocności onegoż na samymże wyroku, a natenczas orzeczenie takie ma ten skutek, iż egzekucyi onegoż wprost u sędziego cywilnego żądać można.

§. 364.

Zastrzeżenie
drogi cywilnej
dla poszkodo-
wanego.

Poszkodowany niemający, iż może żądać wynagrodzenia większego lub innego, jak mu jest przyznaném w wyroku kary, może wynieść prywatne pretensye swoje na drogę cywilną; ta droga otwartą mu jest także wtenczas, gdy Sąd karny wydał wyrok niewinności, lub uwolnił zaskarzonego od skarg. dla braku dostatecznych dowodów, albotóż gdy powziął uchwałę powstrzymania albo odstąpienia.

zur Unterdrückung der verbrecherischen Unternehmung, oder zur Wiederherstellung der Ordnung und Sicherheit aufgewendeten Kosten zu rechnen. Ueber die Art und den Betrag der zu diesem Zwecke aus dem Staatsschatze bestrittenen Auslagen ist den von der kompetenten Staats-Rechnungsbehörde geprüften und für richtig befundenen Amtsausweisen und Rechnungen der Verwaltungsbehörden von dem Strafgerichte, nach Beschaffenheit der Umstände selbst für sich allein, volle Beweiskraft einzuräumen.

§. 361.

Ergibt sich aus der Schuld des Angeklagten die gänzliche oder theilweise Ungiltigkeit eines mit demselben eingegangenen Rechtsgeschäftes oder entstandenen Rechtsverhältnisses, so ist in dem Strafurtheile auch hierüber, und über die daraus entspringenden Rechtsfolgen, zu erkennen, in soferne das Erkenntniß darüber sonst den Zivilgerichten zukommt, und nach den vorliegenden Beweisen den Zivilgesetzen gemäß geschöpft werden kann.

Daher ist unter dieser Voraussetzung insbesondere bei dem Vergehen des Wuchers auch zu erkennen, wem und von wem noch eine Zahlung oder Zurückstellung zu leisten, und in wie weit das abgeschlossene Geschäft giltig oder ungiltig sei.

§. 362.

Läßt sich von dem Strafgerichte über die in den §§. 359—361 erwähnten privatrechtlichen Ansprüche nicht mit Zuverlässigkeit urtheilen, so sind die Parteien auf den Zivilrechtsweg zu weisen.

§. 363.

Gegen die Erkenntnisse und Verfügungen des Strafgerichtes in Beziehung auf privatrechtliche Ansprüche steht den im §. 300 genannten Personen nach Maßgabe der in den §§. 295—302, 304 und 310 enthaltenen Vorschriften die Berufung offen (§. 371).

Ist ein solches Erkenntniß in Rechtskraft erwachsen, so ist jeder Betheiligte berechtigt, das Strafgericht erster Instanz um die Anmerkung der Rechtskräftigkeit desselben auf dem Urtheile selbst anzugehen, und ein solches Erkenntniß hat dann die Wirkung, daß die Exekution desselben unmittelbar bei dem Zivilrichter angesucht werden kann.

§. 364.

Glaubt der Beschädigte eine größere oder andere Entschädigung ansprechen zu können, als ihm durch das Strafurtheil zuerkannt worden ist; — oder ist von dem Strafgerichte ein Schuldbloßigkeitsurtheil, ein Erkenntniß auf Freisprechung von der Anklage wegen Unzulänglichkeit der Beweismittel, ein Einstellungs- oder ein Ablassungsbeschluß erlassen worden, so kann er seine privatrechtlichen Ansprüche auf dem Zivilrechtswege geltend machen.

und über die
anderen pri-
vatrechtlichen
Folgen;

e) durch An-
weisung der
Parteien auf
den Zivil-
rechtsweg.

Wirkung der
Erkenntnisse
des Strafge-
richtes in Be-
ziehung auf
privatrechtliche
Ansprüche, und
Rechtsmittel
dagegen.

Vorbehalt des
Zivilrechtswes-
ses für den
Beschädigten.

Rozdział siedemnasty.

O wznowieniu procesu karnego.

§. 365.

Wznowienie
procesu kar-
nego:
a) przeciw
uchwałom po-
wstrzymania:

Jeżeli śledztwo zbrodni lub wykroczenia zakończonem zostało przez uchwałę powstrzymania (§. 197), proces karny zawsze jeszcze być może wznowionym, jeżeli zbrodnia lub wykroczenie od chwili, gdy popełnione zostały, nie wygasły jeszcze przez zadawnienie (§§. 227—232., 531. i 532. ustawy karnéj), i gdy się wykryją okoliczności ważne, które przy uchwale powstrzymania nie były wzięte na uwagę.

§. 366.

b) przeciw
uchwałom od-
stąpienia;

Gdy śledztwo lub rozprawa końcowa, wytoczona przeciwko pewnej osobie o zbrodni lub wykroczenie, zakończoną została przez uchwałę odstąpienia (§§. 198. i 289.), jednakże tylko z tego powodu, iż nie znaleziono istoty czynu zbrodni lub wykroczenia, lub że zachodziły okoliczności, karygodność tego uczynku znoszące, lub że poszlaki przeciw obwinionemu walczące osłabionemi zostały, proces karny wznowionym być może, jeżeli się wykryją nowe okoliczności lub dowody, które albo same przez się, albo w połączeniu z dawniej przedstawionemi dowodami stanowią zasadę prawną do rozpoczęcia lub dalszego prowadzenia procesu karnego przeciw obwinionemu co do uczynku już dawniej przedmiotem śledztwa będącego, i jeżeli występki od chwili, gdy uchwała odstąpienia zyskała moc prawa, nie wygasł przez przedawnienie.

Śledztwo lub rozprawa karna, od której odstąpiono tylko z tego powodu, iż postępowanie wprowadzonem było bez żądania osoby interesowanej, wymaganego przez ustawę, wznowioną być może tylko na żądanie téj osoby, lub też wtenczas, gdy się okażą nowe okoliczności lub dowody, że występki jest tego rodzaju, iż z urzędu dochodzonym być powinien.

Wznowienie procesu niema miejsca, jeżeli odstąpienie od dawniejszego śledztwa przeciw obwinionemu nastąpiło tylko z téj przyczyny, iż Prokurator rządowy lub skarżyciel prywatny odstąpił od żądania, by obwiniony na drodze karnéj był śledzonym.

Siebenzehntes Hauptstück.

Von der Wiederaufnahme des Strafverfahrens.

§. 365.

Ist das Untersuchungsverfahren wegen eines Verbrechens oder Vergehens durch Einstellungsbeschluß beendigt worden (§. 197), so kann das strafgerichtliche Verfahren wegen desselben stets wieder aufgenommen werden, wenn das Verbrechen oder Vergehen von dem Zeitpunkte an, wo es begangen worden, noch nicht durch Verjährung erloschen ist (§§. 227—232, 531 und 532 des Strafgesetzes), und wenn erhebliche Umstände hervorkommen, welche bei dem Einstellungsbeschlusse nicht berücksichtigt wurden.

§. 366.

Ist die wegen eines Verbrechens oder Vergehens wider eine bestimmte Person eingeleitete Untersuchung oder Schlußverhandlung durch Ablassungsbeschluß (§§. 198 und 289), jedoch nur aus dem Grunde beendigt worden, weil der Thatbestand eines Verbrechens oder Vergehens fehlte, oder weil Thatfachen vorlagen, welche die Strafbarkeit der Handlung aufhoben, oder weil die gegen den Beschuldigten vorgekommenen Verdachtsgründe entkräftet wurden, so kann eine Wiederaufnahme des Strafverfahrens stattfinden, wenn neue Umstände oder Beweismittel vorkommen, welche entweder für sich allein, oder in Verbindung mit den früher vorgelegenen Behelfen die Einleitung oder Fortsetzung des Strafverfahrens gegen den Untersuchten in Beziehung auf die früher untersuchte That gesetzlich begründen, und wenn die strafbare Handlung von dem Zeitpunkte angefangen, wo der Ablassungsbeschluß in Rechtskraft erwuchs, noch nicht durch Verjährung erloschen ist.

Die Wiederaufnahme einer strafgerichtlichen Untersuchung oder Verhandlung, von welcher nur deshalb abgesehen wurde, weil das Verfahren ohne das nach dem Gesetze erforderlich gewesene Verlangen eines Beteiligten stattgefunden hatte, kann nur auf Begehren des Letzteren, oder dann bewilliget werden, wenn neue Thatumstände oder Beweismittel zeigen, daß die strafbare Handlung von solcher Beschaffenheit ist, daß sie von Amtswegen untersucht werden müsse.

Ist endlich die Ablassung von der früheren Untersuchung gegen den Beschuldigten nur aus dem Grunde beschlossen worden, weil der Staatsanwalt oder der Privat-Ankläger von dem Begehren der strafgerichtlichen Verfolgung des Untersuchten abgestanden ist, so findet keine Wiederaufnahme des Verfahrens Statt.

Wiederaufnahme des Strafverfahrens:

a) gegen Einstellungsbeschlüsse;

b) gegen Ablassungsbeschlüsse;

§. 367.

e) przeciw
wyrokowi
uwolnienia
dla braku do-
statecznych
dowodów, lub
d) przeciw
wyrokowi nie-
winości;

Jeżeli zaskarzony dla braku dostatecznych dowodów od skargi uwolnionym, lub zupełnie za niewinnego uznanym został (§§. 287—288.), proces karny o ten sam występki wtenczas tylko wznowionym być może, jeżeli uczynek od chwili, gdy wyrok zyskał moc prawa, nie wygasł jeszcze przez przedawnienie, i oraz takie nowe dowody wynalezionemi zostały, po których się słusznie spodziewać należy, iż albo same przez się, albo w połączeniu z dawniej już będącemi dowodami, pociągną za sobą zasądzenie zaskarzonego.

§. 368.

e) przeciw
wyrokowi ka-
ry, dla suro-
wszego uka-
rania;

Przeciw osobie, zasądzonej na karę, pozwolonem być może wznowienie procesu o ten sam uczynek tylko wtenczas, jeżeli dowody nowo wynalezione należą do wskazanych w poprzedzającym paragrafie, i przytém tego są rodzaju, iż według ustawy:

a) wyrok musiałby wypaść na karę śmierci lub karę dożywotniego więzienia, gdy tymczasem przy oznaczeniu kary wziętą była za skazówkę ustawa, karę doczesną naznaczająca; lubtóż

b) kara najmniej lat dziesięciu naznaczona być powinna, gdy tymczasem wymierzenie kary nastąpiło według ustawy, najwięcej karę lat pięciu naznaczającej; albotóż

c) uczynek, będący zbrodnią, uznanym został za wykroczenie lub przestępstwo; lubtóż uczynek, będący wykroczeniem, uznanym był za przestępstwo.

§. 369.

f) na korzyść
zaskarzonego:

aa) dla spro-
wadzenia wy-
roku niewin-
ności;

bb) dla uzna-
nia uczynku
jako mni-
jszej
karze podle-
gającego;

cc) dla zasto-
sowania
mniejszej
kary.

Lecz nawet na korzyść zaskarzonego proces wznowionym być może, jeżeli tenże dawniej za winnego uznanym, lub tylko dla braku dostatecznych dowodów od skargi uwolnionym został, wprowadzone zaś nowe dowody spodziewać się każą, iż teraz jego niewinność zupełnie udowodnioną będzie; lubtóż iż w przypadku, gdy dawniej za winnego był uznanym, przez nowe dowody takie okoliczności wykryte zostaną, które wskazują, iżby albo mniej ciężkiego występkę za winnego powinien być uznanym, albo na mniejszą karę skazanym.

§. 367.

Ist ein Angeklagter wegen Unzulänglichkeit der Beweismittel von der Anklage freigesprochen oder gänzlich schuldlos erkannt worden (§§. 287 und 288), so findet eine Wiederaufnahme des Verfahrens wegen derselben strafbaren Handlung nur dann Statt, wenn die That von dem Zeitpunkte an, wo das Urtheil in Rechtskraft erwachsen, noch nicht durch Verjährung erloschen ist, und solche neue Beweismittel vorgefunden werden, welche mit Grund erwarten lassen, daß sie entweder für sich allein, oder in Verbindung mit den früher vorgelegenen Beweisen die Verurtheilung des Angeklagten nach sich ziehen werden.

e) gegen ein Freisprechungs-Urtheil aus Unzulänglichkeit der Beweismittel, oder

d) gegen ein Schuldschuldigkeits-Urtheil;

§. 368.

Wider einen bereits zur Strafe Verurtheilten kann die Wiederaufnahme des Verfahrens wegen derselben That nur dann bewilliget werden, wenn die neu aufgefundenen Beweismittel von der im vorigen Paragraphen bezeichneten Art und zugleich so beschaffen sind, daß nach dem Gesetze entweder:

e) gegen ein Straf-Urtheil zur Herbeiführung eines strengeren Erkenntnisses;

a) auf Todes- oder lebenslange Kerkerstrafe zu erkennen wäre, während bei der Bemessung der Strafe der Strassatz einer zeitlichen Kerkerstrafe zur Richtschnur genommen worden ist; oder daß

b) wenigstens zehnjährige Kerkerstrafe zu verhängen wäre, während die Bemessung der Strafe nach einem Strassatz in der Dauer von höchstens fünf Jahren vorgenommen wurde; oder daß

c) eine That, welche sich als ein Verbrechen darstellt, nur als Vergehen oder als Uebertretung; oder eine That, welche als ein Vergehen zu behandeln gewesen wäre, nur als Uebertretung erklärt wurde.

§. 369.

Aber auch zu Gunsten des Angeklagten kann eine Wiederaufnahme des Verfahrens stattfinden, wenn derselbe früher schuldig erkannt, oder nur wegen Unzulänglichkeit der Beweismittel von der Anklage freigesprochen wurde, die neu beigebrachten Beweismittel aber erwarten lassen, daß nunmehr dessen gänzliche Schuldlosigkeit außer Zweifel gestellt werden wird; — oder daß in dem Falle, wenn er früher schuldig erkannt worden ist, durch die neuen Beweismittel solche Umstände dargethan werden, wornach er wegen einer geringeren strafbaren Handlung hätte schuldig erkannt, oder nach einem geringeren Strassatz behandelt werden sollen.

f) zum Vortheile des Angeklagten:

aa) zur Herbeiführung eines Schuldschuldigkeits-Urtheiles;

bb) zur Vertheilung der Handlung als minder strafbar;

cc) zur Anwendung eines geringeren Strassatzes.

§. 370.

Przeciwnie
zaś dla zasto-
sowania no-
liczności oko-
liczności łag-
godzących
według tego
samego ozna-
czenia kary,
nie wznowie-
nie procesu,
lecz tylko
prośba o
zwolnienie
jest dozwo-
loną;

Jednakże jeżeli w ciągu trwania kary zasądzonego wyjdą na jaw nowe oko-
liczności łagodzące, które nie były wiadome przy wydaniu dawniejszego wy-
roku kary, a które, gdyby były wiadomymi w owym czasie, byłyby według
ustawy sprowadziły wprawdzie nie inne oznaczenie kary, lecz łagodniejsze jej
wymierzenie, natenczas Trybunał niższy obowiązany jest na żądanie kogo-
kolwiek, a w razie potrzeby z urzędu, wprawdzie nie wznowić procesu kar-
nego, lecz przedstawić wniosek do Sądu krajowego wyższego względem sto-
sownego złagodzenia reszty kary. Co do wyroków, które nie wyszły z naj-
wyższego Trybunału sądowego, na takie złagodzenie może pozwolić tylko Sąd
krajowy wyższy; zaś co do tych, które wydanymi były od najwyższego Try-
bunału sądowego, tylko tenże sam Trybunał.

§. 371.

również nie-
ma miejsca
wznowienie
procesu kary
z powodu
skutków pry-
watnych wy-
ręczonych
wyrokiem
kary.

Jeżeli wyrok kary obejmuje także orzeczenie co do pretensyj prawa pry-
watnego (§§. 359.—361.), zaś przeciw temu orzeczeniu Sądu karnego wznो-
wienie procesu nie może być żądaniem na zasadzie powodów w §. 369. wspo-
mnionych, natenczas skazany, równie jak jego prawa nabywcy mogą z powodu
skutków prawa prywatnego, rozstrzygniętych w wyroku, tylko wynieść skargę
przed właściwego sędziego cywilnego, i to tylko wtedy, jeżeli zachodzą wa-
runki przywrócenia do pierwotnego stanu z powodu wynalezienia nowych do-
wodów na zasadzie ustaw cywilnych, lubtóż, gdy skutek prawa prywatnego,
wyrzeczony w wyroku Sądu karnego, doznał zmiany przez jaką okoliczność
następną.

§. 372.

Jak wznowie-
nie procesu
wprowadzo-
nym być po-
winno.

Jeżeli są powody wznowienia procesu karnego (§§. 365.—369.), Sąd,
który prowadził śledztwo, powziąwszy o tém wiadomość, czyli to z polecenia
Trybunału, czyli tóż z przedstawienia Prokuratora rządowego, czyli tóż z wła-
snego spostrzeżenia, winien jest dochodzić ich w właściwej drodze, i przedłożyć
dochodzenia swoje Trybunałowi dla rozstrzygnięcia, czyli wznowienie procesu
przypuszczonem być może; Trybunał zaś rozstrzyga to pytanie z przybraniem
Prokuratora. O wznowienie procesu na korzyść zaskarżonego (§. 369.) może
on sam, lub ktokolwiekbądź za niego upraszać tak w ciągu, jakotóż po wy-
konaniu kary, zaś w celu zupełnego uznania go za niewinnego mogą o to upra-
szać nawet po jego śmierci jego krewni, jego małżonek i powinowaci jego
w linii wstępnój i zstępnej.

§. 370.

Wenn jedoch während der Strafzeit eines Verurtheilten neue und so geartete Milderungsumstände hervorkommen, welche bei der Schöpfung des früheren Strafurtheiles nicht bekannt waren, und welche, wenn sie damals bekannt gewesen wären, nach dem Gesetze zwar keinen anderen Strassatz, wohl aber eine mildere Bemessung der Strafe herbeigeführt haben würden, so hat der untere Gerichtshof auf Jedermanns Ansuchen, und nöthigenfalles von Amtswegen, zwar keine Wiederaufnahme des Strafverfahrens zu bewilligen, aber einen Antrag an das Oberlandesgericht auf angemessene Milderung der noch übrigen Strafe zu stellen. Diese Rücksicht kann bei Strafurtheilen, die nicht von dem obersten Gerichtshofe ausgegangen sind, von dem Oberlandesgerichte selbst, bei den vom obersten Gerichtshofe geschöpften Erkenntnissen aber nur von diesem bewilliget werden.

Dagegen ist zur Anwendung von neuen Milderungsumständen innerhalb desselben Strassatzes keine Wiederaufnahme, sondern nur ein Rücksichtgesuch zulässig;

§. 371.

Ebenso steht in dem Falle, wenn durch ein Strafurtheil auch über privatrechtliche Ansprüche erkannt worden ist (§§. 359—361), gegen dieses Erkenntniß des Strafgerichtes aber aus keinem der im §. 369 erwähnten Gründe die Wiederaufnahme des Strafverfahrens zulässig erscheint, dem Verurtheilten und dessen Rechtsnachfolgern in Beziehung auf die durch dieses Erkenntniß ausgesprochenen privatrechtlichen Folgen bloß eine Klage vor dem ordentlichen Zivilrichter, und auch diese nur dann zu, wenn entweder die Bedingungen der Wiedereinsetzung in den vorigen Stand wegen vorgefundener neuer Beweismittel nach den Zivilgesetzen vorhanden sind, oder wenn die durch das strafgerichtliche Erkenntniß ausgesprochene privatrechtliche Folge durch einen nachgefolgten Thatumstand eine Umänderung erlitten hat.

so wie auch wegen der durch das Strafurtheil ausgesprochenen privatrechtlichen Folgen allein keine Wiederaufnahme des Strafverfahrens stattfindet.

§. 372.

Sobald Gründe zu einer Wiederaufnahme des Strafverfahrens (§§. 365—369) vorkommen, hat das Untersuchungsgericht, sobald ihm dieselben durch einen Auftrag des Gerichtshofes, durch einen Antrag des Staatsanwaltes, oder durch eigene Wahrnehmung bekannt werden, darüber die erforderlichen Erhebungen zu pflegen, und dieselben dem Gerichtshofe zur Entscheidung über die Zulässigkeit der Wiederaufnahme vorzulegen, welcher hierüber mit Zuziehung des Staatsanwaltes erkennt. — Die Wiederaufnahme zu Gunsten des Angeklagten (§. 369), kann von diesem selbst, oder von Jedermann für ihn, sowohl während des Vollzuges, als nach Vollstreckung der Strafe und zum Behufe seiner gänzlichen Schuldbloßklärung auch noch nach seinem Tode von seinen Verwandten, von seinem Ehegatten und von seinen Verschwägerten in auf- und absteigender Linie angesucht werden.

Wie die Wiederaufnahme einzuleiten sei.

§. 373.

Sąd właściwy
do wznowie-
nia procesu.

O wznowieniu procesu karnego stanowi w powszechności ten Trybunał, który wydał dawniejszy wyrok w pierwszej instancji; jeżeli zaś uczynek jaki, który w postępowaniu dawniejszem tylko za przestępstwo był uważanym, powinien być być uznany za zbrodnię lub wykroczenie (§. 368. lit. c), natenczas stanowi o tém ten Sąd krajowy lub obwodowy, któryby był właściwym co do tego przypadku, gdyby takowy już w pierwszym procesie za wykroczenie lub za zbrodnię był uznany. Przeciw orzeczeniu Trybunału, na mocy którego pozwolonem lub odrzuconem zostało wznowienie procesu, może być założonem odwołanie, tak jak przeciw uchwałom powstrzymania, odstąpienia i zaskarżenia (§§. 202.—211.).

§. 374.

Kiedy może
nastąpić na-
tychmiastroz-
strzygnięcie
w głównej
rzeczy.

Trybunał, uznawszy powody do wznowienia procesu za prawne, i po-
wziąwszy przekonanie z przeprowadzonych dochodzeń, iż przeciw zaskarzonemu
może być natychmiast wydanym pomyślniejszy wyrok w rzeczy głównej, jak
był dawniejszy (§. 369.), winien jest wydać takowy bez dalszego postępowania
i przytém wyrzec, iż przez to dawniejsze orzeczenie zostało zniesionem. Prze-
ciw temu orzeczeniu, podobnie jak przeciw orzeczeniom w skutku rozprawy
końcowej wydanym, strony mają otwartą drogę odwołania (§§. 295.—302.).

§. 375.

Postępowanie
przy wzno-
wieniu oprócz
tego przy-
padku.

Oprócz tego przypadku sprawa, przez pozwolone prawomocnie wznowienie
procesu, cofa się do stanowiska postępowania śledczego. Śledztwo dawniejsze
należy uzupełnić nowo wykrytymi okolicznościami i dowodami, wydać w skutku
onegoż orzeczenie na zasadzie przepisów, w rozdziale ósmym i dziewiątym za-
wartych, a jeżeli powziętą zostanie uchwała zaskarżenia, należy po przejściu
jój w moc prawa przystąpić do nowej słownej rozprawy końcowej, i wydać wyrok
według ogólnego przepisu. Jeżeli niektórzy świadkowie lub spółwinni zaska-
rzonego przy nowej rozprawie końcowej nie mogą już więcej być słuchanymi,
dawniejsze ich zeznania z aktów odczytać należy (§. 241.).

Przy ocenianiu prawnej mocy dowodów należy okoliczności nowe połączyć
z temi, które już w dawniejszym śledztwie i rozprawie przedstawianemi były.

Sąd winien wydać orzeczenie swoje w taki sposób, w jakiby było powinno
być wydanem na mocy ustawy, gdyby nowe poszlaki lub dowody już w czasie
dawniejszego śledztwa lub rozprawy były wiadomemi. Jeżeliby miał wyrok
wypaść na karę śmierci, a dawniej zasądzona kara już w całości, albo tylko
w części została wykonaną, natenczas należy wyrzec karę dożywotniego wię-

§. 373.

Ueber die Wiederaufnahme des Strafverfahrens ist in der Regel von demjenigen Gerichtshofe, welcher das vorige Erkenntniß in erster Instanz geschöpft hatte; in dem Falle aber, wenn eine That, die in dem vorigen Verfahren nur als Uebertretung behandelt wurde, als Vergehen oder Verbrechen hätte behandelt werden sollen (§. 368 lit. c), von demjenigen Landes- oder Kreisgerichte zu entscheiden, welches über den Straffall zuständig gewesen wäre, wenn derselbe schon bei dem ersten Verfahren als Vergehen oder Verbrechen behandelt worden wäre. Gegen die Entscheidung des Gerichtshofes, wodurch die Wiederaufnahme bewilliget oder unstatthast erklärt wird, ist die Berufung wie gegen Einstellungs-, Ablassungs- und Anklagebeschlüsse zulässig (§§. 202 bis 211).

Gerichtshof
für die Wie-
deraufnahme.

§. 374.

Findet der Gerichtshof gesetzliche Gründe zur Wiederaufnahme, und ergibt sich zugleich aus den gepflogenen Erhebungen, daß wider den Angeklagten in der Hauptsache ein günstigeres Erkenntniß geschöpft werden könne, als vorher gegen ihn ergangen war (§. 369), so hat er dasselbe ohne weiteres Verfahren zu fällen, und darin zugleich auszusprechen, daß dadurch das frühere Erkenntniß aufgehoben sei. Gegen diese Entscheidung steht den Theilnehmenden, wie gegen Erkenntnisse über eine Schlußverhandlung, die Berufung offen (§§. 295—302).

Wenn zugleich
das Erkennt-
niß in der Haupt-
sache ergan-
gen kann.

§. 375.

Außer diesem Falle tritt aber die Sache, durch die rechtskräftig bewilligte Wiederaufnahme des Verfahrens, in den Stand des Untersuchungsverfahrens zurück. Die frühere Untersuchung ist durch die neu hervorgekommenen Umstände und Beweise zu ergänzen, über dieselbe nach Maßgabe der im achten und neunten Hauptstücke enthaltenen Vorschriften zu erkennen, und wenn hiernach ein neuer Anklagebeschluß geschöpft wird, nach eingetretener Rechtskraft desselben zu einer neuen mündlichen Schlußverhandlung zu schreiten, und darüber nach der allgemeinen Vorschrift zu erkennen. — Können einzelne Zeugen oder Mitbeschuldigte des Angeklagten bei der neuerlichen Schlußverhandlung nicht mehr vernommen werden, so sind deren frühere Aussagen aus den Akten vorzulesen (§. 241).

Verfahren bei
der Wieder-
aufnahme au-
ßer diesem
Falle.

Bei der Würdigung der rechtlichen Kraft der Beweise sind die neuen Umstände mit den in der vorigen Untersuchung und Verhandlung vorgekommenen zu verbinden.

Die Erkenntnisse des Gerichtes sind in der Art zu schöpfen, wie sie dem Gesetze gemäß hätten gefällt werden müssen, wenn die neu vorhandenen Verdachtsgründe oder Beweise schon zur Zeit der früheren Untersuchung oder Verhandlung bekannt gewesen wären. Wäre hiernach auf die Todesstrafe zu erkennen, so ist statt derselben in dem Falle, wenn die etwa früher verhängte Strafe bereits ganz oder auch nur zum Theile

zienia. Przy wymierzeniu doczesnego więzienia lub innój kary należy mieć wzgląd na karę już odbytą, chociażby tylko w części, na zasadzie dawniejszego wyroku.

§. 376.

Postępowanie przy wykryciu nowego już w czasie dawniejszego procesu popełnionego, lecz niewiadomego występku.

Jeżeli w skutku rozprawy końcowej wydanym będzie nawet tylko w pierwszej instancyi wyrok na zbrodnię lub wykroczenie, a następnie okażą się poszlaki, iż zaskarżony jeszcze przed tym wyrokiem popełnił inny występek, który w ciągu dawniejszego procesu karnego wiadomym nie był, natenczas należy względem tego występku wyprowadzić proces na zasadzie ogólnych przepisów, o ile ten nowo odkryty występek, gdyby był znanym w czasie wydania dawniejszego wyroku, miałby być stanowczy wpływ na dawniejsze oznaczenie kary, lub na rozstrzygnięcie co do pretensyj prywatnych. Przy oznaczeniu kary za występki nowo odkryte należy mieć słuszny wzgląd na karę, wymierzoną na winnego w dawniejszym wyroku, tak dalece, iż nigdy nie wolno przekroczyć najwyższego wymiaru kary, którą ustawa na cięższy występki naznacza, i że w przypadku, gdyby na zbrodnię nowo odkrytą w ustawie kara śmierci naznaczona była, zaś zasądzony dawniej zawyrokozowaną karę w całości, lub w części już odbył, wyrok zamiast na karę śmierci, na ciężkie dożywotnie więzienie wydanym być powinien.

Rozdział ośmnasty.

o postępowaniu przeciw nieobecnym i zbiegłym.

§. 377.

Dochodzenie uczynku i sprowadzenie dowodów nawet w nieobecności sprawcy.

Jeżeli sprawca zbrodni lub wykroczenia nie jest wiadomym, lub przed Sądem stawionym być nie może, wywód istoty czynu i sprowadzenie dowodów mimo tego z przepisana starannością i dokładnością odbywać się będzie. Dalsze postępowanie powinno być powstrzymanem w takich przypadkach przez uchwałę sądową aż do przyszłego odkrycia, lub wynalezienia sprawcy (§. 197. l. 5.), jeżeli nie ma żadnych śladów do dalszych poszukiwań.

vollstreckt war, auf lebenslange schwere Kerkerstrafe zu erkennen. Bei Bemessung einer zeitlichen Freiheits- oder anderen Strafe ist auf die bereits nach dem früheren Urtheile, wenn auch nur zum Theile ausgestandene Strafe Rücksicht zu nehmen.

§. 376.

Kommen nach der über eine Schlußverhandlung wegen eines Verbrechens oder Vergehens, wenn auch nur in erster Instanz, erfolgten Fällung eines Erkenntnisses wider den Angeklagten rechtliche Verdachtsgründe hervor, daß er noch vor diesem Erkenntnisse eine andere, zur Zeit der früheren Schlußverhandlung unbekannt gebliebene strafbare Handlung begangen habe, so ist in dem Falle, wenn die neu hervorgekommene strafbare Handlung, in soferne sie bei Schöpfung des früheren Erkenntnisses bereits bekannt gewesen wäre, einen wesentlichen Einfluß auf die frühere Strafbemessung, oder auf die Entscheidung über die privatrechtlichen Ansprüche geäußert haben würde, das Strafverfahren hinsichtlich derselben nach den allgemeinen Vorschriften einzuleiten. Bei Bemessung der Strafe für die neu hervorgekommene strafbare Handlung ist aber auf die dem Schuldigen durch das frühere Erkenntniß zuerkannte Strafe angemessene Rücksicht zu nehmen, so, daß das im Gesetze für die schwere strafbare Handlung bestimmte höchste Strafmaß nie überschritten werden darf, und daß in dem Falle, wenn auf das neu hervorkommende Verbrechen im Gesetze die Todesstrafe verhängt wäre, der Verurtheilte aber die früher verhängte Strafe bereits ganz oder zum Theile ausgestanden hätte, anstatt der Todesstrafe auf lebenslange schwere Kerkerstrafe zu erkennen ist.

Verfahren beim Hervorkommen einer neuen, schon zur Zeit eines früheren Strafprozesses vorgehandenen aber nicht bekannt gewordenen, strafbaren Handlung.

Achtzehntes Hauptstück.

Von dem Verfahren wider Abwesende und Flüchtige.

§. 377.

Wenn der Thäter eines Verbrechens oder Vergehens nicht bekannt ist, oder nicht vor Gericht gestellt werden kann, so muß doch die Erhebung der That und die Herbeischaffung der Beweismittel mit der vorschriftsmäßigen Sorgfalt und Genauigkeit erfolgen. Das weitere Verfahren ist in solchen Fällen erst, wenn keine Anhaltspunkte zu weiteren Nachforschungen mehr vorhanden sind, bis zur künftigen Entdeckung oder Auffindung des Thäters durch Beschluß des Gerichtshofes einzustellen (§. 197 Z. 5).

Erhebung der That und Herbeischaffung der Beweismittel auch bei Abwesenheit des Thäters.

§. 378.

Wysłędzenie
pobytu nie-
obecnego ob-
winionego.

Jeżeli nieobecny, który jednakże według wszelkiego prawdopodobieństwa nie uszedł, obwinionym jest o zbrodnię lub wykroczenie, a nie zachodzą warunki do wydania przeciw niemu nakazu dostawienia stosownie do §. 151., należy tylko śledzić miejsce jego pobytu, a dopiero wtedy, gdy po wynalezieniu onego nie stawi się na wezwanie do niego uczynione, należy przeciw niemu użyć następujących środków.

§. 379.

Inne środki
do schwytania
obwinionego.

Gdy z okoliczności wnosić można, iż obwiniony uszedł; lub jeżeli nieobecny obwinionym zostanie o zbrodnię lub wykroczenie z takimi okolicznościami, któreby na mocy §. 151. usprawiedliły jego przystawienie, władze, do których należy śledzić i dochodzić zbrodni i wykroczeń, powinny dla schwytania obwinionego przystąpić według okoliczności i z należytemi ostrożnościami do przeszukania domu, lub wezwać o to inne władze, w których obrębie znajdować się może, lub też rozesłać za nim pogoń ze Sądu, albo rozpisać za nim listy gończe.

§. 380.

Pogoń
z urzędu;

Jeżeli się można spodziewać, dogonić podejrzanego, który uchodzi, sędzia prowadzący śledztwo, Sądy powiatowe i władze policyjne obowiązane są kazać go gonić sługom, zaopatrzonym na ten cel otwartymi listami wierzytelnemi. Ci nie są przytém ograniczeni na własny swój obręb, lecz mogą pogoń rozciągnąć aż do granic Państwa Austryackiego. Wszystkie Sądy i władze policyjne obowiązane są dodawać goniącym swęj pomocy.

§. 381.

Listy gończe;

Jeżeli od środków, właśnie wspomnianych, nie można się spodziewać zamierzonego skutku, zaś osoba sprawy zbrodni znana jest ze znamion niewątpliwych, należy przeciw niemu rozpisać list gończy, jeżeli prócz tego zachodzą warunki, aby go za prawnie obwinionego tej zbrodni trzymać i jego przyaresztowanie nakazać można (§. 156.).

To samo wtenczas uczynić należy, gdy osoba z powodu zbrodni przyaresztowana ujdzie z więzienia w czasie śledztwa lub kary.

Za osobami posądzonemi tylko o wykroczenie nie można rozpisywać listów gończych, jednakże gdy na ich schwytaniu wiele zależy, można władzom udzielić opis ich z tē m wezwaniem, ażeby w razie znalezienia ich, doniosły o tē m Sądowi karnemu, który przesłał opis osoby.

§. 378.

Wenn ein Abwesender, von dem es jedoch nicht wahrscheinlich ist, daß er flüchtig geworden sei eines Verbrechens oder Vergehens beschuldigt wird, und die Bedingungen zu einem Vorführungsbefehle nach §. 151 nicht vorhanden sind, so ist nur die Erforschung seines Aufenthalts einzuleiten und erst, wenn er nach dessen Ermittlung, auf die an ihn ergangene Vorladung nicht erscheint, sind die in dem folgenden Paragraphen bezeichneten Maßregeln wider ihn anzuwenden.

Erforschung
des Aufenthaltsortes
eines abwesenden
Beschuldigten.

§. 379.

Ist von dem Beschuldigten den Umständen nach anzunehmen, daß er die Flucht ergriffen habe; — oder wird ein Abwesender eines Verbrechens oder Vergehens unter Umständen beschuldigt, welche nach §. 151 dessen Vorführung rechtfertigen würden, so haben sich die Behörden, welchen die Erforschung und Verfolgung der Verbrechen und Vergehen zukommt, zur Habhaftwerdung des Beschuldigten unter den gehörigen Vorrichtungen nach Umständen der Hausdurchsuchung, der Ersuchsschreiben an andere Behörden, in deren Bezirke er anzutreffen seyn dürfte, der gerichtlichen Nachhilfe oder der Steckbriefe zu bedienen.

Andere Mittel
zur Habhaft-
werdung des
Beschuldigten:

§. 380.

Läßt sich hoffen, einen flüchtig gewordenen Verdächtigen durch Nachhilfe zu erreichen, so sind der Untersuchungsrichter und die Bezirksgerichte und Polizeibehörden verpflichtet, denselben durch Diener, welche mit offenen Beglaubigungsschreiben zu versehen sind, verfolgen zu lassen. Sie sind dabei nicht auf ihren Bezirk beschränkt, sondern können diese Verfolgung bis an die Grenzen des österreichischen Staates ausdehnen. Alle Gerichte und Polizeibehörden sind den Nachhilfenden beizustehen verpflichtet.

Nemliche
Nachhilfe:

§. 381.

Läßt sich von den ebenerwähnten Mitteln der beabsichtigte Erfolg nicht erwarten, und ist die Person des Thäters eines Verbrechens aus unbezweifelten Merkmalen bekannt, so ist gegen ihn, wenn zugleich die Bedingungen vorhanden sind, um ihn des Verbrechens für rechtlich beschuldigt zu halten und seine Verhaftnahme zu verfügen (§. 156), ein Steckbrief zu erhalten.

Steckbriefe;

Dies hat auch dann zu geschehen, wenn ein wegen eines Verbrechens Verhafteter aus dem Untersuchungs- oder Strafgefängnisse entweicht.

Gegen die bloß eines Vergehens Beschuldigten kann kein Steckbrief erlassen, wenn jedoch an deren Habhaftwerdung sehr gelegen ist, den Behörden eine Beschreibung ihrer Person mit der Aufforderung mitgetheilt werden, im Falle der Auffindung an das Strafgericht, welches die Personbeschreibung erlassen hat, die Mittheilung zu machen.

§. 382.

W powszechności rozpisanie listów gończych należy do sędziego prowadzącego śledztwo, w przypadkach zaś, w §. 13. wyszczególnionych, do każdego Sądu powiatowego. W liście gończym należy wymienić zbrodnię, o którą obwiniony jest podejrzany, opisać osobę jego jak najdokładniej, i dodać wezwanie, aby był przytrzymanym i dostawionym. Listy gończe należy jak najspieszniej zakomunikować wszystkim Sądom powiatowym i władzom policyjnym, żandarmom i innym organom publicznego bezpieczeństwa, tudzież wszystkim przełożonym gmin tego samego kraju koronnego, tym końcem, aby nie tylko oni sami poczynili kroki stosowne, lecz także, żeby uczynili uważnym każdego, mianowicie wszystkich ojców familii, ażeby donieśli, gdy spostrzegą osobę podobną do opisanej.

Jeżeli tego wymaga potrzeba, należy listy gończe ogłaszać także w innych krajach koronnych przez władze sądowe i policyjne, a według okoliczności także przez gazety publiczne.

§. 383.

Opis i ogłoszenie przedmiotów występku.

Podobnie jak z listami gończymi, należy także postępować z opisaniem i ogłoszeniem rzeczy skradzionych lub zrabowanych, tudzież przedmiotów pochodzących z popełnionego oszustwa, sfalszowania publicznych papierów kredytowych lub monet. Jeżeli opis taki tyczy się przedmiotów większej wartości lub takiego rodzaju, iż się spodziewać można przez ich ogłoszenie odkryć sprawcę lub dalszemu złemu zapobiedz, albotóż temu, który szkodę cierpi, do wynagrodzenia jego dopomóż, ogłoszenie natychmiast skutecznionem być może. Zaś co się tyczy opisu sfalszowanych publicznych papierów kredytowych lub monet, piérwój musi być uczyniona relacya o tém do Trybunału, a ze strony Trybunału do Sądu krajowego wyższego, który w tym przedmiocie z Ministerjum Skarbu znieść się powinien. Ogłoszenie to w podobny sposób jak przy listach gończych odbyć się powinno. Ktokolwiekbądź o tych opisanych przedmiotach powźmie wiadomość, winien jest donieść natychmiast zwierzchności.

§. 384.

Uchwala zaskarżenia przeciw obwinionemu nicobecnemu.

Jeżeli obwiniony o zbrodnię lub wykroczenie jeszcze przy końcu postępowania śledczego znajduje się za granicą, lub pobyt jego jest niewiadomym, ze śledztwa zaś okazują się dostateczne powody do wydania przeciw niemu uchwały zaskarżenia, Trybunał powinien uchwalić, że zaskarżony stawionym jest w stan zaskarżenia. W przypadku zbrodni należy uchwałę tę ogłosić w formie listu gończego, jeżeli się od tego można skutku spodziewać, i jeżeli zachodzą warunki wskazane w §. 381.

gle. Beweismittel, §. 382.

In der Regel steht die Ausfertigung von Steckbriefen dem Untersuchungsrichter, in den im §. 13 angeführten Fällen aber auch jedem Bezirksgerichte zu. In jedem Steckbriefe ist das Verbrechen, dessen der Beschuldigte verdächtig ist, zu benennen, seine Person so genau als möglich zu beschreiben und das Ersuchen um vorläufige Festnehmung und Einlieferung desselben beizufügen. Die Steckbriefe sind auf das schnelligste allen Bezirksgerichten und Polizeibehörden, den Gensd'armen und anderen Organen der öffentlichen Sicherheit, sowie allen Gemeindevorstehern desselben Kronlandes mitzutheilen, damit nicht bloß von ihnen selbst alle zweckmäßige Vorsorge getroffen sondern durch sie auch Jedermann, besonders aber jeder Hausvater aufmerksam gemacht werde, die Anzeige zu machen, sobald ihm eine der beschriebenen ähnliche Person vorkommen sollte.

Nach Erforderniß ist die Kundmachung von Steckbriefen auch in anderen Kronländern durch die Gerichts- und Polizeibehörden, und nach Umständen auch durch die öffentlichen Blätter zu veranlassen.

§. 383.

Wie mit den Steckbriefen, so ist sich auch mit der Beschreibung und Kundmachung von gestohlenen oder geraubten Sachen, von Gegenständen eines verübten Betruges, einer unternommenen Verfälschung öffentlicher Creditspapiere oder Münzen zu benehmen. Wenn eine solche Beschreibung Gegenstände von größerem Werthe oder von solcher Beschaffenheit betrifft, daß Hoffnung vorhanden ist, durch ihre Bekanntmachung den Thäter selbst zu entdecken, oder noch ferneres Uebel zu verhindern, oder demjenigen, der Schaden leidet, Entschädigung zu verschaffen; so kann die Bekanntmachung sogleich vorgenommen werden. Bei Beschreibungen verfälschter öffentlicher Creditspapiere oder Münzen aber muß vorläufig die Anzeige an den Gerichtshof, und von diesem an das Oberlandesgericht gemacht werden, welches sich darüber mit dem Finanzministerium in das Einvernehmen zu setzen hat. Die Kundmachung geschieht wie bei Steckbriefen. Jedermann ist verpflichtet, dasjenige, was er von den beschriebenen Gegenständen erfährt, sogleich der Obrigkeit anzuzeigen.

Beschreibung und Kundmachung von Gegenständen einer strafbaren Handlung.

§. 384.

Wenn der eines Verbrechen oder Vergehens Beschuldigte noch am Schluß des Untersuchungs-Verfahrens im Auslande oder unbekanntem Aufenthalte ist, so hat der Gerichtshof, wenn aus der Untersuchung genügende Gründe hervorgegangen sind, um gegen den Beschuldigten einen Anklagebeschluß zu rechtfertigen, die Vernehmung desselben in den Anklagestand zu beschließen. Bei Verbrechen ist dieser Beschluß, wenn davon irgend ein Erfolg zu erwarten ist, und die Bedingungen des §. 381 eintreten, in Form eines Steckbriefes zu veröffentlichen.

Anklage-Beschluß gegen einen abwesenden Beschuldigten.

Jeżeli obwiniony o zbrodnię znajduje się za granicą, lecz spodziewać się można, iż wydanie jego zyskanem być może, Trybunał, po wysłuchaniu Prokuratora rządowego, winien wezwać o wydanie zagraniczną władzę sądową karną, w której okręgu zaskarżony przebywa. Gdyby, co do wydania robiono trudności, należy dla ich usunięcia uczynić relację do Ministerstwa Sprawiedliwości przez Sąd krajowy wyższy.

Gdy taki obwiniony będzie stawionym przed Sąd tutejszy, lub gdy sam powróci, należy mu ogłosić akt zaskarżenia (§. 201.), a gdy takowy zyska moc prawa, prowadzić dalsze postępowanie według ogólnych przepisów.

§. 385.

Kiedy może
mieć miejsce
postępowanie
edykcyjne
(zaoczne).

Jeżeli pomimo wszelkich użytych środków obwiniony o zbrodnię lub wykroczenie ujętym być nie może, dalsze postępowanie w powszechności aż do schwytania obwinionego zawiesić należy. Jednakże jeżeli zbrodnia jaka sprawiła wielkie zgorzsenie, lub zupełna jego bezkarność gorszych jeszcze skutków obawiać się kaze, zaś ani wywód istoty czynu, ani też osoba sprawcy nie podlega wątpliwości, natenczas nawet przeciw nieprzytomnemu i zbiegowi postępowanie wytoczyć, i taki wyrok wydać należy, któryby w opinii publicznej przynajmniej jakiś skutek przeciw osobie sprawcy mógł wyrzucić.

Czyli takie postępowanie wyprowadzić należy, Trybunał po wysłuchaniu Prokuratora rządowego rozstrzygnie; przeciw temu rozstrzygnięciu zaś dozwolonem jest odwołanie się, podobnie jak przeciw uchwale powstrzymania, odstąpienia i zaskarżenia (§§. 202.—212.).

§. 386.

Przyzwanie
nieobecnego
lub zbiegłego
przez edykt.

Jeżeli wyprowadzenie takiego postępowania nakazanem zostało prawomocnie, nieobecny lub zbiegły wezwany być powinien edyktem, aby się stawił przed Sądem. W takim edykcie należy wyrazić imię, nazwisko, wiek, stan lub zatrudnienie i dawniejszy pobyt wezwanego, tudzież zbrodnię, o którą jest posądzonym, wymienić prawnem oznaczeniem jej gatunku i rodzaju, przytém wskazać okoliczności stanowcze, które na surowsze ukaranie wpływ mają. Edykt ten zawierać powinien także wezwanie, żeby obwiniony stawił się przed Trybunałem w terminie odpowiednim, najmnień na trzy miesiące naznaczonym, w przeciwnym razie proces i orzeczenie przeciw niemu w jego nieobecności wydanem będzie.

Ist der eines Verbrechens Beschuldigte im Auslande, und ist zu erwarten, daß die Auslieferung desselben erwirkt werden kann, so hat sich der Gerichtshof nach Anhörung des Staatsanwaltes an die ausländische Strafgerichtsbehörde, in deren Bezirke sich der Angeklagte befindet, zu wenden. Sollten der Auslieferung Schwierigkeiten entgegen gesetzt werden, so ist wegen deren Behebung durch das Oberlandesgericht an das Justizministerium zu berichten.

Wird ein solcher Beschuldigter vor das inländische Gericht gestellt, oder kehrt er selbst zurück, so ist ihm der Anklagebeschluß zu eröffnen (§. 201), und nach eingetretener Rechtskraft desselben, das weitere Verfahren nach der allgemeinen Vorschrift fortzuführen.

§. 385.

Kann aller versuchten Mittel ungeachtet der eines Verbrechens oder Vergehens Beschuldigte nicht betreten werden, so hat in der Regel das weitere Verfahren bis zur Anhaltung des Beschuldigten auf sich zu beruhen. Wenn jedoch ein Verbrechen großes Aufsehen erregt hat, oder die gänzliche Straflosigkeit weitere nachtheilige Folgen besorgen läßt, und wenn weder der Thatbestand, noch die Person des Thäters einem Zweifel unterliegt, so kann auch wider den Abwesenden und Flüchtigen verfahren, und bis zu einer solchen Verurtheilung vorgegangen werden, die in der öffentlichen Meinung wenigstens einige Wirkung gegen die Person des Thäters hervorzubringen fähig ist.

Wenn das
Edikt (Kon-
tumazial-)
Verfahren
stattfinden
kann.

Ob dieses Verfahren einzuleiten sei, wird von dem Gerichtshofe nach Anhörung des Staatsanwaltes entschieden, und gegen diese Entscheidung ist die Berufung wie gegen Einstellungs-, Ablassungs- und Anklagebeschlüsse zulässig (§§. 202—212).

§. 386.

Ist die Einleitung dieses Verfahrens rechtskräftig angeordnet worden, so ist der Abwesende oder Flüchtige durch Edikt zur Stellung vor Gericht vorzufordern. In diesem Edikte ist Vorname, Zuname, Alter, Stand oder Beschäftigung und der frühere Wohnort des Vorgerufenen auszudrücken, das Verbrechen, dessen er beschuldigt wird, mit der gesetzlichen Bezeichnung seiner Gattung und Art zu benennen, und es sind die wesentlichen Umstände anzugeben, welche allenfalls auf die strengere Bestrafung Beziehung haben. Dieses Edikt hat zugleich die Aufforderung an den Beschuldigten zu enthalten, daß er sich binnen einer angemessenen Frist, welche auf wenigstens drei Monate festzusetzen ist, vor den Gerichtshof zu stellen habe, widrigens gegen ihn das Verfahren und Erkenntniß in seiner Abwesenheit erfolgen werde.

Vorforderung
des Abwesen-
den oder Flücht-
igen durch
Edikt

§. 387.

Ogłoszenie
tego edyktu.

Rzeczony edykt przybitym być powinien w sposobie zwykłym przy wszystkich innych przyzwaniach sądowych, w miejscu, gdzie zbrodnia popełniona została, tudzież w miejscu, gdzie obwiniony miał wiadome zamieszkanie swoje, nakoniec w miejscach, w których Sąd karny i Sąd śledczy mają siedzibę swoją, a jeżeli wezwany w terminie edyktalnym nie będzie przytrzymanym w tym czasie, raz przynajmniej co miesiąc zamieszczonym być powinien do gazet tego kraju korennego, w którym się wezwanie czyni. Oprócz tego należy odpis edyktu przesłać do Sądu krajowego wyższego, ażeby, szczególnie w ważnych bardzo przypadkach, w których wiele zależy na schwytaniu zbrodniarza, Sąd ten poczynił potrzebne kroki do takiego samego ogłoszenia w gazetach innych krajów koronnych, albowież obcych krajów. Należy także o tém wezwaniu szczegółowo zawiadomić pełnomocnika zaskarżonego, jeżeli jest wiadomym, jego opiekuna lub małżonka, albo kogokolwiek z jego należących lub bliskich krewnych. Te osoby mogą dla zaskarżonego ustanowić obrońcę i żądać, przy przedłożeniu powodów, stojących zaskarżonemu na przeszkodzie, żeby tymczasem zawiesić dalsze postępowanie, o czém Trybunał z przybraniem Prokuratora rządowego stanowi. Przeciw temu rozstrzygnięciu odwołanie się założonem być może (§§. 202.—212.).

§. 388.

Postępowanie,
a) gdy wezwany się
stawi;

Jeżeli wezwany stawi się przed Sądem, który go wezwał, proces karny przeciw niemu według ogólnych przepisów prowadzonym być powinien. Jeżeli się stawi przed inny Sąd, ten winien go odstawić do prawnego postępowania temu Sądowi, od którego wyszło wezwanie.

§. 389.

b) jeżeli żąda
zabezpieczenia
osobistej
wolności
(glejtu);

Jeżeli wezwany żąda, żeby mu zabezpieczono osobistą wolność, nie można temu wprowadzić zadosyć uczynić w tém rozumieniu, że wolnym będzie od postępowania karnego i od zasądzenia, lub że nigdy nie zostanie przytrzymanym; lecz może mu być danem przyrzeczenie, iż w ciągu śledztwa tak długo pozostanie na wolnej stopie, dopóki przeciw niemu nie okażą się prawne dowody zbrodni, o którą jest posądzonym, i bezzasadności jego usprawiedliwienia. Nawet takie ograniczone zabezpieczenie osobistej wolności może Sąd karny udzielić tylko za przyzwoleniem Sądu krajowego wyższego, któremu w tym przedmiocie relację uczynić należy; oprócz tego Sąd karny obowiązany jest użyć tych środków ostrożności, które przeszkodzić mogą ucieczce jego, o ile to bez przyaresztowania jego stać się może. Taki glejt wolności osobistą zabezpieczający, ma zresztą skutek tylko co do zbrodni, względem której udzielonym został. Utraca zaś swój skutek, jeżeli obwiniony nie stawi się bez dostatecznego uspra-

§. 387.

Dieses Vorrufungs-Edikt muß in dem Orte, wo das Verbrechen begangen wurde, ^{Kundmachung dieses Ediktes.} ferner in demjenigen Orte, wo der Beschuldigte seinen bekannten Wohnsitz hatte, und an dem Sitze des Strafgerichtes und des Untersuchungsrichters auf die bei allen übrigen gerichtlichen Vorladungen gewöhnliche Art angeschlagen, und während der Frist des Ediktes, wenn der Vorgerufene indessen nicht angehalten wird, wenigstens Einmal in jedem Monate in die Zeitungsblätter des Kronlandes, wo die Vorrufung geschieht, eingerückt werden. Auch ist eine Abschrift davon an das Oberlandesgericht einzusenden, damit, besonders in sehr wichtigen Fällen, wobei an Haftverwahrung des Thäters viel gelegen ist, wegen gleicher Kundmachung in den Zeitungsblättern der übrigen Kronländer, oder auch in fremden Ländern das Nöthige veranlaßt werde. Außerdem ist diese Vorladung dem etwa bekannten Bevollmächtigten des Angeklagten, seinem Vormunde oder Ehegatten, oder einem seiner Angehörigen oder nahen Verwandten besonders zu eröffnen. Diese Personen können einen Vertheidiger für den Angeklagten aufstellen und unter Anführung der Gründe, welche den Angeklagten zu erscheinen verhindern, darauf antragen, daß vorläufig mit dem weiteren Verfahren innegehalten werde, worüber der Gerichtshof mit Zuziehung des Staatsanwaltes zu entscheiden hat. Gegen diese Entscheidung ist die Berufung zulässig (§§. 202—212).

§. 388.

Erscheint der Vorgerufene vor dem Gerichte, das ihn berufen hat, so ist das Strafverfahren gegen ihn nach der allgemeinen Vorschrift fortzusetzen. ^{Verfahren, a) wenn sich der Vorgerufene stellt;} Stellt er sich vor ein anderes Gericht, so hat dasselbe ihn an das Strafgericht, von welchem die Einberufung geschehen ist, zur rechtlichen Verhandlung zu überliefern.

§. 389.

Verlangt der Vorgerufene die Ertheilung eines sicheren Geleites, so kann dieses ^{b) wenn er ein sicheres Geleit verlangt;} zwar nicht dahin, daß er von dem Strafverfahren und der Aburtheilung verschont bleiben, oder niemals angehalten werden soll, ertheilt werden; doch kann ihm die Zusicherung gegeben werden, daß er während der Untersuchung so lange auf freiem Fuße bleiben soll, bis gegen ihn rechtliche Beweise des angeschuldeten Verbrechen und der Unstatthaftigkeit seiner Rechtfertigung vorkommen. Selbst eine solche beschränkte Ertheilung des sicheren Geleites aber kann von dem Strafgerichte nur mit Bewilligung des Oberlandesgerichtes, an welches hierwegen die Anzeige zu machen ist, geschehen; auch bleibt das Strafgericht immer zu allen denjenigen Vorrichtungen verpflichtet, welche die Entweichung des Beschuldigten, soweit es ohne wirklichen Verhaft möglich ist, zu hindern geeignet sind. Ein solches Sichergeleit ist ferner nur in Beziehung auf das Verbrechen von Wirkung, in Ansehung dessen es ertheilt worden ist. Es verliert seine Wirkung, wenn der Beschuldigte auf eine an ihn ergangene Vorladung ohne genügende

wiedliwienia, gdy wezwany zostanie; jeżeli robi przygotowania do ucieczki; jeżeli się uchyla od przeprowadzenia śledztwa, czyli to przez ucieczkę, czyli też przez ukrywanie pobytu swego, lub gdy nie dopełnia warunków, pod którymi glejt udzielonym mu był.

§. 390.

e) gdy żąda
zapewnienia,
iż nie będzie
karany.

Gdy dla bardzo ważnych przyczyn szczególnie zależy Państwu na tém, aby wezwany był ujętym, to zaś nie inaczej, jak tylko przez dobrowolne jego stawienie się skutecznionem być może, ón zaś kładzie za warunek, żeby karany nie był; te okoliczności Sąd krajowy wyższy winien jest przedłożyć Ministerstwu Sprawiedliwości; Ministerjum zaś przedłożyć je winno Monarsze, i od Niego oczekiwać postanowienia, czyli i jak dalece bezkarność przyrzeczoną mu być może.

§. 391.

d) postępo-
wanie za-
oczne.

Jeżeli zaskarzony nie stawil się w ciągu terminu zakreślonego edyktem, po upływie onego najdalej w miesiącu przystąpić należy do rozprawy końcowej. Jeżeli ani sam zaskarzony, ani też osoby wspomniane w §. 387. nie ustanowiły dla niego obrońcy, obrońca z urzędu dodany mu być powinien.

Zresztą co się tyczy téj rozprawy końcowej, wyroku i odwołania się przeciw niemu, należy zachować przepisy powszechnie. Sądom wyższym i Monarsze wyroku śmierci z urzędu nie należy przekładać.

§. 392.

Ogłoszenie
wyroku za-
ocznego.

Jak skoro wyrok karny, wydany przeciw nieobecnemu lub zbiegłemu, przeszedł w moc prawa, ogłoszonym być powinien w sposobie następującym: Na miejscu do wykonania kar publicznych przeznaczonym, wystawionym być powinien pal, jeżeli zaś kara śmierci jest naznaczoną, szubienica, i na niej wyrok kary przybić należy w taki sposób, żeby przechodzący tamtędy, z łatwością go przeczytać mogli, nikt zaś ani go zerwać, ani zniszczyć nie zdołał. Wyrok należy zostawić przybitym przez trzy dni po sobie następujące, i oprócz tego zamieścić takowy trzy razy w gazetach kraju koronnego, w którym wydanym jest.

§. 393.

Skutek pra-
wny takiego
wyroku.

Jak dalece z zasądzeniem za zbrodnię, połączone są już na mocy ustawy szkodliwe skutki prawne (§§. 26.—30. ustawy karnój), wyrok kary powinien natychmiast być wykonany, o ile to w nieobecności skazanego stać się może.

Rechtfertigung ausbleibt; wenn er Anstalten zur Flucht macht; wenn er sich der Fortsetzung der Untersuchung durch die Flucht oder durch Verbergen seines Aufenthaltes entzieht, oder wenn er die Bedingungen nicht erfüllt, unter welchen ihm das sichere Geleit ertheilt worden ist.

§. 390.

Sollte aus besonders wichtigen Ursachen an Haftverwahrung des Vorgerufenen dem Staate äußerst gelegen seyn, und diese nicht anders, als durch seine freiwillige Stellung bewirkt werden können, der Vorgerufenen aber die Zusicherung der Straflosigkeit zur Bedingung setzen; so sollen diese Verhältnisse von dem Oberlandesgerichte dem Justizministerium, von diesem aber dem Landesfürsten vorgelegt, und von daher die Entscheidung gewärtiget werden, ob, und in wie weit eine Zusicherung der Straflosigkeit stattzufinden habe.

e) wenn er die Zusicherung der Straflosigkeit begehrt;

§. 391.

Ist der Angeklagte innerhalb der Ediktalfrist nicht erschienen, so wird nach Ablauf derselben, und zwar längstens binnen Einem Monate, zur Schlußverhandlung geschritten. Dem Angeklagten ist, falls nicht er selbst oder die im §. 387 erwähnten Personen für ihn einen Vertheidiger aufgestellt haben, ein solcher von Amtswegen zu bestellen.

d) wirkliches Kontumazial-Verfahren.

Uebrigens sind in Beziehung auf diese Schlußverhandlung, auf das Erkenntniß darüber, und die Berufung gegen das letztere die allgemeinen Vorschriften zu beobachten. Eine Vorlegung des etwa geschöpften Todesurtheiles an die höheren Gerichte und an den Landesfürsten findet von Amtswegen nicht Statt.

§. 392.

Sobald ein wider einen Abwesenden, oder Flüchtigen gefälltes Strafurtheil in Rechtskraft erwachsen ist, ist dasselbe auf folgende Art öffentlich kundzumachen: An einem zur Vollziehung öffentlicher Strafen bestimmten Orte ist ein Pfahl, oder wenn die Todesstrafe verhängt ist, ein Galgen zu errichten, und daselbst das Strafurtheil so anzuschlagen, daß es der Vorübergehende leicht lesen, aber Niemand abreißen, oder sonst vertilgen könne. Das Urtheil ist durch drei auf einander folgende Tage angeheftet zu lassen, und nebstdem drei Mal in die Zeitungsblätter des Kronlandes einzurücken, wo es erlassen worden.

Kundmachung eines Kontumazial-Strafurtheiles

§. 393.

In soferne mit der Verurtheilung wegen eines Verbrechens schon kraft des Gesetzes nachtheilige Rechtswirkungen verbunden sind (§§. 26—30 des Strafgesetzes), muß das Strafurtheil, in soweit dieß in Abwesenheit des Verurtheilten ausführbar ist, auch sogleich in Vollzug gesetzt werden.

Rechtswirkung eines solchen Urtheiles.

§. 394.

Postępowanie
przy powrocie
takiego ska-
zanego.

Jeżeli zbiegły następnie schwytany zostanie, należy mu ogłosić akt za-
skarżenia (§. 201.), i prowadzić proces według ogólnych przepisów, bez względu
na wyrok, w jego nieobecności wydany.

Po ukończeniu takowego, nowy wyrok wydanym być powinien. Skoro ten
wyrok uzyska moc prawa, skutki prawne połączone z dawniejszym wyrokiem
tylko tak dalece od dnia wydanego wyroku za 'zniesione uważane być po-
winny, jak dalece na mocy ustawy nie są także połączone z nowym wyrokiem.

§. 395.

Postępowanie
przeciw tym,
którzy się od-
dalają w ciągu
postępowania
karnego zwy-
kłego.

Postępowanie w §§. 385.--394. przepisane, może być także nakazanem
przeciw temu, przeciw któremu już wytoczonym został proces karny, jeżeli się
w ciągu tego oddalił, tak, iż mu wezwanie stawienia się do rozprawy końcowej
nie mogło być doręczonem. Jeżeli zaś wezwanie doręczonem mu zostało na-
leżycie, postępowanie karne może być zakończone w porządku, chociaż on
nie uzyskawszy odroczenia (§. 221.), ani sam się nie stawia, ani też przystawio-
nym być nie może. Wyrok w jego nieobecności wydany ogłoszonym być powi-
nien w sposobie w §. 392. wskazanym, i pociąga za sobą skutki wyrażone
w §§. 393. i 394.

Rozdział dziewiętnasty.

● postępowaniu doraźném.

§. 396.

Postępowanie
doraźne na
zamachy zbro-
dni stanu i
rozruchy.

Postępowanie doraźne może mieć miejsce albo gdy zamachy zbrodni
stanu w sposobie bardzo groźnym się okazują, albo gdy rozruchy wybuchły
albo wybuchem zagrażają. Że zachodzi potrzeba sądu doraźnego, oświadczyć
ma prawo Naczelnik kraju po uprzedniem porozumieniu się z Prezydentem Sądu
krajowego wyższego, a jeżeli w miejscu, w którym Naczelnik kraju ma siedzibę
swoją, niema Sądu krajowego wyższego, po uprzedniem porozumieniu się z Pre-
zydentem Sądu krajowego. Jednakże jeżeli zwłoka zagrażałaby niebezpie-
czeństwem, wtenczas nawet przełożony obwodu (komitatu) sam przez się oświad-
czenie powyższe uczynić może.

§. 394.

Geräth aber der Flüchtige nach der Hand in Verhaft, so ist ihm der Anklagebeschluss zu eröffnen (§. 201), und das Verfahren, ohne Rücksicht auf das in seiner Abwesenheit geschöpfte Erkenntniß, nach der allgemeinen Vorschrift fortzusetzen.

Verfahren bei der Rückkehr eines solchen Verurtheilten.

Nach Beendigung desselben ist ein neues Erkenntniß zu schöpfen. Sobald dieses in Rechtskraft erwachsen ist, sind die mit dem früheren Erkenntniße verbundenen Rechtsfolgen, vom Zeitpunkte der Schöpfung desselben angefangen nur in soweit als aufgehoben anzusehen, als sie nach dem Gesetze nicht auch mit dem neuen Erkenntniße verbunden sind.

§. 395.

Das in den §§. 385—394 vorgeschriebene Verfahren kann auch gegen denjenigen angeordnet werden, gegen welchen bereits wegen eines Verbrechens ein Strafverfahren eingeleitet worden ist, wenn er sich während desselben entfernt hat, und ihm die Vorladung zur Schlußverhandlung nicht mehr zugestellt werden konnte. Ist ihm aber diese Vorladung gehörig zugestellt worden, so kann die Schlußverhandlung vorgenommen werden, wenn er auch, ohne eine Vertagung erwirkt zu haben (§. 221), zu derselben nicht erscheint, und hierzu auch nicht gestellt werden kann. — Das in seiner Abwesenheit gefällte Erkenntniß ist auf die im §. 392 bezeichnete Weise kund zu machen, und hat die in den §§. 393 und 394 bestimmten Rechtswirkungen.

Verfahren gegen die sich während des ordentlichen Strafverfahrens Entfernenden.

Neunzehntes Hauptstück.

Von dem standrechtlichen Verfahren.

§. 396.

Das standrechtliche Verfahren kann stattfinden, wenn entweder hochverrätherische Umtriebe in besonders gefahrdrohender Weise sich offenbaren, oder wenn Aufruhr ausgebrochen ist, oder auszubrechen droht. Die Erklärung, daß deshalb die Nothwendigkeit des Standrechtes vorhanden sei, steht dem Landes-Chef, nach vorläufiger Rücksprache mit dem Präsidenten des Oberlandesgerichtes, und wenn sich an dem Orte, wo der Landes-Chef seinen Sitz hat, kein Oberlandesgericht befindet, mit dem Präsidenten des Landesgerichtes zu. Wenn jedoch Gefahr am Verzuge haftet, ist auch der Kreisvorsteher (Komitats-Vorstand) für sich allein berechtigt, diese Erklärung zu erlassen.

Standrechtliches Verfahren wegen hochverrätherischer Umtriebe und wegen Aufruhr.

§. 397.

Na morder-
stwa, rabunki,
podpalania i
inne rodzaje
niszczenia
obcej wła-
sności.

Postępowanie doraźne może być nakazanem także wtenczas, gdy w jednym lub więcej okręgach mnożą się w niezwycajnym sposobie morderstwa, rabunki lub gwałty publiczne przez niszczenie obcej własności. W takich przypadkach Minister Spraw Wewnętrznych, w porozumieniu się z Ministrem Sprawiedliwości, ma prawo oświadczyć, iż zachodzi potrzeba zaprowadzenia sądu doraźnego.

§. 398.

Do kogo na-
leży zapro-
wadzenie są-
du doraźnego.

Naczelnik obwodu (komitatu) ma obowiązek zaprowadzenia sądu doraźnego. Do niego zatem należy ogłosić oświadczenie, iż zaprowadzonym jest postępowanie doraźne, a jeżeli to się stać może, przy odgłosie bębna lub trąby po wszystkich miejscach, dla których takowe zarządzone zostało, tudzież podać takowe do powszechnej wiadomości niezwłocznie przez zawiadomienie o tém przelożonych gmin, przez przybicie na placach publicznych i przez gazety publiczne.

§. 399.

Ogłoszenie
sądu do-
raźnego.

Z ogłoszeniem postępowania doraźnego w przypadku w §. 396. wskazanym połączony być powinien rozkaz, ażeby każdy wystrzegał się wszelkich zamachów zbrodni stanu, wszelkich zbiegowisk w celu rozruchu, wszelkich podniecań do nich i uczestnictwa w onychże, tudzież ażeby każdy posłusznym był rozkazom zwierzchności, dla przytłumienia tych zbrodni wydanym, w przeciwnym bowiem razie każdy, ktokolwiek po ogłoszeniu tego rozkazu stanie się winnym jednój z tych zbrodni, przeciw którym postępowanie doraźne ogłoszonym zostało, ulegnie karze śmierci według surowości sądu doraźnego.

§. 400.

Również należy w ogłoszeniu postępowania doraźnego na zbrodnie, w §. 397. wyliczone, zagrozić karę śmierci na ich popełnienie.

§. 401.

Sądownictwo
okręgow.

Przez ogłoszenie sądu doraźnego sąd krajowy lub obwodowy, w którego okręgu ogłoszenie nastąpiło, staje się wyłącznie właściwym względem wszystkich w jego okręgu popełnionych zbrodni, na które postępowanie doraźne rozciągać się winno. Jako sąd doraźny wyrokować on będzie w zgromadzeniach złożonych z czterech sędziów i Prezydującego z przybraniem protokolisty. Członków tego sądu mianuje przelożony Trybunał. Sąd doraźny może według zdania Prezydującego, w porozumieniu z władzami politycznymi, założyć siedzibę swoją na każdym miejscu tego okręgu, w którym prawo doraźne ogłoszonym zostało.

§. 397.

Das standrechtliche Verfahren kann auch dann angeordnet werden, wenn in einem oder mehreren Bezirken Mord, Raub, Brandlegung oder öffentliche Gewaltthätigkeit durch Zerstörung fremden Eigenthums ungewöhnlich um sich greifen. Das Erkenntniß über die Nothwendigkeit der Anwendung des Standrechtes steht in solchen Fällen dem Minister des Innern im Einverständnisse mit dem Justizminister zu.

Wegen Mord, Raub, Brandlegung oder anderer Verbrechen fremden Eigenthums.

§. 398.

Die Einleitungen zum standrechtlichen Verfahren hat der Kreisvorsteher (Komitats-Vorstand) anzuordnen. Er hat daher die Erklärung, daß das standrechtliche Verfahren einzutreten habe, an allen Orten, für welche dasselbe angeordnet wurde, in soferne dies thunlich ist, bei Trommelschlag oder Trompetenschall verkünden, und außerdem durch Mittheilung an die Gemeindebehörden, durch Anschlag an öffentlichen Plätzen, und durch öffentliche Blätter ohne Verzug zur allgemeinen Kenntniß bringen zu lassen.

Wem die Anordnung der Einleitungen hier zu zusteht.

§. 399.

Die Bekanntmachung des standrechtlichen Verfahrens ist im Falle des §. 396 mit dem Befehle zu verbinden, daß sich Jedermann von allen hochverrätherischen Unternehmungen, sowie von allen aufrührerischen Zusammenrottungen, allen Aufreizungen hierzu, und aller Theilnahme daran zu enthalten, und den zur Unterdrückung dieser Verbrechen ergehenden Anordnungen der Obrigkeit sich zu fügen habe, widrigens jeder, der sich nach der Kundmachung dieser Anordnung eines derjenigen Verbrechen schuldig macht, wegen welcher das standrechtliche Verfahren kundgemacht wurde, nach der Strenge des Standrechtes mit dem Tode bestraft werden wird.

Bekanntmachung des standrechtlichen Verfahrens.

§. 400.

Ebenso ist auch in der Bekanntmachung des standrechtlichen Verfahrens wegen eines der im §. 397 bezeichneten Verbrechen die Begehung desselben mit der Strafe des Todes zu bedrohen.

§. 401.

Durch die Kundmachung des standrechtlichen Verfahrens wird das Landes- oder Kreisgericht, in dessen Sprengel die Verkündigung erfolgt ist, für alle in seinem Bezirke verübten Verbrechen, auf welche sich das standrechtliche Verfahren zu erstrecken hat, ausschließend zuständig. Als Standgericht erkennt es in Versammlungen von vier Richtern und einem Vorsitzenden, mit Beziehung eines Protokollführers. Die Mitglieder desselben ernannt der Vorsteher des Gerichtshofes. — Das Standgericht kann nach dem Ermessen des Vorsitzenden, im Einverständnisse mit den politischen Behörden, an jedem Orte des Bezirkes, für welchen das Standrecht verkündet wurde, seinen Sitz aufschlagen.

Gerichtstand bei demselben.

§. 402.

Inne przygo-
towania do
tego.

Skoro postępowanie doraźne nakazaném zostanie, przełożony obwodu (komitatu) jak najspieszniej starać się powinien o to, żeby najbliższa komenda wojskowa przysłała potrzebny oddział wojska dla bezpieczeństwa sądu doraźnego; ażeby w miejscu do odbywania sądu doraźnego przeznaczoném, przygotowane były potrzebne przyrządzenia urzędowe, i znajdowali się kapłan, kat i pomocnicy jego; tudzież żeby w ogólności wykonanie kary śmierci nie doznawało żadnej przeszkody.

§. 403.

Jakie osoby
przed sąd do-
rażny stawić
należy;

Przed sąd doraźny stawionemi będą tylko takie osoby, które zostały schwytane na uczynku, lub przeciw którym zachodzą tak gorące poszlaki, iż się spodziwać należy, że przeciw nim dowód winy bez zwłoki przeprowadzonym być może. Przymtem to mieć na uwadze potrzeba, żeby naczelników, buntowników i głównie winnych szczególnie chwymano.

§. 404.

nawet osoby
do sądu woj-
skowego na-
leżące.

Sąd doraźny ma prawo zasądzić na mocy prawa doraźnego nawet osoby wojskowe i inne sądowności wojskowej podlegające osoby, jeżeli zostały przeprowadzone przez zwierzchność cywilną; — wszelako należy o tém zawiadomić natychmiast najbliższą komendę wojskową, przy wymienieniu nazwiska, miejsca urodzenia i charakteru wojskowego osoby obwinionej. Sąd doraźny moce jest także wprost przyzywać i wysłuchać pod przysięgą świadków, podlegających sądowności wojskowej; jednakże i o tém należy zawiadomić najbliższą komendę wojskową.

§. 405.

Jak dalece
przymtem prze-
pisy zwyczaj-
nego postępo-
wania karne-
go zachowa-
nemi być po-
winny.

W postępowaniu doraźném zachowywać także należy przepisy zwyczajnego procesu karnego, tak co do wyvodu istoty czynu, jakoteż co do sprowadzenia dowodów, wysłuchania obwinionego, świadków i biegłych, tudzież co do oceny prawnej mocy dowodów. Przymtem jednakże następujące wyjątki od zwyczajnego postępowania są przepisane.

§. 406.

Wyjątki.

Całe postępowanie doraźne odbywać się powinno przeciw pojedynczym obwinionym od początku do końca przed sądem zgromadzonym, w przytomności Prokuratora rządowego i o ile możności bez przerwy. Zatem ani szczegółowe postępowanie na drodze śledztwa, ani uchwała zaskarżenia nie mają miejsca.

§. 402.

Sobald das standrechtliche Verfahren angeordnet ist, hat der Kreisvorsteher (Kommitats-Vorstand) mit der größten Beschleunigung Sorge zu tragen, daß von dem nächsten Militär-Kommando die zur Bedeckung des Standrechtes nöthige Mannschaft abgeordnet werde; daß an dem zur Abhaltung des Standrechtes bestimmten Orte die nöthigen Amtsgeräthschaften bereit und ein Seelsorger, der Scharfrichter und dessen Gehilfen gegenwärtig seien; und daß der Vollziehung der Todesstrafe auch sonst kein Hinderniß entgegenstehe.

Sonstige Vorbereitungen für dasselbe.

§. 403.

Vor das Standgericht sind nur solche Personen zu stellen, welche entweder auf der That ergriffen worden sind, oder gegen welche so dringende Verdachtsgründe vorliegen, daß sich mit Grund erwarten läßt, es werde der Beweis der Schuld gegen sie ohne Verzug hergestellt werden können. Hierbei ist Sorge zu tragen, daß vorzüglich auf die Rädelshörer, Aufwiegler und andere Hauptschuldige gegriffen werde.

Welche Personen vor das Standgericht zu stellen;

§. 404.

Das Standgericht ist ermächtigt, auch Militär- und andere der Militär-Gerichtsbarkeit unterstehende Personen standrechtlich abzuurtheilen, wenn sie von der Zivilobrigkeit eingebracht worden sind; — doch ist hiervon dem nächsten Militär-Kommando, unter Anführung des Namens, des Geburtsortes und Militär-Charakters des Beschuldigten, sogleich die Anzeige zu machen. Das Standgericht ist auch befugt, Zeugen, welche der Militär-Gerichtsbarkeit unterstehen, unmittelbar vorzurufen, zu vernehmen und zu beeidigen; doch muß auch davon dem nächsten Militär-Kommando Nachricht gegeben werden.

auch die der Militär-Gerichtsbarkeit unterstehenden Personen.

§. 405.

Auch im standrechtlichen Verfahren haben in Ansehung der Erhebung des Thatbestandes, der Herbeischaffung der Beweise, der Vernehmung des Beschuldigten, der Zeugen und der Sachverständigen, und der Beurtheilung der rechtlichen Kraft der Beweise die für das ordentliche Strafverfahren gegebenen Vorschriften zu gelten. Es sind jedoch hierbei folgende Abweichungen von dem gewöhnlichen Verfahren zu beobachten.

In wie weit hierbei die Vorschriften des ordentlichen Strafverfahrens Anwendung finden.

§. 406.

Das ganze standrechtliche Verfahren gegen einzelne Beschuldigte ist von seinem Anfange bis zum Ende vor dem versammelten Gerichte, im Beisein des Staatsanwaltes, und so viel als möglich, ohne Unterbrechung zu pflegen. Es findet daher weder ein besonderes Untersuchungs-Verfahren, noch ein Anklagebeschluß Statt.

Abweichungen hiervon.

Najdłuższe trwanie jego naznacza się na dni ośm, i liczyć takowe należy od dnia, w którym obwiniony stawionym był przed sąd doraźny.

§. 407.

Obwinionemu dodanym być powinien obrońca. Jeżeli sobie sam nie obrał takiego, któryby natychmiast mógł objąć obronę, Sąd mu z urzędu obrońcę ustanowić powinien.

§. 408.

Prezydujący nie jest obowiązany przy prowadzeniu postępowania doraźnego trzymać się zwyczajnego toku i formalności powszechnego postępowania karnego, o ile takowe są przeszkodą potrzebną spieszności.

Prokurator rządowy i obrońca mogą wprowadzić przedstawiać wnioski; jednakże Prezydujący i Sąd nie powinni pozwalać na obszerne wywody i ogólnie nie dopuszczać tego wszystkiego, co by zwlekało postępowanie dłużej, jak stanowczy cel jego niezbędnie wymaga. Zatem postępowanie nie może być przewlekaniem przez dochodzenia wynagrodzenia. Również nie należy wprowadzić spuszczać z oka wyśledzenia spółników, jednakże wydanie i wykonanie wyroku na schwytanym tylko tak dalece odwleczonem być może, jak i dalece przez to podaje się sposobność poczynienia ważnych odkryć tak co do planu i rozgałęzienia zbrodniczego zamachu, jakoteż co do wyśledzenia i przekonania głównych winowajców.

Postępowanie ograniczać się powinno w powszechności na dowódzie tego uczynku, na który prawo doraźne ogłoszonym zostało; dlatego na okoliczności poboczne, nie mające na wymiar kary stanowczego wpływu, lub na inne jeszcze odkryte czynności schwytanego wzgląd mianym nie będzie.

Po ukończeniu rozprawy Sąd wysłuchać powinien wniosków ostatecznych Prokuratora rządowego i obrońcy stosownie do przepisów §§. 253.—255.

Co do wydania i ogłoszenia wyroku zachować należy powszechne przepisy.

§. 409.

Kiedy obwinionych należy odstawić do zwyczajnego Sądu karnego.

Jeżeli sąd doraźny uzna się niewłaściwym, lub jeżeli w ciągu dni ośmiu (§. 406.) nie będzie przeprowadzonym przeciw obwinionemu dowód, iż jest winnym tej zbrodni, na którą sąd doraźny był ogłoszonym: — lub jeżeli nie zachodzą warunki, na mocy §§. 284. i 285. do zawyrokowania kary śmierci wymagane, zaś jeszcze zawsze poszlaki występku na obwinionym pozostają,

Die längste Dauer desselben wird auf acht Tage festgesetzt, und ist von dem Zeitpunkte an, wo der Beschuldigte vor das Standgericht gestellt wurde, zu rechnen.

§. 407.

Dem Beschuldigten muß ein Vertheidiger beigegeben werden. Hat er sich nicht selbst einen solchen gewählt, der die Vertheidigung sogleich übernehmen kann, so muß ihm derselbe von Amtswegen bestellt werden.

§. 408.

Der Vorsizende ist bei der ihm obliegenden Leitung der standgerichtlichen Verhandlung an den gewöhnlichen Gang und an die Förmlichkeiten des ordentlichen Strafverfahrens, in soferne sie der nöthigen Beschleunigung entgegen stehen, nicht gebunden.

Dem Staatsanwalt und dem Vertheidiger steht zwar frei, Anträge zu stellen; der Vorsizende und das Gericht haben jedoch weitläufige Erörterungen, sowie überhaupt Alles entfernt zu halten, was die Verhandlung mehr, als für den wesentlichen Zweck derselben unerläßlich nothwendig ist, verzögern würde. Das Verfahren darf daher auch durch Erhebungen über die Entschädigung nicht aufgehalten werden. Ebenso ist zwar die Ausforschung der Mitschuldigen nicht außer Acht zu lassen, jedoch soll deshalb die Schöpfung und Vollziehung des Erkenntnisses gegen den Ergriffenen nur in soferne aufgeschoben werden, als sich dadurch gegründete Aussicht zu wichtigen Entdeckungen in Hinsicht auf den Plan und die Ausdehnung des verbrecherischen Unternehmens, oder zur Erforschung oder Ueberweisung der Hauptschuldigen darbietet.

Die Verhandlung hat sich in der Regel auf den Beweis derjenigen That zu beschränken, wegen welcher das standrechtliche Verfahren angeordnet worden ist; es ist daher auf Nebenumstände, welche auf die Strafbestimmung keinen wesentlichen Einfluß haben, oder auf sonst etwa entdeckte strafbare Handlungen des Ergriffenen keine Rücksicht zu nehmen.

Nach Beendigung der Verhandlung sind der Staatsanwalt und der Vertheidiger nach Vorschrift der §§. 253—255 mit ihren Schlussvorträgen zu hören.

In Beziehung auf die Fällung des Erkenntnisses und die Verkündigung desselben gelten die allgemeinen Vorschriften.

§. 409.

Findet das Standrecht seine Gerichtsbarkeit nicht begründet; oder wird gegen den Beschuldigten nicht innerhalb der Frist von acht Tagen (§. 406) der Beweis der Schuld desjenigen Verbrechens, wegen dessen das Standrecht kundgemacht wurde, hergestellt; — oder sind die nach den §§. 284 und 285 zur Verhängung der Todesstrafe erforderlichen Bedingungen nicht vorhanden, bleiben aber dennoch Verdachtsgründe einer strafbaren Hand-

Wenn die Beschuldigten zu dem gewöhnlichen Strafgerichte abzugeben sind.

w takich razach należy go oddać właściwemu Sądowi karnemu do zwyczajnego postępowania.

§. 410.

Kiedy sąd dorażny może wydać wyrok kary śmierci, a kiedy wyjątkowo wyrok ciężkiego więzienia.

Obwiniony uznany przez sąd dorażny za winnego tej zbrodni, na którą prawo dorażne ogłoszonym zostało, w sposobie do zawyrokowania kary śmierci na zasadzie §§. 284. i 285. wymaganym, na śmierć zasądzonym być powinien.

Tylko wtenczas, gdy przez wykonanie kary śmierci na jednym lub więcej głównych winowajców danym został odstraszący przykład, potrzebny do przywrócenia spokojności, sąd dorażny mniej winnych na karę ciężkiego więzienia od pięciu do dwudziestu lat skazać może. Jeżeli zaś przeciw obwinionemu zachodzą jeszcze poszlaki innej zbrodni, za którąby cięższa kara na niego musiała być wyrzeczona, natenczas odesłanym być powinien do właściwego Sądu karnego dla zwykłego postępowania karnego.

§. 411.

Odwolanie nie ma miejsca; prośba o ulaskawienie nie ma skutku odwlekającego.

Przeciw wyrokowi sądu dorażnego odwołanie się niema miejsca, i prośba o ulaskawienie przez kogobądź podana, nie odwleka skutków wyroku.

§. 412.

Prowadzenie protokołu.

Przy rozprawie przed sądem dorażnym protokół spisany być powinien. Takowy powinien zawierać dzień rozprawy, nazwiska sędziów, porządek postępowania, istotne zeznania świadków, biegłych i obwinionego, tudzież inne dowody, wniosek ostateczny Prokuratora, główne punkta obrony, i w końcu orzeczenie. Protokół przez wszystkich sędziów i przez protokolistę podpisanym być powinien.

Przy naradzie sądu przepisany osobny protokół prowadzonym być musi (§. 257.).

§. 413.

Wykonanie kary śmierci.

Kara śmierci w powszechności we dwie godziny po ogłoszeniu wyroku wykonaną być powinna, jedynie na wyraźną prośbę skazanego można mu jeszcze pozwolić trzecią godzinę dla przygotowania się na śmierć. Dalszego przedłużenia pozwalać nie można.

§. 414.

Zniesienie postępowania dorażnego.

Zniesienie postępowania dorażnego należy do tych samych osób i władz, które takowe zaprowadziły. Jak skoro ustaje powód, dla którego zaprowadzo-

lung gegen den Beschuldigten zurück, so ist derselbe an das kompetente Strafgericht zum ordentlichen Strafverfahren abzugeben.

§. 410.

Wird der Beschuldigte von dem Standgerichte desjenigen Verbrechens, wegen dessen das Standrecht kundgemacht wurde, auf die nach den §§. 284 und 285 zur Verhängung der Todesstrafe erforderliche Weise, für schuldig erklärt, so ist auf die Todesstrafe zu erkennen.

Wann von dem Standgerichte auf Todesstrafe, und wann auf schwere Kerkerstrafe zu erkennen ist.

Nur wenn bereits durch Vollziehung der Todesstrafe an Einem oder Mehreren der Schuldigen das zur Herstellung der Ruhe nöthige abschreckende Beispiel gegeben ist, kann das Standgericht gegen minder Betheiligte auf schweren Kerker von fünf bis zwanzig Jahren erkennen. Liegen jedoch im letzteren Falle gegen den Schuldigen auch noch rechtliche Verdachtsgründe eines anderen Verbrechens vor, wofür ihn eine schwerere Strafe treffen würde, so ist er an das kompetente Strafgericht zum ordentlichen Strafverfahren abzuliefern.

§. 411.

Gegen die Urtheile des Standgerichtes findet keine Berufung Statt, und ein dagegen von wem immer eingereichtes Begnadigungsgesuch hat nie eine aufschiebende Wirkung.

Keine Berufung; keine aufschiebende Wirkung von Begnadigungsgesuchen.

§. 412.

Ueber die Verhandlung vor dem Standgerichte ist ein Protokoll aufzunehmen, welches den Tag der Verhandlung, die Namen der Richter, die Ordnung des Vorgehens, das Wesentliche der Aussagen der Zeugen, der Sachverständigen und des Beschuldigten, sowie der übrigen Beweismittel, den Schlusantrag des Staatsanwaltes, die Hauptpunkte der Vertheidigung, und endlich das Erkenntniß enthalten muß. Dasselbe ist von sämmtlichen Richtern und dem Protokollführer zu unterzeichnen.

Protokollführung.

Ueber die Berathung des Gerichtes ist das vorgeschriebene abgeordnete Protokoll zu führen (§. 257).

§. 413.

Die Todesstrafe ist in der Regel zwei Stunden nach der Verkündigung des Urtheiles zu vollziehen; nur auf ausdrückliche Bitte des Verurtheilten kann demselben noch eine dritte Stunde zu seiner Vorbereitung auf den Tod gestattet werden. Eine weitere Verlängerung findet nicht Statt.

Vollzug der Todesstrafe.

§. 414.

Die Aufhebung des standrechtlichen Verfahrens steht denselben Personen und Behörden zu, welche dasselbe eingeleitet haben. Dasselbe ist, wenn der Grund, der die

Aufhebung des standrechtlichen Verfahrens.

ném było, należy zniesienie jego niezwłocznie wyrzéc, i zawsze przez pisma publiczne ogłosić.

§. 415.

Przesłanie
aktów do Sądu
krajowego
wyższego.

Skoro o zniesieniu postępowania doraźnego, sąd doraźny zawiadomionym zostanie, czynność jego natychmiast ustanie. Wszelkie jeszcze wiszące śledztwa, równie jak te, w skutku których wyroki śmierci już wydanemi, lecz jeszcze nie wykonanemi zostały, oddanemi być powinny do Sądów zwyczajnych. i tam postępowanie na drodze śledztwa rozpoczętém być powinno. Dalszy proces według powszechnych przepisów niniejszego postępowania karnego odbywać się powinien. Wszelkie wyroki, wydane przez sąd doraźny, wraz z aktami procesu, przedłożyć należy Sądowi krajowemu wyższemu w przeciągu dni czternastu, który takowe wziąć pod rozwagę, i wady spostrzeżone w nich zganić powinien.

Rozdział dwudziesty.

o postępowaniu w przedmiocie przestępstw.

§. 416.

Jak dalece
przepisy po-
stępowania
na zbrodnię i
wykroczenia
do prze-
stępstw zasto-
sowanemi być
powinny.

Postępowanie w przedmiocie przestępstw stosuje się najpiérw do przepisów w niniejszym rozdziale zamieszczonych. Zaś we wszystkich punktach, o których tu niema szczególnego przepisu, zastosować należy odpowiednie postanowienia procesu na zbrodnię i wykroczenia.

§. 417.

Skład Sądu.

Dochodzenia i rozprawy z powodu przestępstw odbywać się powinny w Sądach powiatowych przed jednym sędzią egzaminowanym (§. 11.) i protokolistą bez udziału Prokuratorstwa.

§. 418.

Postępowanie
w tym przy-
padku, gdy
Sąd powiatowy
mniema,
iż uczynek
jest zbrodnią
lub wykrocze-
niem.

Jeżeli Sąd powiatowy uzna, iż uczynek, który wziął pod śledztwo, jest zbrodnią lub wykroczeniem, winien jest przesłać akta do właściwego Trybunału.

Trybunał, nie znajdując w uczynku istoty zbrodni, ani wykroczenia, winien jest akta zwrócić Sądowi powiatowemu w celu dalszego urzędowania. Sąd powiatowy obowiązany jest stosownie do tego postąpić.

§. 419.

Nakazanie
rozprawy i
postępowanie
przypadkiem.

Postępowanie w razie przestępstw ograniczać się powinno w sposobie, ile możliwości sumarycznym, na dochodzeniu okoliczności najważniejszych, od któ-

Einleitung des Standrechtes veranlaßte, weggefallen ist, ungesäumt auszusprechen und jederzeit durch die öffentlichen Blätter kundzumachen.

§. 415.

Sobald die Aufhebung des standrechtlichen Verfahrens dem Standgerichte mitgetheilt ist, hört dessen Wirksamkeit sogleich auf. Alle noch anhängigen Untersuchungen, sowie diejenigen, über welche Todesurtheile ergangen, aber noch nicht vollzogen sind, müssen an die ordentlichen Gerichte abgegeben und von diesen als Untersuchungen behandelt werden. Es ist darüber nach den allgemeinen Vorschriften dieser Strafprozeß-Ordnung weiter zu verfahren. Alle von dem Standgerichte erlassenen Urtheile sammt den Verhandlungsakten sind binnen vierzehn Tagen nach Aufhebung des Standrechtes dem Oberlandesgerichte vorzulegen, welches dieselben zu prüfen, und die etwa wahrgenommenen Gebrechen zu rügen hat.

Einbindung
der Akten an
das Oberlan-
desgericht.

Zwanzigstes Hauptstück.

Von dem Verfahren in Beziehung auf Uebertretungen.

§. 416.

Das Verfahren wegen Uebertretungen richtet sich zunächst nach den in dem gegenwärtigen Hauptstücke enthaltenen Vorschriften. In allen jenen Punkten aber, worüber hier keine besondere Vorschrift enthalten ist, sind die entsprechenden Bestimmungen des Verfahrens über Verbrechen und Vergehen in Anwendung zu bringen.

In wieferne
die Vorschrif-
ten des Ver-
fahrens wegen
Verbrechen und
Vergehen auch
bei Uebertre-
tungen anzu-
wenden sind.

§. 417.

Die Erhebungen und Verhandlungen wegen Uebertretungen sind bei dem Bezirksgerichte von einem geprüften Richter (§. 11) und einem Protokollführer, ohne Mitwirkung der Staatsanwaltschaft, zu pflegen.

Zusammen-
setzung des
Gerichtes.

§. 418.

Erkennt das Bezirksgericht in der von ihm in Untersuchung gezogenen Handlung ein Verbrechen oder Vergehen, so hat es die Akten dem zuständigen Gerichtshofe zuzumitteln.

Verfahren im
Falle, als das
Bezirksgericht
in der Hand-
lung ein Ver-
brechen oder
Vergehen zu
erkennen
glaubt.

Findet aber dieser in der Handlung nicht den Thatbestand eines Verbrechens oder Vergehens, so hat er die Akten wieder an das Bezirksgericht zur weiteren Amtshandlung zurückzuleiten. Das letztere hat sich dieser Anordnung zu fügen.

§. 419.

Das Verfahren wegen Uebertretungen hat sich in möglichst summarischer Weise auf die Erhebung der wesentlichen Umstände zu beschränken, von welchen die Entscheidung und Ver-

Anordnung
einer Verhand-
lung und Ver-
fahren hierbei.

rych zawisło rozstrzygnięcie. Zatem ani postępowanie na drodze śledztwa, ani też uchwała zaskarżenia niema miejsca.

Sędzia powinien, ile możności, bez szczegółowych wstępnych dochodzeń naznaczyć rozprawę ustną. Do tej rozprawy należy przyzwać obwinionego, świadków i biegłych, tudzież poszkodowanego, a w razie przestępstw, tylko na żądanie osoby interesowanej na drodze karniej dochodzonemi być mających, także tę osobę, i przynieść wszelkie przedmioty i dowody, odnoszące się do tego przestępstwa. Wprowadzenie dowodów odbywać się powinno według przepisów, podanych dla rozprawy końcowej na zbrodnie i wykroczenia. Obwiniony, zostający na wolnej stopie, może w każdym przypadku, gdzie sędzia nie żąda, aby się stawił osobiście, kazać się zastąpić przez obrońcę. Jako słuchacze przypuszczone być mogą tylko osoby, wspomniane w §. 223, zresztą sędzia, według zdania swego, może także dla ważnych przyczyn (§. 224.) nakazać rozprawę tajną.

Należy się starać o to, żeby postępowanie zakończonem zostało w jednej rozprawie, która, ile możności, bez przerwy trwać powinna.

W końcu rozprawy należy wezwać obwinionego lub jego pełnomocnika, aby przedstawił wszystko, cokolwiek na obronę swoją przynieść może. Wyrok w powszechności sędzia natychmiast wydać, w sposobie w §. 291. określonym ogłosić, i na żądanie w dokumencie urzędowym wraz z powodami sądenia obwinionemu, skarżycielowi prywatnemu, jeżeli jaki występował, i poszkodowanemu doręczyć powinien. Jeżeli wyrok natychmiast wydanym być nie może, należy go najdalej w trzech dniach, i wtenczas na piśmie wystosować. W protokóle spisany na rozprawie należy nie tylko porządek całej tej czynności uczynić widocznym, lecz także wyszczególnić, jakie osoby przez sędziego słuchanemi były; zaś z ich zeznań, oprócz odpowiedzi na pytania ogólne (§§. 125—174.), te tylko zamieścić, które na rozstrzygnięcie wpływ wywrzć mogą.

§. 420.

Dochodzenia
wstępne.

Sędzia uważając już pierwotnie szczegółowe dochodzenia wstępne za potrzebne, lub uznając potrzebę ich przy rozprawie nakazanej, winien skutecznie takowe według przepisów w rozdziale siódmym podanych. Poczem należy nową rozprawę naznaczyć, do której oprócz obwinionego tylko tych świadków i biegłych przyzwać należy, których osobiste stawienie się sędzia uważa konieczne za potrzebne do przekonania obwinionego.

Jeżeli zachodzą warunki w §. 241. wskazane, dostatecznem jest odczytać zeznania świadków, złożone przy dochodzeniu przedwstępnem.

zung abhängt. Es hat daher weder ein förmliches Untersuchungs-Verfahren, noch ein Anklagebeschluß stattzufinden.

Der Richter soll, wenn es thunlich ist, ohne Einleitung besonderer Vorerhebungen, eine mündliche Verhandlung einleiten. Zu dieser Verhandlung sind sowohl der Beschuldigte, als auch die Zeugen und Sachverständigen, sowie der Beschädigte, und bei Uebertretungen, die nur auf Verlangen eines Betheiligten strafgerichtlich verfolgt werden dürfen, auch dieser vorzuladen, und die vorhandenen, auf die Uebertretung Bezug habenden Gegenstände und Beweismittel beizuschaffen. Die Beweisführung hat nach den Vorschriften stattzufinden, welche für die mündliche Schlußverhandlung bei Verbrechen und Vergehen gegeben sind. Der auf freiem Fuße befindliche Beschuldigte kann sich hierbei in allen Fällen, wo der Richter nicht dessen persönliches Erscheinen ausdrücklich aufträgt, durch einen Bevollmächtigten vertreten lassen. Als Zuhörer sind nur die im zweiten Absätze des §. 223 genannten Personen zuzulassen; übrigens ist es dem Ermessen des Richters überlassen, aus erheblichen Gründen (§. 224) auch eine geheime Verhandlung anzuordnen.

Es ist dahin zu trachten, daß das Verfahren mit einer einzigen Verhandlung beendigt werde, welche, in soweit es thunlich ist, ohne Unterbrechung fortzuführen ist. Am Schlusse der Verhandlung ist der Beschuldigte oder dessen Bevollmächtigter aufzufordern, Alles, was er zu seiner Vertheidigung anzuführen weiß, anzubringen. Das Erkenntniß ist von dem Richter in der Regel sogleich zu fällen, auf die im §. 291 bezeichnete Weise zu verkündigen, und auf Verlangen in amtlicher Ausfertigung sammt den Entscheidungsgründen dem Beschuldigten, dem etwa eingeschrittenen Privatkläger und dem Beschädigten zuzustellen. Kann die Schöpfung des Erkenntnisses nicht sogleich geschehen, so muß sie längstens binnen drei Tagen erfolgen, daselbe ist aber dann bloß schriftlich zuzustellen. In dem über die Verhandlung aufzunehmenden Protokolle ist nicht nur die Ordnung, in welcher der ganze Vorgang stattgefunden hat, ersichtlich zu machen, sondern auch anzuführen, welche Personen von dem Richter vernommen wurden; von ihren Aussagen aber, nebst der Beantwortung der allgemeinen Fragen (§§. 125 und 174), nur dasjenige aufzunehmen, was auf die Entscheidung von Einfluß seyn kann.

§. 420.

Hält aber der Richter schon ursprünglich besondere Vorerhebungen für nöthig, oder zeigt sich diese Nothwendigkeit bei der angeordneten Verhandlung, so sind dieselben nach den im siebenten Hauptstücke vorkommenden Vorschriften zu pflegen. Hierauf ist eine neue Verhandlung anzuordnen, zu welcher aber außer dem Beschuldigten nur diejenigen Zeugen und Sachverständigen vorzuladen sind, deren persönliches Erscheinen dem Richter zur Ueberweisung des Beschuldigten unerläßlich erscheint.

Einleitung von
Vorerhebun-
gen.

Wenn die Voraussetzungen des §. 241 eintreffen, so genügt auch die Vorlesung der von den Zeugen bei der Vorerhebung abgelegten Aussage.

§. 421.

Postępowanie sędziego, jeżeli się okazały poszlaki zbrodni lub wykroczenia.

Jeżeli wysłuchanie obwinionego, który staje osobiście, doprowadzi do zeznania, tycaącego się zbrodni lub wykroczenia, lub takich okoliczności, które należą do poszlaków prawnych zbrodni lub wykroczenia, zeznania jego w tym przedmiocie należy natychmiast w zupełności odebrać, i stosownie do prawa dalej postępować (§. 418.), nie przerywając nieostrożnie badania.

§. 422.

Jak dalece od świadków przysięgę odebrać należy.

W przypadkach przestępstw w powszechności od świadków przysięgi odbierać nie należy; sędzia może zamiast przysięgi na daniu ręki z ich strony poprzestać.

Gdy zaś idzie o przekonanie obwinionego, który się zapięra, przez zeznania świadków, a obwiniony żąda szczegółowo, aby złożyli przysięgę; lub gdy idzie o takie przestępstwo, na które postawiona jest kara aresztu najmniej miesiąca jednego, albo kara pieniężna najmniej stu złt. reńskich, albo utrata rzemiosła, innych praw i upoważnień, natenczas muszą złożyć przysięgę według przepisu, jeżeli nie zachodzi żadna przeszkoda prawna.

Urzednicy i studzy przysięgli władzy publicznej, czyniący zeznania co do okoliczności lub uczynków, odnoszących się do pełnienia ich urzędu, a które spostrzegli przy pełnieniu onegoż, wysłuchani być powinni za świadków w razie przestępstwa tylko za przypomnieniem im przysięgi służbowej.

§. 423.

Postępowanie, gdy wezwany obwiniony nie stanie do rozprawy.

Jeżeli ani przyzwany obwiniony, ani pełnomocnik jego nie stanął do rozprawy, rozprawa może się także odbyć w nieobecności ich, i, przyjęc należy, iż nie zdoła się bronić przeciw dowodom przeciw niemu walczącym. Gdy sędzia potem zaraz (§§. 419. i 420.) przystąpić może do wydania wyroku, wówczas wyrok wraz z powodami sądenia należy nieobecnemu obwinionemu doręczyć w odpisie urzędowym.

§. 424.

Jak dalece może mieć miejsce przystawienie lub przyaresztowanie obwinionego.

Jeżeli obwiniony na wezwanie sędziego nie stawi się osobiście przed sądem (§. 419.), sędzia może wydać rozkaz przystawienia go do rozprawy; w takim przypadku przez sługę urzędowego lub pod strażą przed Sąd przeprowadzonym być winien. Upřednie przytrzymanie, przyaresztowanie lub pilnowanie obwinionego w jego mieszkaniu, tylko wtenczas może mieć miejsce, gdy jest podejrzanym o ucieczkę, lub jeżeli się słuszenie obawiać należy, iż

§. 421.

Sollte die Vernehmung des persönlich erschienenen Beschuldigten zu Geständnissen über ein Verbrechen oder ein Vergehen, oder über Umstände führen, die zu den rechtlichen Verdachtsgründen eines Verbrechens oder Vergehens gehören, so sind seine Aussagen darüber, ohne unvorsichtige Unterbrechung des Verhöres, sogleich vollständig aufzunehmen, und darüber weiter nach dem Gesetze Amt zu handeln (§. 418).

Verhalten des Richters, wenn sich Verdachtsgründe eines Verbrechens oder Vergehens zeigen.

§. 422.

Die Beeidigung der Zeugen findet in Uebertretungsfällen in der Regel nicht Statt, sondern der Richter kann sich statt des Eides der Zeugen mit einem Handschlage derselben begnügen.

In wieferne die Zeugen zu beeidigen sind.

Handelt es sich aber um die Ueberweisung eines läugnenden Beschuldigten durch die Aussage von Zeugen, so müssen dieselben, wenn der Beschuldigte deren Beeidigung insbesondere verlangt, oder wenn es sich um eine Uebertretung handelt, auf welche eine Arreststrafe von wenigstens Einem Monate, oder eine Geldstrafe von wenigstens hundert Gulden, oder Verlust des Gewerbes, oder anderer Rechte und Befugnisse zu verhängen ist, vorschriftsmäßig beeidiget werden, wenn ihrer Beeidigung kein gesetzliches Hinderniß entgegensteht.

Beamte und beeidete Diener der öffentlichen Gewalt, welche eine Aussage über Thatsachen oder Umstände ablegen, die sich auf die Ausübung ihres Amtes beziehen, und die sie bei Ausübung desselben wahrgenommen haben, sind aber als Zeugen in Uebertretungsfällen nur unter Erienerung an ihren Diensteid zu vernehmen.

§. 423.

Erscheint weder der vorgeladene Beschuldigte, noch ein Bevollmächtigter desselben zur Verhandlung, so kann dieselbe auch in seiner Abwesenheit vorgenommen werden, und es wird angenommen, daß er sich gegen die wider ihn vorliegenden Beweise nicht zu vertheidigen vermöge. Kann hiernach der Richter sogleich (§§. 419 und 420) zu einem Erkenntnisse schreiten, so ist dasselbe sammt den Entscheidungsgründen dem abwesenden Beschuldigten in amtlicher Abschrift zuzustellen.

Verfahren, wenn der Beschuldigte bei der Verhandlung ausbleibt.

§. 424.

Stellt sich aber der von dem Richter zum persönlichen Erscheinen bei der Verhandlung (§. 419) vorgeladene Beschuldigte bei derselben nicht, so kann gegen ihn auch ein Vorsührungsbefehl erlassen werden und er ist dann durch einen Amtsdienner, oder auch durch die Wache vor Gericht zu führen. Eine vorläufige Festnehmung, Verhaftung oder Bewachung in der Wohnung kann nur wegen Verdacht der Flucht, oder bei begründeter Besorgniß, daß durch die Freiheit des Untersuchten die Untersuchung

In wieferne eine Vorsührung oder Verhaftung des Beschuldigten stattfinden könne.

wolność obwinionego uczyniłaby śledztwo daremném, lubtż jeżeli przestępstwo narobiło wielkiego zgorzenia publicznego.

Przyaresztowani z powodu przestępstwa nie powinni podlegać ograniczeniu, anitż nie należy im czynić uszczerbku, jak tylko o tyle, o ile to jest potrzebém dla zabezpieczenia ich osoby i osiągnięcia celu śledztwa; anitż powinni być osadzonymi w więzieniu wraz z zbrodniarzami. Wolno im jest także kazać sobie sporządzać pożywienie zewnątrz więzienia, o ile porządek domu na to pozwala, i granice mierności nie są przekroczone.

Przeciw przyaresztowaniu można wnieść osobne zażalenie (§. 65.); zażalenia przeciw wszelkim innym czynnościom w ciągu postępowania śledczego połączone być powinny wraz z odwołaniem się (§. 427.).

§. 425.

Postępowanie przeciw obwinionym, przebywającym w innym okręgu sądowym tudzież przeciw podróźnym.

Obwinieni, przebywający w obcym okręgu sądowym, mogą być słuchanymi także przez Sąd powiatowy tego okręgu, na wezwanie sędziego do śledztwa powołanego.

W takim przypadku wtenczas tylko należy ich wezwać do stawienia się osobiście przy rozprawie słownej (§. 419.), gdy idzie o przekonanie obwinionego, który się zapiera.

Podróżnym posądzonym o przestępstwo, można pozwolić odbywać dalszą podróż, jeżeli niema obawy, że przeto dochodzenie dozna przeszkody, lub że przyszłe wykonanie wyroku tak co do kary, jakotż co do wynagrodzenia daremném się stanie.

§. 426.

Szczegółowe przepisy co do mocy prawnej dowodów przy przestępstwach.

Co się tyczy prawnej mocy dowodów, należy zastosować przepisy, objęte §§. 258—282., z następującymi ograniczeniami:

- a) Przyznanie się ma prawną moc dowodu, chociaż uczynek sam nie może być zatwierdzonym.
- b) Dowód winy może być przeprowadzonym przez dokument pismieny sam przez się, którego autentyczność nie podlega wątpliwości, nie tylko w tym przypadku, gdy w nim zawarty jest sam występek (§. 272.), lecz także wtenczas, gdy obejmuje w sobie jasne przyznanie się do uczynku, albo przynajmniej takie okoliczności, które z pewnością każą wnosić iż uczynek popełnionym został.

Uczynione przez pełnomocnika przyznanie się w ciągu rozprawy, może przeciw obwinionemu tylko wtenczas służyć za dowód, jeżeli obwiniony upoważnił pełnomocnika do przyznania się w pełnomocnictwie mu

verreitet würde, oder wenn die Uebertretung großes öffentliches Vergerniß veranlaßt hat, stattfinden.

Die wegen einer Uebertretung Verhafteten dürfen keiner anderen Beschränkung und Entbehrung, als welche zur sicheren Verwahrung ihrer Person oder zur Erreichung des Zweckes der Untersuchung nothwendig ist, unterworfen, und nicht zusammen mit Verbrechern in Ein Gefängniß gebracht werden. Sie können sich ihre Nahrungsmittel, so weit es die Ordnung des Hauses erlaubt, und die Grenzen der Mäßigkeit nicht überschritten werden, außer dem Gefangenhause bereiten lassen.

Gegen die Verhaftung kann eine besondere Beschwerde eingelegt werden (§. 65); die Beschwerden gegen alle übrigen Vorgänge im Untersuchungs-Verfahren sind mit der Berufung zu verbinden (§. 427).

§. 425.

Beschuldigte, die in einem fremden Gerichtsbezirke ihren Wohnsiß haben, können über Ersuchen des zur Untersuchung berufenen Richters, auch durch das Bezirksgericht dieses Bezirkes verhört werden.

Verfahren gegen Beschuldigte, die sich in einem andern Gerichtsbezirke aufhalten, und gegen Reisende.

In diesem Falle ist deren Vorladung zum persönlichen Erscheinen bei der mündlichen Verhandlung (§. 419) nur dann zu erlassen, wenn es sich um die Ueberweisung eines läugnenden Beschuldigten handelt.

Reisenden, die einer Uebertretung beschuldigt sind, kann die Fortsetzung der Reise gestattet werden, in soferne nicht zu besorgen ist, daß dadurch die Untersuchung verhindert, oder die künftige Vollziehung des Erkenntnisses in Beziehung auf Strafe oder Entschädigung vereitelt werde.

§. 426.

In Ansehung der rechtlichen Kraft der Beweise sind die in den §§. 258—282 enthaltenen Vorschriften mit folgenden Abweichungen in Anwendung zu bringen:

Besondere Vorschriften über die rechtliche Kraft der Beweise bei Uebertretungen.

- a) Das Geständniß hat die rechtliche Kraft eines Beweises, obgleich die That selbst nicht bestätigt werden kann.
- b) Der Beweis der Schuld kann auch durch eine schriftliche Urkunde, deren Echtheit außer Zweifel ist, für sich allein, nicht bloß in dem Falle, wenn in derselben die strafbare Handlung selbst enthalten ist (§. 272), sondern auch dann hergestellt werden, wenn dieselbe ein bestimmtes Geständniß der That, oder doch solche Umstände enthält, welche mit Zuverlässigkeit auf die Begehung der That schließen lassen.

Ein durch einen Machthaber bei der Verhandlung abgelegtes Geständniß des Beschuldigten kann zum rechtlichen Beweise nur dann dienen, wenn der Beschuldigte den Machthaber entweder in der ihm ausgestellten Vollmacht, oder in einer

nadaném, lub w innym dokumencie, którego autentyczność nie podlega wątpliwości;

c) do prawnej mocy zeznań świadków nie jest potrzebném we wszystkich przypadkach, aby pod przysięgą uczynionymi były (§. 422.).

Świadectwo przysięgłego urzędnika rządu lub gminy, albotóż sługi, może służyć za prawny dowód co do przedmiotu, do którego dozoru jest ustanowionym, jeżeli nie zachodzi żadna okoliczność, podająca go w wątpliwość, i jeżeli potwierdzi, że obwinionego zastał na gorącym uczynku i zaraz go upomniał lub schwycił;

d) do dowodu winy ze zbiegu poszlaków dostatecznemi są, przy bytności innych prawnych warunków, w regule dwa poszlaki, zaś w połączeniu z jedną w §. 281. liczba 1. i 2. wyszczególnionych okoliczności, nawet jeden tylko poszlak prawny.

§. 427.

Odwołanie się
przeciw orze-
czeniom, wy-
danym na
przestępstwo,
i zażalenia na
czynności
w ciągu postę-
powania.

Przeciw wyrokom Sądów powiatowych, wydanym na przestępstwa, osoby w §. 300. wzmiankowane odwołać się mogą do Sądu krajowego wyższego, zaś przeciw rozstrzygnięciom tegoż Sądu do najwyższego Trybunału sądowego, z ograniczeniami wyszczególnionemi w §. 301.

Z odwołaniem należy połączyć mogące się wydarzyć zażalenia na zachowanie się sędziego w ciągu postępowania. Zresztą przepisy, objęte w §§. 294—307., tudzież w §§. 309—315., obowiązują także co do odwołania, przedłożenia wyroków karnych do Sądów wyższych dla nadzwyczajnego złagodzenia, i co do upoważnienia Sądów wyższych w przedmiocie łagodzenia kar, ustawą naznaczonych.

Również Prokurator rządowy winien jest odwoływać się w terminie, ustawą zakreślonym przeciw orzeczeniom Sądu powiatowego (§. 302.), o których otrzymał wiadomość (§. 30. lit. g).

Jeżeli zaś dopiero po terminie do odwołania się zakreślonym powzięcie wiadomość o niezgodnych z ustawami orzeczeniach, lub czynnościach Sądu powiatowego, winien jest uwagi swoje w tym przedmiocie, a w ogólności winien jest spostrzeżone w postępowaniu Sądów powiatowych wady przy sądzeniu przestępstw przedłożyć Sądowi krajowemu wyższemu przez Nadprokuratora rządowego, a według okoliczności Ministerstwu Sprawiedliwości, przezco jednakże osądzenie już prawomocne na szkodę obwinionego zmienioném być nie może (§. 210.).

anderen Urkunde, deren Echtheit keinem Zweifel unterliegt, zur Ablegung des Geständnisses ermächtigt hat.

c) Zur Beweiskraft von Zeugen-Aussagen ist nicht in allen Fällen erforderlich, daß sie beschworen seien (§. 422).

Daß Zeugniß eines beeidigten Staats- oder Gemeindebeamten oder Dieners in Ansehung eines Gegenstandes, worüber derselbe zur Aufsicht gestellt ist, kann, in soferne dasselbe nicht durch irgend einen Umstand zweifelhaft gemacht wird, zum rechtlichen Beweise dienen, wenn er bestätigt, daß er den Beschuldigten auf der That betreten und sogleich ermahnet oder verhaftet habe.

d) Zu dem Beweise der Schuld aus dem Zusammentreffen der Verdachtsgründe genügen bei dem Vorhandensein der übrigen gesetzlichen Erfordernisse auch schon regelmäßig zwei, und in Verbindung mit einem der in dem §. 281, Zahlen 1 und 2 bezeichneten Umstände selbst Ein rechtlicher Verdachtsgrund.

§. 427.

Wegen die Erkenntnisse der Bezirktgerichte wegen Uebertretungen steht den im §. 300 genannten Personen die Berufung an das Oberlandesgericht, und gegen des letzteren Entscheidungen, unter den im §. 301 erwähnten Beschränkungen, an den obersten Gerichtshof zu.

Mit derselben sind auch die allfälligen Beschwerden über den Vorgang des Richters im Laufe des Verfahrens zu vereinigen. Uebrigens haben in Ansehung der Berufung, der Vorlegung von Strafurtheilen an die höheren Gerichte zu einer außerordentlichen Milderung und des Befugnisses der höheren Gerichte zur Milderung der gesetzlichen Strafen, die in den §§. 294—307 und 309—315 enthaltenen Vorschriften zu gelten.

Auch der Staatsanwalt hat die Berufung gegen Erkenntnisse des Bezirktgerichtes, von denen er Kenntniß erlangt (§. 30 lit. g), innerhalb der gesetzlichen Frist anzubringen (§. 302).

Werden ihm aber gesetzwidrige Erkenntnisse oder Vorgänge eines Bezirktgerichtes erst nach Ablauf der Berufungsfrist bekannt, so hat er seine Bemerkungen darüber, ohne daß dadurch eine bereits rechtskräftige Entscheidung zum Nachtheile des Beschuldigten abgeändert werden kann (§. 210), sowie überhaupt die von ihm in dem Verfahren der Bezirktgerichte wegen Uebertretungen wahrgenommenen Gebrechen durch den Ober-Staatsanwalt zur Kenntniß des Oberlandesgerichtes, und nach Umständen des Justizministeriums zu bringen.

im Berufung gegen Erkenntnisse wegen Uebertretungen und Beschwerden über Vorgänge im Laufe des Verfahrens.

§. 428.

Odwołanie się
obwinionego
przeciw wy-
rokowi zao-
cznemu.

Obwiniony może wtenczas, gdy nie stanął do rozprawy, a wyrok przeciw niemu zapadł (§. 423.), także tylko odwołanie założyć. Wolno mu jest wszakże wraz z odwołaniem się usprawiedliwić się, dla czego nie stanął do rozprawy.

Jeżeli wraz udowodni okoliczności, któreby były sprowadziły inne orzeczenie, sędzia winien jest dochodzić takowych, i w razie potrzeby nową naznaczyć rozprawę (§. 420.); wolno mu jest nawet odstąpić od dawniejszego swego wyroku, i nowy wyrok wydać, przeciw któremu nowe odwołanie ma miejsce.

§. 429.

Wykonanie
wyroków
kary.

Kara aresztu za przestępstwa dokonaną być powinna w powszechności w tym sądzie, który wydał wyrok w pierwszej instancyi, jeżeli Sąd krajowy wyższy w szczegółowych przypadkach innego nie wyda rozporządzenia.

Co się tyczy wykonania wyroków karnych, w których inne kary są zasądzone, zastosować należy przepisy §§. 325—329.

§. 430.

Przebaczenie
i złagodzenie
kary z łaski
Monarchy.

Również należy w przedmiocie przebaczenia lub nieprzewidzianego w ustawie złagodzenia zasądzonej kary z łaski Monarchy, zastosować postanowienia objęte w §. 330. Jeżeli prośba o przebaczenie lub złagodzenie nie jest połączoną już z odwołaniem się, natenczas w powszechności nie wstrzymuje wykonania wyroku kary. Jedynie wtedy, gdy prośba o łaskę podaną została jeszcze przed rozpoczęciem wykonania kary, i gdy takowa opiera się na okolicznościach, na szczególny wzgląd zasługujących, które dopiero po wydanym wyroku nastąpiły, można się wstrzymać z wykonaniem kary, gdyby inaczej prośba o ulaskawienie zupełnie lub w części daremną się stała.

§. 431.

Koszta proce-
su karnego i
rozporządze-
nia co do pre-
tensyj prywa-
tnych.

Przepisy objęte w rozdziałach piętnastym i szesnastym co do kosztów procesu karnego i rozporządzeń Sądu karnego pod względem pretensyj prywatnych, należy także zastosować do wyroków karnych na przestępstwa.

§. 432.

Wznowienie
postępowania.

Wznowienie procesu karnego na przestępstwa tylko w następujących przypadkach miejsce mieć może.

- a) jeżeli obwiniony za zupełnie niewinnego uznanym, lub dla braku dostatecznych dowodów uwolnionym został, zaś następnie i jeszcze przed prze-

§. 428.

Dem Beschuldigten steht auch dann, wenn er bei der Verhandlung nicht erschienen ist, und gegen ihn ein Erkenntniß geschöpft wurde (§. 423), wider dasselbe nur die Berufung offen. Er kann aber mit der Berufung auch die allfällige Entschuldigung seines Ausbleibens bei der Verhandlung verbinden.

gegen das über
Ausbleiben des
Beschuldigten
bei der Ver-
handlung ge-
fällte Erkennt-
niß.

Thut er zugleich Umstände dar, welche ein anderes Erkenntniß herbeigeführt haben würden, so hat sie der Richter zu erheben nöthigenfalls eine neue Verhandlung anzuordnen (§. 420), und es steht ihm frei, von seinem früheren Erkenntniße abzugehen und ein neues Erkenntniß zu fällen, wogegen dann jedem Betheiligten die neuerliche Berufung offen steht.

§. 429.

Die Vollstreckung von Freiheitsstrafen wegen Uebertretungen hat in der Regel, in soferne nicht von dem Oberlandesgerichte in einzelnen Fällen eine andere Verfügung getroffen wird, bei demjenigen Gerichte stattzufinden, welches das Erkenntniß in erster Instanz geschöpft hat.

Vollstreckung
von Straf-
urtheilen.

Wegen Vollziehung von Strafurtheilen, in welchen auf andere Strafen erkannt wurde, sind die Vorschriften der §§. 325—329 in Anwendung zu bringen.

§. 430.

Ebenso haben auch in Beziehung auf eine im Gesetze nicht vorbedachte Milde- rung oder Nachsicht der verurtheilten Strafe durch die Gnade des Landesfürsten die im §. 330 enthaltenen Bestimmungen zu gelten. Wird ein Gesuch um Nachsicht oder Milde- rung der Strafe nicht schon mit der Berufung verbunden, so hemmt es den Vollzug des Strafurtheiles in der Regel nicht. Nur wenn ein Gnadegesuch noch vor Antritt der Strafe eingebracht wurde, und sich auf solche rückwärtswürdige Umstände stützt, welche erst nach dem ergangenen Urtheile eingetreten sind, kann mit der Vollstreckung der Strafe innegehalten werden, in soferne sonst die Gnadewerbung ganz oder zum Theile vereitelt würde.

Nachsicht und
Milderung von
Strafen durch
die Gnade des
Landesfürsten.

§. 431.

Die im fünfzehnten und sechzehnten Hauptstücke enthaltenen Vorschriften hinsichtlich der Kosten des Strafverfahrens und der Verfügungen des Strafgerichtes über privatrechtliche Ansprüche sind auch bei Strafurtheilen wegen Uebertretungen in Anwen- dung zu bringen.

Kosten des
Strafverfah-
rens und Ver-
fügungen über
privatrechtliche
Ansprüche.

§. 432.

Eine Wiederaufnahme des Strafverfahrens hat bei Uebertretungen nur in folgen- den Fällen stattzufinden:

Wiederauf-
nahme des
Strafverfah-
rens.

- a) wenn der Beschuldigte gänzlich schuldlos erkannt, oder aus Unzulänglichkeit der Beweismittel freigesprochen worden ist, und sich in der Folge noch vor eingetre-

dawnieniem (§. 367.) okażą się nowe dowody, z których można się spodziewać zasądzenia;

b) gdy kto uznanym został za winnego przestępstwa, lub uwolnionym został dla braku dostatecznych dowodów, zaś następnie nowe wprowadzi dowody, któremi niewinność swoją wykazać jest w stanie.

Co się tyczy postępowania w takich przypadkach, zastosować należy przepisy o wznowieniu procesu na zbrodni i wykroczenia, z wyjątkami, przepisanimi w ogólności dla postępowania przy przestępstwach.

§. 433.

Jeżeli kto został skazanym tylko za przestępstwo, później zaś okażą się okoliczności, z których wynika, iż występek za przestępstwo uznany był zbrodnią lub wykroczeniem, natenczas zastosować należy przepisy, podane na ten przypadek (§. 368. lit. c) w rozdziale siedmnastym.

§. 434.

Postępowanie w tym przypadku, gdy się okaże nowe przestępstwo, już będące w czasie dochodzenia pierwszego, lecz wtenczas jeszcze nieznanie.

Jeżeli po nastąpionej prawomocności wyroku kary na przestępstwo, okaże się podejrzenie, iż ten sam obwiniony już dawniej popełnił inne przestępstwo, natenczas postąpić należy według przepisów §. 376.

§. 435.

Postępowanie, gdy sprawca przestępstwa jest nieświadomym, nieobecny lub zbiegłym.

Gdy sprawca przestępstwa jest nieświadomym, nieobecny lub zbiegłym, należy mimo tego z przepisaną starannością dochodzić istoty uczynku, i sprwadzać dowody, i znieść się z władzą policyjną dla schwywania osób popadłych w podejrzenie. W przypadkach ważniejszych może sędzia zakomunikować władzom nawet opis osoby obwinionej o przestępstwo (§. 381.). Oprócz tego wszelkie dalsze postępowanie zawiesić należy aż do schwywania obwinionego.

§. 436.

Wykazy ćwierćroczne wszystkich przestępstw.

Dla kontrolowania sądownictwa co do przestępstw obowiązane są Sądy powiatowe co kwartał przesłać wykaz wszystkich doniesień o przestępstwach, tudzież kroków, w tym względzie rozpoczętych, do Prokuratora rządowego tego Trybunału pierwszej instancji, w którego okręgu Sąd powiatowy się znajduje (§. 30. lit. e) i §. 32. lit. e). Co do układania takich wykazów szczegółowy przepis wydanym będzie.

tener Verjährung (§. 367) neue Beweismittel zeigen, aus denen sich mit Grund die Verurtheilung erwarten läßt;

- b) wenn Jemand einer Uebertretung schuldig erkannt, oder nur aus Unzulänglichkeit der Beweismittel freigesprochen wurde, und in der Folge neue Beweismittel bringt, wodurch er seine gänzliche Schuldllosigkeit darzuthun vermag.

Rücksichtlich des Verfahrens in diesen Fällen sind die Vorschriften für die Wiederaufnahme der Untersuchung wegen Verbrechen und Vergehen mit den für das Verfahren wegen Uebertretungen überhaupt bestehenden Abweichungen in Anwendung zu bringen.

§. 433.

Wurde Jemand nur wegen einer Uebertretung abgeurtheilt, und kommen in der Folge Umstände hervor, welche zeigen, daß die als Uebertretung erklärte strafbare Handlung ein Verbrechen oder Vergehen gewesen sei, so treten die für diesen Fall (§. 368 lit. c) im siebenzehnten Hauptstücke gegebenen Vorschriften in Anwendung.

§. 434.

Ergibt sich aber nach eingetretener Rechtskraft eines Strafurtheiles über eine Uebertretung der Verdacht einer von demselben Beschuldigten schon früher begangener Uebertretung, so ist nach Vorschrift des §. 376 vorzugehen.

dem Hervorkommen einer neuen, schon zur Zeit der ersten Untersuchung vorhandenen, damals aber unbekannt gebliebenen Uebertretung.

§. 435.

Ist der Thäter einer Uebertretung unbekannt, abwesend oder flüchtig, so ist die Erhebung der That und die Herbeischaffung der Beweismittel dennoch mit der nöthigen Sorgfalt einzuleiten, und sich wegen Habhaftwerdung der verdächtig erscheinenden Personen mit den Polizeibehörden in das Einvernehmen zu setzen. In wichtigen Fällen bleibt es dem Richter überlassen, von dem einer Uebertretung Beschuldigten auch eine Personbeschreibung den Behörden mitzutheilen (§. 381). Außerdem hat aber jedes weitere Verfahren bis zur Betretung des Beschuldigten auf sich zu beruhen.

Verfahren, wenn der Thäter einer Uebertretung unbekannt, abwesend oder flüchtig ist.

§. 436.

Zur Kontrolle der Rechtspflege hinsichtlich der Uebertretungen haben die Bezirksgerichte alle Vierteljahre einen Ausweis über alle vorgekommenen Anzeigen von Uebertretungen und über die darüber eingeleiteten Schritte an den Staatsanwalt desjenigen Gerichtshofes erster Instanz einzuschicken, in dessen Sprengel das Bezirksgericht gelegen ist (§. 30 lit. i. und §. 32 lit. c). Ueber die Verfassung dieser Ausweise wird eine besondere Vorschrift erfolgen.

Vierteljährige Ausweise über alle Uebertretungen.

R e j e s t r.

Patent obwieszczenia artykuł 1—XI

Ustawa o postępowaniu karném.

Rozdział pierwszy.

§. do §.

Postanowienie ogólne 1— 6

Rozdział drugi.

O władzach sądowych w sprawach karnych i zakresie ich działania
w ogólności 7— 28

Rozdział trzeci.

O zakresie Prokuratorstwa rządowego i stosunku jego do Sądów
w ogólności 29— 36

Rozdział czwarty.

O skarżycielu prywatnym 37

Rozdział piąty.

O właściwości Sądów karnych 38— 51

Rozdział szósty.

O wyłączenia i uchyleniu osób sądowych i Prokuratorów rządowych 52— 59

Rozdział siódmy.

O postępowaniu śledczém w przypadkach zbrodni i wykroczeń (§§.
60—191.).

I. Postanowienia ogólne 60— 65

II. O śledztwie przygotowawczém (§§. 66—133.)

Oddział pierwszy.

O wywodzie istoty czynu 66—103

Oddział drugi.

O rewizyi w demu, o przeszukaniu osoby, o przyre-
szłowaniu i otwieraniu listów i pism innych . . 104—111

Inhalts - Register.

Kundmachungs = Patent Artikel I—XI

Strafprozeßordnung.

Erstes Hauptstück.

§. bis §.

Allgemeine Bestimmungen 1 — 6

Zweites Hauptstück.

Von den Gerichtsbehörden in Strafsachen und deren Wirkungskreise im Allgemeinen 7 — 28

Drittes Hauptstück.

Von dem Wirkungskreise der Staatsanwaltschaft und ihrem Verhältnisse zu den Gerichten im Allgemeinen 29 — 36

Viertes Hauptstück.

Von dem Privatankläger 37

Fünftes Hauptstück.

Von der Zuständigkeit der Strafgerichte 38 — 51

Sechstes Hauptstück.

Von der Ausschließung und Ablehnung von Gerichtspersonen und Staatsanwälten 52 — 59

Siebentes Hauptstück.

Von dem Untersuchungs-Verfahren über Verbrechen und Vergehen (§§. 60 bis 191).

I. Allgemeine Bestimmungen 60 — 65

II. Von der Voruntersuchung (§§. 66—133).

Erster Abschnitt.

Von der Erhebung des Thatbestandes 66 — 103

Zweiter Abschnitt.

Von der Hausdurchsuchung, Personsdurchsuchung, der Beschlagnahme und Eröffnung von Briefen und andern Schriften 104 — 111

Oddział trzeci.

§. do §.

O wysłuchaniu świadków 112—133

III. O śledztwie przeciw pewnej osobie (śledztwo szczegółowe §§. 134—185.).

Oddział pierwszy.

O obwinieniu prawnem 134—147

Oddział drugi.

O przyzwaniu, dostawieniu i uwięzieniu obwinionego . 148—162

Oddział trzeci.

O postępowaniu z uwięzionymi pod śledztwem zostającymi 163—171

Oddział czwarty.

O wysłuchaniu obwinionego 172—185

IV. O ukończeniu postępowania na drodze śledztwa

186—191

Rozdział ósmy.

O rozprawie i uchwałach Trybunału nad śledztwem zakończonem 192—201

Rozdział dziewiąty.

O prawie odwołania się do wyższej instancji przeciw uchwałom w skutku zakońzonego śledztwa powziętym 202—212

Rozdział dziesiąty.

O rozprawie końcowej słownej 213—257

Rozdział jedenasty.

O dowodach prawnych 258—282

Rozdział dwunasty.

O wyroku po zamkniętej rozprawie końcowej 283—294

Rozdział trzynasty.

O odwołaniu się przeciw wyrokom wydanym w skutku rozprawy końcowej, o zażaleniach przeciw innym rozporządzeniom Trybunałów i o orzeczeniach Sądów wyższych 295—315

Rozdział czternasty.

O wykonaniu wyroków Sądów karnych 316—330

Rozdział piętnasty.

O kosztach postępowania karnego 331—351

Dritter Abschnitt.

§. bis §.

Von der Vernehmung der Zeugen 112 — 133

**III. Von der Untersuchung wider eine bestimmte Person
(Spezial-Untersuchung §§. 134—185).**

Erster Abschnitt.

Von der rechtlichen Beschuldigung 134 — 147

Zweiter Abschnitt.

Von der Vorladung, Vorsührung und Verhaftung des
Beschuldigten 148 — 162

Dritter Abschnitt.

Von der Behandlung der Gefangenen während der Un-
tersuchungshaft 163 — 171

Vierter Abschnitt.

Von dem Verhöre des Beschuldigten 172 — 185

IV. Von der Beendigung des Untersuchungs-Verfahrens 186 — 191**Achtes Hauptstück.**Von der Verhandlung und den Beschlüssen des Gerichtshofes über das
abgeschlossene Untersuchungs-Verfahren 192—201**Neuntes Hauptstück.**Von der Berufung gegen die Beschlüsse über das abgeschlossene Unter-
suchungs-Verfahren 202—212**Zehntes Hauptstück.**

Von der mündlichen Schlußverhandlung 213—257

Elfte Hauptstück.

Von den rechtlichen Beweisen 258—282

Zwölftes Hauptstück.

Von dem Erkenntnisse nach beendigter Schlußverhandlung 283—294

Dreizehntes Hauptstück.Von der Berufung gegen die Erkenntnisse über die Schlußverhandlung
von den Beschwerden gegen andere Verfügungen der Gerichtshöfe,
und von den Erkenntnissen der höheren Gerichte 295—315**Vierzehntes Hauptstück.**

Von der Vollstreckung der strafgerichtlichen Erkenntnisse 316—330

Fünfzehntes Hauptstück.

Von den Kosten des Strafverfahrens 331—351

Rozdział szesnasty.

§. do §.

O wyrokach i rozporządzeniach Sądu karnego w przedmiocie pre-
tensyj prawa prywatnego 352—364

Rozdział siedemnasty.

O wznowieniu procesu karnego 365—376

Rozdział ośmnasty.

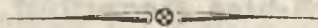
O postępowaniu przeciw nieobecny i zbiegłym 377—395

Rozdział dziewiętnasty.

O postępowaniu doraźnym 396—415

Rozdział dwudziesty.

O postępowaniu w przedmiocie przestępstw 416—436

Sechzehntes Hauptstück.

§. bis §.

Von den Erkenntnissen und Verfügungen des Strafgerichtes hinsichtlich
der privatrechtlichen Ansprüche 352—364

Siebzehntes Hauptstück.

Von der Wiederaufnahme des Strafverfahrens 365—376

Achtzehntes Hauptstück.

Von dem Verfahren wider Abwesende und Flüchtige 377—395

Neunzehntes Hauptstück.

Von dem standrechtlichen Verfahren 396—415

Zwanzigstes Hauptstück.

Von dem Verfahren in Beziehung auf Uebertretungen 416—436

2 die 2

Sicheres Handbuch

Von dem Verfasser des bekannten Handbuchs
für den praktischen Gebrauch

202-203

Sicheres Handbuch

Von dem Verfasser des bekannten Handbuchs
für den praktischen Gebrauch

204-205

Sicheres Handbuch

Von dem Verfasser des bekannten Handbuchs
für den praktischen Gebrauch

206-207

Sicheres Handbuch

Von dem Verfasser des bekannten Handbuchs
für den praktischen Gebrauch

208-209

Sicheres Handbuch

Von dem Verfasser des bekannten Handbuchs
für den praktischen Gebrauch

210-211